ژوندون

اطلاعات و کلتور

A.P
77-588031
LIBRARY OF CONGRESS
6
SEP 29 1980
CONTCOPY
ORDER DIVISION
15521/0271/00

شنبه ۱۵ سنبله ۱۳۵۹
۶ سپتمبر ۱۹۸۰

شماره (۲۳-۲۴)

سال-۳۲

قیمت یک شماره ۱۳ افغانی

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام ملاقات باخان عبدالغفار خان مبارزنهضت آزادی بخش ملی ورهبر بزرگ پشتون‌ها

اختصار وقایع مهم

با قرائت پیام ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان سیمینار علمی تجلیل از یکهزار مین سال تولد دانشمند بزرگ کشور شیخ الرئیس ابوعلی ابن سینای بلخی روز ٦ سنبله از طرف اکادمی علوم افغانستان در کابل افتتاح شد.

محفل با شکوه افتتاح سیمینار علمی یک هزار مین سال تولد ابو علی ابن سینای بلخی ساعت ده قبل از ظهر ٦سنبله‌درتالار صحت عامه بر گزار گردید، نخست چند آیت از قرآن پاک قرائت و بعداً سرود ملی جمهوری دموکراتیک افغانستان پخش شد.

خان عبدالولی خان

اجمل ختک دپښتنو انقلابی شاعر

زموږ دپښتنو او بلوڅو وروڼو ملی ورځ دسنبلی۹ په کابل اودهیوادنولایاتو په مرکزونو کی د ځانګړو ټولنو په ترڅ کی ونمانځل شوه.

• • •

از طرف ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان تیلگرام تبریکیه بمناسبت تقرر جوزف پنکوسکی بحیث صدر اعظم جمهوری مردم پولند عنوانی موصوف به وارسا مخابره گردیده است.

• • •

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظهر ٤ سنبله ستویان رادو سلاووف سفیر کبیر جمهوریت مردم بلغاریا در کابل را برای ملاقات تودیعی در مقر شورای انقلابی پذیرفتند.

• • •

دافغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی دعمومی منشی دافغانستان د دموکراتیک جمهوریت دانقلابی شورا درئیس او صدر اعظم ببرک کارمل له خوا دافغانستان د خپلواکی د بیرته اخیستو د یو شپیتمی کالیزی له امله د کیوبا د کمونست گوند د مرکزی کمیټی د لومړی منشی او د دولتی او حکومتی شورا د رئیس فیډل کاسترو دمبارکی ټلگرام په ځواب کی هاونا ته دهغه په نامه د خوښی تلگرام مخابره شوی دی.

• • •

دافغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی د عمومی منشی او دافغانستان د دموکراتیک جمهوریت دانقلابی شورا د رئیس او صدر اعظم ببرک کارمل لخوا د لیبیا د عربی خلکو داشتراکیه جماهیریی دسپتامبر د لومړی نیټی دانقلاب د یوولسمی کالیزی له امله د هغه هیواد د دولت درئیس معمرالقذافی په نامه طرابلس ته دمبارکی ټلگرام صادر شویدی.

پدغه ټلگرام کی ببرک کارمل د دواړو هیوادونو د خلکو ترمنځ د دوستانه اړیکو او دورورولی د همکاریو دلاپر مختیا دپاره خپله هیله څرگنده کړیده.

• • •

با پیام ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان سیمینار هزار مین سال تولد شیخ الرئیس ابو علی ابن سینای بلخی دانشمند و فیلسوف افغانی و حکیم نامور جهان علم و فضل روز پنجشنبه ششم سنبله در کابل از طرف اکادمی علوم افغانستان دایر وافتتاح میگردد.

• • •

ببرک کارمل، منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان عصر روز شنبه هشت سنبله خان عبد الغفار خان رهبر بزرگ و مبارز پشتون ها را در مقر شورای انقلابی هنگامی ملاقات نمودند که فیض محمد وزیر امور سرحدات نیز حاضر بود.

پاچاخان رهبر بزرگ و مبارز پشتون ها

مبارزه سر سختانه و تسلیم ناپذیر بر ضد ستم استبداد و بر بریت وا قعیت جدا یـــی ناپذیر ز ند گی خلقهـــای این منطقه می باشد .

شخصیت های بز رگ این مظا هر شر ف و افتخار که به خا طر خو ش بختی بشریت ورفاه انسان از گر ما گر م مبارزا ت سر بلند میکنند ، عظمت و بز رگی شان مر هون راهگشایی از دهلیزها ی تاریک مبارزه وگذا ر از پیچ و خـم های دشوار آ ن می باشد .

در دراز نای تاریخ انسان آنهایی که از آز مو ن ز ما ن سر بلند بدر آمده اند آنهایی که دشوار ی ها ی ز ما ن به

بقیه درصفحه ۵۹

خان عبدالغفار خان زعیم بزرگ پشتون وبلوچ

... څرنګه چه دافغانستان سو له غوښتونکی خلك دجنګ اوپراختیا غوښتنی مداخله کوونکی اولمسوونکی سیاست ردوی، دپرنسیپ له مخه دازمونږ دپښتنو اوبلوڅو ورونو خلکو خپل حق او اراده ده چه دخپل سرنوشت اونیکمرغی په باره کښی تصمیم نیسی.

(ببرك كارمل)

درین شماره

تاریخ شاهدی چی امپریالیزم دبشریت اواسلام ستر اوخطرناك غلیم دی

• • •

سلسله گفت‌وشنود های اختصاصی ژوندون درمیز گرد

• • •

چند نکته قابل توجه دراندیشه ابوعلی‌سینا

• • •

ازکمپ دیوید تابیت المقدس

• • •

ابن سینای بلخی دانشمند پرنبو غیکه روزگاری سرآمدو...

• • •

مفهوم رفع تشنجات بین المللی پایان بخشیدن به‌مسابقات تسلیحاتی

• • •

کله‌چی دلومړی خل لپاره تیاتر ته ...

• • •

صداقت وخدمت دولت مردمی مادر قبال دین مبین اسلام

• • •

باداین سخن بیادت من مرده وتوزنده

• • •

یگانه موسسه تولید فلم های سینمایی

• • •

انسانی به‌نام ابن سینا

• • •

گلها بابهار میایند

• • •

شرح روی جلد :
ابن سینای بلخی

شنبه ۱۵ سنبله ۱۳۵۹ ـ ۲۳ اگست ۱۹۸۰

دپښتنو اوبلوڅو وروڼو ملی ورځ

دسنبلی نهمه نیټه دهغو نه شلیدونکو اهیکوله مخه چی زمونږ غیور، په آزادۍ او خپلواکۍ مین خلك یی له خپلو پښتنو او بلوڅو وروڼو سره لری هرکال زمونږ په لرغونی او تاریخی هیوادکی دپښتنو اوبلوڅو وروڼو دملی ورځی په نامه په خاصو مراسمو سره نمانځل کیږی .

دپښتنو او بلوڅو دپراخو پرګنو د آزادۍ اوخپلواکۍ غوښتنی دنهضت تاریخ ښیی چی پښتنواوبلوڅوداستعماری قواوواوتیری کوونکو قدرتونو په وړاندی دتسلیم سرونه نه دی کښته کړی اوپه اوچته اونیغه شملـه یی دپیړیو په پیلو پیلو پوړیوکی دژوند شپی اوورځی تیری کړیدی .

دتیری کوونکی ښکیلاکګر اوزبیښاکګر زورګیر طاقت په مقابل کی په ښه تفاهم ، دوروری او همکاری په ټاټه کوونکی فضا کی دریدلی اوددښمن په ککری یی اوسپنیز چڅیښوونکی ګوزار ورکړیدی .

ددغه نیك انسانی تفاهم په برکت بشری ټولنی او ملتونه دخپل ژوندانه دسر بلاګانی ورك کولای اوپه دی بریالی کیدلای شی چی دترقی او پرمختګ په لور ګړندی ګامونه پورته کړی ، دخپل‌ژوندانه په‌لارکی موجودی ستونزی حل او خنډونه لیری کړی او هغو لوړو خوشحالوونکو مرحلوته خانونه ورسوی چی ددغی زنځیر ماتوونکی او دخپلواکۍ بښونکو غورزنګونوڅخه د ځپاندی زمانی دمتمدن او خپلواکۍ خوښوونکی انسان له ره ښایی .

ښه نړۍ کی داسی خلك ډیر کم ری چی دهوسا ، آزاد او خپلـواك سره دژوند له‌کومی مینه ونه لری ، دهمدغه اصل له مخه په بیلو بیلو اولسونو کی دآزادی بښونکو نهضتونو پهیر روان دی اوپه پوره میرانه مخ په وړاندی ګامونه‌پورته کوی اوهیڅ رازاستعماری او استثماری قوت یی‌دمخی نیولو په‌غرض دلاری خنډ کـیدلای نه‌شی اوکه خوك یی په لاره‌کی ودریږی او وغواړی چی دغه سترانسانی هدف ته‌درسیدلو په لاره کی یی خنډوونکی خنډونه پیدا کړی البته دخپل ژوندانه پوری به تنګ وی .

زمونږ دسیمی خلك نن ورځ پـه همد غه روحیه اوهیله یو هوسا او آزادی ژوند تـه درسیدوله پاره خپلو ژوند جوړوونکوهلوڅلو ته دوام ورکوی .

دادامپریالیزم اوارتجاع زوړخاصیت دی چی دنړۍ دخلکو دټولنو او اولسونو تر منځ دخپلو امپریالیستی غرضونو دپرمخیبولو لپاره بی اتفاقی او چلاوالی پیدا کوی خوتجربودابه ډاګه کړیده چی‌که په سیمه اونړۍ کـی دخلکو او اولسونو ترمنځ دوروری اوبرابری روحیه پیاوړی وی اوپه دغه روحیه یی خپل کتارونه سره نژدی کړی وی بیانو دبشریت ددښمنانو دسیسی او توطئی شنډیږی اوداوړیو په سر دځګ حیثیت غوره کوی .

د افغانستان دموکراتیك جمهوری دولت دنابیلتوب داصل له مخه په سیمه اونړۍ کی دسولی اوتفاهم ټینګ ملاتړ کوی لکه چی دافغانستان د خلك دموکراتیك ګـوند دمرکزی کمیټی عمومی منشی، دانقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرك کارمل دثوراتقلاب دنوی تکاملی پړاو دپریالیتوب په لومړیو شیبو کی د۱۳۵۸ کال دجدی په شپږمه‌ـ دټولت دسایسی مشی په باره کی په خپلی تاریخی ویناکی د افغانستان او پـاکستان دمناسباتو او دپښتنو او بلوڅو وروڼوخلکوپه باب په صادقانه او صمیمانه توګه په‌صراحت سره وویل :

«دافغانستان او پاکستان ملتونه یو تربله دوروری نه‌شلیدونکی ریښی‌لری . دافغانستان دولت به دپاکستان له مسوولو کار دارانو سره دوستانه مذاکرو لـه لاری دهـرراز اختلافانو او بدو تفاهمونو دلیری کولو په‌لاره کی دوروری رښتیانی هڅی کوی .

څنګه چی دافغانستان سوله غوښتونکـی خلك دجنګ اوپراختیا غـو ښتنی مداخله کوونکـی او لمسوونکـی سیاست ردوی . دپرنسیپ له مخه دازمونږ دپښتنو او بلوڅو وروڼو خلکو خپل حق اواراده ده چی دخپل سرنوشت او نیکمرغی په باره کی تصمیم ونیسی .»

دغه رازدافغانستان ددموکراتیك جمهوریت اساسی اصول چی زمونږ دموقتی اساسـی قانون حکم لری په خپله دیارلسمه ماده‌کی وایی :

«دافغانستان دموکراتیك جمهوریت په‌سیمه کی دګاونډیو هیوادونو تر منځ دټولو ناحله موجودو مسایلو دعادلانه او سوله ایز حـل له پاره دنیکی ارادی اوسوله ایزګډ ژونـد داصولو په اساس زیار باسی .»

چی دغه نیکه اراده دښه نیت او وروری په هغه اعلامیه کی څر ګنده شوه چـی دافغانستان دموکراتیك جمهوری حکو مـت دروان‌کال دثورپه ۲۵ نیټه دایران اوپاکستان دحکو متو په نامه ددوستانه او هراړخیـزو مناسباتو او ددواړو خواوو په ګټه همکـاری دپرمختیاپه خاطر ددواړو هیوادو ترمنځ یوی موافقی دطرحـی اودغه راز دافغـانستان او پاکستان ترمنځ دمناسباتو دعادی کیدو پـه باب دیوی نوه اړخیزی موافقی دطرحی پـه غرض صادره شوه او دهغی په سریزه کی په څرګند ډول یادونه شویده چی :

«دافغانستان خلك غواړی دسولی، لـه مسلمانو ګاونډیو هیوادو او دنړۍ له ټولـو ټولنونو سره ددوستانه مناسباتو او همکاری دپرمختیاپه شرایطو کی دخپل ځان له پاره نوی ژوند جوړکړی . دافغانستان خلکـو پتیبلی ده دخپل ټولنیز او اقتصادی نظـام دټاکلو له پاره دهیواد دآزادۍ او خپلواکۍ اودخپلو حقوقودفاع وکړی .

په‌دی باندی په ټینګارسره چی دافغانستان ددموکراتیك جمهوریت داساسی اصولو لـه مخی چی په سوله کی دګډ ژوندانه، دنا ـ پیلتوب دفعال اومثبت سیاست په اصولـو ولاړ دی .

دافغانستان دموکراتیك جمهوری اعلاموی چی مصمم دی دافغانستان په خـلاف د ټیری عملونو، ورانکارو فعالیتونو او دهیواد پـه کورنیو چاروکی دبهرنی لاس وهنی دپوره او تضمین شوی پای له پاره دسیاسی حـل یوه لاره ولټوی چی په‌دی ترتیب هغه‌کړکیج یوه لاره ولټوی چی په‌دی ترتیب هغه‌کړکیج چی په دغه سیمه کی پیدا شویدی له منځه یوسی او اختلافونه دروغی جوړی او دخبرو له لاری حل کړی .»

خوددی په ځای چی دپاکستان پوخـی حکومت دښه نیت او نیکی ارادی له ټل څخه دغه راپورته شوی اواوچت شوی اوازهرکلی وکړی دپښتنو او بلو څو په سیمه کی یی دافغانستان دانقلاب ضد عناصرو روزلوتـه

پاتی په۵۷مخ کی

تبصره

تاریخ شاهد دی چی امپریالیزم دبشریت او داسلام ستر او خطرناک غلیم دی

که موږ په یوی ژوری کتنی سره د نړۍ اودهغی تاریخی پیښو ته ځیر شو او هغه وځیرو دتاریخ په اوږدو کی دخلکو خاطری وځیرو دابه راته جوته شی چی دتاریخ هره خونړی پیښه دزبیښونکو او مفت خواره طبقاتو دمنافعو دټکر له امله منځ ته راغلی ده . ډیر لیری په نه ځو- خپله دغه ځیرنه ددوهمی نړی والی جګړی پیښی او دهغی نه زیږنده مسایلوته متوجه کوو . دټولو جګړو اوپه تیره بیادنړیوالی دوهمی جګړی دپیښیدو اصلی علت دخلکو او دخلکوددښمنانو دګټو د ټکر او تضادله منځ ته راغلی دی . پدغو جګړوکی دداړه مارو قوتونو دګټو تضادونه هم رول لوبولی دی . خوپدی ترڅ کی داخبره هم جوته ده چی ددغو جګړو او ټکرونو وروستی نتیجی دخلکو په ګټه او دخلکو ددښمنانو په ضرر تمامی شویدی پس له دی نه چی د ۱۹۳۰-۱۹۳۳ کلونو په شاوخواکی امپریالیزم خپل یوناخلف اولاد (فاشیزم) یی نړیوالوته وړاندی کړاو هغه دنړی دلومړی سوله خوښوونکی او مترقی هیواد درټلودنده وربه غاړه کړه، دغه ناخلف اوتیری کوونکی قوت هم پردغه مترقی هیوادباندی یرغل وکړ خودنړیوال امپریالیزم واکداران دیوبل حقیقت نه خبر نه واو هغه داچی دغه وحشی حیوان دخپلو هم مسلکانو خیال هم نه ساتی اوکه لازم وبولی خپل ولی نعمت (خپله امپریالیزم) باندی هم یرغل کوی اودغه موضوع هم یوه علمی واقعیت دی داځکه چی د امپریالیستی هیوادونو او محافلوتر منځ هم تضاد موجود دی . دفاشیزم دجګړی داوردبلولو اووحشت اچولو نتیجه دچرچلانو او روزولتانو دپیشبینی برخلاف بله نتیجه ورکړه او هغه داچی پس له هغه نه چی دوهمه نړیواله جګړه پای ته ورسیده دسولی او ترقی مرچل نړیواله بڼه غوره کړه یعنی ددغی جګړی نه مخکی یواځی یومترقی اوسوله خوښونکی هیواد په نړی کی شته و، خودجګړی نه وروسته په نړیواله توګه (څونور هیوادونه) منځته راغله او ملی آزادی بخښوونکی نهضتونه هم لاپسی پیاوړی شول او دنړی په ګوټ ګوټ کی دخپلواکی غوښتونکی غږونه پورته شول . ددغی جګړی په نتیجه کی امپریالیزم ته ستر ګذار ونه ورسیدل او ددی لپاره چی خپل ځای دبیخی ورکیدونه وژغوری په هلوځلو ئی پیل وکړاودټولونیرنګونونه یی پدغو فعالیتونو کی کار واخیست . پدغه ترڅ کی دامریکی امپریالیزم په اروپا، لاتینی امریکا اوافریقا کی مامور شو او دانګریز امپریالیزم په په ایشیا او افریقا کی په استعماری کارونو موظف شو دانګریز امپریالیزم یعنی دغه دانسان په جاموکی لیوه چی مخکښی یی هم خپل لاس لاندی سیمو کی دنفاق تخمونه شیندلی وو او دهغو په جمله کی دهندپه نیمه قاره کی دانګریز محیل امپریالیزم پس له دی نه چی دهند یابهارت دخلکو دمبارزو له امله دشرم نه ډکی ماتی سره مخامخ شو او ددغه هیواد څخه په وتو مجبور شو ونه غوښتل چی دنفاق دزهر شیندلو څخه پرته دغه هیواد په خپل حال پریږدی تر څوچی دهندخلك دخپل بلاځپلی هیواد په آبادو لوبوخت شی . دانګریز دامپریالیزم دغه کار او دغه نیت دانتظار څخه کومه لیری خبره نه وه اودغه کار دهغه دطینت اوفطرت جزء دی . دانګریز امپریالیزم دخپلی استعماری نقشی دپلی کولو لپاره ددغه هیواد دخلکو د مذهبی پاکو احساساتو څخه ناوړه ګټه واخیسته او دغه خاوره یی دهندو او مسلمان په نامه دوی ټوټی کړه او دغه کاریی ددی لپاره سرته ورسولی چی دراتلونکی لپاره دنفاق اچولو زمینه مساعده وی ایا د هند او پاکستان خلکوبه هیر کړی چی دانګریز خونړی امپریالیزم دنفاق او جګړی تخم ددوی په منځ کی وشینده او دهمدغه خائنانه اعمالو په نتیجه کی او دهند او پاکستان تر منځ دځو جګړو په اوږدو کی ډیر شمیر بیګناه انسانان له منځه لاړل اوپه ملیونونو ډالرو تاوان دواړو خواوته واوښتی . او سر بیره پردی دانګریز استعمار تسلط درلود ددغه هیواد دهندو او مسلمانو خلکو وینی یی وځښلی او محلی اصیل صنایع یی پخپله ګټه له مینځه یووړل . په منځنی ختیځ کی هم امپریالیزم په لومړی پړاوکی ددغی سیمی خپلواك هیوادونه پخپله مستعمره بدل کړه اودځولسیزو په اوږدو کی یی هلته استعمارګرانه حکومت وچلاوه اودسیمی هیوادونه لکه مصر- عراق- اردن اونور یی وځیښل . اوپس له دی نه چی دغه هیوادونه داستعمار پر ضد وښوریدل دهغه استعماری ځنځیرونه یی مات کړل . خومحیل او استعمارګر امپریالیزم چی دیوی دروازی له لاری شړل شوی و دبلی دروازی څخه په یوه بله بڼه بیرته راغی اودخپل دراتګ سره یی داسی کارونه دعربو خلکو په ضرر سرته ورسول چی تاریخ به هغه هیڅکله هیر نکړی دانګریز دامپریالیزم دغه ستر خائنانه کار دفلسطین دخلکو پرضد سرته ورسید او هغه دا چی هغوی یی دخپلو کورونو څخه (ټاټوبی او پلرنی هیوادڅخه) وشړل. چی تر اوسه پوری اواره او درپه درګرځی . امپریالیزم دعربو خلکو وړاندی په دغه ستر خیانت اکتفا ونکړه کله چی دمصر حکومت (دناصروخت کی) دسویز دکانال چی دمصر ملکیت او سیمه ده خپلواك اعلان کړ دانګریزامپریالیزم داسرائیلو او فرانسی سره په ګډه پر دغه خپلواك هیواد باندی یرغل وکړچی په تاریخ کی دمثلث یرغل په نامه یادیږی او ددغی حملی په نتیجه کی دیرغلګرو دالوتکو دبمباریدو له امله روغتونونه - جوماتونه ، ښوونځی ، وړکتونونه او دنفوسو څخه ډك ښارونه او داسی نورله مینځه لاړل . صهیونیزم چی مخکی تردی نه دامپریالیزم له خواترغاښو نو پوری مسلح شوی او د فلسطینی اعرابو په ټاټوبی کی میشته شوی وو خپل لومړی خدمت خپل بادار (امپریالیزم) ته سرته ورساوه .

باید زیاته کړوچی پدغه پیښه کی که شوروی اتحاد دعربی خلکو درښتینی دوست په څیر دمصر مرستی ته نه وای رسیدلی او یرغلګریی بیرته نه وای شړلی اوس دمصر خلك بیخی تباه اوبربادبه وای . امپریالیزم چی پدغه جګړه کی دشرمونکی ماتی سره مخامخ شو دخپل غچ داخیستلو لپاره یوځل بیاپه کال ۱۹۶۷ یی خپل لاس پوځی دولت یعنی داسرائیلو دولت یی پر مصراو نورو عربی هیوادو باندی دیرغل لپاره وهڅی اوهغه هم دامپریالیزم په مرسته پدغه جګړه کی دمصر - سوریی اواردن لویی سیمی په خپل واك کی واخیستی او دنورو عربی خلکو دخپلو لپاره په استعماری فعالیتونو پیل وکړ. اوسره له دی چی دملګرو ملتونو دامنیت شورا څوځوځلی فیصلی صادرکړیدی چی باید اسرائیل دعربو دنیول شویو سیموڅخه ووځی خوددی لپاره چی اسرائیل پخپل شاکی دامپریالیزم اوپه سرکی دامریکی دامپریالیزم قوت لری ددغه کار څخه په بیشرمانه توګه ډډه کوی صهیونیزم دامپریالیزم د تحریك تسلیح او تایید سره یوځل بیا په کال ۱۹۷۳ کی یوه بله جګړه په عربی هیوادونو باندی تحمیل کړه چی بی ساری تلفات او خسارات یی عربی هیوادونوته ورسول بیاهم امپریالیزم آرام نه کښیناست او دعربو ددینی مقدساتو په وړاندی په خرابکاریولاس پوری کړ ددغوکارونو څخه یوهم دمسلمانانو دلومړی کعبی یعنی داقصی جومات ته اور اچول دی چی دنړی دمسلمانانو کرکه او خوابدی یی مینځ ته راوړیدی . بیا هم امپریالیزم په پورتنی خائنانه کړه وړه باندی قناعت ونکړ او هرورځ داسرائیلوپه هڅولو سره دلبنان دبیوزلو خلکو ژوند نا آرامه کړیدی دامریکی دامپریالیزم له خواهره ورځ یوزیات شمیر وسلی اسرائیلوته سپارل کیږی ترڅو چی دځان او دبادار (امپریالیزم) دګټو دساتلو لپاره په کار واچول شی چی پدی توګه منځنی ختیځ دجګړی په یوه خطرناکه سیمه بدله شویده اوتل دنړی دسولی په وړاندی سترګو اښی بلل کیږی دبشر دحقوقو پیژندونکی امپریالیزم دداړه مار امپریالیزم چال چلند او تیری کونکی سیاست په قهرمان ویتنام کی دهیچا څخه پټه نده . دغه په اصطلاح دبشر دحقوقو ساتندوی په ویتنام کی دشلو کلونو په اوږدو کی دومره خلك ووژل چی شمیر یی حیرانونکی او اسفناك دی ۱۰امریکه په ویتنام کی برسیره پر دی چی په زرهاوکسه انسانان یی ووژل دانسانی کرامت ضداودبشردحقوقوضد کارونه یی کړی چی ترابده پوری په دغه اعمال دامریکی دمحکو میت لپاره کافی وی . دناپالم (اورغورځونکی بمونه) مکروبی بمونه براتل ویتنام باندی واچول شول کروندوته اور واچول او ان دکیمیاوی موادپه استعمال سره انسانان - خاروی او بوټی یی محوه کړل .

نن ورځ دامریکی امپریالیزم دبشردحقوقو او آزادی په نامه داسی چاری سرته رسوی چی انسانان دهغه دیادولو څخه شرمیږی . او هر څومره چی دنړی انسانان دپخوانه زیات آګاه کیږی امپریالیزم هم خپله بڼه بدلوی اوخپلو ګټو دلاس ته راوړلو لپاره په مستقیم تیری سر بیره دبیلو بیلوهیوادونوپه چارو کی په غیر مستقیمه توګه په مداخلی دخپلو ګټو د ساتلو لپاره هلی ځلی کوی . امپریالیزم او دهغه په سرکی دامریکی امپر یالیزم داسی اټکل کوی چی کولی شی دنړی په بیلابیلو سیمو کی دتوطئی او دسیسی په کار اچولو سره هرچیرته چی وغواړی (پنوچتان اوشاهان) بیرته په قدرت باندی کښینوی او هغوی وساتی تر څو چی دهغوپه واسطه خلك وځپی خوپه عمل کی ثابته شوی ده چی دغه کار نور ممکن ندی دلته زموږ په هیواد کی هم د امریکی امپریالیزم زموږ دهیواد پنوچت (حفیظ الله امین) قدرت باندی راوستی خو ونشو کړای چی هغه ترډیری مودی پوری وساتی اوزموږ دخلکو دقهراو غضب په څپوکی له مینځه لاړ. ډیر دتاسف وړ خبره خوداده چی په نړی کی دځینو هیوادونو واکداران سره له دی چی دامپریالیزم ماهیت اواصلی څیره په عمل کی بربنډ شویده بیاهم دهغه دلاس دالی په څیر دهغه دسیاست چی بشری ضد او خلقی ضد سیاست دی پیروی کوی . نن ورځ مصر په منځنی ختیځ کی او پاکستان داسیا په جنوب کی دامریکی دامپریالیزم دتیری - کونکی نقشی او دسیسی پلی کونکی دی . دمصر اوسنی دولت دنړی دنامتو معامله ګر اوداسلام دستر دښمن انورالسادات په مشری دعربی خلکو پرضد دامپریالیزم دسیسی او

پاتی په ۴۲مخ کی

سلسله گفت وشنود ها ونشست های اختصاصی ژوندون در میز گرد

مسایل سیاسی واجتماعی ، فرهنگ و هنر، نوجوانان ، جوانان وخانواده ها

در زیر ذره بین نقدوانتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

یک بررسی همه جانبه از:

علل کمبود ادویه در بازار و مروری بر دشواری مردم در زمینه های بیماری وبیمارداری

این جدل با شرکت :

۱ـ دکتور سیدالف شاه غضنفررئیس امورفارمسی وزارت صحت عامه
۲ـ دکتور محمد آصف غروال رئیس طب معالجوی وزارت صحت عامه
۳ـ دکتور غلام رسول غیاثی رئیس بررسی و قوانین صحی وزارت صحت عامه
٤ـ پوهاند دکتور احمد شاه رشاد روشن استاد پوهنتون کابل
٥ـ دکتورسبحان هاتفی سرپرست تعلیمات صحی ونشرات وزارت صحت عامه
٦ـ محمدزمان نیکرای معاون مجله ژوندون
۷ـ عزیزالله مرموز عضوگروه مشورتی ژوندون
۸ـ حفیظ رهجو سکرترمسوول روزنامه انیس
۹ـ ماری سعادت منگل مدیر خبرنگاران روزنامه هیواد
۱۰ـ لیلما حسینی نماینده رادیوتلویزیون
۱۱ـ عطا مراد ایماق نماینده روز نامه کابل نیو تایمز
۱۲ـ آمنه امان نماینده مجله قندهار

دایر شده بود .

خانواده‌ها

دختران ، پسران ، مادران، پدران دست نگهدارید ـ ورق نزنید ! ژوندون یکبار دیگر غوغا بر انگیزترین مسایل رابه جدل میآ ورد .

شما عروس ها
شما خشو ها
و شما جوانان و سا لمندان
بما بگو یید :
انگیزه این همه نا ساز گاری خانوادگی چیست ؟
آیا عروس ها در محیط خانواده قدرت نمایی می کنند ؟
و یا خشو ها نا ساز گار میباشند ؟
آیا جوانان در روابط خانوادگی واجتماعی خود بدون در نظر داشت شرایط و امکانات راه افراط در پیش دارند ؟
و یا اینکه :
سا لمندان نمی خواهند خود را با شرایط زمان وفق دهندوخواست جوانان رااحترام گذارند .

طرح و بر رسی این مسایل مو ضو ع جدل آینده ما در دور سخن ژوندون است و ما از همین اکنون از همه شما خانواده ها می خوا هیم گفتنی های خود را در ین زمینه به تیلفون ۲٦۸٤۹ ژوندون با ما در میان گذارید و اگر خوا ستید خود را برای شرکت در این جدل آمو زنده هم کاندید کنید . تیلفون ۲٦۸٤۹ همه روزه از ساعت ۸ صبح تا ٥ عصر در خدمت خانواده ها ژوندون ، تریبون خانوادگی خود را در اختیار همه کسانی قرار مید هد که برای بهبود روابط اعضای خانواده با هم سخنی برای گفتن دارند

• شرایط نگهداری دوا در دوا خانه های‌ما به گو نه یی است که تاثیر دوا در اثر نور و حرارت از میان میرود .

• • •

• نه کمبود دوا و نه هم کمبود داکترهیچ یك پرابلم اساسی ما در امور صحت عامه نیست بلـــکه دشواری عمده این است‌که سطح آگا هی و دانش صحی مردم پائین است وتبلیغات ماهم برای آگاهی اساسی ازسطح صفر به‌بالا نرفته‌است.

• • •

• مصرف سر به خود دوا ها و خاصتاًدواهای ضد مکروبی موجب گـــردیـــده است که بیشتر مردم ما در برابر آنتی بیو تیك هامقا ومت حا صل کنند

• • •

سکر تر مسوول روزنامه انیس :

در گذشته به اساس یك مقرره تعا مل چنین بود که به دکتو ران متجرب و صاحب عناوین اکادمیك اجازه گشودن کلنیك های شخصی داده نمیشد واین وضع به دلا یل روانی و اقتصادی فرا وانی به ضرر بیماران منجر میگردید که به همین دلیل تا فذگشتن و تطبیق این مقرره مو جب شکا یات زیاد خانواده ها شد آیا اینك با توجه به منطقی نبودن این طرز العمل وزارت صحت عا مه در نظر ندارد در ایـــن زمینه تجدید نظرکند ؟

رئیس بر رسی و قوانین :

درست است من با شما در این مورد هم عقیده میباشیم که‌درگذشته تطبیق مقرره‌یـــــی که شما از آن نام گر فتید جز اینکه موجب سر گردانی بیما ران گردد و آنها را از حق مشروع انتخاب دکتور محروم گرداند نتیجه دیگری نداشت . وازرت صحت عامه با تـو جه به‌همین مسالهٔ دراین مقرره تعـــدیلاتی را در نظر گر فته است که به زودی عملی میگردد و به مو جب آن هر دکتور میتواند معاینه خانه شخصی داشته‌باشد .

مرموز :

اساساً در بسا نواقص امور اجتماعی بیشتر از آنکه نقص در پر نسیب باشد در نحوه عمل است . دکتوران متجرب ما باید حق گشودن معا ینه خانه شخصی را دشته باشند مشروط به اینکه باز هم تعدادی مو قع‌نیابند طبابت را به تجارت بدل کنند چنا نکه در گذشته ما نمونه هایی ازاین مانند رادیدیم و شا هد بودیم که بر خی از این دکتو را ن متجرب برای تلف شدن وقت معا ینه دستور میدادند نفر مو ظف معا ینه خانه ده ده نفر مریض رابفهماند که‌زبان خودرا ازدهان بیرون وشکـم خودرا سخت گـر دا نند تا مبـا دا چند ثانیه وقت دکتور بیشتر صرف گـر دد ویا اینکه برخی دو کتوران متجرب مبلـــغ معییـــن مـو ضو ع فیس مـثـلا پنجـــاه ا فـــغا نـــی ر ا مطر ح می کردند ایـــن نکته قابل تا یید است که دکتوران باید حق داشتن معاینه خانه شخصی را دارا باشند امادر مقابـل بیماران هم این حق را دارنـد که درست معا ینه شوند، دقیق دیده شوند ودر رابطه با دکتور بیمار محسوب گردند و نه وسیله پول اندوزی ....

در مورد ادویه قا چاقی به عقیده من نه باید به اساس گفته چند دوا فروش قاطعانه مسا له تورید قاچاقی دوا را به‌تائید گر فت و نه هم از آن منکر شد چه چشم پو شی از این واقعیت تلخ اجتماعی در واقع چشم پوشی و نا دیده گر فتن جرم مجرم است .

در واقع قا چاق وجود دارد و دلایل فراوانی هم برای دوام آن مو جود است ، یکی از این دلایل این است که پولیس ما تا کنون در مسا یل اجتماعی فاقد قدرت و صلاحیتی است که باید آنرا دارا باشد و دیگر اینکه مردم ما برای به شنا خت آوردن مجرم با مو سسات مسوول همکاری ندارند واز همه مهم تر اینکه توافق ، تفا هم و همکاری‌لازم هم میان ارگان های همکار به وجود نیامده است . مردم ما در واقع تا هنوز خصلت های طبقا تی یك جا معه فیودالی را دارا میباشند و من فکر میکنم باید در اولین قدم به سوی زدودن نا بسا ما نیهای اجتماعی از تجدید تر بیت اداری شروع کنیم و مبارزه ما ثر راه سازند گی مبارزه یی باشد دوا مدار وسریع

پوهاند رشاد :

محترم رئیس امور فارمسی در پا سخی که برای اعتراض محترم راصع در زمینه گران بودن نسبی برخـی ازدواهـــای دابن سینا- در ملخی ارائه داشتند از سخن خود چنین نتیجه گر فتند که گویا این گرانی نرخ ها به خاطری است که قیمت ها تا چند سال ثابت نگهداشته شود وبه عبارتی این‌موسسه دوا را به قیمت چند سال بعد عر ضه میکند که این نمیتواند دلیلی باشد قناعت بخش چرا که کاری است به ضرر اقتصاد بیماران واز سویی هم کمك برای قاچا قبران ، چرا که وقتی دوای امور فارمسی به مراتب گران تر از تورید های مشا به و یا عین آن در بازار آزاد عر ضه میگردد تفاوت فا حش قیمت سود جویان قاچاقبر را تشویق بـــه تورید های غیر قانونی میکند در صور تـی که اگر این مو سسه دوای خود را با توجه به قیمت های رایج عر ضه کند هیچ فرو- شنده عمده و یا بر چون نفع خود را در خر ید وفـر و ش هـــا ی غیـر قـانونی نمی یابد نکته دیگر در همین زمینه این است که در سخن راصع صحبت از چند صد در صد تفاوت قیمت میان تو ریـد های ابن سینـــا درملخی وعمده فرو شی های ادویه بـــودو محترم دکتور غضنفر هیچ دلیلی در این‌مورد که چرا چنین است ارائه نداشتند وبه جای آن اقـلامی رامثال آوردند که چـنـد فیصد تفاوت قیمت دارد و نه چند صد فیصد وواقعیت هم همین است که چون نرخ دوا به اساس نـــر خ هـــا ی اسعـا ر ی تعیین مـــی گردد و نرخ اسعار هم از چند فیصد افزایش در سال تجاوز نمیکند گرانفروشی در حدود سه صد فیصد نمیتواند هیچ ارتباط منطقی با این مسا له داشته باشد و خوب است با این ادعا رد شود که رد شدنی نیست و یا اینکه این وضع تغییر کند .

بدون شك هدف عمده دولت از پـروژه- جنریـك وطرح وتطبیق آن جز به‌خاطر فراهم آوری تسهیلات برای بیماران و همه‌ی مردم نمیباشد درحالیکه عمـلا می‌بینیم امورفارمسی کمتر به این هدف توجه‌داشته است وطـرز- العمل مو جود توزیع ادویه نیز جز خلاصه آن نمیباشد .

دکتور غضنفر :

دوای ما دوای قاچاقی نمیباشد که به‌قیمت های قاچاقی عر ضه گردد ، ما دوا را از کشور های سو سیا لیستی تورید می کنیم وفی‌دالر ۴۷- افغانی لیتر آف کریدت می پـردازیـم ما در تورید های خود بیست فیصد محصول گمر گ میپر دازیم دوازده فیصد مصرف اداری رادرقیمت ها افزودمی کنیم و پا نزده فیصد نفع موسسه را نیز در جمع قیمت به محا سبه می آوریم و به همین دلایل هـم قیمت ادویه توریدی ما گرانتر از نـرخ عمده فروشی ها تمام میشود .

پوهاند رشاد :

به اجازه رئیس محترم امور فارمسی برای رد این ادعا یشان که نرخ های دیپو تا حدود چند فیصد افزودی مصارف این مو سسه از سطح قیمت های بازار بلند است مثالی ارائه میدارم فکر میکنم در سال ۱۳۵۸ بود که عمده فروشی توفیق لیمتد آنتی بیوتیك تتر اسکلین رادر شکل کپسول ۲۵۰ ملی گرام وسیروپ ازکشور دوست‌یوگوسلا و یا تورید کرد ایـــن شرکت کپسول تتراسیکلین ۲۵۰ ملی گرام را فی بو تل یکهزار عددی به چهار صدو شصت افغانی نرخ گذاری کرد وسیروپ تتراسیکلین را فی بـو تل پانـزده افغا نی در بازار عر ضه داشت در حالیکه دیپوی ادویه کـپسول تترا سیکـــلین ۲۵۰ ملی گرام را از عین کمپنی و عین کشور فی هزار یکهزار و پنجصد افغا نی به فروش میرساند که بیشتر از سیصد فیصد گرانتر است

با این مقا یسه می بینیم که مو ضوع ادویه قاچاقی مطـر ح نمیباشد بلکه یـــك شر کت عمده فروش انفرادی دوای واحدی را ا ز عـــیـــن کشو ر و عـــیـــن فابریکه تورید کرده و سیصد فیصد آنرا از یك مو سسه انحصاری رسمی ار زان تر توزیـع میکنـد . رئیس امور فارمسی یقینـا ادعا نمی کنند که در یکسال نرخ اسعـار سیصد فیصد بلند رفته است و یا مخـرج اداری چنین تفاوت فاحش وسر سام آ و ری را به وجود آورده است ؟

دکتور غضنفر :

ما باید متیقن با شیم که در خریداری ادویه هیچ تفاو تی وجود ندارد، بلکه به‌خاطر مصارف اداری است که قیمت ها بلند میرود به‌عنوان مثال در دوره حکـو مت امین یـك دالر برای ماچهل پنـج افغانی مجرا داده‌می‌شد که شا مل کرایه راه ، بیمت فیصد محصول گمر گـ ونه فیصد عاید تورید کننده مـی گردید ، اما در همین وقت ما چهل و هفت افغا نی دالر را لیتر آف کریدت میگر فتیم در وقت این قیمت ها غیر عادلانه تعیین می شد و به تا جران تحمیل میگردید ، نباید نرخ گذاری های غیر عادلانه در این جمله به‌رخ ماکشیده شود.

پوهاند رشاد :

به اجازه شما باز هم برای رد گفته های شما یك نمو نه متبارز تر را یاد آوری می کنم

توفیق لیمتد که قبلا هم از آن یاد کرد، کپسول و سیروپ تترا سیکلین و کنورم فینکل را ازیك کشور سوسیا لیستی تورید کرد ، اما دیپوی ادویه اجازه فروش آنرا به شر کت تورید کننده نداد ، آنرا ضبط کرد وبدون آنکه کمترین مصرف اضا فی دیگری را متقبل گردد بیش از سیصدفیصد گرا نتر از نرخ های اصلی تثبیت شده اولی آنرا به فروش رساند سخن دیگر در همین مورد این است که محترم رئیس امور فارمسی به گو نه یی سخن میگو یند که گویـا مصا رف گمر کی و اداری و ما لیا تی را فقط این موسسه میپردازد وعمده فر و شی ها از آن معاف میباشند در حا لیکه این‌گونه مصا رف برای همه مو سسات خواه شخصی ویا دولتی یك سان است صرف نظر از اینکه مو سسات شخصی از فراوان تسهیلاتی که موسسات دو لتی ازآن بر خوردار اند محروم میباشند .

دکتور غضنفر :

فرض کنیم که‌ما این اقلام دوا رابه همـان قیمت تثبیت شده قبلی‌به فروش میرسا ندیم اما آیا دوا خانه ها هم آنرا به همان قیمت

برای بیماران به فروش میر سا نیدند ، یقیناً نه، چراکه آنها از ما سند دا شتند کـــه قیمت امپسلین پنجاه ، افغانی است ، مـا خوا ستیم مقدار پول تفاوت قیمت به جیب یك موسسه دولتی فرو ریز شود که ازمردم ودرخدمت مرد م است واجازه ندادیم چنـــد دوا فروشی از این تفاوت به نفع شخصی خود سود ببر ند .

راصع :

مسا له اصلی در این بحث این نیست که چرا دیپو دوای ضبط شده را به قیمت اصلی تطبیق شده قبلی نفرو خت ، گر چه باید

کشور خارجی که در قانون جنریك هم توضیح یا فته است این میباشد که صرف در صورتی دوا از یك کشور خارجی در افغا نستان تورید شده میتواند که عین دوا در خود کشور تولید کننده هم امتیاز فروش را داشته باشد بهایـن صورت به هیـچ وجه ما نمیتوانیـم دوایی را از یك کمپنی خارجی خریداری کنیم که در کشور خودش امتیاز فـر وش را فاقد باشد ، شرط دوم دارا بودن اجازه رسمی دولتی کمپنی سازنده دوا در سا حتن دوایی است که قرار داد میگرددودیگر اینکه

و دکتور غضنفر و رووف راصع دو نکته را قابل یاد آوری میدانم ، یك اینکه در مسالهٔ تورید ادویه بهصورت قاچاقی و غیرقانونـــی مسوو لیت اولی با وزارت های داخله وتجارت وشعب انسداد قاچاق است و نه مو سسات مر بوط به وزارت صحت عا مه ودو دیگر این که نباید فرا موش کنیم که مادر شرایط بازار آزاد قرار داریم و نوسانات اسعا ری نیز در تمام کشور های در شرایط بازار - آزاد کا ملا محسوس است در مورد تفاوت قیمت ها یاد آور میگردم که اولا چند فیصد

کنند، نـهآنرا می پـــذیرند ونهم میتوانند به نرخ های مو جود ریاست امور فارمسی آنرا به فروش رسا نند .

راحله راسخ خرمی :

باتو جه به این گفته رئیس پلانوزارت صحت عا مه که جلو گیری از تورید قاچاق ادویه را وظیفه وزارت های دا خله و تجارت خواندند می خواهم بپرسم آیا تا کنون شعب مسوول وزارت صحت عا مه در این زمینه با دوا یر مسوول انسداد قاچاق تماس گرفته اند یا خیر ؟ چه بهر صورت این وزارت

درین گردهمایی درمورد پروبلم ادو یـــه جروبحث های صورت گرفت

چنین میکرد وقیمت هاراهم در کنترول میداشت سخن بر این است که چرا عین یك دوا سیصد فیصد گرا نتر از یك مو سســه شخصی که یقیناً به نفع خود بیش از نفع عا مه تو جه دارد قیمت گذاری میگردد و چرا هیچ دلیلی هم برای این تفاوت فاحش وجود ندارد ؟

ماری سعادت نماینده روزنامه هیواد:

به ار تباط آنچه در زمینه مسا یل مربوط به دوا گفته شد می خواهم بپرسم ریاست امورفارمسی زیر چه شرایط و ضوا بطی بهتورید ادویه از کشور های خار جی مـــی

رئیس امور فار مسی :

یکی از شرایط عمده تورید دوا از یك

فور مول دوابايد مطابق استندرد بین المللی بوده ودریکی از فارماکوپیای معتبر جهـانـی درج شده باشد و شرایطی دیگر از این قبیل که اسم جنریك دوا روی بسته بندی آن نو شته گردد و مانند آن .

ماری سعادت :

تثبیت قیمت ها بر چه اساسی صور ت می گیرد ؟

دکتور غضنفر :

یك دوا از چند کشور خارجی آفر گرفته میشود وارزانترین آن در صورتی که وا جد دیگر شرایطی هم که قبلا گفته شد ه با شد قرار داد میگردد .

دوکتور حبیبی :

من به ادا مه بحث محترم پو هاند رشاد

تفاوت در نرخ های امور فار مسی و بازار آزاد نباید این همه جنجال بر انگیز باشد چرا که این تفاوت به نفع فلان شخص ویا فلان مو سسه خصو صی نمیباشد ، بلکـــه به نفع یك مو سسه خد ماتی است که قوی شدن بنیه اسعاری آن با تو جه به اینکه دارایی آن به نفع مرد م به کارمی افتد بازهم به نفع مردم میباشد ، از ین ها که بگذریم برخی از عمده فروشی ها صرفاً به منظور نمایش و برای بدنا م ساختن مو سسه ابن سینا درملغـی چند قلـم محـدود دوای تو ر یـدی خود را به قیمت ارزان عر ضه می کنند و اگر قرار باشد تمام اقـلا م جنریك را وارد

صحت عامه است که دوای قاچاقی را با تفاوت هایی که از دوا های اصلی ممکـن است داشته باشد میتواند تشخیص دهد و آنرا به شعب مسوول به شنا خت آورد تا ما موران مر بوط در پی آشکارا سا ختن جرایم و دستگیری مجر مین باشند .

دکتور غیاثی :

ما تا کنون با مواردی از مانندی که شما میگو یید تصادف نکرده ایم ، البته درصورت کشف قاچاق ، طبیعی است از نظـر ایجاب وظیفه باشعبات مربوطه خارندوی تماس می- گیر یم .

ناتمام

ابن سینا

چند نکته قابل توجه در اندیشه ابوعلی سینا

نو شته پرو فیسور پی،بی وجا
دانشمند هندی

طی نه قرن شهرت ابو علی سینا ، ابن سینا ، که در اروپا او یسینا یش گو یند و به حیث فیلسوف ، طبیب و دانشمندش شنا سند ، در جهان متمدن پهن شده است. در سده های میانه مدت درازی پس از رنسانس اروپا ، درست تا میانهٔ سدهٔ هفدهم میلادی، اند یشه و آثار و مقا مش مورد شناسایی جهانی در شرق و غرب قرار داشت ، و قانون اودر طب تا هنگا میکه انکشا فات جدید در سا حه علمی و نظری و جرا حی در طب به ظهور نپیو سته بود بزرگ ترین اثر وماخذ طبی در دا نشگاه های اروپا بود . من توانا یی آن‌را ندارم تا سهمگیری وی‌را به ماوراء الطبیعه وطب ارزیابی کنم. همه آ نچه می توانم درین مقال کو تاه بیاورم آنست که یکی دو خصو صیت آشکار استعداد وذکاوت شگفت آور وی را بیان و بر آن تا کید کنم

نخست قابل یاد آوری است که ابن‌سینا در میان پنج شش نابغهٔ جهانی قرار دارد که گیتی به خود دیده است . تاریخ بشر یت از نظر داشتن انسا نها یی که در رشتهٔ به خصو صی فوق العادگی داشته اندغنی است. در شعر ، نقاشی ، مجسمه سازی ، معماری، مو سیقی ، علوم طبیعی و فلسفه نظری ، چندین کشور و چند ین دوره نوا بغی را عر ضه کرده است که آثار شان ،زیبا یی و نیروی فوق العاده یی دارد و هر یك در زمینهٔ متعلق به‌خو یش برتری نشان‌میدهد شا عرانی چون هومر و ویرژیل ، والمیکی و فر دوسی ، دانته وشکپیر ، مفکرانی چو ن افلا تون و کا نت ، نقا شا نی چون را فایل ورا مبرانت و مو سیقدان هایی چون موزارت وبتهوفن هریك با نیروی سحر انگیز در دانش و هنر خو یش شگفتی و شکوه و جلال بشر یت را می نما یا نند . اما نوابغ واقعی دایرة المعا رفی که چون فیلسوف انگلیس ، بیکن همه دانش ها رافرا گر فته با شند به نحو عجیبی اندك اند ، ودر میان آنان ابن سینا به حیث شا یسته ترین فرد جلوه می کند ، ما قبل از همه ارستوی یو نانی ،پدر تقریباً همه دانشها را داریم ، همه دانشهای طبیعی و ماوراء طبیعی که تا آن زمان‌شناخته شده بود . او را بحق معلم اول می خوانیم پس از و در فا صلهٔ طو لا نی زمان سه دانشمند شر قی ظهور کردند که اند یشه های بلند شان آنان را سرآمد دانشو ران در چندین رشته دانش ها سا خت . ابو نصر فارا بی که نزد ما سمت معلم ثانی دارد ، ابو علی سینا و ابو ریحان البیرو نی ، از ینان ، ابن سینا یا او یسینا بهتر از همه در اروپا شنا خته شده است . دریك دورهٔنسبتاً کوتاه و نابسا مان زندگی وی‌در علوم منطق ماوراء الطبیعی ، طب ، الهیات ریا ضیا ت و نجوم تبحر حا صل کرد و آنها را انکشاف داد. آثار وی که‌عدد شان ازصدمی گذرد تقریباً همه دانشهای عصر وی را در بر می گیرد. چنین قابلیت و توفیقی به عده‌یی معدود عطا شده است ودر ارزیا بی استعداد و هوش عجیب ابن سینا این نکته را نیز نباید از نظر دور بداریم که در عهد او یعنی قرن ده و یازده میلادی مدارك و ماخذ چو ن کتا بخا نه ها و آزما یشگاه ها که بدسترس دانشجویان قرار میگرفت خیلی معدودومحدود بود . استعداد و غنای اند یشهٔ ابن سینا را همچنان می توان در فصا حت و سلا ستی دید که وی درهر دو زبان فارسی و عربی

چندین سده پس از ابن سینا دو تن‌نوا بغی چون وی در ایتالیا بر خاستند میشل انجلو بنو رو تی که پنجصد مین سا لگرد وی در سال ۱۹۵۲ در ایتا لیا بر گزار شد ولیو نارد داوینچی . این هر دو بزرگ در چند هنر سرا مد گشتند ودر نقا شی ، مجسمه سازی ، معماری ، مهندسی وادبیات نام آور شدند .

دومین نکته قابل یادآوری درباره هوش واستعداد شگفتی انگیز ابن سینا پیشرسی باور نکردنی اوست . او کو دکی بود که‌همهٔ آمو ختنی ها را پیش از رسیدن به ده سالگی آموخت . ماز بچه های موسیقی دان شنیده ایم اما شنید ن نام بچه یی به حیث عا لم و طبیب نا گها نی است. او آمو زش خویش را در پنج سا لگی آغاز کردو در ده سالگی وی عملا تمام مطا لعات خو یش را تکمیل کرد ، از استادان بر گذشت و چنان پیشر فتی کرد که در برابر دانشمندان بزرگ عصر رقابت پیروز مندا نه یی آغاز کرد در هفده یا هژده سالگی وی‌طبیب بزر گی شد. وعلامهٔ شنا خته شدهٔ همه دانشهای روز به شمول علوم غامضه گردید. آنچه سهراب جوان در رزم‌و میدان و زور وبازو کسب کرد ابن سینا در زمینهٔ علوم به دست آورد . می توانیم در مورد او این گفتار فردوسی را بیاوریم :

چو سه سا له شد ساز میدان گر فت
به پنجم دل شیر مر دا ن گر فت
چو ده سا له شد زان زمین کس نبود
که یا رست با او نبرد آز مود
به نخجیر شیر ا ن بر و ن‌تا ختی
به با زی همه رز مشا ن سا ختی

به گفته او :

آخرین نکته بزرگ در بارهٔ این سینا و سعت و آزادی اند یشهٔ او ست . اندیشهٔ او حقیقتاً عا لمانه و استعداد ش منظم ، تحقیقا تش حقیقت جو یا نه مو ثر ، معقو ل و جرات مندا نه بود . مگر با همه نیرو و تبحر همه جانبه استعدادش که می توانست مسایل غامضه راحل کند، هیچ گونه تکبر و خود ستا یی ندا شت ، بلکه متو اضع ، با حیا و مودب بود . هر چه بیشتر مطا لعه و تفکر می نمود بیشتر به عظمت و پیچیدگی مسا یل علمی و محدودیت یاس آور عقل آدمی پی می برد . او پیو سته در برابر بزر گی دا نش خو یش دو دل بود . این ربا عی که به غلط به عمر خیام نسبت داده شده اعتراف ابن سینا را نسبت به نومیدی ودر ما ند گی در سر نو شت انسان نشان می دهد .

از قعر گل سیاه تا اوج زحل
کردم همه مشکلا ت گیتی‌را حل
بیرون رستم زقید هر مکر وحیل
هر بند گشاده شد مگر بند اجل

• • •

دل گرچه درین بادیه بسیار شتافت
یك موی ندا نست ولی موی شکا فت
اندر دل من هزار خور شید بتافت
آخر به کمال ذرهٔ یی راه نیافت

هر اند یشه بزرگ به همین گو نه در برابر معمای حل نشد نی جهان به زا نو در می آید اینست که سقراط با همهٔ دانشش ادعا کرد که چیزی نمیداند .

از کمپ دیوید تا بیت المقدس

امپر یا لیزم جهانی ودر راس آن امپریا-
لیزم خون آشام امریکا در هر جایی که
برد گان بر خاسته و به پیکار آزادیبخش
دست زد ه اند، در مقابلش قدبر افراشته
و تمام وسا یل و امکا نـات استعماری و
استثماری و همچنان تمام حیل و نیر نگ
هایی را که در طول حیات ننگین تجاوز و
غارت اندو خته اند بکار برده و با رنگ و
روغن دادن قضا یا و حقا یق به جان و ما ل
مردم و حشیا نه حمله نموده و چون خصلت
امپریالیزم همین است ، چنین شیوه و عمل،
تا امپر یا لیزم آخرین نفس هـا یش را
بکشد ، همینطور خواهد بود .

بناء دشمن حیله گر و فتنه جو ، علماً
شنا خته شد و در نزد مبارزان راه نبرد و
پیکار مرگ و زندگی ، تمام مسا یل روشن
است ، مبارزان و قهر ما نان راه سعادت و
آزادی بشر یت میدا نند تا امپر یا لیزم سر
نگون نگر دیده جنگ و تجاوز ، دشمنی و
چپاول ، خون ریزی و آد مکشی در اینجا و
آنجا توسط ارتجاع وامپریالیز م وتمـام
دشمنان شنا خته شده بشریت ادا مه خواهد
یافت وراهی دیگری نیست جز اینکه همه-
ای انسان های آرزو مند به صلح و ترقی
جهان ، دشمن مشتر ك خو یش را درك کنند
و پرده های ریا و تزویری را که به چهره
امپر یا لیزم آو یخته شده بدرند و چهره
شیطانی وخبیث آنرا باچشمان باز تمـا شا
کنند . واین کار هم ممکن است فقط از یك
راه ، آنهم مبارزه و پیکار بی امان علیه
امپر یا لیزم و تمام دستیاران بین المللی آن
در گو شه و کنار جهان .

نیازی به اثبات ندارد که درین روند انقلا-
بی وپیروز مند مردم جهان سنگر های نیرو-
مند و مستحکمی را کمایی نموده و درعرصه
های مختلف زندگی ارتجاع و امپر یا لیزم
را به شکست های مد هشی موا جه ساخته
که محکو میت آن به حساب تاریخ به اثبات
رسیده و هیـچ قدرتی نمی تواند جلو آنـرا
بگیرد ودر مقا بل آن مقاومت نماید.

اگر از مرور صفحات پیکارو نبردقهرمانانه
مبارزان و تحول طلبان واقعی در طول تاریخ
بگذریم فقط نگاهی به قضایای تاریخـی از
انقلاب اکتو بر تا کنون این ادعا را به اثبات
می رسا ند ، چه امپر یا لیزم در آنروز ها
تمام توان و امکان خود را بکار انداخت تا
انقلاب کار گری روسیه را در نطفه خفه
سازد ، اما نشد که نشد ، از پنرو وقتی
نطفه ها را نتوانستند از میان بردارند ، سیل
های خرو شان و موج های نیرو مند پیکار
بر حق مرد مان جهان را هر گز نتوانند ،
خا موش سازند . بر عکس این خشم مقدس
مردم است که بیخ و بنیاد ارتجاع و امپر-
یالیـزم رابه‌لرزه در آورده ومبـارزه پیگیر
جنگجو یان صلح و آزادی بشر یت ، گلیم
آنرا بکلی از رو ی کرمزمین جمع کرده و به
مو زیم تاریخ می سپارد ، این ندای زمان
و خواست همه ملل جهان است ، هیچکس
نمی تواند ما نع رشد پر توان آن گردد .

با این رو حیه وتوان تاریخی نبرد بـه
پیش میرود و در پهنای وسیع کار و تلاش
انسا نی ، پای لنگ و لنگان امپر یا لیزم
جها نی و تمام دار ودسته های رنگا رنگ
ارتجاع و استعمار بیش از پیش لنگیده وبه
زباله دان تاریخ دفن می گردد .

به ارتباط دشمنی‌ها و تو طئه های امپریا-
لیز م علیه بشریت که‌چون زنجـیر سیاه
حلقات آن در نقاط مختلف گیتی بهم پیوند
دارد از جمله از دسیسه کمپ دیوید کـه
تو سط کار تر ، بیگن و سادات ارائه‌گردید
همه مـردم جهان اطـلاع کافی ووافـی دارند،
همـه میدانند کـه اسرا ئیل‌گودی‌کوکی
امپر یا لیزم امریکا بوده و اصلا تو سط
امپر یا لیزم خلق گردیده است ، از پنرو
ظلم وتعدی بالای خلق عرب فلسطین بـه
وسیله اسرائیل و صهیو نیستان منفور فقط
و فقط تو سط امپر یا لیزم اعمال میگردد ،
زیرا فا بریکه های توپ سازی و طیـاره
سازی ایالات متحده امر یکا تمـام دستگاه
های‌جهنمی صهیونیستی را تادندان مسلـح
نموده که بصورت غیر عادلا نه به غضب سر
زمین های کشورهای دیگر پرداخته و خلـق
عرب فلسطینی را آواره و بی خانمان ساخته
است .

سخنان فوق هر گز دروغ و افترا نیست
تمام مردم جهان به‌این حقیقت آشنا یی کامل
دارند و اسرائیل و یاران امپر یا لیستی‌آنرا
دشمن اصلی خلـق عر ب فلسطین وخلق‌های
سراسر جهان می دانند .

با اینهم کار تر ، سادات و بیگن گستا-
خانه در کمپ دیوید تو طئه ای را علنـاً
رو بدست گر فتند و با هم پیمان بستند تا
با الفاظ و نیر نگ های فریبکارانه مردم
جهان را و بخصو ص خلق عرب فلسطینی را
اغوا کنند که به اصطلاح سا دات ، کارتر
و بگین از حقوق حقه خلق عرب فلسطین
پشتیبانی می کنند و به نفـع صلح‌در شرق
میانه با هم دست می دهند .

اما وا قعیت غیر آن بود ، خلق عـرب
فلسطین وسازمان آزادیبخش فلسطین بحث
سازمان مسوول وهمچنان دیگر سازما ن‌ها
وگروه‌های ضد امپریا لیزم وضد صهیونیزم
بایکصدا ویك آواز در مقابل دسا یس
کمپ‌دیوید قرار گر فتند ونیر نگ ها ی
تفتین آمیز امپریا لیزم بین المللی را افشا
نموده وازهمان آغاز اعلا م داشتند که توطئه
کمپ دیوید ، حمله وتجاوز صریح دیگـر
است کـه علیـه خلق عـر ب فلسطین طرح
ریزی شده و دنبال می گر د د .

همچنان در سراسر جهان هزاران‌مقاله‌و
تبصره به تحر یر آمد واین دسیـه و
توطئه را نه تنها افشا ء نمود بلکه آنـرا
سیاست چپاول وتجاوز علیه خلق عرب‌فلسطین
دانسته واز همه‌ای مردم جهان‌خواستند کـه
درمقابل آن قدعلم نموده و آنرا رد نما یند
که خوشبختانه چنین شد

ازطرح توطئه کمپ دیوید تاکنو نواقعاً
تجاوزات اسرائیل دامنه دار تر شـده و
گستر ش بیشتر یافته است که یادداشت
فهرست جنایات صهیو نیزم از کمپ دیوید
تاالحال از حو صله این نبشته بدور است
اما آنچه‌روشن می‌نماید وهمه مردم جها ن
آنرا میداند اینست که توطئه کمپ دیو یـد
تمام ارتجاع عرب را باهم نزدیک ساخت و
آنهایی که در جهان عرب بدروغ از اسلا م
واسلامیت یاد می کردند همه و همه درتحت
همین سیاست پل‌پای امپریالیـزم را ر
شرقمیانه ودیگر نقاط جهان منـجمله در
سرحدات افغانستان تعقیب نمودند وعو ض
اینکه خلـق عرب فلسطین را از چنگـال
امپریالیزم امریکا وصهیو نیزم نجات دهند،
دست آنرا خائنانه فشرده و بـه سا دات
حق دادند که از ایشان درمحافل امپریالیستی
نمایندگی کند و چون سا دات خا ین هم
درطریق خیانت بـه‌خلـق عرب فلسطین از
همان کهنه کاران وجفاکاران تاریخـی است
درین راه هم گام های خائنانه اش رابرداشت
و اگر قبلا در خفا نو کر امپر یالیزم بود
اکنون خود را بکلی در آغوش امپر یا لیزم
اندا خته است .

صهیو نیزم اسرا ئیل در تحت پرو گرام
مشتر کی که در کمپ دیوید با کا ر تر
رئیس جمهور امریکا و سادات خاین و به
قول اعراب سادات امریکا بستند ، باز هم
سا طور های قصا بان اسرا ئیل را برات تر
نمود و بیگن هر گز در میثاق کمپ دیوید
را یگان امضا نکرده و سادات را که گردن
به ریسمان امپـر یا لیزم بسته و گـو ش
به قصر سفید داده است برده اسرائیل نیز
نمود چنا نچه امروز به این سخن کسی شك
و شبهه ای ندارد .

اگر از تو طئه هایی که درین مدت سر-
همبندی گردیده وتطبیق شده بگذریم ، آخر
ین تو طئه کار تر ، سادات بیگن و تما م
ار تجاع عرب برای خلق های مسلمان جهان
وبخصوص برای خلـق عرب فلسطین غیـر
قا بل قبول بوده و اگر واقعاً کسی از حقوق
حقه خلق عرب فلسطین و از اسلام و اسلا-
میت دفاع می کنند و مردم مسلمان جهان را
دوست دارند باید علیه صهیو نیزم و امپر-
یا لیزم امریکا شجا عانه و قهر مانانه قرار
گیرند و به مبارزه انقلابی و بی امان علیه
آن‌بپردازند.

این توطئه صریـح و علنی خـلا ف تـمام
قوانین بین المللی انتقال مر کز اسرا ئیل
از تل ابیب به بیت المقدس است . که‌ایالات
متحده امریکا و سادات خاین نیز آنـرا
بیت‌المقدس را پا یتخت اسرا ئیل مازند ،
همکاری نموده و مشوق آن شده اند کـه
این دیگر برای خلق های مسلمان جهـان
تحمل نا پذیر است باید علیه آن تا طعانه‌به
توطئـه بر خاست وعلیه‌آن سنگر های خلـق
عرب فلسطین را استحکام بخشید .

آنچه درین میان روشن می نماید اینست
که صهیو نیزم و امپر یا لیزم امریکا یك
دست و یك زبان اند ، آنها مشتر کا عمل
می کند ، اگر در شر قمیانه علیه خلـق
مسلمان عرب فلسطین به چپاول دست مـی
زنند و خون ریزی را براه می اندازند ، و
با انسان و انسا نیت دشمنی می ورزند در
دیگر نقاط جهان نیز همین سیاست را پیش
برده و تعقیب می نماید .

حالا دیگر روشن گردیده که سادات‌خاین
در کمپ دیوید به چه خیا نتی دست زد و
خلاف مصالح خلـق عر ب فلسطین و تمـام
مردم شر قمیانه در پیمانی امضا نمود که
اگر واقعاً و عمیقا تو جه بعمل آید ، مهردن
بیت المقدس به‌اسرائیل بودواسرائیل بـا
جرات‌توطئه‌کمپ دیویدبه‌این اقـدام دست زد
در ینجا سوالی مطرح می شود که آیـا
هیئت حا کمه اسرا ئیل یا همان صهیو نیستان
جلاد پیشه در زیر شعار های تو طئه آمیـز
کمپ دیوید با اعلام بیت المقدس بحیث
پا یتخت اسرا ئیل به سیا ست های تجـاوز
گرانه خویش بسنده می‌کند یا با ز هـم
دسا یس دیگری در میان است ، خلق های
جهان به‌این عقیده اند که‌سیاست کـمپ -
دیو ید باز هم تجاوزات دیگری را در پیش
رو دارد ، منتها با این فرق که دیروزسادات
بیگن ودر راس آنها کارتر در کمپ دیو ید
بصورت علنی گرد هم جمع شده و پلان
های شوم هجوم و تجاوز به حقو ق حقـه
خلق عـرب فلسطین را تهیه دیدند . اکنون

بدون تر دید در بیت المقدس می آیند و همان میز گرد کمپ دیوید را به بیت‌المقدس انتقال داده و با همان قلم هایی که درآ نجا سند تو طئه را امضا کردند در بیت المقدس نیز تو طئه های دیگری را می سنجند و امضا می کنند .

اکنون که‌هیئت حاکمه اسرائیل به هم‌دستی و همکاری سادات و رهنمایی مستقیم شبکه‌های جا سوسی (سی، آی،ای،) امریکا و دیگر کشور های امپر یا لیستی منجمله اسرا ئیل ودر راس کارتر اشغال رسمی بیت المقد س را تو سط پار لمان آنکشور به تصو یب رسا ندند ، سوال های دیگری بازهم تکرارا طرح می‌گردد که آیا امپر- یا لیزم امریکا در جهان از اسلام واسلامیت دفاع می کند ، آیا امپر یا لیزم امریکا دوست مسلمانان جهان است؟ آ یا سا دا ت ارتجاع عرب وبیگن حد اقل به‌مسلما نـــان توجه دارند، ایـن سوال ها بسیار رو شن، ساده ، و بسیط و عام فهم است ، اگر کسی در جهان حد اقل به مسا یل روز تو جه کند و حتی اگر قضا یایی عصر راطور میکا نیکی به هم داده و تما شا کنند که در جهان چه واقع شده و بخصو ص جنا یتکا ران چه میگو یند و چه می کنند ، جواب سوالات‌فوق و سوا لات دیگر از همین قبیل برای شان به‌سادگی روشن می‌شود واین است کـــه امپر یا لیزم امریکا نه تنها دشمن خلق های مسلمان جهان بلکه دشمن سو گند خورده وجنایتکار مردم زحمتکش روی ز مین است و این مسلهٔ آنقدر گو یا و رسا است که شك و تردید را در آن راهی نیست

خوب تو جه کنید ، به حقا یق با چشم باز نگاه کنید ، اغراض و تما یلات سیا ه تبهکا ران جهانی را تشخیص نما ئید ببینید، آیا امکان دارد قدرتی که هیئت حاکمه اسرائیل را با سلاح های مر گبار و آتش افزا مجهز می‌نماید تاخلق عـرب فلسطین را از خانه های شان بیرون کند و آواره سازد و خو نریزی و دهشت افگنی را دامن زند ، می تواند در گو شه دیگر دنیا از بشریت واز جهان اسلام دفاع کند ، حداقل تو جه حکم می کند که این غیر ممکن است اگر ممکن می بود چرا طیارات امر یکایی به خاك جمهوری اسلامی ایران به تجاوز پرداخت و تا کنون نیز سیا ست های تجاوز گرانه امریکا علیه ایران ادامه دارد .

خائنانه تر اینکه ار تجاع عرب عوض این که بخاطرآزادی خلق عرب فلسطینی بـا قدرت های صلح جو و طرفدار جدی خلق عرب‌فلسطین همکاری نمایند وخودرا از صف امپر یا لیزم به صف خلق مسلمان عـرب فلسطین قرار دهند، در صفو ستگر اسرائیل و امپر یا لیزم امریکا می ایستند و نه تنها سیا ست کمپ دیوید را تا ئید می کنند ، بلکه در هر جا یی که امپر یا لیزم امریکا به تجاوز دست زد آنرا یاری نموده و به خصو ص به ارتباط کشور های اسلامی آنرا به لباس اسلامی مزین می سازند ، چنا نچه تمام ارتجاع عرب آنهایی که با اسرا ئیل ایالات متحده امریکا یکجا در دسیسه وتجاور با هم تبانی دارند ، ضیا الحق پا کستان با ضیاء الباطل را چون غلام خویش به خدمت گرفته و خلاف مصالح مردم پا کستان و منطقه کمپ های آدمکشان راعلیه مردم مبارز وآزادیخواه افغانستان بوجود آوردند که تـا کنون به چنا یات ننگینی پر دا خته وهزاران هزار انسان زحمتکش افغانستان را به خـاك خون کشانده و بازهم داد و فر یاد بلنـــد نمودند که گو یا از اسلام دفاع می کنند .

اینست مسلمانی امپر یا لیزم امریکا ، سادات خاین ضیاء الباطـل پا کستان، چینی مائونیستی ، ارتجاع عرب که بیت المقد س را ، جای مقدس مسلمانان جهان را رسماً به اسرائیل تسلیم می نمایند ودر منطقه‌علیه انقلاب اسلامی ایران و انقلاب آزادی بخش افغا نستان به تجاوز و چپاول می پردازند ،

در آغاز گفته آمد که تو طئه کمپ دیوید ادامه دارد و نه تنها این دسیسه در بیت - المقدس به پایان نمی رسید بلکه باز هم در شر قمیانه و در نقاط دیگر جهان بـه خصو ص در جهان اسلام همین تو طئه‌تطبیق گردیده و شاخ و پنجه می کشد ، شا خه های آن به ایران و افغا نستان و تمـا م کشور های اسلامی توسط ارتـجاع به کشور ها می رسد و دسا یس گرم تر می شود .

نتیجه اینکه سخن بسیار است ولی دشمن ودوست را شناختـن از اهـــم مسا یـــل حیاتی است ، نباید دوست را جای دشمن گرفت ، هما نطو ریکه دوستان اسرائیل در نقاط مختلف جهان با هم پیوند دارند ، دوستان خلق عرب فلسطینی نیز با هم ارتباط نیرو مند و قوی با هم داشته و در مقا بل آن قرار گر فته علیه آن به پیکار ادامه می دهند ودرین پیکار نه تنها دشمنی خویش را با ار تجاع و امپر یا لیزم ، صهیو نیزم و تجاوز آشکار می سازند، بلکه علنا در جـاده پیکار ودر میـدان مبارزه باسر افراشته اعـلام میدا رند که امپر یا لیزم امریکا در همه نقاط جهان سیاست دشمنا نه را علیه بشریت به پیش برده و دشمن شنا خته شده بشریت است .

همچنان در مقا بل ، خلق عرب فلسطین به کمك و یاوری تمام نیرو های صلحدوست جهان ودر راس آن ها اتحاد جما هیر شوروی به‌مبارزه وپیکار انقلابی خویش ادامه داده وتا آخـریـن قدرت تاپیروزی نهایی‌علیه ارتجاع عرب ، صهیو نیزم و امپر یا لیزم می جنگند درین پیکار بر حق و عا د لانه هر گز خلق عرب‌وفلسطینی‌تنها نیست‌ونه‌تنها تو طئه های کمپ دیوید را خنثی می سازند ، بلکه باز هم در پی افشاء دسایس دیگر امپر یا لیزم به پیش می‌تازند و قهرما نا نه‌به نبرد انقلابی شان ادامه می دهند .

بگذار ارتجاع عرب ، هیئت حا کمه اسرائـ- ئیل امپریالیز م امریکا بابه ارتباط مسوولین در جه اول کار تر ، بیگن و سادات بیشتر از ین رسوا گردند و با چنین عملیا تی شك و تردید ساده لو حان را نیز خود از میان بردارند .

خلق عرب فلسطین یقین دارند که‌نه تنهـا بیت المقدس بلکه وطن مقدس فلسطین نیز دراثر پیکار مبارز ات راه آزادی فلسطین به همد ستی نیرو های متر قی جهان به شکست های مدهشی مواجه گـردیده وهمینکه بیت- المقدس را پا یتخت اسرائیل اعلام می کنند و آنرا در پار لمان آنکشور به تصویب می رسا نند ، در واقعیت امر شکست امپر یا- یا لیزم امریکا است ، هم دروغ های شاخدار و سا خته و با فته آن تحت عنوان دفاع از مسلمانان ایران و افغا نستان و تامین امنیت در شر قمیانه ودیگر نقاط جهان افشا گردیده و چهره اصلی و تجاوز کا رانه امپر یالیزم امریکا ویاران صهیو نیستی و عر بی آن بیشتر از پیش بر ملا نمایان شد .

اکنون دیگر داد و فریاد های امریکا و اسرا ئیل وارتجاع عرب که سادات در راس آن قرار دارد نزد آنها یی که فریب خورده اند نیز اعتباری ندارد ، هم عنا صر آگاه و مبارز جهان مقصد ارتجاع وامپر یا لیـزم امریکا، صهیونیز م ومائونـیزم ،و کـودی های کوکی آن ها ضیا الباطل و دیگران را قبلا درك نموده و میدا نند که آنها چـه پلان های شو می را با هم می سازنـد و خا ئنانه و خفا شا نه به تطبیق آن علیـه بشریت می پردازند .

سخن دیگر که نباید از یاد رود خلق های جهان به پیکار انقلابی شان ادامه می دهند ودرهر جایی ازدوستی وهمکاری نیرو هـای صلحدوست و آزاد یـخواه جهان مستفید گردیده و افتخار دارند که اتحاد شوروی ، کشور های سو سیا لیستی و تمام مبارزان صدیـق صلـح وترقی آنها را یاری مـی رسا نند ودرین پیکار عادلانه کمك می‌نمایند.

درین مبارزه ارتجاع وامپر یا لیزم سر نگون گردیده و سر انجا م درفش صلح ودو ستی میان ملل با اطمینان کا مل در اهتزاز در آمده و تجاوز و ستم و دسیسه و خیانت از میان می رود ، اکنون حلقات گرم پیکار و نبرد روشن است ، درین نقاط تا کنون امپر- یالیزم شکست های زیادی بر داشته و رسوا گردیده است

ما همچنان به پیروزی خلق عرب فلسطین اطمینان و اعتماد کا مل داریم ، خلق های جهان پیروز می شوند ، ولی مهم اینست که ما درین نبرد انسا نی در صفی قرار داریم که فردارا می سازد ودر داد گاه تاریخ با سر افراشته قرار می گـیریم و دشمنان را به داد گاه می خوا هیم .

مرگ بر ارتجاع و امپر یالیزم
نا بود باد صهیو نیزم اسرا ئیل .
پیروز باد خلق عرب فلسطینی

تصحیح ضروری

خوانندگان محترم، لطفاهنگام مطالعه نکات زیرتصحیح ضروری را در نظر داشته باشید:

در صفحهٔ (۱۰) ستون چهارم، سطر (۲۳) کلمهٔ (توطئه) به (نبرد) تصحیح گردد .

درصفحهٔ (۱۸) ستون دوم، سطر (۴۷) کلمهٔ (اسلا) به (اسلام) تصحیح شود .

در صفحهٔ (۲۰) ستون اول، سطر (۱۰-۱۳و۱۴ز) کلمهٔ افغانی حذف شود .

در صفحه (۲۱) ستون اول، سطر اخیر کلمات (بی‌دفاع)، (تنها)، (مظلوم) و(ضعیف) حذف شود .

در صفحه (۲۰) ستون دوم، سطر (۲۹)، علامهٔ سوالیه حذف شود .

در صفحه (۱۱) ستون چهارم، سطر(۱۳)، کلمهٔ ضیاء الباطل حذف شود .

چند تصویری از سیمای مؤقر ابن سینا که به ارتباط جمجه اش توسط یکی از نقا شان معاصر از بکستان ترسیم شده است

عبد الله «محب حیرت»

ابن سینای بلخی

دانشمند پرنبوغیکه روزگاری سر آمد و پیشتاز فلاسفه و دانشوران جهان شد

دیدهٔ جان بوعلی سینا بود از نور معرفت بینا
«انوری»

* ابن سینا ، نخستین بار در علم جهانی، مواد معدنی را طبقه بندی کرد

اسم و کنیت :

زبده ترین دانشمند ، بزرگترین عالم و فیلسوف و معروفترین طبیب بلخ که در مشرق زمین به لقب «شیخ الرئیس» و در سر زمین های عرب به «امیرالا طباء » ملقب و مشهور است ، در اروپا وی را به اسم «اویسینا» نیز میشناسند و در کتب معتبر و ما خذ مستند او را بعنوان« حجته الحق ، شرف الملک امام الحکما ، وکنیه اشرا «ابو علی حسین بن عبدالله بن حسین بن علی بن سینا» ، مشهور به «ابن سینا» یاد کرده اند و متذکر شده اند که مو صوف ازماهر ترین حکما واز ستاره های تا بندهٔ علم وادب افغا نستان و سراسر جهان می باشد که جها نیان بمقام علمی و خد ما ت انسا نی وی ارج گذارده اند .

ولادت و رشد شخصیت معنوی :

ابن سینا در ماه صفر سنهٔ ۳۷۰ ه ق (۹۸۰ میلادی) در دهکدهٔ «افشنه» یا«افشانه» مر بوط نا حیهٔ خو رمیشن از توابع معروف واقع ۱۲ کیلو متری بخا را و در ساحل سفلا ی دود (آبکند) چشم بسد نیا کشود محققان ولادت او را در محل یاد شده چنین دانسته اند که : پدر ابن سینا یکی از معا ریف زمان خود در بلخ با ستا نی و مرد آزاد اند یشی بوده ودرایام سلطنت نو ح بن منصور سا مانی از بلخ به بخارا مهاجرت نموده (۳۶۶هق)ودرشهر بخارا که آنزمان پا یتخت اهل سا مان بود اقامت اختیار نموده است . وی از عا ملان دود مان ،مذکور معر فی شده که مدتی از طرف نوح سا مانی بحکو مت خورمیشن نا مزد و منصوب گردید و به تحصیل ما لیات آنجا مو ظف شد و چون عبد الله پدرش با باشند گان آنجا آشنا یی و معر فتی پیدا کرده بود ، لذا از قریهٔ «افشانه» زنی را بعقد نکاح خود در آورد که «ستاره» نام داشت اینك ابن سینا از بطن همین زن متو لد شد.

بنا بران اصلیت او منسوب به بلخ ،ملیت وی افغان و صرف ولادت ودورهٔ آموزش و پرورش ابن سینا در بخارا واقع شده است. از همین رهگذر مو صوف در آثار فر هنگی و تاریخ دانش بشری شرق و غرب بنام«ابن سینای بلخی» شهرت دارد .

ما خذ دست داشتهٔ معتبر بیا نگر این حقا یق است که : ابن سینا تا سن پنج سا لگی در منزل پدرش واقع در قر یهٔ«افشانه» نزد معلمان خصو صی درس خواند ولی بعد از آن که محمود برادرش بدنیا آمد ،پدرش به بخارا مرا جعت کرده و شیخ را به تحصیل علوم سر گرم کرد وپسرش را آموزش و پرورش خو بی داد. هنوز دهساله نشده بود که علوم ادبی را تکمیل کرد و بخواندن علوم ریا ضی شروع نمود و به سن دهسا لگی قرآن ، فلسفه وبس علوم دیگر را فرا گرفت حینیکه ابو عبدا لله «ناتلی» یکی از رجال معروف قرن چهارم وارد بخارا شد و بخانهٔ عبدا لله بن سینا پدرش اقامت گزید ، ابن سینا نزد او به آموزش علم منطق واقلیدوس مجسطی پر داخت . وی در خلال این دوره استعداد خو درا بنحوی تبارز داد که ازبسی

(*) بقول لی علی اصغر حلبی مو لف ونگارندهٔ تاریخ فلا سفه از آغاز اسلام تا امروز ، کلمهٔ مرکب «خور میشن» را به غلط در متون عر بی«خر مشین» (بفتح خاء) نوشته اند وآن اشتباه است . زیرا این کلمه ازدو جزء «خور» بمعنی «خورشید» و «میشن» یعنی (میهن) تر کیب شده است که مفهوم«سر زمین آفتاب» را نیز میدهد . (با ستناد فرهنگ ایران با ستان و فرهنگ معین)

اشخاص وحتی استاد خود پیش‌جست و مقارن با نزده سا لگی از معلمان خود سبقت کرد. چنا نچه اهل تحقیق نو شته اند که : ابو عبد الله نا تلی غا لب او قات بجواب سوالات ساگرد خود فرو میماند واز عهـدهٔ جو ا ب کمتر بدر میامد. بامهاجرت ابو عبد الـله نا تلی جا نب خوارزم ، ابن سینا به مطا لعهٔ کتب معقول ، علم الهی و طبیعی ، طب و ریا ضی پر داخت ، در شا نزده سا لگـی به آموزش طب همت گماشت ودر هـژده سا لگی از تحصیل علوم فارغ شد ودربخارا هنگا میکه تازه بیست سال داشت ، نخستین آثار فلسفی خود را نگا شت . وی که از نوابغ روز گار خود معر فی شده و معا صر پیرو نی دانشمند پیشا هنگ کشور ما میباشد در سنین ۱۲ ـ۱۸ سا لگی دایرهٔ معلو مات وی به خصو ص دررشتهٔ طب گسترده ووسیع بود ودرین علم بزودی متبحر واستاد زمـان خود شد . به طوریکه محققان تصریح کرده اند : فضلا و اطبای بخارا با و رجوع کرده ومشکلات خودرا درمیان میگـذاردند و حـل مطلب میکردند . ابن سینا نزد اسما عیل زاهد که از فقهایی مشهور بخارا بشمار می رفت ، علم فقه را فرا گرفت . سپس بدامن فلسفه دست زد ودرین رشته نیز وارد وصائب نظر شد . پس از آنکه به آموزش علم‌الهی شروع کرد ، همزمان با آن کتاب ماورای طبیعهٔ ار سطو را چهل مر تبه خواند . به طو ریکه عبا رات کتاب را حفظ کرد و لیکن حقیقت مطلب برایش مکشوف وواضح نشد و میگفت که اینها چنان مطا لبیست که برای فهم آنها فعلاء را هی در دست نیست

در شرح حا لیکه خود ابن سینا نو شته ویکی از محققان معاصر آسیای میانه آ نـرا به نشر کشیده ، چنین مطا لبی از گفتار ابن سینا مندرج است که : «مقارن دهـا لگـی قر آن و علوم ادبی را آمو ختم ، من چنا ن سر یع علوم را در یافت میکردم و به چنا ن مو فقیتهای نایـل میشدم که همـه متحیـر میشدند . در این هنگا م شبها نمیخوا بیدم و روز ها را هم به چیزی جز فرا گر فتن علوم نمیپر دا ختم و همینکه برای لحظه ای به خواب میر فتم ، در خواب مسا یل علمی را مید یدم و اغلب در خواب پرده از مسایل بغر نج بر میدا شتم و مو فق میشد م تاآنها را حل کنم . من به همین سبك کار کردم تادر مبنای علو م استحـکا م یابم و اسرار مکتوم در نظر م آشکا ر گردد .»

اهل تحقیق این رو یداد را به ابن سینا چنین نسبت داده اند که : یکروز گذرش به بازار کتا بفرو شان افتاد و شخصی برای ابن سینا **کتا بی را تقدیم کرد تا** بخرد . چون صا حب کتاب شخص فقیری بود بـه خر یدن کتاب اصرار کرد . لذا ابن سینا مجبور شده کتاب را به سه در هم ابتیاع نمود و به خانه مرا جعت کرد . روایت می کنند که ابن سینا گفته است : «وقتی وارد خانه شدم کتاب را باز نمودم ، دیدم کتابیست راجع بماورای طبیعی ارستو که‌ابو نصرفارابی آنرا شرح و تفسیر نموده بود . چون بدقت مطا لعه کردم باب این علم بر روی من باز شد . فوراً اظهار شکران نموده و امـــوال زیادی را به فقرای بلد ایثار کردم .» دانش های مکتسبهٔ به ابن سینا امکان داد تا در آوان رشد ، به طبا بت پر دازد .

محتوای ما خذ مطبوع در آن زمینه مبین آنست که مقارن همین زمان نوح بن منصور سا ما نی بمر ض قو لنج مصاب شد و اطبای معروف از تداوی او در ما ندند . چون شهرت و آوازهٔ دانش و حکمت طبی ابن سینا بهر طرف پخش شده بود ، امیر نوح سا ما نی بلا درنگ ابن سینا را جهت معا لجهٔ خود طلبید ودر اثر حذاقت و تداوی ابن سینا ، امیر مذکور مداوا شد واز مر ض مهلکی شفا یا فت . این فراست ودرك حکیمانه وی مورد تحسین نوح‌بن منصور واقع شدو بدربار سا ما نیان راه پیدا کرد ودر قطار بهترین

پیکرهٔ ابن سینا

ندمای امیر مو قع گرفت واز کتا بخانهٔ گران بهای او که بانر علاقه و توجه امیر بعلم و دانش تهیه شده و گنجینهٔ ارزنده و گران بهایی بشمار میر فت ، خود را مستفیـد سا خت و مد تی در آنجا مستقر شـد . یاولفسکی عضو اکادمی علوم اتحاد شو روی ضمن مقا لهٔ جا لبی که پیرا مون مقام علمی ابن سینا **نو شته جا یی او را نخستین** عالم میکروب شناس معر فی کرده است ،چنانچه در زمینه چنین اظهار میدارد : «قرنها قبل از ظهور میکروب شنا سی‌بو علی‌اعلام کرده بود که بیمار یها ممکن است بو سیلـه حیوانات کوچك نامر ئی که‌درآب و جـود دارد با اشخاص سرایت کند . بعضی از پیشنهادات طبی ابن سینا هنوز ارزش خود را از دست نداده است .»

ازشرح ز ندگانی علمی ابـن سینا چنیـن بر میاید که هر اثر مولفه اش در زمـان مقتضی یـی وپیرامون مـــوضوع مختصر و معینی با رعا یت منا سبتی نگارش یا فتـه وتسلسل متناسب ومعقولی رامد نظر گرفتـه است ، بنحو یکه همه در یك یا چند موقع که وی تحریر اثر یا کتا بی را تصمیم می گر فت ، تحقق میپذیر فت و اشا عه مییافت همچنان اهل تحقیق را جع به نسخه از از کتاب «منطق نجات» ابن سینا گزارش داده اند کـــه : «وقتی آن اثر رادرجر جان نوشت و بد ست علمای شیراز رسید ، بعضی از مسا یل مندرج آن ، برایشان مشتبه و غامض آمد ،لذا علمای یاد شده عنوانی‌شیخ ابوا لقاسم کر مانی که مقیم اصفهان بود ، نا مهٔ نوشتند و مسا یل پیچیده و قابل توضیح را استیضاح کردند . هنگا میکه آن نا مه توسط ابو القا سم مطا لعه شد ، غرو بگاه به خد مت ابن سینا شد.» بعد از آنکه ابن سینا محتوای مکتوب مذکور را مطا لعه‌کرد و به نو شتن جواب آن پر داخت . طوریکه ابو عبید یکی از شا گردان ابن سینا گفته است: « هنوز آفتاب طلو ع نکرده بود کـــه گما شتهٔ استاد ابو القاسم آمد و جواب‌نامه حاوی تو ضیح مشکلات و نکات استیضاحی علمای شیراز را گرفت و بر گشت . ابن سینا به قا صد گفت که به شیخ ابوا لقاسم کرمانی بگو یید که چون قا صد در مراجعت خودعجله داشت زاید برین مجال بحث نشد» ابوعبید برتداوم این مطـلب گفته است : و قـتیکـــه جـــــوا ب شبهـــا ت را باو دادم در عجب شد که چگونه این مشکلات را در زمان **کم حل نموده و ابوا لقاسم** شرح واقعه را بعلمای شیراز نوشت ، همگی متحیر شدند واز تسلط ابن سینا (شیخ‌الرئیس) در علو م عقلیه متعجب گردیدند» .

لذا محققان مسا له نگا شته اند که :واقعهٔ فوق قدرت ، تبحر و مهارت شیخ الرئیس ابن سینا را تثبیت میکند و بخو بی بیا نگر آنست که چنین شخص در یك شب ، چندن اثر بزرگ علمی و مهمی را مینویسد که مو جب تحیر و اقناع گرو هی از علمای وقت واقع میشود .

تداوم خدمات علمی :

از روی گزار شهای اهل تحقیق چنین بر میاید که ابن سینا بعد از سن شانزده یا هژده سا لگی از آموزش و فرا گر فتن‌علوم فرا غت یا فت و بیشتر بسوی تالیف و تصنیف آثار و کتب گرایش نمود ، چنا نچه‌همدرین وقت بود که بنا بر تقا ضای ابوالحسن‌عروضی اثری را بنام «مجموع» تصنیف کرد و سپس بنا بر تقا ضای «ابو بکر خوارزمی» یکی از فقها کتاب «حا صل و محصول» را در بیت جلد نوشت و اثر دیگری را تحت عنوا ن «البروالاثم» را جع به علم اخلاق نگا شت که آنرا جو هر فلسفه و عصارهٔ حکمت دانسته اند . بگفتهٔ محققان و مور خان هنگا میکه از یکطر ف کار سا ما نیان به اثر غلبهٔ آ ل افرا سیاب بر آشفته و دگر گون شد واز طرف دیگر پدر فیلسوف (ابن سینا) نیـز وفات کرد ، لذا وی بطرف جر جان رفت و تقریباً مدت ده سال در خوارزم و بدر بار آل مامون وبه خدمت خوارز مشاه علی بن مامون محمد بسیار تقرب جست ، بتالیفات مشغول شد ومجالس علمی ومحافل دانشمند ان آن عهد را رونق افزا گردید و از طرف ابوالحسن سهلی وزیر دانشمند و یکی از گروید گان علم و دانش آنعصر خوارز مشاهیان نیز مورد احترام زیاد قرار گرفت .

هنگامیکه سلطان محمود غز نوی بـر نواحی خوار زم دست یا فت ، **با استماع** خبر تجمع علما ودا نشمندان و آوازهٔ شهرت ابن سینا تجویز نمود آنا نرا بدر بار غزنین دعوت کند و فرا خواند ، مامون که مو ضو ع را با علما و **دانشمندان در میان گذاشت** ، عدم برفتـن شان بدربار غزنه موافقه کـردند و بر خی ها آنرا نپذیر فتند . ابن سینا در زمرهٔ دستهٔ دومی قرار گر فت و طبق‌استدلال محققان و مور خان علت این مسا له را یکی سعا یتی گو یند که از ابن سینا بدر بار غزنه شده بود **واز آن میالد یشید** و دلیل دیگرش خشو نت **وتعصب دینی سلطان**محمود را وا نمود کرده اند که ابن سینا بدان سبب از ین دعوت و رفتن امتناع ورزید . در نتیجه آنا نیکه از رفتن بدر بار غزنین ممتنع‌شدند،

لطفاً ورق بزنید

جا نب «جرجان» و «ری» رهسپار شدند . ابن سینا نیز ازبیم جان، خوارزم را تـــرک کرد و مدتی در تر کستان و خراسان متواری بود . در خلال این روز گاران ابن سینا به تالیف برخی کتب متوسل شد.

سپس ابن سینا به «ری» رفت ودر آنجااز طرف مجدا لدوله دیلمی و مادرش مورد احترام و قدر دانی زیادی قرار گر فت . در آنزمان که مجدا لدوله به بیماری روانی و ما لیخو-لیا مصاب شده بود با ثر تداوی ابن سینا معا لجه گردید و شفا یافت .

پس از مدتی که ابن سینا خبر حملهٔ محمود غز نوی را بسمت عراق شنید از «ری» به «قزوین» واز آنجا به همدن مهاجرت کـــر و نزد شمس الدوله (برادر مجدا لدوله)رسید ودر حدود نه سال در همدان ماند ودرنتیجه معا لجه مر ض قو لنج شمس الدین دیلمی، پسر فخر الدوله دیلمی ، بدر بار او راه یافت پس از چندی بمقام وزارت رسید . ولی دیری نگذشته بود که مورد حسادت حا سدان و تار یکنظران واقع شد وسپاه را بر ضد شیخ الرئیس ابن سینا شورا نیدند و اموال او را بغا رت بردند و امیر را بکشتن او تحریك کردند ولی امیر از قتل ابن سینا خود داری کرد و صرف به عزلش اکتفا نمود. درین وقت ابن سینا در خانهٔ ابو سعیدنامی پنهان شد ، طو لی نکشید که مر ض شمس الدوله بروز کرد، ناچار احضار حکیم ابـن-سینا را امر کرد واز حضور شیخ بینهایت پوزش طلبید و مجدداً وی را بوزارت خود بر گزید . درین وقت ابن سینا به نوشتن کتاب «شفا» و کتاب «قانون» اقدام کرد و هر دو را به اتمام رسا نید . غا لباً بنا بر گر فتا ریهای وزارت خود از طرف روز ،مور مجا لست علمی و آمو زنده اش را بـــرای استفاده دیگران از طرف شب بر گزار می کرد . بعد از مر گ شمس الدو له ، کـه هنگام عزیمت مقا بله با امیر طارم در عرض راه باثر عودت مر ض قولنج پدرود حیات گفت و بمرش تاج الدو له بر سریر سلطنت نشست . باز هم ابن سینا را بمقام وزارت تکلیف کرد ،ولی او از پذیرش آن خود-داری ورزید و کار تصنیف آثار و نو شتن کتا بهای خود را دنبال کرد . هنگا میکه به نوشتن منطق متو سل شد، هنوز آ نـرا بپایهٔ اکمال نر سا نیده بود که باثر دشمنی ها و مخا لفتهای بر خی فیلسوف بلخی را به اتهام مکا تبه همراه ابو جعفر کا کویه حاکم اصفهان زندانی کردند چنا نچه وی در قلعهٔ فرو جان محبوس شد . پس از رهایی از زندان به اصفهان رفت و به خدمت علاء الدین کا کو یهٔ در آمد و همه جا در سفر وحضر وحتی درسفر های جنگی بااو بنـــود.

در زمرهٔ رویداد ها بیکه مظهر فراست و مشهور تهای **متنبیهٔ ابن سینا هنگام تبا** ـ .

تقریش نزد علاء الدوله به او نسبت داده شده یکی هم نو شته اند که : هنگام عزیمت و محاربهٔ سلطان مسعود غزنوی از ری به اصفهان چون علاء الدو له در برابر سپاه مسعود تاب مقاومت و مبارزه را در خود نمیدید، ابن سینا مشورهٔ صلح را داد و علاء الدو له نظر و مشورهٔ او را پسندیده و هدا یای بسیاری برای سلطان فر ستاد و علاوه برآن خواهر خود را نیز بعقد ازدواج او در آورد . ولی در خفا جهته مقا بله به تهیه لوازم جنگ مشغول شد . سلطان مسعود همینکه ازمقاصد علاء الدو له مطلع گردید ، پیغا می فرستاد واظهار داشت که : «اگر ذرهٔ از اخـلا ص اتحاد قدم یکسو نهی خواهر ترا طلاق نموده و او را بدست او باش لشکر خواهم داد ، این ننگ در دود مان شما الی الا بد باقی بماند .» بطوریکه محققان نو شته انـد : علاء الدوله از استماع این سخن پر یشا ن شده و به شیخ الرئیس التجا کرد ، در جواب این پیغام باو مشورهٔ دهد . ابن سینا گفت : «به سلطان مسعود بنو یسید که اگر این مخدره خوا هر من است ولی منکو حه من میباشد و اگر هم طلاق دهی باز هم مطلقه تو محسوب خواهد شد ، حمایت و غیرت داشتن برای زوجه راجع به شوهر است نه به برادر ، **اکنون خود دانی به گو** یند چون این جواب به سلطان مسعود رسید ، از آن خیال خود صر فنظر کرد .

ابو عبید یکی از شا گردان ابن سینا ضمن نو شتن زند گینا مهٔ ابن سینا نوشته است که : «شیخ به روز گار تازه جوانی در شمار زیبا ترین مردم روز گار خود بوده است . هر گاه روز جمعه برای رفتن به مسجد از خانه بیرون میامده ، مردم شهر در کوچه و خیا بان اجتماع میکردند و بر یکد یگر پیشی میگر فتند تا از تما شای زیبایی و فر یبند گی وی بهره ور شوند ....» سایر محققا نیکه پهلو های خصو صی حیات شخصی او رابررسی کرده اند، یاد آورشده اند که :

ابن سینا بواسطه قوهٔ مزاج و شدت نیروی جسمانی بمعاشرت نسوان رغبت زیاد داشت زنان بحیث نیروی شهوانی همیشه بروی غلبه مینمود چون در این کار زیاده روی می کرد واز صحبت با زنان دستبردار نمیشد ، بنا بر آن همین مسا له بمرور زمان با عث ضعف مزاج او گردید و با اینکه بیماری قو لنج نیز دامنگیر او شد از صرف ادویه مضر آن مر ض پر هیز نمیکرد و بمعا لجه خود هم چندان متو جه نمیشد لذا همین تکا لیف با شوق «زن دوستی» با عث شد تا او را از پا در آورد . چنا نچه وقتی بکار تداوی خود متوسل شد که کاراز کار دست بود ، آنگاه خودش از تداوی وتر مان خویش دست کشید و گفت : «مدبرین من از تدابیر فرو مانده ودرمان بیفایده است» بدینصورت چند روز دیگر را با تفاهت ودر ماندگی علاج سپری کردتا بدیارعدم شتافت.آنوقت جسدش بااعزاز وا کرام در همدان مد فون گردید. تاریخ وفات او را سال ٤٢٨ هـ ق به سن پنجاو هشت سا لگی نوشته اند .

لهذوبهنه لدرطآت بقدطمة سماتية تتمخز بهوت آثار ابن سینا :

در برخی ما خذ شمار آثار مو لفه و کتب مصنفه اورا ازیکصد و بیست اثر مـــتجاوز ودر حدود دو صد کتاب به نا مهای مختلف قلمداد کرده اند ودر برخی منا بع دیگر مورخان وتذکره نـــگاران از دوصد و بیست کتاب و رسا لهٔابن سینا زیر عناوین واسمای متعدد و مختلف نام برده و تذکراتی داده اندهمین منابع بیا نگر آن اند که در حدود یکصد جلد چا پی و خطی آثار او در دست است که اثر و کتب مذکور از زمان خودش تاکنون خا صتا مـــورد استفاده متفکـــران قرار داشته و از زمان وفات ابن سینا تقرن نزده بار ها طبع و تر جمه شده و ما حصل افکار او را رهنمای طبقهٔ فا ضلهٔ دنیای متمدن پنداشته اند . قسمت اعظم آثار ابن سینا بزبان عربی بوده وبیشتر آنها بـز بـا نهای غربی و بینا لمللی مورد استفاده قرار دارد. محققان تو ضیح کرده اند که ابن سینا به سن چهارده سا لگی کتاب لغت را بعر بی نو شت . بین سنین چهارده الی شانزده نیز بنگارش و تـــد و یـن آثاری پرداخت. در سنین بیست و بیست و یکسا لگی طور اساسی و پیگیر به تا لیف کتب مختلف شروع کرد . وی در علوم فلسفه ، نجوم ، طب ، ریا ضی ، فزیك ، علم اخلاق ، علم معا نی و بیان ، مو سیقی و غیره احاطه داشت تا گفته نماند که قوام الدین مستیروف سر کتا بدار علمی دستنو یسهای (آثار قلمی یا خطی) ا نستیتوت خاور شناسی اکادیمی

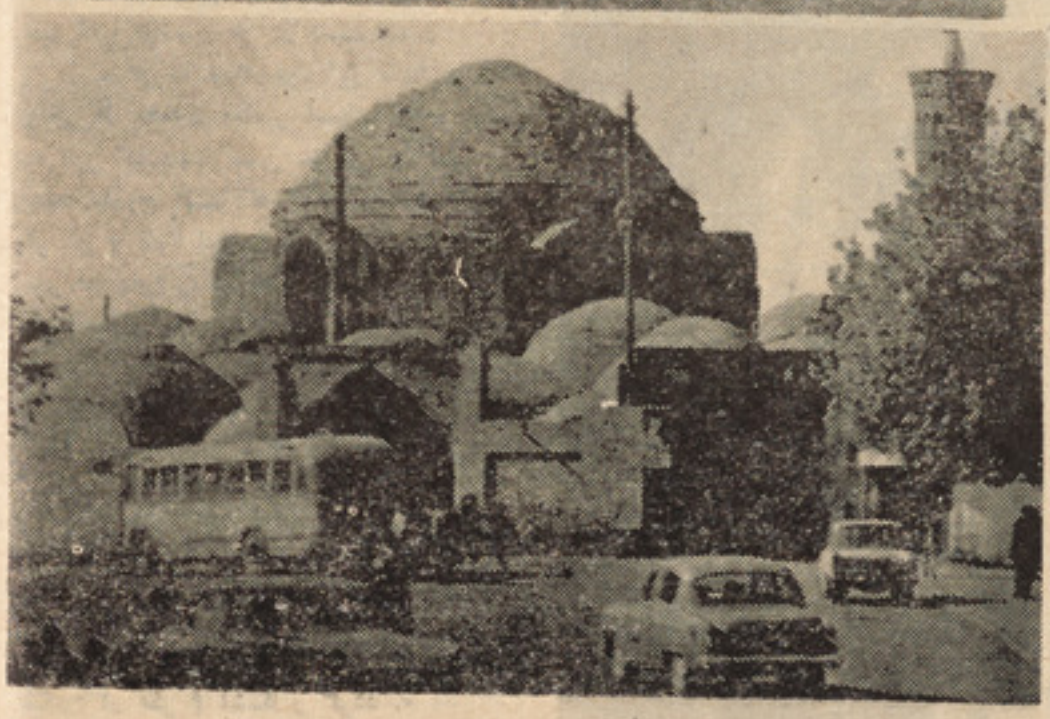

مناظر ی ازآثار تاریخی بخارا محل پرورش وآموزش ابن سینا که فرزند نامور بلخ علـوم متداول رادر آنجا فراگرفت وبیك سلسلـــه ابتکارات وتالیفات علمی دست زد

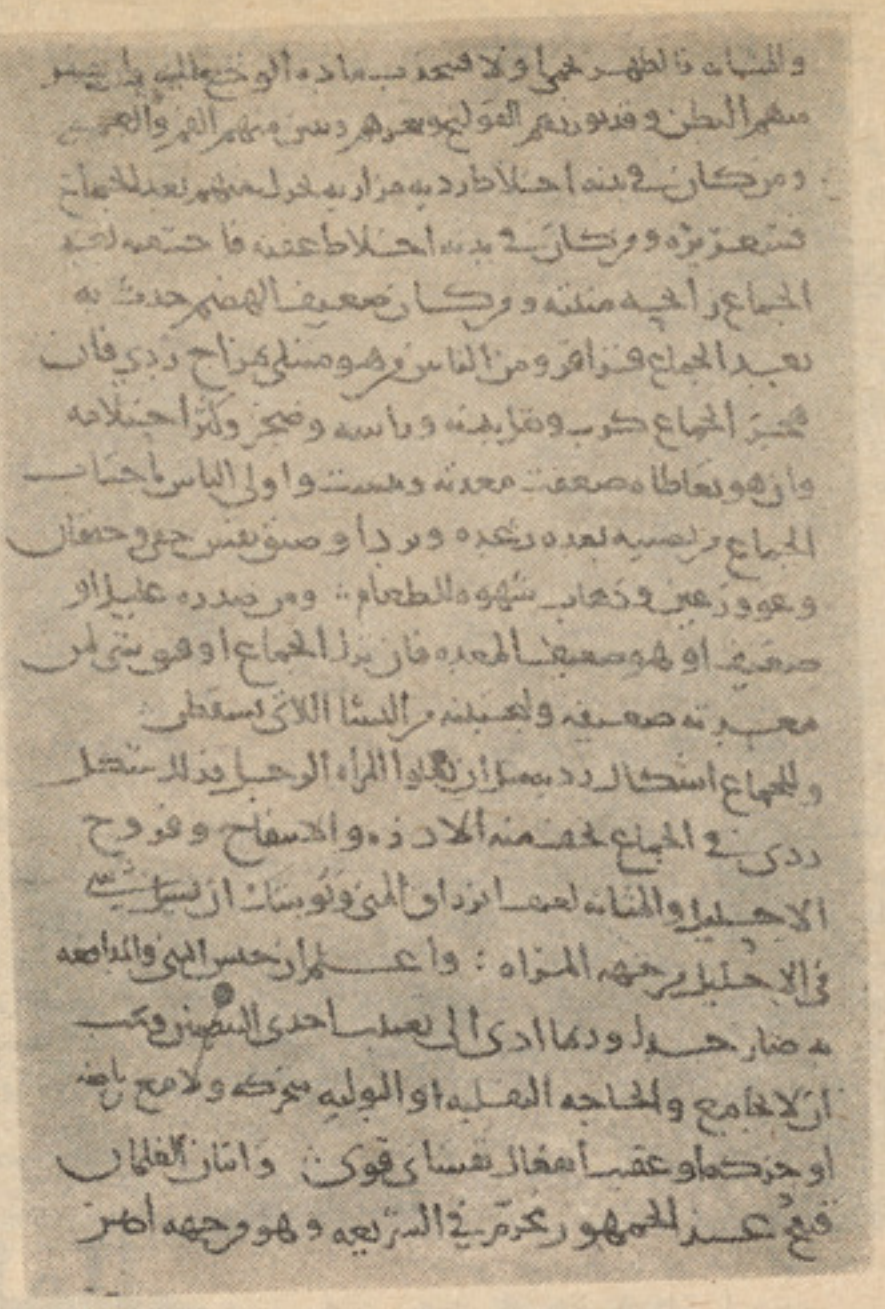

صفحهٔ ۲۹۴ نسخهٔ خطی کتاب «قانون» تالیف ابن سینا .

علوم (فرهنگستان علوم) ازبکستان در رساله مولفه اش (گنجینهٔ نسخه های خطی قدیمی) تعداد مجموعی آثار ابن سینا را سه صد گفته است .

بقول حسین خدیوجم که «ترجمه اضحویه» شیخ الرئیس ابو علی سینا را از مترجمی نا معلوم تصحیح کرده و بران مقدمه و تعلیقاتی نوشته است . به اتکای ارزیابی دکتور یحیی مهدوی متذکر شده که وی در فهرست مصنفات ابن سینا (۱۳۱) کتاب و رساله را از آثار مسلم شیخ شمرده واز (۱۱۱) کتاب و رساله بنام آثار مشکوک وی یاد کرده است که مجموع آنها ۲۴۲ تالیف و تصنیف میشود مقداری از کتاب های شیخ به سبب مفصل بودن موضوع در چندین مجله تدوین شده که گاهی تعداد آنها تا بیست جلد رسیده است . مانند کتابهای «حاصل و محصول» و «الانصاف» و ... علاوتاً به اساس گفته حسین خدیوجم از روزگار شیخ تا به امروز ، بسیاری از آثار ارزنده وی بهدری نیز ترجمه شده است . مانند : فن سماع ، یا فنون سماع طبیعی بهمت محمد علی فروغی و ترجمهٔ رسالهٔ «مخارج الحروف» توسط داکتر پرویز ناتل خانلری تا این زمان در شمار آخرین آنها بر شمرده شده است .

ولی به اساس پژوهش یوسف عبدالله یف دبیر علمی انستیتوت خاور شناسی اکادیمی علوم ازبکستان . ابن سینا در رشد علم جهانی تقریبا در همهٔ رشته هایی دانش زمان خود ودیعهٔ هنگفتی نهاد . حدس میزنند که او نزدیک به ۴۵۰ (چهارصدو پنجاه اثر علمی نوشته که از آنها نزدیک به دو صد و چهل فقره باقیمانده است . پژوهشهای او چنان رشته هایی نظیر پزشکی ، فلسفه ، منطق ، روانشناسی ، فزیک ، نجوم ، ریاضی کیمیا ، ادب شناسی و تئوری موسیقی را دربرگرفته است . ازروی تحقیقات محقق یاد شده بر میاید که ابن سینا بفلسفه همچون علم اول و مستقل مینگریست . طبق محاسبه سعید نفیسی ، گویا ابن سینا یکصدو هشتاد و دو اثر فلسفی را نگاشته است . در بین آثار وی که تا زمان ما باقی مانده .

حد اکثر شهرت را «کتاب الشفا» کسب نموده ونظرات این دانشمند درمسایل ، منطق فزیک متافزیک (ماورای طبیعی) نجوم ریاضیات و موسیقی طی هژده جلد آثارش مطرح گردیده است .

ابن سینا در رشتهٔ روانشناسی گام بزرگی بسوی نظر های مادی بر داشت و برای نخستین بار درجهان کوشید تاانواع جداگانه فعالیت روانی انسان را با مراکز معین مغز مربوط سازد . او در رشتهٔ زمین شناسی قرون بسیاری بردانش معاصران خود سبقت جست و توسط وی فرضیه تشکیل جلگه های کوهستانی ودره ها در نتیجه تاثیر تدریجی آب و باد ارائه گردید و نخستین بار در علم جهانی ، مواد معدنی را طبقه بندی کرد .

هنگامیکه ابن سینا در اصفهان حیات بسر میبرد . چندین کتاب و رساله راتصنیف کرد . چنانچه از آنجمله یکی هم رساله «علائیه» است که بنام علاء الدوله نوشته و دیگر کتاب «انصاف» میباشد که از بزرگترین تصانیف او محسوب میشد ولی در جنگ ابوسهل باعلاء الدوله ، آنرا با دیگر اثاثیهٔ شیخ الرئیس چپاول کردند . اماحکمت مشرقیه و حکمت قدسیه را سلطان مسعود همراه خود بغزنین برد که مدتها در کتابخانه دولتی آنجا محفوظ بود تا موقعیکه لشکر غور ، غزنین را غارت کرده و کتابخانه را آتش زدند ودر آنمیان کتاب یاد شده هم محو گردید ولی بقرار شهادت محققان کتاب ذکر شده مفقود نگردیده و موجود است .

در فهرست آثار او قراریکه قسمتی را خودش را بن ابی اصیبعهٔ جوزجانی و سایر مورخان ضبط و تصریح کرده اند تحقیقات موثقی شده که ذکر و قید کلیه نامها عناوین کتب و رسایل و توضیح موضوعات و مباحث آن سخن را بدرازا میکشد ، لذا از آن انصراف بعمل آمد . باید متذکر شد که در مرور سالهای متمادی و با گذشت قرنهای متوالی شمار زیادی از آثار ابن سینا در کشور های مختلف و بزبانهای مختلف ترجمه و طبع شده و محققان و دانشمندان زیادی از شرق و غرب مصنفات او را به السنهٔ بین المللی در آورده اند . خاصتاً به این امر در آسیای میانه که بیشتر محیط زیست او بوده توجه خاصی شده است مثلا : قبل از سال ۱۳۵۸ تحقیقاتی برای تشریح وتوصیف نظریات اجتماعی و فلسفی ابن سینا و دیگر دانشمندانی مانند فارابی ، بیرونی ، علی شیر نوایی و دیگران از طرف پوهنځی

ابن سینا (وفات ۴۲۷ـ۸ هجری)

«فلسفه وحقوق» فرهنگستان علوم ازبکستان واقع تاشکند تحقق پذیرفته که یک قسمت زیاد آن به زبانهای روسی ازبکی و غیره بطبع رسیده است و برخی دیگر آنها طی سالهای بعدی ، یکی پی دیگر منتشر شده ، چنانچه دو جلد ترجمهٔ کامل «قانون فی الطلب» اثر ابن سینا از عربی بزبانهای روسی و ازبکی چاپ گردیده است همچنان

بقیه در صفحه ۵۲

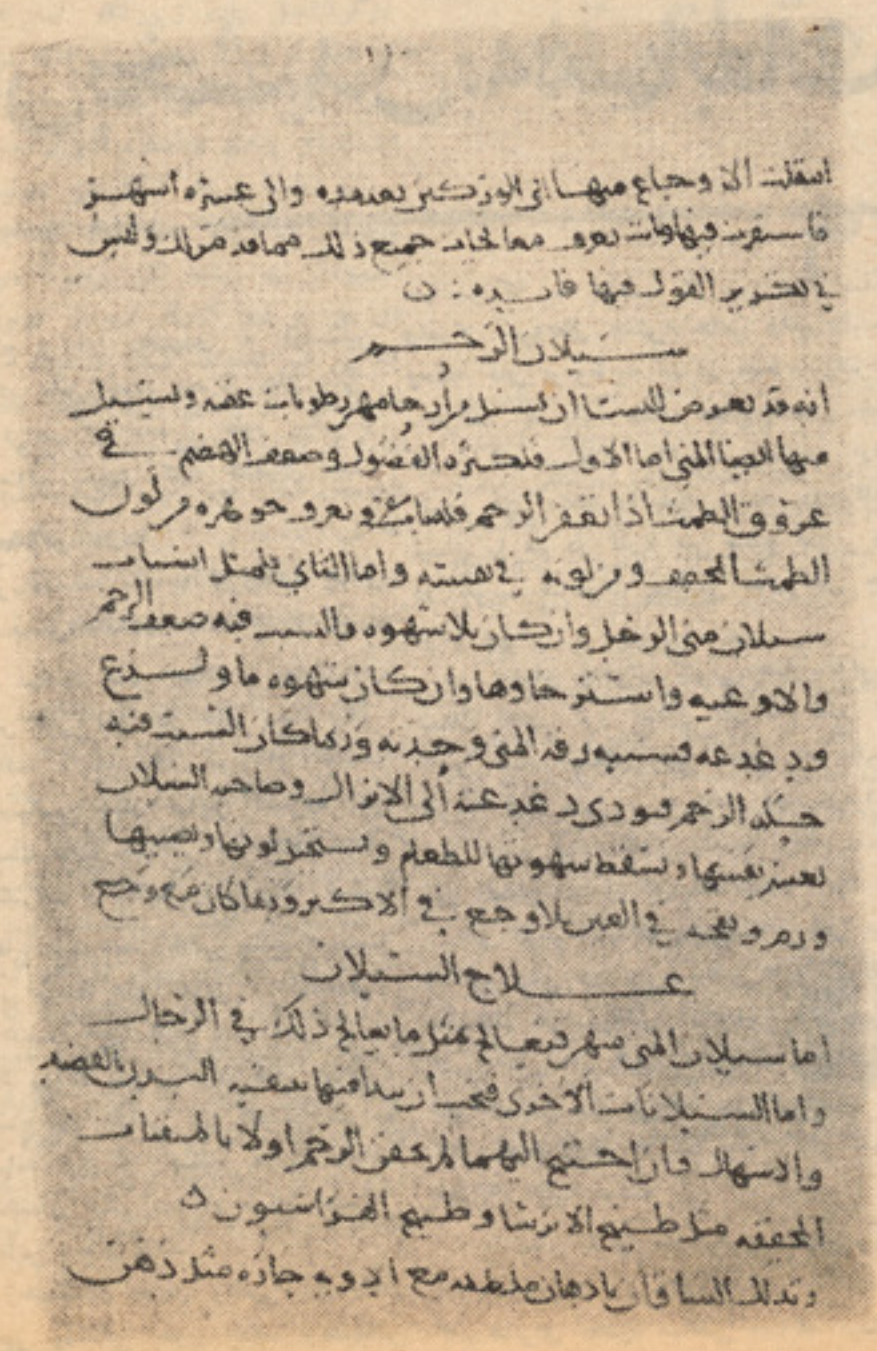

صفحهٔ ۴۲۰ کتاب قانون ابن سینا، نسخهٔ خطی .

«مفهوم رفع تشنجات بین المللی پایان بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی»

غفار «عریف»

مردمان زحمتکش جهان و تمام کشورهای پیشرو صلحدوست ، ملل جهان کمر شد وروبانکشاف ، نهضت عدم انسلاك ، باتحلیل وارزیابی عمیق از وضع کنونی بمقیاس بین‌المللی ، بهترین ره آورد بشریت را اعمار جامعه شکوفانی فاقد ستم وبهره کشی توام باکار صلح آمیز ،در فضای آرامش عمومی صمیمت و دوستی بطرز متقابل میان خلقهای جهان میپندارند •

دول پیشرو صلح ، محافل سیاسی مترقی وحلقه های ضد جنگ وتوسعه طلبی بمنظور پایان بخشیدن به مسئله مسابقات تسلیحاتی که‌ابتکارات موفقیت آمیزی رابر خلاف ادعای دروغین محافل جنگ افروز امپریالیستی‌دردست گرفته اند•

کشور های‌امپریالیستی‌ودست یاران‌مسلکی آن دیوانه وار و سر گیج ، با اشتهای سیری ناپذیر دربرابر خواست مبر م بشریت‌بمنظور تباهی و غارت جهان وتبدیل آن به دریای خون ، به ایجاد بستر های داغ جنگ و سازماندادن حلقه های جنگ افروز ، وسعت وتشکیل پایگاه های نظامی وتجاوزکار متوسل میشوند •

در شرایط فعلی مبارزه بشریت مترقی‌و صلح پسند و همه مردم جنگ دیده جهان بمنظور خلع سلاح عام وتام وکاهش تشنجات بین المللی اهمیت فوق‌العاده وویژه پی‌کسب تموده‌است •

خلع سلاح وپایان بخشیدن به بارسنگین تسلیحات که عامل عمده بحران های بین المللی را فراهم گردانیده ، بطور پیگیر و منطقی به منافع بنیادی کلیه خلقهای جهان وتما م جامعه‌وفق دارد•

بادر نظر داشت تناسب نیروهای جهانی دولت های پیشروصلحدوست و مترقی،کشور های شامل نهضت عدم انسلاك ، جنبش‌های آزادی بخش ملی ملل در حال رشد وکم انکشاف یافته ، نمایندگان نیروهای مختلف **اجتماعی وسیاسی جهان** تدابیر گسترده یی را که اهمیت عظیم سیاسی و اخلاقی دارد، درجهت پیشرفت و تحکیم پیر وسه صلح جهانی ودفاع ازشرایط زندگی صلح آمیز بشریت در عرصه های نظامی ، اقتصادی، وفرهنگی بدست اجرا قرار داده اند •

از لحاظ روابط عمومی میان ملل جهان ، کاهش تشنج در مقیاس بین المللی شرایط بهتر ومساعد تری را بمنظور مبارزه عادلانه تمام زحمتکشان گیتی در راه صلح امنیت‌و ترقی اجتماعی ایجاد میکند •

منافع زحمتکشان جهان وتامین شرایط‌کار صلح آمیز وزندگی بدون جنگ وکشمکش های غارتگرانه حکم میکند که هرگامی‌بسه پیش درراه خلع سلاح وکاهش تشنج‌گذاشته شود، بمثا به ایجاد امنیت بیشتر ی‌برای‌تمام جامعه بشری‌وبرای هریك‌ازانسان‌صلح‌پسندروی زمین‌تلقی‌شده میتواند بدین‌لحاظ افکار عمومی جهانیان خواستار هر چه بیشتر بسط وتکامل پروسه کاهش تشنج وتحقق خلع سلاح بطرز تزلزل ناپذیر میباشد •

امر صلح وکاهش تشنج رابا افزایش تسلیحات ، آن محافلی خدشه وارد گردانیده است که میخواهند با تجارت‌اسلحه وبرداشت منافع استثماری ، مناسبات بین المللی را بغرنج و پیچیده سازند •

مسابقات تسلیحاتی که انحصارات‌امپریالیستی‌وتمام محافل ارتجاعی‌وجنگ طلب مدافع صدیق‌آن میباشند ، بطور انکار ناپذیرفعالیت سیاسی و مناسبات دوستانه رامیان جهان‌در بحران آتش وخون غوطه میدهد • روی این دلیل امکان فراهم‌آوری پیشرفت کاهش‌تشنج در وجود افزایش مداوم تسلیحات وسنگین تر ساختن پایگاه های نظامی وتجاوز کار منحیث مراکز تشنج از جانب کشور های امپریالیستی و ممالك وابسته به سیاست امپریالیسم ، مشکلات عدیده را ببار آورده است •

ایجاد فضای وحشت وبروز خطر جنگ جهانسوزکه به تناسب افزایش مقداراسلحه وتمرکز نیروهای جنگی‌ارتجاعی وامپریالیستی وحلقه های مربوط به آن در نقاط ستراتژیکی «بحرعند که باید منطقه صلح‌باشد»، «خلیج فارس که استقلال حاکمیت وتمامیت ارضی کشور های منطقه راتهدید میکند» روندکاهش تشنج را هم در کارتا مین صلح جهانی وهم در تقویت مناسبات سیاسی میان ملل جهان برهم میزند •

در اوضاع واحوال کنونی جهان‌پنتاگون و پیمان نظامی گرو تجاوز کار ناتوکه‌در تحت تاثیر شدید متجاوزترین محافل امپریالیستی امریکا قرار دارد ، به عامل عمده وبرابلم مهم درسر راه کاهش تشنج وخلع سلاح بین المللی تبدیل گردیده است •

علی الرغم تعهدات وموافقتنامه های بین‌المللی مبنی بر تحریم‌سلاح های ستراتژیك متاسفانه افزایش‌خطر ناك‌مجموع قدرت نظامی کشور های امپریالیستی پروسه رفع تشنجات بین المللی را جریحه دار گردانیده است که‌از لحاظ درنظر داشت جنبهٔ کیفی مسئله خطرناك جلوه میکند•

باامضای قرار داد پایان بخشیدن‌به آزمایشات‌ذروی در (بحر ، بر، فضا)نخستین گام هابرای محدود ساختن مسابقه تسلیحاتی برداشته شد و بعدا انعقاد (سالت اول‌وسالت دوم) میان اتحاد شوروی وایالت متحده‌امریکا درباره محدود گردانیدن سلاح های ستراتیژیك پروسه پایان بخشیدن به‌مسابقات تسلیحاتی ورفع تشنجات بین المللی را نیرو بخشید•

با آنهم اهمیت مسئله‌درین است که‌کاهش تسلیحات و نیرو های نظامی در اروپای‌غربی، تبدیل بحر هند به منطقه صلح تاحد زیادی خطر جنگ را کاهش میدهدوبدین‌شیوه‌شرایط بهترولازم‌برای‌پیشرفت‌بعدی همکاری های‌مثمر سیاسی واقتصادی میان دول اروپایی وملل دیگر فراهم میگردد • تامین این امر انسانی که موافـــق به منافع بشریت زحمتکش است• بنوبه‌خودسهم قابل‌ملاحظه وتاثیر مثبت در کاهش تشنج بین المللی دارد •

کشور های‌سوسیالیستی‌عضو پیمان وارسا معتقدند که تناسب کنونی نیرو های نظامی در اروپا ی مرکزی متناسب به مقدار ارتش وتسلیحات حفظ گردد ، نه‌اینکه مقدم برهمه چیز دیگر کانون های تشنج درمقابل پیشنهاد های مربوط به تعمیق کاهش تشنج وتحقیق خلـــع سلاح جمله پردازی هـــا ی با طـل نمایند •

محافل‌امپریالیستی و ارتجاع بین المللی درتبانی باعظمت طلبان خائین باصول اساسی دانش انقلابی که در مجموع دشمنان قسم خورده راه نجات بشریت وامر صلح انـــد، باهر آنچه ازوسایل ارتباط جمعی که‌در دست دارند ، اظهار نظرهای درباره خطربه اصطلاح ازشرق میکنند • بابخش افکار درو غیـن و اندیشه های بیهوده در تحت شعاع جنگ سرد اشکارا به تشدید وافزایش مسابقه تسلیحاتی وسرعت تشنجات بین المللی متوسل میگردند •

حلقه های ارتجاعی و محافل امپریالیستی دروجود پنتاگون وپیمان نظامی گرناتو به‌سردمداری ایالت‌متحده امریکاو دستیاران‌مسلکی آن، غیـر مسوولانه در برابر خواست مبـرم بشریت (تامین صلح وپیشرفت اجتماعی) هر روز بیشتر از روز دیگر دست به‌تحریك وتوطئه میزنند •نقشه های جنگ وتجاوز به حقوق دیگران راطرح ریزی مینمایند وباصرف ملیارد ها دالر به کشتار دسته جمعی انسان ها میپردازند •

درشرایط کنونی جهان که آنرا به حق میتوان چر خشکاه بزرگ رخداد ها محسوب نمود • نیرو های امپریالیستی درراس حلقه های معین جنگ‌طلب‌امپریالیسم امریکاوتمامی کسانی که رفع تشنج و بهبود اوضاع بین المللی را، فدای طرح‌های‌تجاوز کارانه‌خویش میسازند، مسوول ایجاد بستر های داغ خطر وتهدید امنیت دسته جمعی مردمان آسیا و سازمان دادن کودتا های خونین وفاشیستی در کشور های افریقایی وامریکا ی لا تیـــن میباشند •

پنتا گون وبرخی‌از کشورهای ناتو به‌ناحق کلمات صلح وهمکاری‌بین المللی را تشخار-(!) مینمایند • در حالیکه ستراتژی و تاکتیك امپریالیسم امریکا و متحدین جنگی آنرا آتش زدن به مسابقات تسلیحاتی ودر گیری جنگ های تباه کن تشکیل میدهد •

بطور مثال در ماه می‌سال (۱۹۷۸) شورای نظامی ناتو در واشنگتن تشکیل جلسه داد ودر نهایت تحلیل فیصله بعمل آمد تابودجه ومصارف نظامی دول عضو پیمان متجوزناتو الی ختم قرن بیستم به صورت اتوماتیـــك افزایش یابد •

امپریالیسم ا مـــریـــکا در دسمبر سال (۱۹۷۹) حق گران خودرا به گردن همسنگران ناتویی خو یش تحمیل کرد• باساس دریافت این حق گران ونا جایز وزارت دفاع امریکا راکت های متوسط پرواز اتومی خودرا بمقصد تشدید مسابقات تسلیحاتی‌وتجاوزبه حاکمیت خلقهای دیگر در نقاط ستراتژیك دول عضو پیمان ناتو جابجا ساخت •

امپریالیسم امریکا بر خلاف تقاضای ملل جهان بمنظور تحمیل محاصره اقتصادی‌برمردم بـــرا در ایـــران بحـر یـه هـای جنگی خـو یش را در خلیج فا ر س می فر ستد همچنان خلاف اراده خلق قهرمان کیوبا از چندی بدین سودر خاك کیوبا انقلابی پایگاه نظامی امپر یالیسم امریکا نگهداشته شده است که بطرز آشکارا با خواست صلح ورفع تشنجات مغایرت دارد •

امپـر یالیسم امر یکـا و یا ران ناتویی محافل ارتجاعی وعظمت طلبان مرتدبر وخامت اوضاع بین المللی میافزاینـد تا همبستگی رز مجویانه دول سوسیالیستی وپیوند جنبش رهائی بخش ملی و مبارزات دموکراتیك رابا انترناسیونالیسم کارگری جهانی خدشه دار سازند • امادر مفهو م عا م کلیه نیرو های که در صف تحکیم‌صلح، رفع تشنجات‌وپایان بخشیدن به مسابقات تسلیحاتی قرار دارند به‌صورت پیروز مند انه دسایس و تحر یکات امپر یالیسم ودستاران مسلکی آ نرا عقیم میگذارند وبسوی صلح، آرامش ورفع تشنج راه می گشایند •

محافل امپریالیستی مخصو صا امپریا لیسم امریکا در گوشهٔ وکنار جهان مراکز تجاوز وانفجار را سازمان میدهند • در شرق‌میانه امیال شوم غارتگران امپریالیستی در روح ناپاك اسرائیل وصهیونیست آشکار گردید،در کشور های منطقه حکو مت نظا می پاکستان آله دست رهزنان‌امپریالیستی گردیده باانباز باروت واسلحه حیثیت ژندارم منطقه رادارد که حاکمیت واستقلال کشور های دیگر را در معرض خطرو تجاوز روبرو گردانیده است، رژیم نظامی گر وفاشیستی چیلی که‌بوسیله پلان شوم و غارتگرانه امپریالیسم حکومت جبهه خلق رابا کشتار هـای دسته جمعـی وطنپرستان باکود تای بدفرجام نابود کرد بهترین ممثل غاصبان‌امپریالیستی درامریکای لاتین است وبدین شیوه ده ها وصد هامثال دیگر ....

بقیه در صفحه ۵۶

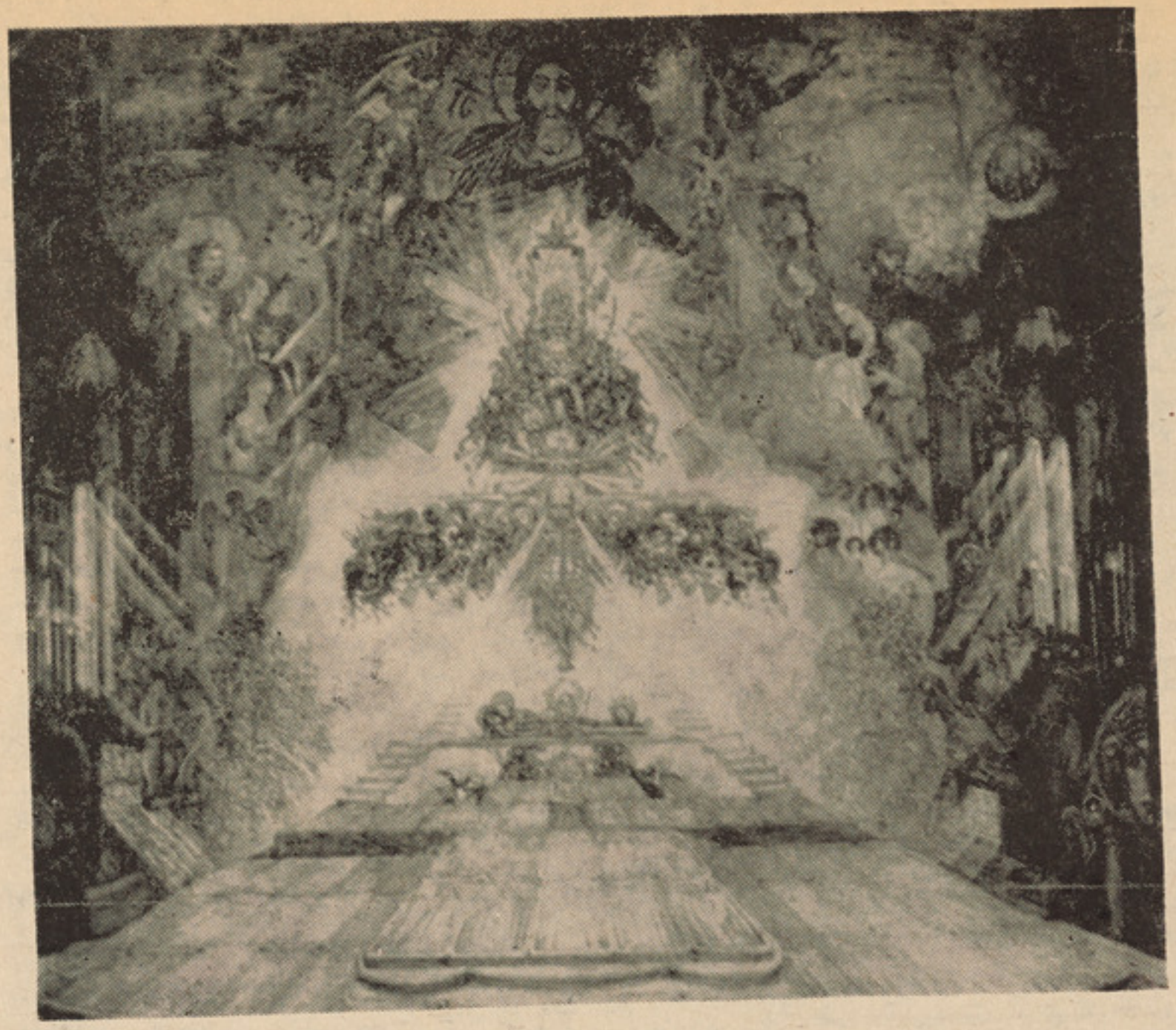

دسټیج سینګاراو ډیزاین ډزیج کړیدی، اودنمایش ډایرکترستانیسلاوهیبانوسکی دی

ستانیسلاوهیبانوسکی وایی :

دقاهر څراغ ژباړه

کله چی دلومړی ځل لپاره تیاترته ولاړم زه یوماشوم وم

ستانیسلاوهیبانوسکی

ستانیسلاوهیبانوسکی په ۱۹۱۲ کال کی په بر ازوستکاو کی زیږیدلی دی. ده په فلسفه کی ډیری مطالعی ترسره اودهنر تاریخ یی ولوست. په پوزنان کی دپوهنتون ترسره او دهنر تاریخ یی ولوست . په پوزنان کی د پوهنتون نه فارغ سو. د ی دپوزنان دتیاتر دادبیاتو مدیر وو . لومړی دسټیج داریکتر، بیا دادبیاتو مدیر او د۱۹۷۳ کال نه وروسته دویبریز دتیاتر د هنری مدیر په حیث مقرر شو. د ی دپولیندی لیکوالانو دکانسک دځانګی آمر وو خواوس ددغی اتحادیی دمعاون په توګه وظیفه اجرا کوی . په ۱۹۷۹ کال کی یی دهنری کارونو لومړی درجه جایزه تر لاسه کړیده.

دپولیند په معاصر کلتور کی د «هیبانوسکی تیاتر» ډیر قدر او ارزښت لری ځکه چی ده ادبی بیان دالهام ښونکو تعبیراتو سره یوځای کړی او پخپل ژور بصیرت یی وکولای شوای چی د تیاتر په کار کی بریالیتوبونه ترلاسه کړی .

نیکه می چی دنوم سر او پای یی زماله نامه سره یوشی دی، یومعماروو. ده دپولیندی تیاتر نقشه طرح او په ۱۸۷۵ کال یی پوزنان کی یو نوی تیاتر جوړکړ. زه و دغه تیاترته ولاړم کله چی یوماشوم وم . زما لومړنی ننداره په یادده. زه په هغه احساساتی نمایش کی موجودوم چی د(سائیبریا دستورو) په نامه یی باله . دټولو اکتورانو هیجانی رولونه زماپه ذهن کی تراوسه پوری پاته دی . خوزه لپاره یو ډیر رښتینی الهام دلوهینګرین اوپراوه :

سرتیری قهرمانان پداسی حال کی چی روښانه زغری یی په ځان کی وی په یوه کښتی کی چی دځودانو قو پواسطه کشیدله ، راښکاره سول . دوی ددی لپاره راغلی وه چی دایلسا سره چی په ډیره خائینانه توګه متهم سوی وو مرسته وکړی . پدی وخت کی ز ما سترګی او غوږونه و تیاترته پوره متوجه وه اودریچاردویګزموسیقی خورا ښه خوند راکاوه دغه زړه وړونکی منظره می هیڅکله له یاده نه ځی او تراوسه پوری دهغه یاد راسره دی .

د منځنی ښوونځی په دوران کی ماد زوکرکاندل واړه ژیړرنګه کتابونه ولوستل له هغه نه زیات ممنون یم ځکه دډیروشیانو سره یی آشنا کړم اودغی مطالعی زما پر احساساتو باندی دوامداره اغیزی وښندلی .

زه دماریا بوجار شکا چی دپولینډی ژبی ښوونکی وه زیاته ممنه کوم کله چی به موږ دښوونځی په ساحه کی ډرامونه اجرا کول، دی موږ و دغه کارته تشویق کولووخو ویل به یی چی دادزده کړی په دوره کی نشی شاملیدای او تاسی باید خپلو تحصیلاتوته ادامه ورکړی . دهغه وخت ډرامونه زمادالهام اوهیجان لپاره یوه ډیره ګټوره منبع وه که څه هم زیاتره یی له یاده وتلی اوهیرشویدی خوځینی نوریی دوباره په تیاتر کی راښکاره شول او دیادونی وړ بریالیتوبونه یی ترلاسه کړل .

کله چی ما دپوزنان په پوهنتون کی خپلو تحصیلاتو ته ادامه ورکوله دپروفیسور سوبیسکی لکچرونه او بیانیی ماته ډیری په زړه پوری اوزما لپاره ګټوری او اغیزمنی وی . په هغه وخت کی مادالان کاسکو سره چی دفرانسوی ادبیاتو متخصص وو دوستی لرله او دی یوازنی سړی وو چی زماشعرونه به یی لوستل . لیکن تیاتر ماته له هرڅه نه زیات ارزښت درلود . مابه په خورا پراخه پیمانه دلیون شیلر له هنری کارونو څخه ګټه اخستله ، خوند به یی راکاوه او زیاته اغیزه به یی راباندی کوله، که څه هم ماشخصا شیلر په هغو کلونو کی لیدلی دی

باقی په ۵۶ مخ کی

الف . م

صداقت وخدمت دولت مردمی مادر قبال دین مبین اسلام

قبل از انقلاب ملی و دمو کراتیك ثور در کشور ما نظام های فرتوت و ظالمانه و ضد انسانی بر قرار بود . تسلط نظام فرتوت وعقب ماندهٔ فیودالی و ما قبل فیودالی بمثابه نگهبان دژ ستمکاران کهنه کار واستعمار گران قرون و سطی و هکذا بحیث دشمنان اعتقادات پاك مذ هبی و ملی مردم ما بودند هر گز سر دمدا ران آن نظام ها در فکر بهبود حیات مردم ماو منا فع آنان نبوده بلکه پیوسته سعی داشتند تا راه هاو و سایلی را جستجو نما یند که منا فع خود شان را تا مین و حراست نماید

طبقات ستمگر ار تجا عی هر گز نمی گذاشتند که عطشان خلق ما در زدودن ظلم و استبداد فرو کش کند آنها چند ین قرن با تسلط ملکو تی خود مردم ما را از همه منا فع طبیعی و حقوق انسا نی‌شان‌بنفع خودوبادارانخودمحروم نگهداشته بودند .آنها خود را مستحق امتیازات و تنعم ومفت خواری می دانستند و خلق را در راه این منا فع آز مندانه فدا می کردند .

در تحت رژیم های ظا لمانه و ضد انسانی گذشته همانطور یکه همه نعم مادی در خدمت مشت انگشت شماری مفت خواربود امتیازات معنوی نیز در خدمت بر آورده شد ن اهداف طا غو تی آنان قرار داشت .

همه میدا نیم در جوامع طبقا تی دولت ، قا نون ومقررات و غیره در خدمت طبقا ت با لائی جا معه بود و اگر بعضاً تحت فشار مبارزات حق خوا هانه‌ی مردم در قوانین امتیاز و حقو قی برای عا مه‌ی مردم قا یل مـی شدند صرف در لفت ونوشته بود و در عمل اند کترین اعتنائی‌به‌آن‌نمی شد. طبقات‌حاکمه ار تجاعی که تنها چشم ها یشا ن منا فع آز مندا نه ی خود شا نرا دیده می توانست حتی از معتقدات پاك و مقد س مردم هم به نفع خود استفاده می کردند و هر گاه احکام اسلام خلاف منا فع شان قرار می گر فت در آنو قت از آن همه ادعا های دروغین و گزاف های بی شمار شان نشانی نبود . به طور مثال دین مقدس اسلام ظلم وستم گری و حق تلفی را مر دود می شمارد ولی ستم کاران آل یحیی و متحدین طبقا تی شان از بام تا شام بر خلق خدا ظلم و ستم و جبر می کردند و لی باز هم‌ادعای بدروغ اسلام و اسلامیت را می نمودند .

ولی آن همه ریا کار ی ها ، دروغگو یی ها ، تجارت و معا مله گری اعتقادات پا ك مردم با پیروزی انقلاب ظفر مند ثوروبخصوص مر حلهٔ نوین و تکا ملی آن با عا ملین و فا علین خود یکجا به گور نیستی سپرده شد و باوجود آنکه استعمار امپر یا لیستی یکبار دیگر با تو طئه و دسیسه و با ر و یکـار آوردن «امین» این خائن به‌انقلاب ، مردم و اعتقـادات مذهبـی مردم صبح روشن مردم مارا شام تار ساخت ولی این خلف ستمکاران - ناذری یعنی امین نیز با طو فان خشم مردم ماروبرو گشت ونیست ونابود گردید .

خو شبختانه آفتاب زوال نا پذیر مرحلهٔ دوم انقلاب ملی و دمو کراتیك ثور بر سر مردم ما که سر مای ظلم و ستم امین و امینی ها آنها را آزار می داد و عر صهٔ زندگی را بر آنها تلخ سا خته بود ، طلوع نمود . دیگر هموطنا ن مانسبت‌اعتقادات پاك مذهبی نه تنها تعقیب و مجا زات نمی شوند بلکه زعامت جدید و انقلابی جمهوری دمو- کراتیك افغا نستان از جان ودل بیاری آنها شتا فته است و صاد قانه در مو ضع دفاع و دلجو ئی آنها قرار گر فته است هموطنان مابیاد خواهندداشت که ببرك کار مل منشی عمومی کمیتهٔ مر کزی حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان ، رئیس شورای انقلا بی جمهوری دمو کراتیك افغا نستان و صد ر اعظم ج.د.ا پوره یکماه پس از مر حلهٔ‌نوین انقلاب ثور طی بیانیهٔ خاص و صا دقانه در مورد اعتقادات پاك مذهبی مردم ما احترام کا مل خود و دولت و حزب را به اساسا ت دین مقدس اسلام اعلام داشت (باید در نظر داشت که زعا مت جدید در اعلا میهٔ همان شام ششم جدی ۵۸ نیز احترام رعایت به اساسات دینی و معتقدات پاك‌مذهبی مردم را اعلام داشته بود)

در بیانیه تاریخی شام پنجم دلو ۵۸ چنین گفته شده است : «دین مقد س اسلام‌رسوم و عنعنات پسندیده‌ی اقوام ، ملیتها و خلقهای کشور ما اصول جدا نا پذیر نظام ملی و کلتور ملی و گنجینه های گرا نبهای معنوی وطن عزیز ما هستند مرد م مسلما ن ما می دانند که در دوران حکو مت های استبدادی خانواده ی نادری همه مذاهب دین مقدس اسلام تحت تبعیض شدید قرار داشت .. با تاسف باید اظهار داشت که امین خاین و باند جنا یتکا ر و خو نریزش جنایات بزرگی را علیه مردم نجیب ما علیه دین و معتقدات مقد س دینی مرد م ما، علیه رسوم‌وعنعنات پسندیدهٔ اقوام ، ملیتها و خلق های شریف کشور ما مر تکب شدند ...»

آری چه مو جز و غا لمانه تاریخ جنایات نادر یها و امینی ها در قبال اعتقادات مذهبی و دینی مردم ما در کلام بالا گنجا نده است ولی مو قف دولت و زعامت جدید در قبا ل دین و اعتقادا ت مقد س وملی مردم ما چه نوع است بیا یید که باز هم به بیانیهٔ مذکور یعنی بیانیـهٔ تاریخی پنجم دلو مراجعه‌نماییم: «برادران و خوا هران گرامی : یکبار دیگر رسماً و علنا . قا طعا نه و صا دقا نه آزادی عام و تام عقاید ، مذاهب ، رسوم و سنن ملی مردم کشور را ، آزادی کا مل اجرای مرا سم و عبادت مذهبی مردم را اعم از اهل تسنن وتشیع رابرطبق اصول دیـن مبیـن اسلا در مسا جد ، تکیه خانه ها ، عباد ت گاه ها ، خانقا ها وخانه هـا ...اعـلا م میگر دد همچنان باقاطعیت اظهار مـی گـردد کسا نیکه بخوا هند نسبت به معتقدات دینی و مذاهب نسبت به سنن و عنعنات مردم مابی احترا می کنند مردم مسلمان ما را بنا بر معتقدات شان مورد تحقیر و تو هین و تحت فشار قرار دهند و علیه دین مقدس اسلا م قرار گیرند قا نوناً جلب و بر طبق قوانین دولتی مجازات خواهند شد ... »

مردم شرا فتمند کشور ما به نیکی آگاه هستند که زعا مت جدید دولت انقلا بی ما از همان آغاز مر حلهٔ نوین انقلاب ثور هر چه راکه در لفظ گفته است صا دقانه در عمـل پیاده نموده است ، هما نطور یکه در مورد رها یی زندا نیان سیا سی و عده های زعامت انقلابی مر حلهٔ جدید انقلاب شکو همند ثور کا ملا و صد در صد جا مهٔ عمل پو شید ، هما نطو ریکه تامین مصونیت برای همه مردم کامـلا وبصورت عینی جامه عمل پـو شید همانطو ر یکـه ...

اینـك می‌بینیم کـه مو قـف انقلابی‌وصا- دقانه دولت انقلابی در قبال دین و مذ هب و اعتقادات پاك مذهبی مردم ما نیز در عمل‌پیاده شده است شورای انقلابی جمهوری دمو کرا- تیك افغا نستان طی جلسه‌ی تا ریخی و مهم خود بتاریخ ۲۵ حمل ۱۳۵۹ اصول اسا سی جمهوری دمو کراتیك افغا نستان را به اتفاق آراء تصو یب نمود و تاریخ انفاذ آنرا از اول ثور الی اولین اجلاس لویه جر گه(مجمع ملی قا نو نگذاری) اعلام داشته است کـه البته بعد از تصو یب از طرف لو یه جر گه حیثیت قا نون اساسی را خواهد داشت حال ببینیم که مو قف قا نونی دولت در قبال دین و معتقدات دینی و مذهبی مردم ما درین‌اصول اسا سی چگو نه ارزیا بی و درج است . در مقد مهٔ اصول اساسی جمهوری دموکر اتیك افغا نستان می خوا نیم که :

«.. با احترام عمیق و رعایت جدی بـه عنعنات تاریخی ، ملی ، فرهنگی و دینی‌مردم شرا فتمند افغا نستان »

در ماده ی‌اول اصول اساسی می خوانیم که : «ج.د.ا دولت مستقل و دمو کراتیك تمام مردم زحمتکش مسلمان افغا نستان اعم از کار گران ، دهقا نان ، کسبه کاران ، کو چیان ، رو شنفکران و سایر زحمتکشان و تمام نیرو های‌دمو کراتیك ووطنپرست‌کلیه ملیت ها اقوام کشور می باشد .»

آری دو لت مر دمی ما با درنظر داشت وا قعیت های جا معهٔ ما و با در نظر داشت خواست مردم ما خود را نمایندهٔ مسلما نان زحمتکش افغا نستان می داند در ماده پنجم اصول اساسی جمهوری دمو کراتیك افغانستان چنین آمده است:

«در جمهوری دمو کراتیك‌افغا نستان‌احترام رعایت و حفظ دین مبین اسلام تا مین می شود و آزادی اجرای مراسم دینی و مذ هبی برای تمام مسلمانان تضمین می گـردد . پیروا ن سایر ادیا ن در اجرای‌مراسم دینی و مذهبی شان که آسایش و امنیت جامعه‌را تهدید نه نماید آزادی کا مـل دارند هیـچ یك از اتباع حق ندارد از دین بـه مقصد تبلیغات ضد ملی و ضد مردمی وو سیلهٔ ارتکاب سایر اعمال خلاف منا فع جمهوری دمو کراتیك افغا نستان و خلق افغا نستان استفاده کند . دولت به فعا لیت های وطن پرستا نهٔ رو حا نیون و علمای دینی دراجرای وظایف و مکلفیت های شان کمك‌و مسـا عدت می کند ...»

اینك با مطا لعهٔ اصول اسا سی جمهوری دمو کراتیك افغا نستان هر انسان بی غرض و صادق در میابد که دولت ملی ودمو کرا- تیك ما نه تنها اعتقادات دینی و مذهبی مردم ما را رعایت می کند بلکه از آن جدا ئنی بانی نیز می کند .

اینك مطا لعه ی اصول اساسی جمهوری دمو کراتیك افغا نستان مو ید صداقت و خدمت دولت مردمی ما در قبال دین مبیـن اسلام است .

تصو یب اصول اساسی جمهوری دمو کرا- تیك افغا نستان بمثابه خط بطلانی بر همه تبلیغات سو و دروغین دشمنان وطن و مردم ما است چه دشمنا ن قسم خوردهٔ وطن ،مردم و دین مقد س اسلا م ظا هرا برای به‌اصطلاح

مردمان صلح جوی جهان باید :

علیه جنایات امپریالیزم در افغانستان جداً اعتراض کنند

«طوریکه وقایع اخیر نشان میدهد قدرت های ارتجاعی اعمال جنایتکارانه خود راعلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان این دولت مستقل، عضو سازمان ملل متحد، شا مل نهضت عدم تعهد شدت بخشیده اند . مقیاس مداخلهٔ خارجی در امور داخلی جمهوری دموکراتیک افغانستان افزایش می یابد . اگر قبل ازین ارتجاع بین المللی کوشش می نمود تا در باره کمك ها ی خارجی به اشرار افغانی خاموش بماند وطرق غیرعلنی این کمك هارا جستجو می نمود اکنون وضع به شکل دیگر است، رهبران بعضی ممالك غربی در بارهٔ تزیید کمك به اشرار افغانی طور آشکارا مذاکره مینمایند ... »

مطالب فوق بخشی از اعلامیه تاریخی ۳۰ اسد۱۳۵۹ حکومت جمهوری دموکراتیك افغانستان است که در قبال افزایش کمك های بیشرمانه وخیره سرانهٔ ارتجاع و امپریالیزم جهانی (محافل امپریالیستی ایالات متحده امریکا، انگلیس وسایر کشور های غربی، شونیستان چینایی ووابستگان شان ، با استفاده از قلمرو ایران وپاکستان) به عناصر فروخته شده وآدم کشان اجیر، به نشر سپرده شد .

آوانیکه بنابه ارادهٔ مردم شریف عذاب کشیدهٔ کشوربساط ظلم واستبداد وجاسوسی امین این اجنت مشهود ومشهور سی،آی،ای در افغانستان برچیده شد وانقلاب و کشور از تباهی حتمی ایکه نسبت معامله گری وخیانت امین وباندش بمیان آمده بود ، نجات یافت امپریالیزم وارتجاع در پیشا پیش آنها امپریالیزم ایالات متحدهٔ امریکا ضمن ریختن‌اشك تمساح ازسقوط حکومت قانونی!؟ ورئیس جمهوری قانونی !؟ یعنی امین اظهار تاسف می کرد وهم چنان اظهار همدردی !؟ بامردم افغانستان ، می‌نمود در همانوقت نیز این دشمنان بشریت وآزادی مردم جها ن مزورانه خودرا مدافع آزادی وجهان آزاد و شامپیون حقوق بشر می نامنید وکمك های بی شایبه وبرادرانه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی راکه به حکم منافع مردم افغانستان وبنابه ارادهٔ آزاد شان صو ر ت گرفته است ، مداخله واشغال !؟ نامید .

بیایید که ازین قهرمانان !؟ حقوق بشر وآزادی جهان بپرسیم ! آیا جای بسیار خجالت نیست که شما اولا دولتی را که باتوطئهٔ امین ودستیاران سیاهکارش بصورت غیر طبیعی وغیر قانونی بقدرت رسیده بود، دولت ورئیس جمهور قانونی بنامید؟ وآوانیکه مردم افغانستان بعد از دادن تلفات وزجرهای بیشمار (درزمان سلطهٔ جهنمی امین) این بار لعنتی وسیاه را از دوش خود بدور افگندند وتازه احساس آرامش نمودند ندای گریه و ناخوش آیند شما بلند شد که رئیس جمهوری قانونی افغانستان سقوط داده شد ؟ البته بنابر ماهیت امپریالیزم وارتجاع این کار ها واعمال شان نیز طبیعی است زیرا همانطوریکه خود آنها علیه بشریت و منافع وآزادی بشریت می جنگند، هر آ ن نیرو وعنصریکه در هر گوشه ؟ جهان دست به این کار بزند همراه و دوست شان‌است واز آن‌پشتیبانی بیدریغ وبی شایبه‌می نمایند. چنانچه که امپریالیزم وبخصوص امپریالیزم امریکا بعد از آزادی مردم افغانستان ازچنگ امین ودژخیمان ساطوربدست او، دست به‌این کاززدند . امپریالیزم وارتجاع که زیرضربات کشنده وموثر نیرو های مترقی وانقلابی جهان ونهضت های آزادیبخش ملی چون حیوان زخمی بخود می پیچد ونعره می زند بحیث آخرین تلاش های مذبوحانه جهت زنده ـ ماندن بهرطرف دست وپا می زند وروز تاروز بااعمال ننگین تر وخلاف اصول پذیرفته شده؟ بین المللی دست به تخدیر ، تجاوز شانتاژ وتبلیغات سو وغلط وگمراه کننده می زند چنانچه همانطوریکه دراعلامیه‌حکومت جمهوری دموکراتیك افغانستان آمده است حتی از مداخلهٔ مسلحانه ومسلح ساختن باند های تروریستی وخرابکار که خود نو عی دیگری از مداخله اس ت‌نه تنها انکار نمی کند . بلکه بشکل بسیار بیشرمانه راجع به افزایش وموثریت !؟ آن ورسانیدن اسلحه وسایر کمك ها با شریکان جهانی جرم خود بمذاکره می پردازد . وبیشرمانه تر اینکه دستگاههای دروغ پراگنی امپریالیستی و وابستگان آنها باابراه انداختن وتشرجعلیات وجهت پوشانیدن جرایم نابخشودنی خود از مداخله وتجاوز دیگران حرف می زندو آنرا بشکل قلب شده به نشر می سپارد .

دولت جمهوری دموکراتیك افغانستان بحیث یکدولت‌مستقل و دارای حاکمیت ملی، بحیث عضووفادار جامعه کشور های غیر متعهد عضو وفادار جامعه کشور های غیر متعهد وبالاخره بحیث دولت خدمتگذار مردم افغانستان طوریکه بارها بشکل صادقانه از فجایع ومظالم ومداخلات امپریالیزم وارتجاع پرده برداشته است یکبار د یگر مردم صلحجو ومترقی وآزادی پسند جهان متوجه این امر خطیر می سازد که دامنهٔ مداخلات در سرزمین ما روز تا روز وسیع تروگسترده تر می شود وباید جدا جلوآن گرفته شود.

در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیك افغانستان‌هکذا می‌خوانیم که:«...ازین لحاظ حکومت جمهوری دموکراتیك افغانستان وظیفهٔ خود می داند به مردم مسلمان افغانستان، مردم وحکومات تمام دول، تما م نیرو های مترقی جهان اعلان نماید که با وجود اعلامیه های مکرر واعتراضات جمهوری دموکراتیك افغانستان ، ارتجاع بین المللی بسردمداری امپریالیزم امریکا به مداخله بیشرمانه وجنایتکارانه در امور د اخلی افغانستان ادامه می دهند ...»

اکنون و در جهان امروزیکی از شیوه های عمدهٔ عمل امپریالیزم ایجاد جنگ های موضعی ومحلی است که هدف اصلی آ ن وارد ساختن ضربه به مواضع صلح و ترقی وجنبش های آزادیبخش ملی است. امپریالیزم وبخصوص امپریالیزم جنگ افروز ایالات متحده امریکا ازین داغ های ننگ درجهان فراوان دارد ، جنگ تجاوز کارانه وظالمانهٔ امپریالیزم امریکا علیه خلق قهرمان و سلحشور ویتنام که سالهای دراز دوام نمود یکی از مثال های بر جسته درین مورد می باشد ولی چنانکه همه می دانند مردم آزادی پرست ویتنام با مقاومت قهرمانانه ووارد ساختن ضربه های جانگداز بر پیکر ننگین تجاوز کاران علاوه از آنکه آزادی ووحدت کشور خویش را تامین نمودند برای‌جهانیان ثابت ساختند که اگر ملتی تصمیم بگیرد هر قدرت استعماری وتجاوز گررا اگر چه خیلی قوی وهولناك باشد به زانو در می ـ آورد . آری امپریالیزم ایالات متحده که طبق پلان های جنگ طلبانه وضد انسانی خود جنگ غیر عادلانه ای را بر ملت قهرمان ویتنام تحمیل نموده بود بالاخره با دادن تلفات بولی، انسانی ومادی ومعنوی با داغ پاك نشدنی ننگ شکست در برابر ملت ویتنام رانده شد .

مثال های عدیدهٔ دیگری چو ن جنگ تجاوزکارانهٔ اسرائیل علیه ملت عرب به پشتیبانی مستقیم امپریالیزم و بخصوص امپریالیزم ایالات متحده نیزدر مورد موجود است که بی گمان به شکست و نابودی قطعی تجاوزکاران وموفقیت آزادیخواها ن منجر خواهد شد .

جنگی اعلان نشده ایراکه امپریالیزم، شوینیزم، صهیونیزم و ارتجاع «بطروسدالر» بر کشور ومردم قهرمان افغانستان تحمیل می نمایند از جملهٔ همان پلان های‌امپریالیزم میباشد که مثال های آن در بالا تذکر داده‌شد، حکومت ودولت‌جمهوری دموکراتیك افغانستان در حالیکه بار ها طی اعلامیه ها ، مصاحبه ها ونمایشات این تجاوز و مداخله رابه سمع ودید جهانیان ازجمله مردم‌مسلمان افغانستان، منطقه وجهان رسانیده‌است اینك یکبار دیگر توجه جهانیان را به این‌کانون خطر وانسان کشی معطوف می سازد و در پهلوی آنکه حقایق رابه خورد جهانیان می رساند به این نیرو های صادر شده ازخارج ومسلح شده از زراد خانهٔ امپریالیزم جواب های دندان شکن ونابود کننده میدهد . چنانچه در عمل نیز مردم غیور افغانستان این موضوع را ثابت ساخته است .

امپریالیزم وارتجاع جهانی که ظاهرا لاف از حقوق بشر، آزادی ومساوات می‌زنددرعمل این موضوع را بشکل متواتر نقض مینماید وبرای پیشبردن اعمال شوم خود از فجیع‌ترین وغیر انسانی ترین وسایل استفاده می نماید چنانچه در جنگ اعلان نشده علیه مردم ، انقلاب ودولت افغانستان از سلاح های مدهش وغیر قانونی مانند بم های آتش زا، بم های کیمیاوی وکشتار دسته جمعی بکمال وقاحت استفاده می نماید . باید دانست که بشریت استعمال این سلاح هارا مردود و منع قرار داده است وتوسط تصاویبی که در سازمان ملل متحد صورت گرفته همه کشور ها را از استعمال آن جدا برحذر داشته است . زیرا استعمال این‌نوع سلاح ومواد دشمنی با انسان وانسانیت است ونتیجهٔ آن هما نا نتایج شوم را برای گروه بیشماری ازانسان هاکه در ساحه تاثیر آن قرار دارند ، ببار می آورد ولی این یك حقیقت مبرهن است که ارتجاع وامپریالیزم همانطوریکه اهداف شوم وغیر انسانی دارد برای رسیدن به آن اهداف از وسایل شوم وغیر انسانی نیز استفاده می نماید یعنی طوریکه می دانیم هدف اصلی امپریالیزم همانا در بند و قید داشتن انسان ومورد استثمار قرار دادن وظلم واستبداد را بر آنها روا داشتنی است وضد آزادی، ضد احقاق حقوق حقه ، ضد خود ـ ارادیت، ضد استقلال مردمان و کشور های جهان است لذا وسایلی را که برای رسیدن به اهداف فوق در خدمت می گیرد مانند اهداف مذکور می باشد . چنانچه در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیك افغانستان تذکر رفته است که : « ... نیرو های ضد انقلاب به استعمال مواد کیمیاوی د ر میدان جنگ نیز ادامه میدهند . مثلابتاریخ نزده سرطان سال جاری باندیست هاحملهٔ شبانه را در غزنی انجام دادند . بعد از آ نکه حملهٔ با ند یست ها د فع گردید توسط عساکر اردوی افغانی ازمیدان جنگ مهمات کیمیاوی تخریبی ساخت‌امریکا بامارك ام ۱۱۲ ورونوشت : اخطار، زهر ـ آگین تخریش کننده حرارت نرسد . گازات مسموم کننده پخش می کند، بدست آمد . قسمت انجامی محموله دارای سوراخ منفجره می باشد . بتاریخ نزده سرطان در همان شهر غزنی حادثهٔ دیگر سلاح کیمیاوی ثبت گردیده است، بم کیمیاوی ساخت امریکا درعمارت دولتی ولایت غزنی پرتاب شد که در اثر نابلدی شخص پرتاب کننده منفجر نگردید ...»

بگذار که امپریالیزم ددمنش تلاش های مذبوحانهٔ خودرا برای بقای خود که دیری نخواهد پایید، بنماید ولی وجدان بیدار بشریت ودر قدم اول بشریت مترقی وصلح ـ خواه ازین اعمال جنایتکارانه سخت ناآرام است وانسان وانسانیت برین اعمال نفرین های بی پایان خودرامی فرستدوبشریت هرگز

بقیه درصفحه ۵۵

قهر مانی‌های وزیرمحمد اکبرخان‌درجنگ اول افغان وانگلیس‌زبان زدخاص وعام شد وبیجا نیست که در حق او گفته اند :

به هما از سر سران فر نگ قرن قرن استخوان می بخشی

حماسه قهرمان جنگ دوم ،محمدایوب خان فاتح میوند ، ازین لندی‌شنیده می شود :
که‌به میوند کبنی شهید نشوی خدای بزو لالیه بی ننگی ته‌دی ساتینه

باداین سخن بیادت من مرده وتوزنده

ملت آزاده و نجیب افغا ن در طول تاریخ درمقابل کشور گشا یـــان جها نخـــوار و استعمار گران آزمند همواره مردانه ایستادگی کرده و تا جان داشته از میهن عزیز خـود دفاع نموده است ای بسا چپاولگران خـــون آشام و تر کتازان بی باك که در برابرسیل خرو شان و طندوستی و ایمان پر ستی این شیر مردان بزانو در آمده و پوزه بر خاك مالیده اند .

دامنه های دلکش سپین غر، کـــو هـــای سرسبز هری، کو هپایه های زیبای بدخشان دره های افسانه آفرین کنر ووادی‌های‌تاریـخ ساز قندهار همگی شاهد و ناظر این حوادث بوده اند .

اسکندر جهـان گشا، پرویز ساسانـــی، چنگیز خونریز ، تیمور کورکان، شا هـــان صفوی هر کدام درین قلمرو مرد خیـز و قهرمان زا، ایمان برباد داده‌اند وپس‌ازاندك گیرو دار سر افگنده و خجلت زده بدیار خود بر گشته اند . احیا نا اگر برای زمان کو تا هی بر ین خاك مسلط شده اند دیر یا زود در برابر قیام عظیم مردم شجاع ومبارز این مرز وبوم مقهور و منکوب گشته دست نا پا کشان از داما ن معصوم وطن بر چیده شده است .

اقوام و ملیت های مختلف افغا نستان‌اعم از پشتون و تاجیك ، هزاره و ازبك ، نور- ستانی و بلو چ قز لباش و ترکمن ، سك و هندو در چنین لحظه های بحرانی و حساس تمام اختلا فا تشان را مردانه وار یکسو نهادهٔ یکدل و یکپارچه چون مشت گره خورده و آهنین در برابر طو فا نهای حوادث قد علم کرده ودرمقام دفاع ازناموس وطن، تما میت ارضی و حا کمیت ملی از جان گذشته اند. حدیث این سر با زیها و جا نفشا نی ها در لابلای اوراق‌تاریخ ضبط ودرج است.

من از منصل این قصه مجملی گفتـــم
تو خود حدیث مفصل بخوان‌ازین مجمل

انگلیس‌که در طول قرن هژده ، نوزده و حتی اوایل بیست خود را سالار جهان وممالك الرقاب روی زمین میدا نست و حقا که از نظر قوت و قدرت بی نظیر و بی رقیب بود سه بار تقریباً بعد از چهل چهل سال برین خاك پا ك تا خت و تاز کرد ، اما چنان درین سیاست گیر افتاد که‌آرزوی فـر مانروا یـی آنرا با خود بگور برد ودر عوض مورد طعن و لعن تاریخ قرار گر فت در هر سه جنگ این یکه تاز استعمار برتری وتفوق نظامـی داشت با عصری ترین سازو برگ جنگی مجهز بود . چنا نچه آخرین و جدید ترین سلاح خود را در مقا بل این ملت بی دفاع تنها، مظلوم وضعیف بکاربرد.

اما ملت قهر مان و آزادی خواه افغا ن با دست تهی و پر آبله ، پای تر کیده وبرهنه شکم خالی و گر سنه اما سر شار از نیروی ایمان را ستین و شهامت والای افغا نی‌چنان از خود مقاومت نشان داد و مشت محکم و کـوبنده ا ی بـر دهـان پر حر ص وآزوی حواله کردکه درس گرانی برای او ما یـــه عبرت برای دیگران شد . بر ین حماسه ما در تاریخ داستان میزنند و با اعجاب از آن یاد می کنند .

درهرسه جنگ به‌فحوای آیه مبـا ر کـه کم من فئه قلیلته غلبت فئه کثیرة باذن الله فتح وظفر نصیب رزمجویان افغـــان شد قهرمان جنگ اول وزیر محمد اکبرخان وقهرمان جـنگ دوم محمـــد ایو بخـان فاتح میوند بودند.

استعمار انگلیس که نبض این قوم دلیر را درست نشناخته بود در محاسبه خـــود براه خطا رفته بود ، حتاً که در هیچ نقطه‌ای از نقاط جهان (پیش از ین و بعد از آن) با چنین مخا لفت ، مردا نگی و مقاومت رو برو نشده بود و هر گز گرد ننگین چنین‌شکستی بردامن اوننشسته بود.

این جان نثاری وفداکاری ، سر بـــا زی واز خود گذشتگی نه‌تنها لرزه بر ار کـــان امپـراطوری انگلیس انداخت بلکه فـــر یاد استقلال خوا هی را به جهان در داد و ندا ونوید آزادی طلبی را در گوش جهان اسیر فرو خواند در واقع سلسله جنبان آزاد منشی و آزاد گی در دنیا شد .

عصاره و نتیجه ترانهٔ راد مردان یکتیا ، نغمه جا نبا زان دلیر هزاره جات ، صدای جوانان آزاده و با شهامت بد خشان ،سرود فدائیان کنر زمزمه سر سپردگان شجـــاع هر یوا ، آهنگ رسای سر بازان قهرمان قندهار و نیمروز همه گو یی درین دو بیتی ساده وروان خلاصه ومنعکس شده:

ماییم نشسته دریـــن کوه و دره
کا نجاکه پلنك شیرو اژدر گذره
پیران قوی‌داریم و جـوانان سره
هر کس که‌بما کج‌نگره سر نبره

داستان اجمالی جنگ سوم افغان وانگلیس را از ینجا آغاز میکنیم :

درزمستان ۱۲۹۷ در کله‌گوش لغمان امیـر حبیب الله باضرب گلوله ایکه شبا نه در بغل گو شش شلیك شد ، بشهادت رسید. شجاع الدوله که‌از خانزاده های غوربنـــد و ازجمله غلا م بچه های خاص عبدالر حمـــن بـــود با اسب کهار خـود همان اسبی کـه درزمان وزارت امنیه و نائب الحکومگی هرات آنرا سخت نوازش میکرد و بیشتر از دیگر اسب های خاص خودبرد هنش قند می کـــرد شب در میان خود را بکابل رساند اما سر نو شت چنان شد که خود در اروپا از اثر مر ضی که در گوش و بغل کله اش پیدا شده بود درگذ شت‌این حکم قضاییست‌جراحت بـــه جـراحـت نظیر آنچه که‌در مـــو رد فرقه مشر جان نثار خان حاکم غزنی‌اتفاق‌افتاده بود خلا صه داستان اینست که این شخص در زنـدان دراثر خیـــره سر ی و کشیدن یکدم تمام دندانها خود ومالا خو نـر یز ی و التها بیکه از آن پیدا شده بود چشم از جهان پوشیده واین در حقیقت انتقامی بـــود که از و گر فته شد . زیرا در وقت حکومت خود فقط برای خاطر یکدانه ریگی که در غوری دیده شد امر کرد تا دندا نهای آشهز بیچاره را یکدم بکشند و چنان کردند که بالاخره اشهز از اثر خو نر یزی بی امان پدرود حیات گفت .

در شب شهادت امیر برادران مصا حب و وابستگانش همگی حاضر به‌خدمت وو ظیفـــه بودند زمینه فرار شجاع لدوله را فرا هـم کردند وبیچـاره شاه علی رضا راکه‌کند کمشر اردل و شبیه شجاع الدوله بود، به اثـر نشانی های محافظ بعنوان قاتل دستگـــیر و معرفی کردند وبناحق به‌جوقه اعـدام سپر- دند . امان الله خان همینکه به اریکـــه سلطنت تکیه زد داعیه استقلال را پیش‌کشید و به انگلیس متجاوز وستعمره جو اعلان جنگ داد جنگ در سه جبهه آغاز گردید. شکستی که در جبهه مشر قی بسر کرد گی صا لح محمد خان رو نما گردید بزودی بر اثر راد مردی و جا نبا زی نور ستا نی ها به قیادت عبد الو کیل خان همان کسیکه منار دهمزنگ بیادگار فدا کـــاریها و دل انگیزی های اودرحوادث‌بعد آبادشده استحکام پذیرفت‌مزنگ‌نام‌قومی بوده که‌درین ده مـی زیستند ده های بـــا لا تر آنرا که تاکوتـه سنگی ادا مه دارد او ر ته پور و پور ته پور می گفتند که بعد ده بوری شد یعنی ده گرگ ها) درچـنین احوال لشکـر ا نگلیس با تازه ترین سا مان و وسایل و عصر ی ترین سلاح مجهز بودند اما جا نب افغا نی ابتدایی ترین لوازم جنگی را بکار می بردند چنانچه عمده ترین وسیله نقل وانتقال فیل بود . در جنگ استقلال نیز این فیل هـا اشتراك داشتند از فیـل سالها بـــا ینطرف در جنگ ها استفاده می کردند ، حتی در عهد غز نو یان کابل در حکم فیلخانه بود تعداد فیلـــهای عهد غـــزنوی راپیش از دو هزار ضبط کرده اند . ای بسا شعرا خا صه در عهد آل بابر که اشعار بلند بالایی در و صف‌فیل سا خته اند و یا فیل بجای صله در یا فت کرده اند . از فیل نه تنها برای شکار کار می گر فتند بلکه عراده ها ی جنگی را بران بار و حمل می کردند . در جنگ استقلال این فیل ها اشتراك داشتند. فیل فا تح بهادر بقول عوام فیل فتح بادر با چشم کور خود تاچهل واند سال پیش ز نده بود گا هی رو لهای سنگین را کش می کرد و زمانی بار گرانی را بر پشت خود بر می داشت .

بافتح تل ومژده پیـروزی از سا یـــــر جبهه ها مخصو صاً جبهه جنو بی با رشادت های پین بیگ خان نو فیـق نصیب افغـا نها شد . درین میان انگلیس ها برای نخستین بار طیاره بم افگن دو با له خود را روانه کابل کردند . مردم کا بل که هر گـــز طیاره را ندیده و صدای وحشت زای آنرا نشنیده بودند هرا سان شدند و آنرا جهاز هوایی خواندند و گفتند :

جهاز هوایی بهـوا میره
سه صد سپا هی‌به غزا میره

سه بمبکه در ارگ ، نزدیك اتاق خواب شاه و کمند اسب ها اندا خته شد بدلها رعب و و حشت افگند باری این طیاره در راه جلال آباد خراب شد ودر چار باغ سر خرود بزمین نشست اما چون سر نشینا نش پناه آوردند برسم افغانی کو چکترین‌آسیبی نه‌به طیاره رسید و نه به کارکنانش . در قدیم به کشتی طیاره می گفتند چنا نچه در این شعر ناصر خسرو :

دریاست این جهان ودرو گردن
این خلـق همچو ز بز بوطیاره

این طیاره یا از همین جنس طیاره ده‌سال بعد درموقع اغتشاش به‌کابل آمد و خار - جیان مقیم کا بل را که تعداد شان به ۸۰۰ میرسید وهمچنان معین‌السلطنته عنایت ا لله خان راکه بیش ازسه چهـار روز پاد شاهی نکرد با خود از کابل برد در جنگ استقلال تعدادکشته شدگان‌انگلیس رابیش‌ازهزار ضبط کرده اند. در میان هیات صلحی که‌برای‌مذاکره امضای معا هده استقلال بهند رفته بو دند دیوان نر نجنداس پدر رادو جان نیز بود . اتحاد شوروی نخستین کشوری بودکه‌استقلال افغانستان رابرسمیت شناخت؟

پس از اینکه استقلال افغا نستان اعلان شد شهر کا بل را چر ا غان کردند ومحافل شادی وسرود برگزار شد اعـــلا ن استقلال در مسجد عید گاه با طلاع مردم رسانده شد بزر گترین مرکز تجمع شهر در آن‌روز گارچارچته یعنی‌پایان‌چوك‌وسرچوك‌بودهمان بازار تاریخی وسرپوشیده ایکه‌نعش‌برنس نما یندهٔ انگلیس متجاوز در جنگ اول برای عبرت آویخته شده بود انگلیس هـا بجوخواهـــی برنس این بازار پر هیاهو را آتش ز دنـد. این بازار روز گار کی از بازار های تماشایی جهان بود . کا که های کابل ، مردان با خدا فقیر مشرب شهرپهلوانان نامداردرین‌بازار ته‌وبالامیرفتند درمنتهای پل‌خشتی دکان غنـی نسواری بود همان کسی که طبع شعر داشت و میگفت :

بظا هر طلا و بیا طـن مسم
غنی نام دارم ولـی مفلســم

ظریفی درحق اوگفته :

بقیه‌درصفحه۵۷

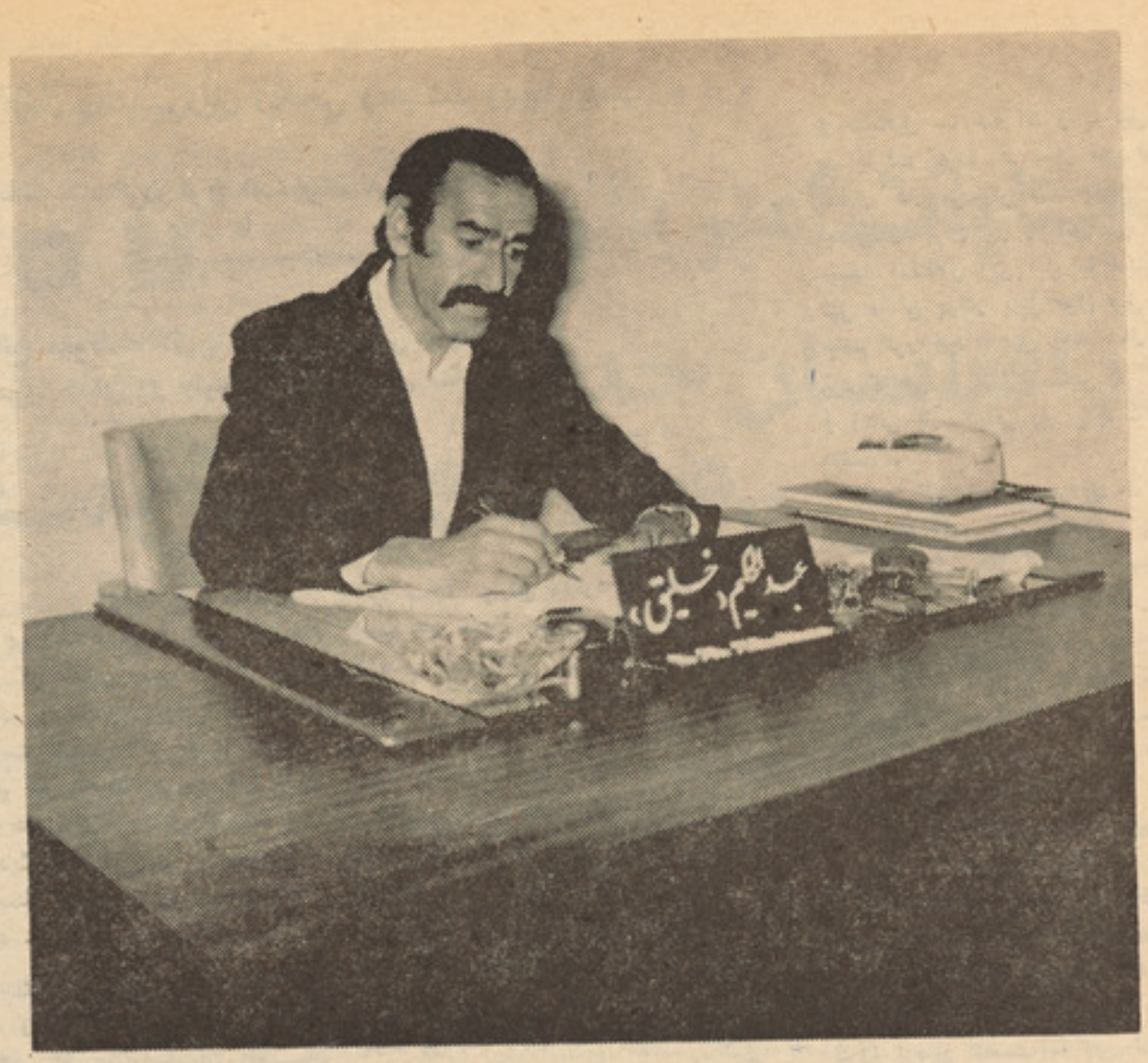

عبدالحکیم خلیق معاون ریاست افغان‌فلم

افغان‌فلم یگانه موسسه تولیدی فلم های سینمایی داکومنتری واخباری

در مصا حبه ای با عبد الحکیم خلیق‌معاون افغان فلم معلو ماتی پیرامون فعا لیت های آن مو سسه تهیه نموده‌ایم که اینك ازنظر شما میگذرد :

افغانفلم یگانه مو سسه تو لیدی فلم های سینمائی مستند و اخباری در کشور محبوب و انقلابی ما می باشد . افغا نفلم بر علاوهٔ فلم هایی که خودش تو لید میکند با موسسات شخصی تو لید کنند گان یعنی مو لدین داخلی و خارجی کمك های قا بل ملا حظهٔ کرده و می کند . تما می مو سسات شخصی که در دا خل کشور فلم میسازند همه کار های فنی و تخنیکی شان در دا خل مو سسه افغا نفلم صورت میگیرد . برای موسسات دیگری که خوا هش تو لید فلم کنند نظر به فر مایش شان مو سسه افغا نفلم کمك کرده صرفاً سوژه و یا داستان شان‌را بدست آورده و متبا قی تمام کار های تو لیدی فلم های شان در افغا نفلم صورت میگیرد . از لحاظ تدویر سینما ها ، هر مرجع وهر موسسه که بخواهد صالون سینما، سلمان و آلات سینما ئی داشته با شند افغا نفلم با داشتن پر سو نل مجرب خو یش ایشان را کمك میکند . تمام فلم های سینمائی از خارج کشور تو سط افغا نفلم توزید میگردد وبعد به تمام سینما های کا بل و ولایات ، به کمیته های حزبی و ساز مان های کار گری قطعات عسکری و قوای امنیتی توزیع میگردد حفظ و مرا قبت تمام سینما های شهر که توسط مد یر یت سینما های افغا نفلم‌صورت میگیرد و در تمامی مشکلات تخنیکی با ایشان کمك میکند .

– بعد از رویکار آمدن انقلاب ثور چه تحو لاتی در ساحه فعا لیت های افغان فلم پدید آمده ؟

– بعد از پیروزی انقلاب شکو همند ثور افغا نفلم ازحیث ارزش واهمیت هنری خویش هما نطور یکه ، بزرگترین فلاسفهٔ جهان معتقدند که هنر سینما تو گرافی بهترین هنر هاست افغان فلم در سا حه تو لید فلم های مستند و اطلا عا تی و کمك به مو سسات شخصی یا مولدین دا خلی قدم های مثبت و فعا لی گذاشت . برای اینکه افغا ن فلم بتواند بشکل درست و مطا بق به قانون فلم‌وسینما کار کند تشکیل مو سسه را نسبت به سال های قبل از انقلاب انکشاف داد ودر جلب و جذب آنعده از کار مندان افغا نفلم که در شرایط استبدادسلطنتی از افغا نفلم دور شده بودند مسا عی بخرج داد . تنظیم فعا لیت سینما ها از یك مر کز واحد صورت گرفت . یعنی به پیشنهاد افغان فلم تمام سینما های دولتی چه در مر کز و چه در ولایات مر بوط افغا نفلم شد که افغا نفلم با درك درست از بکار اندا ختن سینما در خد متمردم و تدویر سا لم آ ن توانست تما می سینما های مر کز و ولایا ت را تر میم و فعال بسازد . دو باب سینمای جدید یکی در ولایت کندز و دیگری درولایت بغلان جدیداء بکار آغاز کرد که متنازسامان آلات سینما یعنی پرو جکتور ها و دیگر ملحقات تخنیکی آن تو سط افغا نفلم صورت گرفت . مگر با تا سف که شرایط مرگبار امین این فرزند گوش به فرمان سی،آی،ای تمامی پلان های مشمر و مذیدما را برهم زد واکثرا از کار مندان مجرب و تحصیل کرده دستگاه را به عناوین مختلف یا تبدیل و یا بر طرف کرد که خو شبختانه باز هم بعد از پیروزی قیام ظفر مند شش جد ی ۱۳۵۸ افغا نفلم برای احیای مجدد و جذب پرسو نل سا بقه دار خو یش بذل مسا عی کرده و اکنون افغا نفلم تحت رهبری حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان در نو سازی مو سسه مصروف است . همچنان‌بااکثر مو سسات تو لیدی سینما ئی کشور های دوست ار تباط قائم کرده ودر تو لید فلم های مشترك با ایشان به موا فقه رسیده واز جمله با کشور دوست اتحاد شوروی یك فلم رنگه ۳۵ ملی متری بنام « در افغا نستان انقلاب ادامه دارد» سا خته شده که نمایان گرفعا لیت های سینمائی افغا نفلم است .

– جهت تو سعه و انکشاف فعا لیت ها ی این مو سسه آیا کدام‌پلانی رویدست دارید؟

–بعد از پیروزی‌انقلاب شکو همند ثور عقد قرار داد اعمار استد یوی مکمل فلمبر- داری با تمام ملحقات و ضرور یات آن با کشور دوست اتحاد شوروی صورت گر فته که سروی مقد ماتی و پلان تخنیکی واقتصادی آن نیز تمام شده و صرف اعمار تعمیر آن با قی مانده که در نظر است درسال ۱۳۶۰ شروع شود قرار داد های همکاری سینمائی از قبیل : تبا دله فلم ها ، تدویر هفته های فستیوال فلمهای هنری مستند و غیره تهیه سا مان و آلات سینما ئی جهت تقویهٔ استد- یوی مو جودهٔ افغا نفلم ، تر بیه پرسو نل و کادر های ورزیده هنری با کشور های دوست چکو سلو اکیا ، بلغاریا المان دمو- کراتیك و اتحاد شوروی صورت گر فته است

– چه تعداد پر سو نل درین مو سسه مصروف وظیفه می باشند ؟

مجموعاً ۱۲۰ نفرازکارمندان‌موسسه‌درامورفنی و مسلکی مصرو فیت داشته و اکثر آنها در رشته های مختلف فلم و فلم سازی در کشور های اتحاد شوروی . هندو ستان ، و دیگر کشور ها یا بشکل نظری و یا بشکل پراکتیك مد تی را گذشتانده و بانتایج مثبت بو طن عودت کرده اند که همین اکنون

صحنهٔ ازیك فلم هنری

مصدر خد مات شا یا نی در رشته سینما تو- گرا فی شده اند وما در قسمت بلند بردن سویه بیشتر پرسو نل طوریکه قبلا عر ض شد که با کشور های دوست قرار داد هایی صورت گر فته و یك تعداد از آنها برای فرا گر فتن تحصیلات عا لی و یك تعداد برای آمو زش پراکتیکی در کشور دوست اتحاد شوروی ، چکو سلو اکیا ، بلغار یا والمان دموکراتیك اعزام میگردند و ناگزیر حینیکه استدیوی بزرگ فلمبرداری سا خته میشود نظر به حجم کار و گنجا یش آ ن ما قبلا برای تربیه کادرهای ورزیده و تحصیل کرده متوجه هستیم و آمادگی گرفته ایم.

عبدالحکیم خلیق در جواب سوال دیگری گفت :

- در مورد تهیه فلم های اخباری و مستند باید بعرض برسانم که بعد از پیروزی انقلاب شکو همند ثور تو لیدات افغا نفلم ده‌چند زیاد شده‌و در همین مدت بطور مکمل ۱۰۳ فلم اخباری و دوازده فلم مستند تهیه شده و سه فلم دیگر مستند در دست تهیه است که تما می آنها نما یا نگر واقعات و پیروزی های کشور محبوب و انقلابی ما علیه هر گو نه بد بختی های اجتماعی ، اقتصادی و سیا سی می باشد .

اما در مورد تهیه فلم های هنری باید به عرض بر سا نیم که نسبت بعضی معاذیر اقتصادی و مشکلات نتوا نستیم فلم ها ی هنری‌تولید کنیم‌مگردرتهیه وتولیدفلم هنر ی مو لدین دا خلی ، افغا نفلم سهم مستقیم داشته که میتوان گفت هر فلمی که از طرف مو لدین دا خلی به ردهٔ سینما می افتد ، افغا نفلم در آن سهم فعال داشته است زیرا که تما می امور فنی و مسلکی آن در افغان فلم صورت میگیرد ودر همین نزد یکی ها تصمیم قا طع داریم که علر غم تما می مشکلا ت حسا بی و اداری فلم هنریی تولید کنیم که نما یا نگر شکو فا نی افغا نستان عزیز و تقدیم هنر ریا لیزم در کشور خواهد بود .

ممکنست بگو یید که افغان فلم با رادیو تلویز یون جمهوری دمو کراتیك افغا نستان و سایر مو سسات در کدام سا حات همکاری دارد ؟

-افغا نفلم با رادیو تلو یز یون جمهوری دمو کراتیك افغا نستان و سایر مو سسات همواره همکاری داشته ودر قسمت تهیه فلم های مورد نظر شان و همچنان در قسمت توزیع فلمهای دست داشته ، چه هنری وچه مستند و داکو منتری و کمك های تخنیکی چه در قسمت فعال سا ختن صا لون هـای کلتوری شان و چه در قسمت نصب و فعال سا ختن پرو جکتور های شانزده ملی و سی و پنج ملی متری که‌ضرورت میداشته باشند و فرما یشات مر بوط به فلم و سینما که خوا سته با شند همیشه همکاری داشته و خواهد داشت .

معاون ریاست افغا نفلم در جواب این سوال که کدامیك از مما لك و مو سسات خارجی با شما همکاری دارد گفت :

-افغا نفلم مطا بق به سیا ست صلح آمیز دو لت انقلابی خو یش با تمام مما لك جهان آرزو مند همکاری متقا بله است مگر در سا حات فلم و سینما کشور های دوست ما نند اتحاد جما هیر شوروی سو سیالیستی کشور سو سیا لیستی چکو سلو ا کیا ، جمهوری مردم بلغاریا ، جمهوری دمو کراتیك المان و سایر کشور های سو سیا لیستی و نهضت های رها یی بخش ملی با افغان فلم همکاری همه‌جا نبه داشته و علا قمند روابط هر چه بیشتر حسنه با کشور های متر قی جهان بوده تا با شد که با و حدت ا هنین تمام هنر دوستان و هنرمندان کشور و همکاری همه جا نبهٔ هنر مندان کشور های دوست هنر عا لی و هنر همه مردم ، هنر سینما تو گرا فی راما نند تمام جهان که از این راه در تنو یر اذهان توده های ملیو نی و زحمتکشان کشور های خو یش مصدر خدمات ارزشمند و خوب شده اند گردیم .

وی افزود :

افغا نستان انقلابی بعد از پیروزی مر حله نوین انقلاب شکو همند ثور به اثر سعی وتلاش مسوولین وزارت اطلا عات و کلتور ومسوول ریاست افغانفلم درجمله ا عضای کنفرانس سینمائی مما لك سو سیا لیستی قبول شده که این کنفرانس همه سا له به سو یه روسا و دیگر کار مندان فنی ومسلکی سینمائی کشور های شا مل کنفرانس ازدوالی سه مر تبه گرد هم جمع میشوند و به سویهٔ وزارء بعد از هر دو سال در گرد هم آئی که میشود بعد از غور و بحث روی مشکلات و پرابلم های مو ضوع مر بوط و همچنان انکشاف هنر سینما با هم تبا دل نظر کرده به رفع مشکلات همد یگر می پردازند که این گا می دیگری از فعا لیت های سینمائی افغان فلم بعد از مر حله نوین بشمار می رود .

-لطفاً بگو یید که درقسمت تهیه فلم های هنری فعلا با چه مشکلا تی مواجه هستید ؟

- در قسمت اینکه ما در حال حا ضر چه مشکلاتی در زمینه تو لید فلم ها ی هنری داریم اینست که تهیه یك فلم هنری مستلزم داشتن یك بودجه کا فی و شرایط مسا عد و داشتن کادر های ورزیده می باشد واز همه مهمتر اینکه یك داستان و یا یك سوژه‌که ارزش و اهمیت آنرا داشته باشد که از آن یك فلم تهیه شود در مورد داستان و سوژه یك‌فلم باید بعر ض بر سا نم که در کشور محبوب و انقلابی ما هستند نو یسند گان هنر مندان و داستان نو یسان که اثر بر ارزش شان فلم سا خته شود ودر روی پرده بنمایش گذاشته شود مخصو صاء بعد از پیروزی مر حله نوین انقلاب شکو همند ثور که داستان های حما سی و داستان ها ی وا قعی که نما یا نگر زندگی مردم رنجدیدهٔ افغا نستان عزیز است . در مورد کادر های ورزیده هم باید بعر ض بر سا نم که‌موسسه افغا نفلم در حال‌حا ضریك تعداد از پرسونل مجرب دارد که میتواند در تو لید یك فلم خوب و با محتوی سهم فعال بگیرند مگر مشکل عمده اینست که یك فلم هنری که بشکل واقعی آن تهیه شود ایجاب یك بودجهٔ کا فی را میکند که متا سفا نه در حال‌حاضر افغا نفلم در یك واحد سو می بشکل دولتی کار میکند که بعد از آنکه در رژیم مرگبار امین بدون درك ارزش و اهمیت افغا نفلم و نقش آن در جا معه از حا لت تصدی به دولتی تبدیل شدبو دجه‌که ایجاب میکرد ومخصوصاء برای تهیه یك فلم ضرورت است نداریم مگر درین اواخر سعی و کوشش زیاد بخرچداده ایم که افغا نفلم باز به حا لت تصدی در آید و ما بتوانیم بایك صلا حیت قا نو نی که ایجاب میکند فلم های هنری تو لید کنیم .

این هم صحنه‌یی ازیك فلم هندی

یك صحنه ازفلم مسکو عشق‌من که‌درسینماهای کابل نمایش داده شده

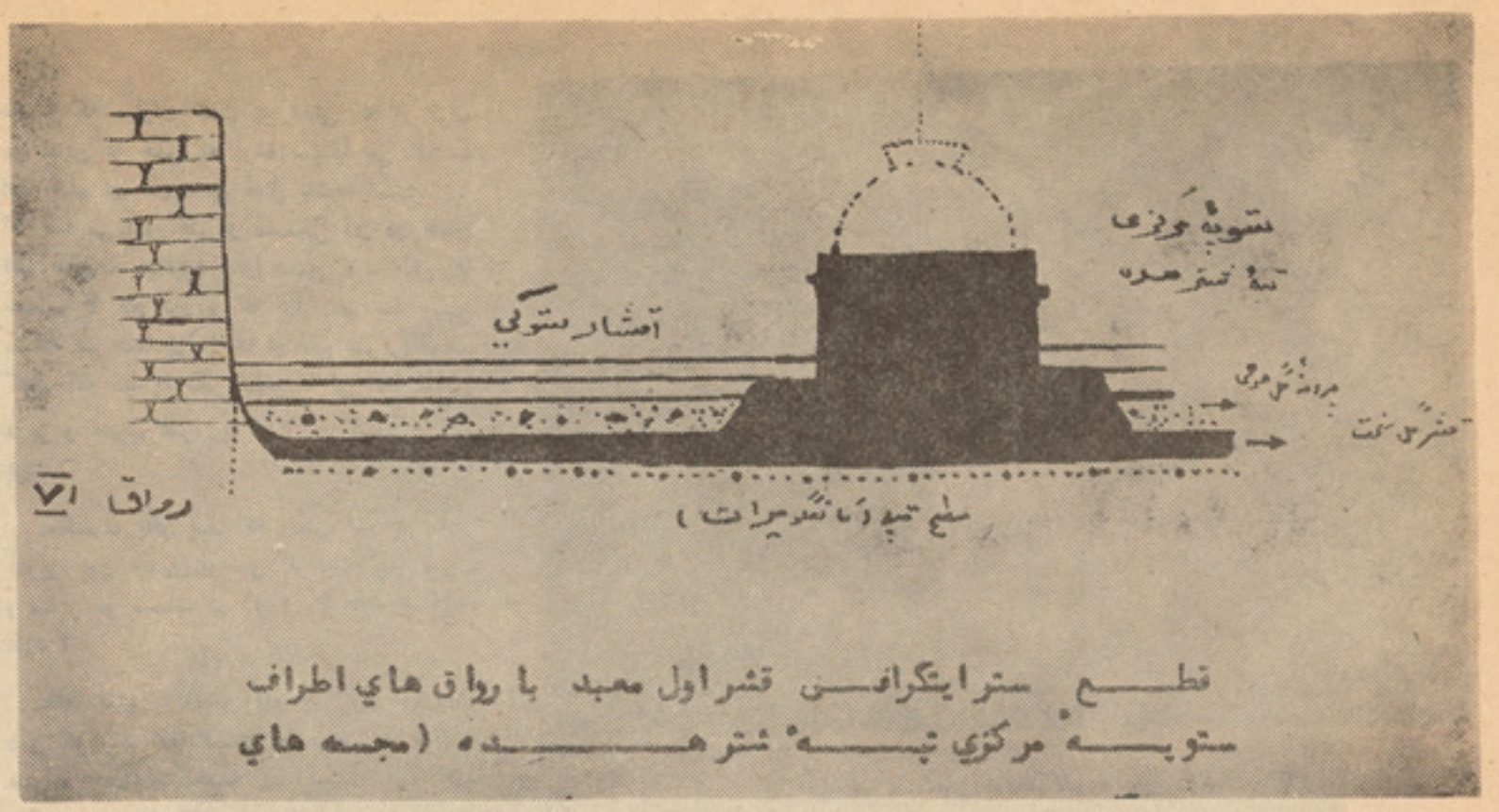

قطع ستراینگرافی قشر اول معبد با رواق های اطراف ستوپهٔ مرکزی تپهٔ شترهده (مجسمه های

وتوجناح آنرا بوداستوا احتوا نموده ومعمولا یکی از بودا های تاریخی به شکل میتهرا در حالت تفکر بالای سر مجسمه های مرکزی تمثیل میشوند در قرن پنج هده مجسمه ها با معجزهٔ (سرواستی وادین) مشاهده میشوند، صحنه ها ذیق وذیق ترشده میرود وزیاده تبلیغاتی بوده ووعظ ونصایح بودارا تمثیل میکند .

مشهور ترین حیوانات درنده ووحشی را با حیوانات اهلی مانند شیر وفیل پرندگان افسانوی را مانندکرگس، سیمرغ ویاگرودا در پایین تخت این نوع مجسمه ها تبارز میدهند. این آثار تاکنون از نظرتیپولوجی به دسته های مواد گلی وستوکی معین شده اند مخصوصا دانشمندان از نظر قیافه واشیای تزیینی والبسه که باعث بوجود آمدن یاایجاد کرونو لوجی متغیر میگرددفرقی میگذارند به نظر من سایر دانشمندان ایکه مجسمه های گلی قرن پنجم هده را دنباله مجسمه های ستوکی میدانند کـــه دراین محل درقرن دوم وسوم مواد گلی ومجسمه های مربوط

پیوسته بگذشته

نگاهی به بخشی از آثار هنری هده

همین طور در هنر نقاشی اجنتا وبخصوص آسیای مرکزی در تومشوك تورفان وبخصوص کیسیل رنگهای گرم وروشن کار شده واین هادر حالیکه صفحه نقاشی یا تخته مورد نظر هنرمند نسبتا نم دار میبود نقاشی روی آن صورت میگرفت عین همین رنگها با تفاوتی کمی در آثار نقاشی فندقستان در اشکـــال بوداستوامیتریا دیواتا بوداها در حالات دیاناـ مودرا ویکی از وریانت های تعلیمـــی در مـــا چـکر ا مو د را مـــلا حـظـه شد نقاشی های دیواری مغازه ها ورواق هـــای بودا ۵۵ متری و۳۸ متری بامیان نیز بکار رفته ولی الوان تصواری وزرد برعکس رنگ سفید ونصواری تیره بارنگ لاجوردی خیره در نقاشی فندقستان وبامیان جدا تبارز نموده است .

ایکونوگرافی بودایی درین مجسمه هـــا واشکال پانتوش دیواری همان موضوع دنباله روی مکتب گندهارا است . کـــه بادریافت های مختلف (مودراها) در فندقستان وبامیان به مشاهده میرسند .

تناسب اناتومی درین مجسمه ها ونقـوش بیشتر به طرز مجسمه سازی واناتومی مجسمه های دورهٔ پوست گو پتا بوده بامجسمه های رنگ آمیزی شدهٔ قرن چهارم مکتب گندهارا تطابق یکی وهمه جانبه ندارد .

برخلاف در مکتب گندهارا تعداد وریانت های (مودراها) کم است وهم ازرنگ ها ی بولی کروم (چند رنگ مختلف دریك شی) استفاده نشده است . از نظـر تیپولو جـی وساختمانهای هنری در مجسمه های گلـی قرن چهارم مکتب گندهارا بخصوص مکتب هده قواعد هنری جدا مراعات شده درحالیکه در مجسمه های فندقستان تناسب به اصول هنری یونانی نیست وحالت بکلی طبیعی را دارا نمیباشد .

در مجسمه های فندقستان شانه ها نسبتا پهن بوده وشکم وسینه وپاها از هم فاصله زیاد دارند و در صورتبندی قیافه بعضامبالغه صورت گرفته است ، چوب بندی یااسکلیت در داخل مجسمه ها مراعات نشده در حالیکه درمجسمه های گلی قرن ٤ـ٥ مکتب هـده (تپه شترـ توپ کلانـ تپه کافریا) میشود مذکور جدا مراعات گردیده است که نفوذ وطریقه های مکاتب مذهبی بو دایی مـــا نند (مهایانا ـ سر واستی) وادین ولو کو تشرا وادین، خوبتر ملاحظه میشود .

این دو سه مکتب مذهبی مربوط مکاتـب هنری هده ، بامیان وفندقستان بوده و رول عمده را در خلقت آثار هنری قرن چهـارم الی قرن هفتم ایفاء نموده است .

آثار هنری هده مربوط به مواد گلی و ستوکی در خلقت وایکو نو گرافی بودایی و کرونولوجی آن سهم زیاد دارد :

دربین ساختمانهای هنری ومجسمه سازی قرن چهارم وپنجم هده میتوان دو دوره را مشخص کرد :

۱ـ مجسمه های بودا و بوداستوا میتریا یادیواتا ها بصورت نیمه برهنه با قواعدی هنری گند هارا ی واصول هفتگانه تکا مـل حیات انسانی . درین دورهٔ هنری مجسمه ها عموما از گلی بوده وحرکات وپلاستیزتیما جدا مراعات شده، رنگامیزی روی مجسمه های متنوع نسبت بلکه درچهره ونمای خارجی مجسمه ها ازیك رنگ استفاده میشد .

۲ـ مجسمه های هنری بودا وبوداستوا ـ راهبین وموبدان تحت تاثیر نیمه مستقیـم قرن ٥ـ٦ گوپتا درآمده است.

در این دوره با نظرداشت تکنیك هنری وموضوع ایکونوگرافی مجسمه ها عمومـا بالای گل لوتوس نشسته به نظر میرسند

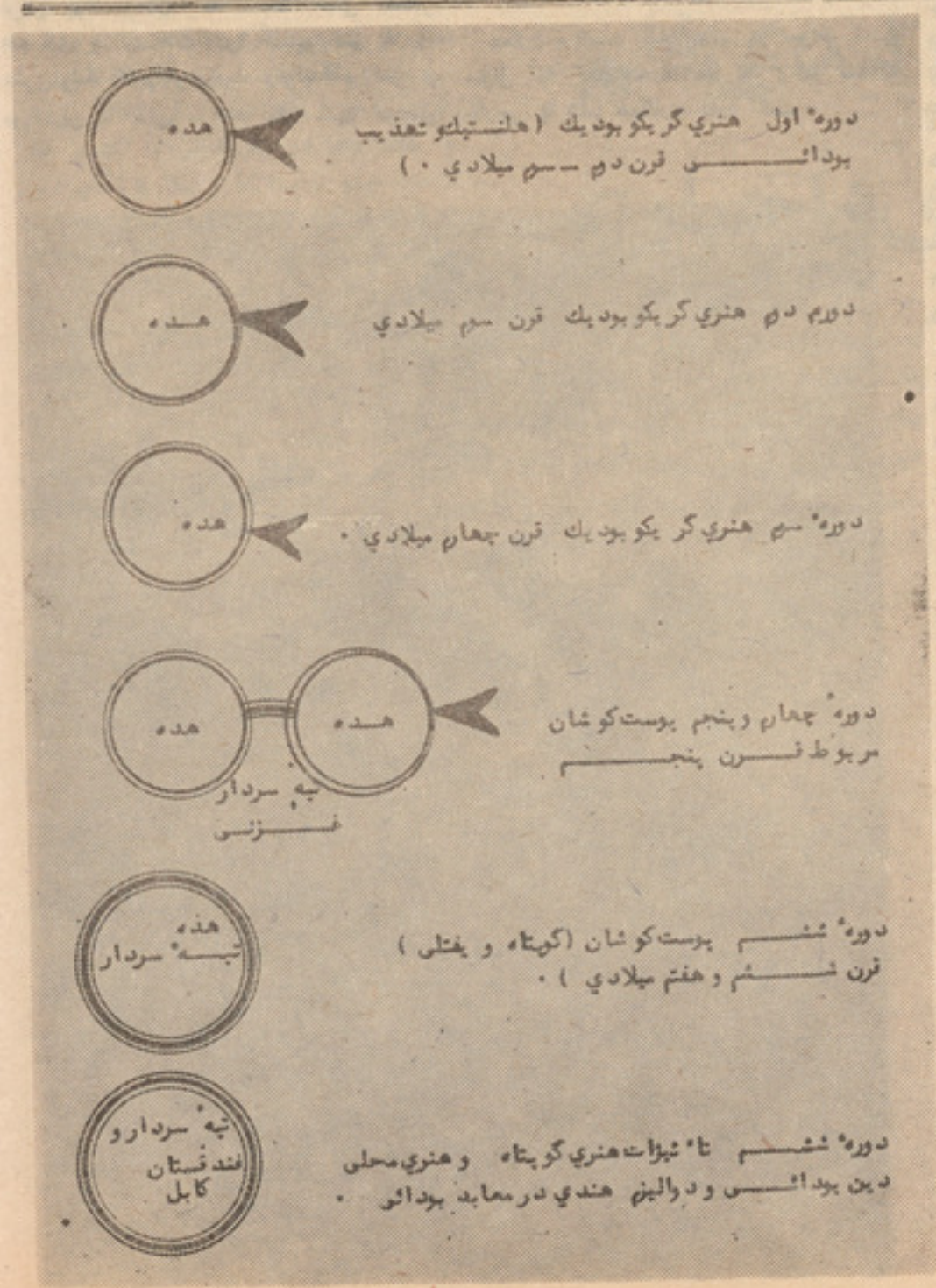

به ایکونولوجی بودایی خیلی وقت بوجود آمده بود . ویا اینکه دوش بدوش مجسمه های ستوکی پیش میروند . چنانچه مشکل به نظر میرسد که بدون اسناد ، کارهنری مجسمه سازی ستوکی را قدیمتر بدانیم در حالیکه هیچ نوع دلیلی وجود ندارد که نسبت به مادهٔ ستوک درهده بیشتر ویابعدتر شده بتواند . زیرا آن زیبایی های که درقوانین مجسمه سازی یونانی بخصوص تاثیرات مکتب پیرگمون و مراعات نزاکت ها ی بخصوص قواعد هنری یونانی آنقدر که در مجسمه های گلی هده موزون افتاده در مجسمه های ستوکی به مشاهده نمیرسد از نظر تحقیقات ستراتیگرافی طبقات و ا قشا ر بین ستوپه های ستو کی و مجسمه های چسپیده به آن و روا قهای مربوط به سا نگا را مهٔ عمو می تپهٔ شتر هده ثابت میسازد که مو جود یت روا قها با مجسمه های گلی گریکو - بودیک در قرن سوم بیشتر بوده وبعد از اکمال واوج مجسمه های گلی ، سا ختن مجسمه های ستو کی بعد از یکدیگر ترویج یا فته است ولی تحول این مجسمه ها را با نظر داشت اقشار ستراتیگرافی و دورهٔ بعد از حریق دوم در نظر داشت . (شکل اول) چنا نچه تحقیقاتی در مورد تفوق اقشار و طبقات سا ختما نی معبد عمومی تپهٔ شتر هده با رواقهای دارای مجسمه های گلی به سبک های کا ملاء هلنستیک صورت گرفت ، قشراولی معبدروی سطح کا نگلو میرات ارتباط با روا قهای اطراف ستو پهٔ مر کزی گر فته و مشا هده میشود که این قشر از مادهٔ ستوک نبوده بلکه از یک قشر گلی نسبتاء سخت و محکم تهیه شده و این قشر با قشر اولی روا قهای (٦) و(٧) داخل معبد ، همر دیف میباشد و با اقشار (٣-١) معبد و تر میمات دوره ها ی (٣-١) بصورت ابتدایی و کار اولی ساختمانی و مجسمه سازی معبد عمومی بودائی است که همر دیف مجسمه هاو سا ختمان مرکزی ستوپه مر کزی است که این قشر در زیر

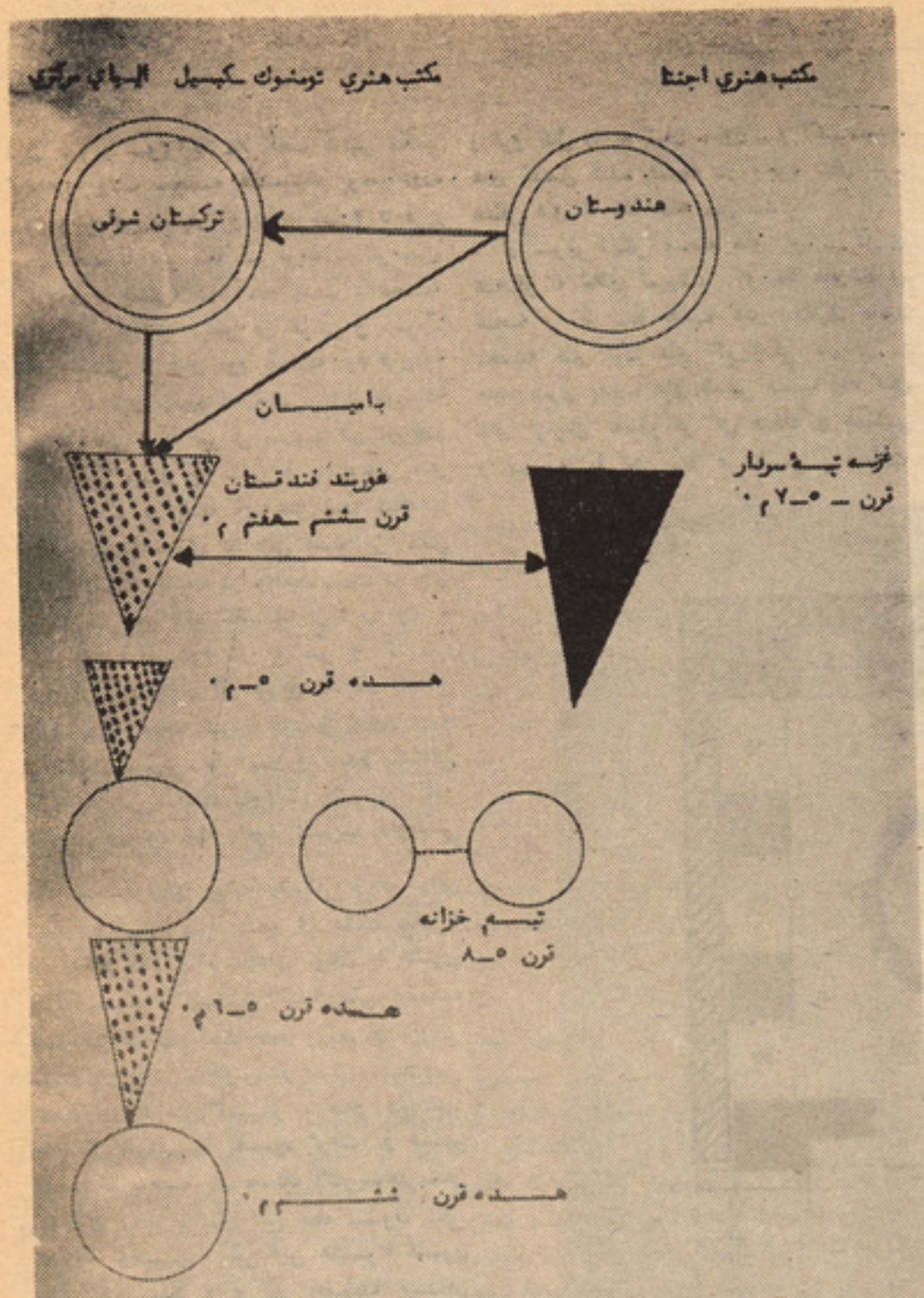

گراف دوران تاثیرات هنری گریکوبودیک وپوست کوشان از قرن پنجم تا اوائل قرن هشتم معابد بودایی

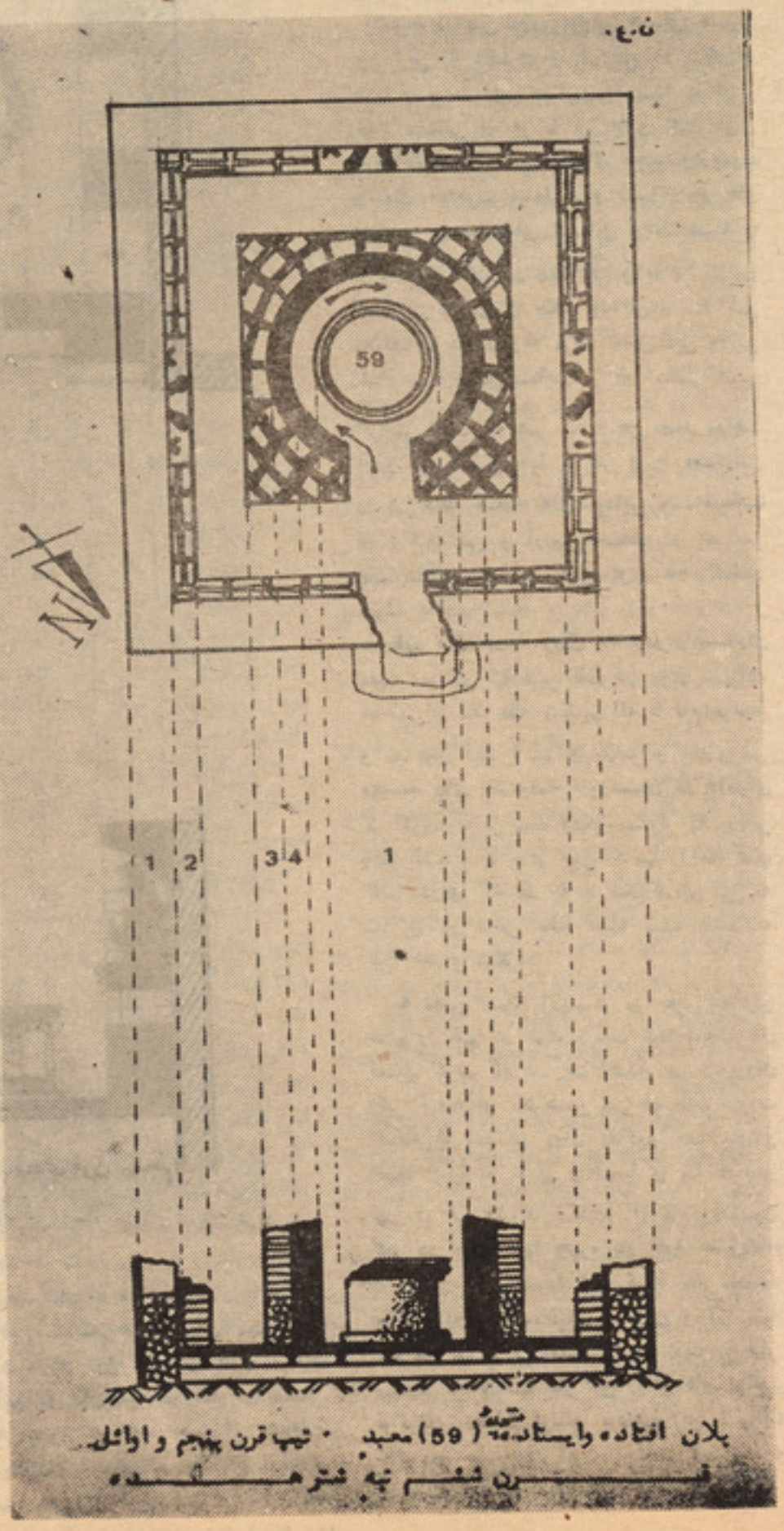

پلان افتاده وایستاده متحدهٔ (59) معبد . تیپ قرن پنجم و اوائل قرن ششم تپه شترهده

صفه ستو پهٔ مر کزی داخل شده و روی آن بخاطر اعمار اقشار بعدی ستو کی تو سط یکنوع گل مومی به اصطلاح امالی آنجا (شنه-ئی) پرانه گردیده است . روی همرفته از نظر مقا یسه با آثار مر بوط به شیوهٔ هنری سایر محلات که به قرن دوم میلادی ارتباط می گیرد ، این مجسمه های گلی روا قهای مذکور همزمان با ستوپهٔ مرکزی مربوط به قرن دوم و سوم میباشد . در حا لیکه سا یر مجسمه های ستو کی در اطراف ستوپهٔ ها روی اقشار متفاوت از یکسو و مقائسه این آثار ستو کی با حوزه های مختلفی گنداهارا تسکیلا، شهر بهلول، مامادری ،شیخان در ی و غیره به قرن چهارم نزدیکتراست. چنانچه تاجی بودا ستوری مکشو فهٔ این روا قها شبا هتی از نظر تیپ و شیوه با آثار قرن دوم گندهارا ، سربودستوا از گل پخته (مکشوفهٔ معبد کالاوان) واتکسیلا داشته با وجود یکه این هردو از گل اند ، ولی اثر مذکور مکشو فهٔ کا لاوان از تیرا کو تا میباشد . و سر مجسمه بودا ستوری تپهٔ شتر هده از گل خام است .

اشتباهی که دانشمندان با ستا نشنا سی خارجی (فرا نسو یان) درین مورد یعنی مو جودیت و عدم مو جودیت مجسمه های گلی مربوط به سبک هلنستیک نموده اند اینست که درحین حفاری سکشن ها وساندژ ها (حفریات امتحانی) مقایسه مواد گلی مجسمه ها و خاک یا گل ما حو لش به درستی تشخیص نشده و در حین حفر یات اکثراین مجسمه ها یا از بین رفته اند و یا اینکه بعضی بقا یای آن از بین خاک های به اصطلاح مرده بد ست آمده است . چنانچه بعضی ازین مجسمه ها رادانشمندان فرا نسوی در جریان حفر یا ت بد ست آورده اند و گما ن کرده اند که شاید تشکل پیکره های گلی به تناسب مجسمه های ستوکی خیلی کم باشد . تجربهٔ وسیعی که تو سط تحقیقا ت دانشمند ان افغا نی در طول دوازده دوره حفریات بدست آمد واضح شد که صنعت مجسمه سازی گلی نسبت به ستوک در تپهٔ شتر هده» بیشتر بوده وبخشی عمدهٔ هنری ایندوره را در قا لب زیبایی ها و مرا عات کلیه قوانین مجسمه سازی تشکیل میدهد . حفریات معبد بودائی تپهٔ شتر هده نمایشگر سه دورهٔ هنری مجسمه سازی گلی ودو دورهٔ هنری مجسمه سازی ستوک و گل که باهم یکجاه پیش میر فتند - شده میتواند ، بدین معنی که دورهٔ اول و دوم آثار گلی مربوط

لطفاً ورق بزنید

قرن دوم و سوم که ملا تحت تاثیر مکتب گندهارا ولات سچه هلنستیک بوده، دورهٔ سوم و یا قرن چهارم و دورهٔ چهارم یا قرن پنجم تحت تا ثیر مکا تب توپك ـ کو شان (گوپناه و یفتلی) در آمده است ، مجسمه های گلی توام با ایکو نو گرافی و میتو ـ لوجی بودائی از قرن دوم یا نیمه دوم قرن‌دوم آغاز وتا قرن پنجم ادامه می یابد طوریکه هنر یو نانی و تا ثیراتی مستقیم آن در هده توسط هنر مندان یو نا نی و یا یونانی های بودائی شده نه بلکه آن هنر مندا نیکه با قواعد مجسمه سازی یو نانی آشنا یی کامل حاصل کرده بودند در واقعیت امر محتوای ارزندهٔ هنر یو نانی کلاسیك از قرن دوم یا نیمهٔ دوم قرن سوم در با ختر و گندهارا مستو لی بود و از آن تاریخ به بعد تا قرن سوم ادامه حیات هنری خود را بدون قیدو شرط جلو میبرد . با آمدن و تسلط ساسانی ها و انقراض سلسله سوم شا هان کو شانی معبد از ورسود یوا ونفوذ کیدریت هاویفتلی

ها یـا هونهای سفید تغیراتی زیاد دراین شیوه به میان میایدکلتور وفرهنگ هلنیزم از ۳۰۰۰ تا۴۰ ق.م شاهان یونان با ختری و ا نـد و یـو نـا نـی بـه خصو ص در عصر مینا ندر و بعد ها تا عصر سترا تون و هر ما یوس در شرق و بخصوص گندهارا و با ختر گسترش یا فته‌و این‌پدیده ها شکل میراثی را بخـود گرفت. و هنـر هلنستیك به‌حیث یك مسلك اکثریت‌هنرمندان وبا ذوق ترین مردمان این خطه منسوب شد. که‌قواعد وقـو ا نین این هنـرتا قـرن ششم مـیـلا د ی در افغـا نستان

مروج بود روی هنر تا قرن ششم میلا دی در افغا نستا ن مروج بود روی همر فته برای آر تیست های که هنر مذکور به ایشان به ار ث رسیده بود آنها در گند هارا و باختر ازمواد طبیعی مانند سنگ زیبایی هـا ی انا تو می خد ا یان و حکما را نقش مـی کردند در حا لیکه در قرن دوم ـ چهارم و اواخر قرن پنجم با عدم مو جودیت بیشتر مـا د ۀ مـو رد نظر وباسنگ از مـواد گلی که در تر کیب مجسمه ها و حالات طبیعی هر مجسمه برای تبارز دادن خو بتر آنها با دست ازاد رول عمده را بازی میکرد استفاده میشد .

ارتیست با حسب دلخوا هش انچه در سیمای یك پیکر زندهٔ انسا نی میدید در مجسمه های گلی نقش میکرد و ضرورت‌آنرا نیز نداشت تا برای استحکام مجسمه که از گل خوب و خمیر شده با مواد دیگـری (منظور از الیاف نباتی است) تهیه میشد ، در داش ها پخته نماید و به حیث مجسمه ها ی گل پخته یا تیرا کو تا به میان بیاورد بلکه بعد از اتمام پیکره هـای بودا وغیره گل مجسمه خشك شده که در صورت ظاهری آن کدام تغیری رو نما نمی گشت ، بدون پخته شدن گل مجسمه ، مجسمه ها به حال خود ازگل خام بوجود میامد. حالت د یگـری مجسمه های قرن دوم و سوم میلادی تپـه شتر هده معمو لا صحنه های ایکو نو گرافی گریکو بو دیك را تمثیل میکند در ایـن مجسمه ها ما نند صحنه های در فریز های تزلا د و ماتاز یو نانی ـ صحنه های‌فضایی و فرو نتال را به میان میاورند و اکثرمجسمه های تمثیل شده قسماء در وجود شان بر- هنگی های به ملا حظه میر سد .

از سوی دیگر صحنه های بودائی دارای هیچگو نه خلای نمیباشد . و خلا های‌ظاهری صحنه را تو سط پدیده های دیگری مانند مجسمه های بودا های کو چکی تاریخی ـ منجو سری پدیده های طبیعی مـا نند گـل های لوتوس یانیلو فر گل میخك و چمبلـی و غیره و یا نقش مظا هر طبیعی بر ساخته

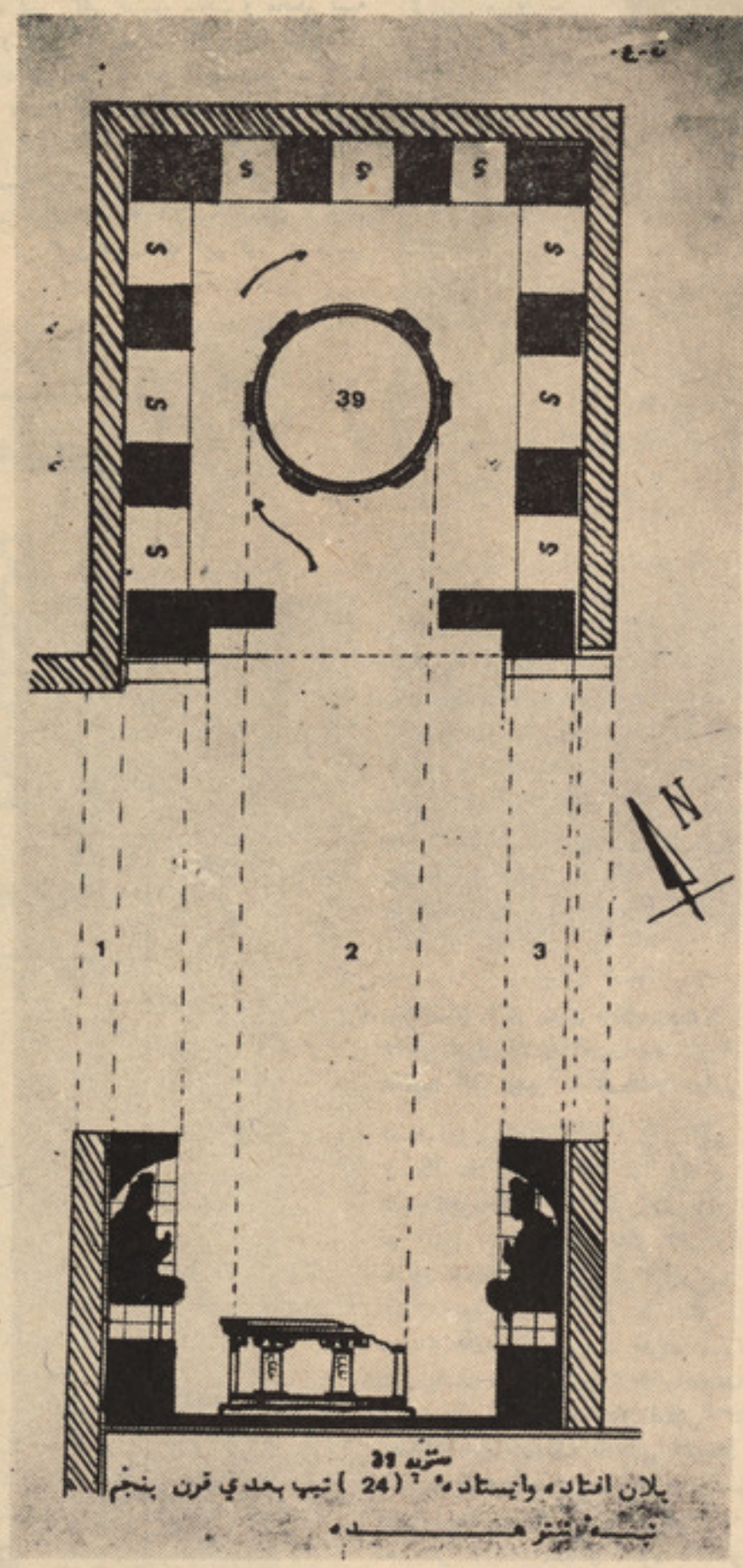

پلان افتاده وایستاده ۲ (24) تیپ بعدی قرن پنجم
سترپه 39
نیمه‌ویشتر هـده

و بینندهٔ متعصب مذ هبی خود را در خلای این صحنه ها و اسطوره ها یا سوالی دیده نمیتواند این نوع صحنه های ایکو نو گرافی معادل ایکو نو گرافی بودائی از مواد سنگی شیفر کلو رید در گند هارا (تکسیلا) است.

در این زمینه اسکلیت بندی طبق روایات مذهبی هندو ئیزم جدا ء مرا عات شده و هفت مر حله تکا مل حیات انسا نی در قالب مجسمه های هنری بودایی نیز دیـده میشود.

چنانچه دراین مورد دانشمندانی که آثـار گلی بودائی و یا پدیده های هلنستیك را کشف نموده اند متو جه چنین خصا یص شده اند در حا لیکه تکنیك صور تبندی مجسمه ایندوره شبا هتی زیادی با تکنیك و صور تبندی هنر مد یترانه ئی با تفاوت‌اینکه هر دو دوره از نظر مو ضوع در وجود هنر های ستتیك فرق میکند دارد .

ملمع روی مجسمه ها بصورت عادی بر زیبائی اخیر پیکره ها تاثیر زیاد می‌افگند و تنا سب رنگها با هدایت رهبان یا فر مایش دهندهٔ این صحنه ها ویا آن مجسمه های قدسی و متبرك رول عمده را بازی میکند .

در این دو قرن مو ضو عات در صحنه ها پیچیده میشود نو مصا حبین و مشاورین را هبین واراد تمندان در جمع با بودا ها و بودا ستوا ها و بعداء خد ا یان دیگری هندی تمثیل می شوند وصحنه بصورت ثمنه جمعی تمثیل میگردد در حا لیکه در دورهٔ دوم بعد ازدو قرن اکثراء از این صحنه ها به حالات مجرد بوده ودو موگل یعنی بودا ستوا هـا و بعضاء خدا یا نی دیگری به صورت دو گا نه و دو الیته ما نند بر هما و اندرا ویا کاشایا پا واولاتو کیشر اوا روی صحنـه میا یند و رهبا نان معبد با آرتیست در خلقت کلیه مظا هر مذ هبی و بیو گرا فی بودا مبادرت میورزند مثـلا ملاقات های بـو دا بـا اند را دیو نا گا اپالالا ـ تعلیمات مذهبی وعظ و نصا یح و غیره که در ین حا لات قدرت عطف وتوجه بدهد یابـودا بـرای بشر یت هستی و هدا یات براه مستقیم و کناره‌جوئی ازبدی ها ویا زیان های اجتماعی این حا لات بالاتر از قرائن و مو ضو عات ایکو نو گرافی یو نا نی دانسته شده ودر پهلوی بودا هـا خدا یا ن دیگری ما نند هرا کلس ـ بکوس رب النوع شراب اردکنو ـ تیکی و غیره و غیره تمثیل میشود .

البتـه دراین دوره فزونی هـای هنـری یو نا نی از یکطرف و گرایش انا نیکه به اد یا ن و مذ اهبی دیگری وا بسته بودند و احفاد مختلفی از یو نا نی ها و گند هاری ها وباختری هااند. واز شمال به‌جنوب‌وازجنوب به‌شمال مهاجرت مینمایند و بـا ز ار های هنـر ی دره های کـابل وگند هـا را در واقع مر کز یت تجا رتی و یا مر کزیت اجتما عی در دوران حکمر وا یان و ملا طین مختلف را داشت وبه مرور به‌این دین وآئین گرا یش حاصل‌مینمایند و به اساس همین گرایش است که هنر مند و هر معتقد مذاهب آرزو مند تمثیل خدا یا نش و یا معتقداتش را در حیطهٔ صحنه های بودایی جـامیدهـد تا تزکیه نفس و آرامش خـاطر در بـرابـر بخشایندهٔ ومرشدش یعنی بودا تاتا گـاتاه نموده با شد .

بطور مثال درسه رواق یك ودو ویهـارای معبد عمو می تپهٔ شتر هده در رواق شهزاده خا نمی را ملا حظه میکنیم که با تاج مرصع و مو های تیپ آسیا ی صغیر و بخصو ص مجسمه های مکشوفـهٔ آتورفـان در (آسیای مر کزی) مزین شده وفکر میشود که یونانی زادهٔ باشد و یا خانم یکی از مها را جاه های گند هارای که هد یهٔ با مقداری پو لی که شا ید در داخل جعبهٔ تعبیه شده باشد به بودا اهداء میگردد .

به معنی اینکه آرتیست مو جود یت این خانم را تنها در طرف راست بودا بخاطر آن تمثیل کرده که هدا یت دهندهٔ این سه رواق (تیرا تیف) تو سط همین شهزاده خانم صورت گرفته با شد در رواق مذکور خدا یان و الهچه های یو نا نی و آسیا ی میا نه حتی پور تر تی (شاید مسکندر ؟) با دومدالیون کمر در بیـن آنها چهره بار بارا تمثیل‌شده در بالان پیش سینهٔ این نیمه تنهٔ مجسمه مذکور به صورت خیلی مو زون و آرا سته باقواعد یو نا نی تمثیل شده است . فکر میشود که تا ختم کار این رواقی های ایکو- نوگرافی مختلط یونانو بودایی این شهزاده خانم مو جود بوده است و تحت هدا یت و مشورت آن کار شده است .

ناتمام

ژوندون

سلام علیکم خوانند گان و همکاران‌عزیز

به دعای سلامتی شما می آغازیم به جواب نامه های همکاران ارجمند :

دوستان عزیز قمش‌سو- از پو هنځی علوم پو هنتون کابل :

نگا شته اید که « شماره سیزدهم که راجع به احمد ظا هر چندین صفحه نوشته و به چاپ رسیده است مطا لعه نمودیم آدرس مسحور جمال ، م ، مانی وغیره رانمی دانیم از ین سبب برای مد یریت مجله نامه را ار سال میداریم و به هر کس که این نامه بدستش میرسد قسم مید هیم به سر شیرین ترین کس اش و به چیزی که ایمان دارد این نامه را به مسحور جمال ، م . مانی ، سر مست و ننگیالی و اگر امکان داشت به آقای ظاهر هویدا نیز بدهد آنها از شماقهر نمی‌شوند چونکه ما شمارا قسم داده ایم»

بقیه‌یی نوشتهٔ این‌دوستان راکه بسیارزیاد است به پشت و روی ورق نگاشته گردیده ، خلا صه میکنیم و ماده وار پیشنهادات و انتقادات شانرا طرح میکنیم که علا قمندان آواز احمد ظاهر از نظر ایشان آگاهی یابند:

۱ـ هرچه،م، مانی، مسحورجمال ، ننگیالی مددی ، سر مست و چند نفر دیگر ، گفته اند ، از روی بغض و عقده بوده و حقا یـق را نگفته اند و اگر دانشمندان هم باشند بازهم دانشمند خلاء میداشته باشد که شما دارید .

۲ـ نفرین بی پایان ما به قاتل یا قاتلان احمد ظاهر .

۳ـ آفرین بر توان و قدرت احمد ظاهر نازنین که در ده سال فعـالیتش ، محبوب ترین و محبوب ترین هنرمند افغـانستان در قرن بیست شد او برای همیشه جاودان می ماند چونکه صدای او زیبایی و جـذابیتی را دارد که خداوند تا ابد به زیبایی وجذابیت صدایش بنده یی نخواهد . آورد (!!)

٤ـ حسادت جزء شخصیت ۹۹ فیصد مردم ماست .

۵ـ دنیا هم احمد ظا هر را دوست داشت واز همه نعمات خود او را بر خوردار سا خته بود . پس شما بادنیا حسا دت میوزید نه با احمد ظاهر ...

٦ـ احمد ظاهر اگر در سالو نها کنسرت نمی داد، در سرکهای عمومی کنسرت میداد؟

۷ـ آفرین به او که هنوز نوت غربی و هندی را بکلی نمی دانست و نیا مو خته بود که به این فراوانی ابتکار تازگی و دانش در موسیقی داشت .

۸ـ او میخواست مکتب بو جود آورد ، اما کجا ، اینجا مکتب و استاد مو سیقی نداریم . برای مردم ما همین آمیختن موسیقی شرقی و غربی که مبتکر آن احمد ظاهراست، بهترین مکتب است .. عمر کو تاهش فرصت آنرا برایش نداد تا مکتبی باز کند .

۹ـ او جدیداً شروع کرده بود و اینکه اشعار را غلط می خواند خوب میکرد . او عا میانه میخواند . ما عاشق همین اشعـار غلطش هستیم و دوست داریم .

۱۰ـ از اینکه یك عده نمی توانستند به کنسرت های احمد ظا هر بروند همین حالا هم نمی توانند به کنسرت های دیگران‌بروند پس گناه از احمد ظاهر نیست و شمادشمنش هستید .

۱۱ـ آوازساربان هواخواهٔ بسیاردارد. آیا شهرت او از چیست ؟ معلومـدار که شهرت یك خواننده نظر به آواز و آهنگها و طرز بر خورد و پیشا مد او با مردم میباشد و همینگو نه از احمد ظاهر بود .

۱۲ـ آقای ،م. مانی قضاوت نادرست کرده است و تجدید قضاوت کند .

۱۳ـ وقتی که ۹۹٫۹ فیصد مردم کابل طرفدار و دوستدار آواز احمد ظاهر هستند این شما یکی دو نفر چرا بر خلاف احساس مردم حرف میزنید .

۱٤ـ ما اگر م. مانی را می شنا ختیم مفصل با او صحبت میکر دیم و با حقایق روشن و دلایل واضح قناعت اورا فراهم می کردیم .

۱۵ـ آواز احمد ظاهر در دل ما جا دارد و خواهد داشت و با این گفته ها هیچی کم نمیشود .

جواب نویس :

به دوستان عزیز سلام میگویم و صحت خوب میخواهم ، جواب نویس را قسم‌وسوگند داده اید که این نامه را به اشخاص مورد نظر برساند واوشانرا ازنـظر وعقیده شمـا آگاه بسازد .. به سر شیرین و چهرزیبای تان قسم میخورم که اینکار از دستم بـر نمی آید و فر صت و وقتش را کمتر دارم که به پسته خانه به شعبهٔ پسته رسانی مرا سلات دوستان ثبت نام کنم که نامه بـر احوال دوستان به دشمنان گردم . مـن را وظیفهٔ دیگری در پیش است که روز نامه‌نگار گویندش . گر چه کار روز نامه نگار به نحوی کار پسته رسان است اما خصوصی نیست . پیام مردم است خواست مردم‌است و عقیده ونظر عوام النهاس است‌که بازتاب آنرا در روزنامه ومجـلـه می‌بینید . همیـن مجله واخبار هم نامه است و هـم احـوال آدمیان به مردمان . اگر این چنین نیست روز نامه و مجله معنای متعارف را ندارد . من تقاضای شما را به گو نه‌یی دیگر انجام مید هم که همانا نشر مطا لب ارسالی شما است و اینکه آنان میخوانند یا نه ، قسم به سر مبارك و شیرین تان که نمیدانم !

راه دیگر اینستکه یك‌یك نامه با همان اسامی به عنوان رادیو افغـانستان بفرستید وقسم تانرا ازمن هم پس بگیرید و فقط ، م، مانی میماند که اورا من اطلاع مید هـم و دیگر چه ؟

و دیگر اینکه ، فقط با شما خصو صی می گویم خدا کند که دیگران نخوانند واز همین جا میگویم که دیگران نخوانند و قصه‌ی آنمر دیکه خط مینو شت و کس دیگری به کنارش نشسته بود ، آنرابیادآورند !! چه بگویم گمان میکنم چاره نیست حتماًمیخوانند مزاح کردم، باین خط ، خط خصوصی‌نیست لهذا بیك جمله میگویم که نصف از این شماره ها عجیب و غریب معلـوم میشود .

تبصره نمی نمایم که نر نجید و قهر نشوید و من را به چوب تکفیر نه بندید ، منتها شماره های ۳ـ٤ـ۵ـ۱۳ را به دقت بخوا نید و کلاهٔ خود را قا ضی بسازید و عدل وانصاف بنمایید . راستش اضافـه گفتم، بگذاریـد که نا مبر د گان تبصره کنند .

دوست عزیز آصفه شاداب

بسیار بخوانید اشعار را . تا بسیار شعر نخوانید شعر خوب‌گفته نمی‌توانیدو همینگونه تکه و پر چه از اشعار دیگران میدزدید و فکرمی کنید شاعرهستید . این‌کارنکنید . به صرا حت از این سبب گفتم که تو جئـ بیشتر نمایید . هدف قهر سا ختن و شعر نگفتن شما نیست بلکه شعر بگو یید .بسیار هم بگو یید تا پخته شوید . اینك نمونهٔ شعر تان .

شادی کنید ای دوستان اکنون زمان ازآن ماست

کاخ ستم و یران شد کون و مکان از آن ماست

کردند بسی بیداد آن دستهٔ شیاد ها

رفتند آن جلاد ها اکنون جهان از آن ماست

شاداب گو ید این شعار با دوستان با افتخار

پا ینده بادا اتحاد امن وامان از آن‌ماست

دوست عزیز خواجه عبدالله متعلم صنف دوازدهم لیسه ابو عبید جوز جانی

با عرض سلام های سرد و بی نمك به‌شما آغای پا سخگوی صفحهٔ جواب به نامه های علا قمندان ژوندون و سلام های گرم به دیگر کار کنان ادارهٔ این مجله محبوب .

بنده از علاقه مندان خیلی قدیمی مجله ژوندون هستم و از خیلی وقت ها بـا آن آشنا یم و آنرا مطا لعه می کنم واین هم اولین نامه ام به ادارهٔ مجله ژوندون می‌باشد و آغاز همکاریم با ادارهٔ مجله و اگر خفه نشوی در نامه اول یك انتقاد و یك جواب مختصر دارم .

۱ـانتقادم متو جه ادارهٔ پسته رسانی می باشد که اکثر روز نامه ها و مجلاتی کـه شماره فوق العاده اند . به مشترکیـن و علا قمندان آنها که در ولایات هستند نمی رسا نند و نمی فرستند چون تا حال شکایات زیادی به مقا مات مر بوط تحویل داده ام ولی کمتر متو جه آن شده اند مثلا شماره های فوق العاده بر افراشته شدن بیرق و دیگر مجلات و روز نامه ها .

۲ـ جواب من به خواننده های محتر م مجلـه ژوندون که در نـامه هـای خـودبه اصطلاح خود شان ظا هر هویدا ی بیچاره را که باگفتن دوسه جمله یك دسته گل به آب‌داده است که می گو یند جواب ایشان غیر قابل قبول واز روی حسادت و غیره و غیره است .

دسته گل به آب دادن ظاهر هویدا ایـن نیست که دروغ گفته باشد و یا رقـابت نموده باشد .

دسته گل به آب دادن ظاهر هویدا از روی اینست که با گفتن حقیقت در مصاحبه خود با خبر نگار ژوندون خود ش را متوجه جواب های نادرست هنر دوستان سا خت . خوب آغای پا سخگو این هم جواب مـن امیدوارم که‌آنرا به‌نشر بسپارید البـته در صفحه جواب به نا مه ها .

اگر حقیقت را بنگاریم و از روی بعضی مسایل فر عی قضاوت نکنیم و بیهوده نه اند یشیم در بارهٔ به شهرت رسیدن آواز خوان خوب ما احمد ظاهر زبان باز نما ییم حقیقت اینست که مو قعیت اجتماعی احمد ظاهر و داشتن آخرین مدل مو تر و داشتن مدرن ترین آلات و اسباب مو سیقی و تبدیل نمودن لباس در هر روز و هر هفته و آراستن خود به‌مود روز ولخرجی های بی حساب همه اش رول مهمی در به شهرت رسیـدن و محبوبیت احمد ظاهر داشت . فکـر مـی کنم که‌اگراحمد ظاهرازاین موقعیت اجتماعی که داشت و به اصطلاح در غم نان نبود این همه را در آوان کود کی خود نمی داشت کمتر مو فق می شد که به شهرت بر سد و یا به حیث یك آواز خوان خوب شنا خته شود چون رویه و عکس العمل دستگاه های اداری سا بقه هم برای ما خوب معلوم است که هنر مند ویا علا قمندی که واسطه نمی داشت پول و ثروت نمی داشت و یا اینکه از موقعیت اجتماعی بالا تری برخوردار نمی بود کمتر استقبال می شد و کمتر به وی اجازه داده می شد که حق آغازاده های‌زمان را خورده و به ستیژ بی آید و هنر نمایی نماید .

من هم از دوستداران دایمی آواز احمد ظاهر بوده و هستم و او را به حیث محبوب ترین آواز خوان کشور می شناسم و مرگ او را بزرگترین ضایقهٔ هنری می دانم .

از آقای ظاهر هویدا می خواهم که دلسرد نشوند وبه پاسخ های که ازسوی علاقمندان احمد ظاهر می شنوند اهمیتی قایل نشوند چون اگر زیاد گفته اند ، اقلا کمی حقیقت نیزدرگفتار ایشان موجود بوده واز شهـرت ومحبوبیت احمد ظاهر وخـلا قیت‌وی انکـار نکرده اند .

بقیه درصفحه ۵۸

یک مادرهمیشه یک مربی خوب برای اطفال است.

نقش زنان درامور اجتماعی

یك نظر عمیق و یك مرور ژرف میرساند که زنان مبارز کشور ما از گذشته ها ی خیلی دور همد وش با مردان در همه ساحات زندگی مصروف کار های اجتماعی ، اقتصادی سیا سی ، و کلتوری بوده و یك لحظه هم نخواسته ا ند کـــه بار مسوولیـــت های اجتماعی راازشانه های شان دورنموده ودربرابر آن بی تفاوت باشند .

زن میهن ما در همه سا حات بازوی توانا و همکار خوبی با مردان بوده چنانچه اوراق تاریخ کشور ما گواه خوبی برین ادعا ی ماست .

اگر تاریخ مبارزات و قهرما نی ها ی شیر مردان خود را ورق بزنیم و یا اگر ذکری از بو علی سینا و جمال الدین افغان وسایر افتخارات به زبان آریم نا گزیر می شویم به مقا می ارج گذاریم که واقعاء مقامش قابل ستایش و سپاس است .

این مو جود زن است، مادر است وبالاخره بااحساس ترین شخصیت انسانی .

این زن افغان است که سلاح در گـــف، همدوش مبارزان راه آزادی در جبهات علیه دشمنان میهن رزمیده ، که این شجا عت و رشادت شان به مردان نیز تاب مقاومت و صلحشو ری بخشیده است در زمینه تو لید نیز نقش زن خیلی بر جسته ونمایان است زن درهمه ادوار چه درزمانیکه عدل ومسا وات وجود داشت و چه زما نیکه طبقات و اقشار به میان آمد بالاخره از صبحدم تاریخ تا کنون نقش زن مانندشمس تابناك و روشن است .

و آمد وشد موج های ظلم و استبداد بهره کشی فرد از فرد ، پدر سالاری و برده داری هیچ یك نتوانست برای همیش او را در بند و زنجیر پدر سالاری کشد گر چه گاه گاهی اورا به نام های مختلف مورد استثمار قرار میدادند مگر برای همیش نتوانستند مو قف وارزش انسانی این موجود پر ازمحبت وصفا وصمیمیت را نادیده گیرند و نـقش اورا از تاریخ بشری بزدایند .

خو شبختانه امروز نیز که روز نه های از امید به آینده بروی زنان باز شده وزنان ما را واقعاً به آینده تا بناك امیدوار میسازد باز هم شا هد آن هستیم که زنان و دختران ما ضمن کار های دیگر انسا نی در مزرعه وکارخانه ودرمنزل، مسوولیت های اجتماعی رانیزبدوش دارندکه درانجام آن خیلی پیروزو مو فق اند این مسوولیت ها عبارت اند از داکتری، مهندسی ،امور فضایی ، انجنیری خدمات امنیتی،امورقضایی، روزنامه نگاری وامور سا زمان دهی و غیره و غیره که همه و همه در حیات اجتماعی مردمان این وطن سهـــم ارزنده و برجسته داردو مانند گـــذشـــته زنان ومردان مادوروی یـــك سکه را ساخته اند که یکی را بدون دیگری نمی توان مورد مطا لعه قرار داد زیرا آنها لازم و ملـزوم یکدیگر اند ودر کار ها وفعالیت اجتماعـــی همکار و یاور هم .

به این حساب زنان و دختران وطن ما در نهضت های آزادی خواهی واستقلال طلبـــی رسا لت و وظایف خو یش را با تعهد وطن پرستی انجام داده اند در این بخش نیز تاثیرات مهم و قا بل وصفی را از خود به یاد گـــار گذاشته انددر اثـر مجادله و مبا رزه پیگیر بخصو ص ، نهضـــت نـــو یـــن زنـــان افـــغان در جـــا معه گسترده تر شد و حجا ب را بـد و ر افگـــند ه و به زباله دان تاریخ سپردند نقش ، مسوو لیت و رسالت ایشان دو چند شده ودر چهره سیاسی، اجتماعی واقتصادی جامعه ما اثـر و نشا نه زحمتکشی و وطن دوستی خو یش را ثبت اوراق تاریخ نمودند .

اکنون بر همه دو ستان و عا شقان خاك ومیهن چه زنان ومردان است که هـــمه در یك صف واحد و فشرده در یك سنگر علیه تعصبات نژادی ،لسانی ،جنسی وغیره برز مند ودشمنان نهضت وترقی را نیست ونابـــود نما یند زیرا در شرایط کنو نی جا معه ما به زنان ومردان آگاه ، فهیم و فداکـــار خیلی نیاز مند است زیرا تعمیر و زیر بنای مستحکم آینده به معماران خرد مند و آگاه شدیداء نیاز منداست برای اینکه در ساختمان و اعمار این بناء زنان و مردان سهم مساوی داشته با شند و از حق و حقوق مساو یا نه بهره برند چه بهتر که همه با یك احساس وطن پرستی درین زنجیر مستحکم چنگ زنند و حلقات آهنین را آهنین تر سازند . تا با شد که افغا نستان عزیز را معمورتر و مصئون تر سازند.

ترجمه نورمحمد «همتا»

قهرمان اتحاد شوروی بایدا ماریا کارپوفنا

بایدا م.ك. در سال ۱۹۲۲ در قریهٔ نووی سیوش (سیوش نو) ناحیه کرسناپریکو سپك ایا لت کریم تو لد شد . بایدا م.ك در اولین روزهای جنگ میهنی کبیربه جبهه رفت .

در هنگام دفاع قهرمانا نه سیوا ستوپل بایدا م.ك بحیث مربی و پرستار انجام وظیفه نموده شجا عا نه به افسران و سر بازان مجروح کمك های صحی می رساند . به خاطر نجات مجرو حین بار ها با هیتلری هاتن به تن مقا بله کرده است . در تمام جبهات راجع به قهرمانی و شجا عت وی سخن می گفتند. گروپ سر بازان این دختر نامی خلق اتحاد شوروی را به حزب پذیرفتند . به تاریخ ۲۰ جون ۱۹۴۲ بایدا م.ك لقب قهرمان اتحـــاد شو روی را کسب کرد . مدا فعین شهر قهرمان سیواستوپـل در آخـرین نبردبایدا م.ك رابموقف تو پچی دافع هـــوا سی و پنجم گما شتند . در این جنگ در اثنای کمك به یکی از مجرو حین قوای سرخ بحری زخم شدید بر داشته اسیر دشمن شد . این میهن پرست شجاع حتی در اسیر گـــاه فاشیست ها مبارزه خود را ادامه داده وسپارش های ساز مان مخفی را انجام میداد . درسال ۱۹۴۵ از اسارت رها گردید ه به وطن باز گشت . فعلا بایدا م.ك در شهر سیواستوپل زندگی می کند .

ملاله

د۱۲۹۷ هجری کال دبرات دمیاشتی په ۱۷نیټه دانګلیس یرغلګرو او چیا ولګر عسکرو غو ښتل چی دخپل شوم او مغر ضا نه مقصد دتر سره کولو دپاره کوم چی یی دافغان او انګلیس په لومړی جنګ کی دپښتنو میړ نو او زورورو زلمو دلاسه ماتی خوړلی وه تلا فی کولو دپاره ددو یم ځل لپاره زمونږ په پا که خاوره کوم چی زمونږ دنیکو نو اوپلرو نو په‌وینو تو یولو سره آزاده ساتله شوی ده حمله و کړی او وی نیسی . همغه و چی له دریو خواو څخه یی دخپل پنځه ویشت زره عسکرو په واسطه زمونږ په‌هیواد باندی حمله وکړه اود کند هار ښار یی ونیو .

ملی مبا رزین او غیر تی افغا نان چی ژوند ور ته دبل تر لاس لاندی له مر ګ څخه په سلګو نو کرته غوره اوښه ښکار یده دسر دار محمد ایوبخان په مشری ددښمن دمقا بلی اود خپلی پاکی خاوری دساتنی او ژغورنی دپاره له هرا ت نه دکندهار په لور روان شول .

دافغا نانو زړ ورو زلمو اوددښمن لښکر دمیو ند په دشته کی چی دکند هار په ۳۵ کیلو متری کی پروت دی سره مخا مخ شول .

په جنګریزکی سخته خونړی‌جګړه روانه وه افغا نی غازیان او غازیانی دخپلی پاکی او سپیڅلی خاوری د ساتنی دپاره ددښمن له منګلو څخه .په پښتنی میړا نی او غیرت سره جنګیدل .

داوړی ورځی وی ګر می په تر قی کی وه د میوند په دښته کی او به هم دښمن نیو لی وی . نژ دی ووچی افغا نی فدا کار اوپرو طن مین زلمیان دتند ی له لاسه ټول تباه اوپه شاتلو ته مجبور شی .

له بلی خوا څخه دافغانی بیرغ وړو نکی هم ددښمن له لاسه داسی سخت زخمی شو چی بیر غ یی له لاسه ولوید .

پد غه وخت‌کی له غیر ته ډ که او پاك لمنه پښتنه پیغله «ملاله» چی نوی دژوندانه او لسم پسرلی ته رسیدلی وه له ډلی څخه راوو تله او په خپل پښتنی غیرت سره یی په ډیر ویاړ او میړانی د وطن دآزادی بیرغ چی له خپل ځا نه ورته ګران وولە خا ورو څخه راپورته کړ اود خپل وطن پالنی‌داحساساتو په‌لرلو سره یی یو ځل بیا دوطن دآزادی بیرغ ددښمن په مقابل کی.

پورته کړ اوپرو طن مین افغا نی زلمیا نوته یی دوطن دآزادی په لارکی دغلیم‌په مقابل کی دسر بازی، قر با نی او د هیواد دساتنی درس ورکړ نو پر غازیانو او جنګیالو باندی یی داسی غږ وکړ :

که‌په میوند کی شهید نه شوی
خدایږو لالیه بی ننګی ته‌دی ساتینه
خال به دیار له وینو کیږدم
چی‌په‌شنکی‌باغ‌کی ګل‌ګلاب‌وشرموینه
توری وهه بری به مو می
که‌بری نه‌وی ځوانان‌تل په‌تورومړینه

ددغی فداکاری اووطن‌پرستی پیغلی «ملا له » غږ په اوریدو وسره دزلمیانو او ملی مبارزینو په‌ر ګو کی افغا نی وینی په جوش راغلی پښتنو غازیانو اوو طنپا ل قوتو نه دیر غلګر او چپا ولګرو قوتو نو په مقا بل کی دوطن دسا تنی او ژغورنی په مقصد خپل تیت او ډیرك څپو نه له سره په منظم‌ډول سره تر تیب او د میوند په دښته کی له دښمن سره یی خونړی جګړی ته دوام ور کړ .

هو ! ددغی پښتنی ، با غیرتی اوبا شها متی پیغلی (ملاله) ډك‌له سوز نه ږغ وو چی جنګیالی اوسرباز افغانان دغلیم په مقا بل کی دپاکی خاوری دسا تنی په غرض په ننګ اوغیرت راوستل او ددوی پښتنی احساسات یی راو پارول.

هر افغان اوفدا کار زلمی به‌لکه دمست زمری په شان په دښمن باندی غور ځنګونه کول .

دپښتنی ملا لی غږ پر میړ نو فدا کارو او زړورو زلمو دو مره اغیزه وکړه چی بی له ځنډه یی په پر له پسی توګه د (الله اکبر) دتکبیر په ویلو سره ګړی په ګړی دجنګ ډګر پر دښمن با ند ی‌سور تنور وګر ځاوه .

پاتی په ۵۷ مخکی

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروان

زهره شیرست مرا

مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم
دولت عشق آمدو من دولت پاینده شدم

دیده سیر ست مرا جان دلیرست مرا
زهره شیرست مرا زهره تابنده شد م

گفت که دیوانه نه‌ای لایق این خانه نه‌ای
رفتم ودیوانه شدم سلسله بندنده شدم

گفت که سرمست نه‌ای رو که ازین دست نه‌ای
رفتم وسرمست شدم وزطرب آگنده شدم

گفت که تو کشته نه‌ای وزعدم آغشته نه‌ای
پیش رخ زنده کنش کشته وافگنده شدم

گفت که توزیرککی مست خیالی وشکی
گول شدم هول شدم وزهمه بر کنده شدم

گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی
جمع نیم شمع نیم دود پراگنده شدم

گفت که شیخی وسری پیش رووراه بری
شیخ نیم پیش نیم امر ترابنده شد م

گفت که بال وپری من پروبالت ندهم
در هوس بال وپرش بی پر پرنده شدم

گفت مرادولت نوراه مرو رنجه مشو
زان که من از لطف کرم سوی توآینده شدم

گفت مرا عشق کهن از برمانقل مکن
گفتم آری نکنم ساکن و با شنده شدم

چشمه خورشید توی سایه گهه بید منم
چون که زدی برسرمن پست وگدازنده شدم

تابش جان یافت دلم واشد وبشکافت دلم
اطلس نوبافت دلم دشمن این ژنده شدم

زهره شدم ماه شدم چرخ دوسد تاه شدم
یوسف بودم زکنون یوسف زاینده شدم

از توم ای شهره قمر درمن ودرخودبنگر
کزاثر خنده تو گلشن خند نده شد م

مولانا جلال الدین محمدبلخی

بهشت

بیا تاگل بر افشانیم و می در ساغر اندازیم
فلك را سقف بشکافیم وطرح نو در اندازیم

اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد
من و ساقی بهم سازیم وبنیادش بر اندازیم

چو در دست است رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش
که دست افشان غزل خوانیم و پاکوبان سر اندازیم

صبا خاك وجود ما بدان عالی جناب انداز
بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم

یکی از عقل می لافد یکی طامات می بافد
بیا که این داوری ها را به پیش داور اندازیم

بهشت عدن اگر خواهی بیا با ما به می خانه
که از پای خمت یك سر به حوض کوثر اندازیم

شراب ارغوانی را گلاب اندر قدح ریزیم
نسیم عطر گردان را شکر در مجمر اندازیم

سخن دانی و خوش خوانی نمی ورزند در شیراز
بیا حافظ که تا خود را به ملك دیگر اندازیم

حافظ

حماسه

آمده ام تا ز ذره دل بشکافم
آمده ام تا ز سنگ گل بدر آرم
آمده ام کز سکوت پرده بوزم
آمده ام کز نسیم شکوه بر آرم

آمده ام تا چو مرغکان سبك خیز
بر سر این گله های ابر نهم پای
رعد ز غوغای بانگ من شده خاموش
برق بجنبد ز بیم خشم من از جای

آمده ام تا بهار تازه نفس را
در دل گلبرگها بلرزه در آرم
تا بگشایم لبان غنچه بلبخند
تا ز لب مرغ خفته نغمه بر آرم

آمده ام تا چو ابر خسته بگریم
آمده ام تا چو برق تشنه بخندم
آمده ام نقش ماهتاب بشویم
آمده ام ره بر آفتاب ببندم

این منم افکنده شور عشق بدلها
وین منم افزوده شوق بوسه بلبها
پیشتر از من زمین خسته وخاموش
گردش بیهوده داشت در دل شبها

آمده ام تا که گوش خفته شب را
پر کنم از بانگ نغمه های دلاویز
تا که ببخشم بباده لذت مستی
تا بزنم بر گناه سکه پرهیز

آمده ام راز دار برگ خزانم
آمده ام بوسه گاه باد بهارم
زادهٔ انسان و هم نبرد خدایان
آمده ام راه باز گشت ندارم

حسن هنر مندی

دهند وچین

دبری په ویاړ

هلته لیری په ختیځ کی
داسیا پر پاکه خاوره
په ویتنام اوپه لاوس کی
همدا شان په کمپوچیا کی
سرو لښکرو په هیواد کی
او دستر هوچی مین کور کی
جنګ روان و په ډیرزورکی

• • •

خونړی جګړه جګړه وه
درنا او د تورتم
درښتیا او د درواغو
دتیری او ځان ساتلو
دښکیلاك او د ژغورون
او د حق او د باطل
دپتمنو اوبی پتو
ددیوانو او لیوانو
دډالرو د مستانو
او دپانګی د غولانو
اتلانو سره جنګ و
ننګیالانو سره جنګ و

• • •

دامست شوی په ډالرو
دادپانګو وږی تږی
دا مغرور پخپل قوت
دا بی باکه پخپل مټ
دا ړانده او داکاڼه
دا بی رحمه نازړه سواندی
چی یی مینه پیسی ، جنګ ده
او نور هیڅ نه پیژنی
نه وګړی نه سړی
نه انسان انساندوستی
دادپانګی لیونیان
دادزور او زر مرئیان
دا خرمست امریکایان
داښکیلونکی اوزبیښونکی
دا داړونکی او خوړونکی

• • •

لیری لیری له لویدیځ نه
همدا شانته له ختیځ نه
له کوریا او آسترلیانه
له وران شوی واشنګټن نه
له ټایلیند او فلپاین نه
له هوا ، سمندر ، وچی
لیږدیدی ډیری لښکری
دوسلو او وسلو زیرمی

کاروان حله ... کاروان حله ... کاروا

دباروتو امبارونه
سړیخور سمبال پوځونه

• • •

پرتنګیالو هیوادونو
په مړونو اولسونو
پانګولی کړی تیری و
دایی پوچه پوچه هیله
چی داخلك یی مرئیان وی
باداران یی پانګو الان وی
تل خپل وی تل ښکیلاك وی
تل نالان اوتل زبیښاك وی

• • •

مګر هغو میړنیو
په ویتنام ، لاوس ، کمپوچیاکی
پخپل پت وکړلو ننګ
شول راپورته په غورځنګ
وی شلول تور زنځیرونه
مات یی کړل دزور ښکرونه

• • •

داوږدی جګړی په وات کی
هریو پاڼ اوهر کمر
هریو غر، هره غونډی
سمیند ، هر ډاګ او هرکمر
ښار او کلی او باندی
هره پوله ـ کروندی
بوټی ، کاڼی ، هره څمڅه
هره لویشته هره پیڅکه
هریو خیز شو ویتکانګی
ننګیالی او زمریالی
دډګر نرمیړنی

• • •

میړنو کړی وه پریکړه
یابه ژوندوی یابه مړینه
خو ډګربه نه پریږدینه
پاکی وینی بهیدلی
غوښی اورکی پخیدلی
دژوند مینی نړیدلی

• • •

که وی ځفاسته که وه منډه
که لویدنه ، جګیدنه
هغو تل په وړاندی تلل
پر نرتوب وجنګیدل
هغوی هیڅ نه تښتیدل
مات یی کړل ټول پرغلګر
ښکیلاك کړ او تا لانګر

• • •

خپل وطن یی وژغوره
پیل شو کار دودانی
دګډ ژوند او آبادی
دزبیښاك دنشتولو
دپستی دپرژولو

داشول ټول په سرښندنو
او په ډیرو شهیدانو
انسانی پیښلیك یی جوړ کړ
میړنو زموږ ملګرو
اولسین هوډوال لښکرو
سرښیندونکو اتلانو
کامپوچیانو لاوسیانو
باتورانو ویتنامیانو .

۱۳۵۵ کال
سنګر

باتو

باتو ...
من ،
از سر زمین صخره ها ،
از مرز بوم عقاب های تیز چنگ ،
من از دیار حماسه آفرین ،

با تو سخن می گویم

هم میهن عزیز من !
چرا خاموشی
چرا آرام نشسته ای !
بر خیز !
تلاش کن !
بنگر به مشرق .
که خورشید سر زده .
بشنو :
بشنو صدای فر شتگان سرخ را .

که می خوانند نغمه آزادی .

ضیا دستور

تصویر

آیینه یی مقابل من ایستاده است
در آن نگاه میکنم وچشمهای من
از دیده ها بروی آیینه تصویر میکشد

• • •

تصویر ها در آیینه بسیار میشوند
بس قصه میرود
آیینه از حکومت تصویر های من
لبریز میشود : از غصه
ـ همچنان
من درمقابلش ـ
بر لحظه ها هجوم سکوت است حمله ور .

• • •

از کوه غصه ها
بس قصه میرود
از قصه های من
تصویر ها در آیینه بسیار تر ....

• • •

آیینه میشکند من هنوز هم :
لبریز غصه ام .

رفعت حسینی

ځنځیرونه ماتوی

جذبه د حق نا حقه طلسمو نه ماتوی ـ
افکار د آزادی استعمار و نه ما توی ـ

دصبر حو صلی قدرت اسمان ته رسیدلی
غیرت لیو نی شوی ځنځیرونه ماتوی

نن نشته داسی څوك چی دچاحق په غصب وخوری
داوسپنی نینی دی پری غاښونه ما تو ی

دښمن که ډیر قوی شی مه ویریږه تری کمینه
تری لاره دلوړوغرو سرو نه ما تو ی

دکمین اثر

دبینا انتخاب

اطفال امروز

مترجم : جمال فخری

اطفال ومسألهٔ آموختن

برای سنین مختلفه ، نظر به خصو صیات انا تو می فز یو لوژیکی اطفال زمان درس، در خانه ودر مدرسه تعیین می گردد . برای اطفا لی که در صنوف یك الی سه اند هر روزه از چهار سا عت درسی بیشتر نمیباشد و برای شا گردان صنوف پنج الی ده تعداد ساعتهای درسی پنـج الی شش ساعت تعیین میگردد .

تحقیقات مخصو صو معینی‌نشان داده است که به مقصد آماده سا ختن دروس خانگی برای شا گردان صنف اول الی یك ساعت برای شا گردان صنف دو م یك الی یك ونیم سا عت برای شا گردان صنف سه الی چهار از یك و نیم الی دوسا عتو برای شا گردان صنف پنج الی هفت دو الی دو نیم سا عت و حتی بیشتراز آنو همچنان برای شاگردان صنوف بالا تر مدت سه سا عت ، در اخیر دروس روز مره هیچگو نه علا یم خستگی بمشاهده نرسیده اطفال همواره بـــادقت و تمر کز فکر به تهیه نمودن کار های خانگی می پردازد . فشار و شدت بیشتر مشغو لیت دماغی، کیفیت اجـرای وظایف را خرا بتـر سا خته و آثار خستگی و بی عـلا قگـی بظهور میر سد . اگر دوام درسی از آنچه در بالا از آن تذکر رفت بیشتر شود ممکن است آثار سو آن در صحت و سلا مت طفل بمشا هده رسد .

ادامهٔ آماده کردن کار های خانگی وقت زیاد میگیرد که والدین میخواهند از روی جبر وزور طـفل شانرا به‌آماده سا ختـن دروس فوراء پس از آمدن از مکتب وادار می سازند . در یـن حالت طفل هنوز موفق نشده که خستگی مکتب را رفع کند فوراء فشار سنگین دیگری را باید بپذیرد :

در نتیجه این عمل فوراء علایم خستگی‌در وجنات طفل بمشا هده میر سد چو نکه او حفظ کردن مواد جدید را در برابر خود می نگرد ، کو هی برای او معلوم میشود و وقت زیادی را بکار دارد تا کار خانگی خود را آماده گرداند .

برای آنکه مواد جدید را طفل به خو بی گر فته بتواند و آنرا درك کرده فرا گیرد باید استرا حت کرده باشد واثر هیچگو نه خستگی در او بمشا هده نرسد . فا صله‌بین دروس مکتب و آغاز تهیه دروس خانگی در منزل نباید از ۲٫۵ الی ۳ سا عت کمتر باشد . درین مدت طفل باید اضا فتر وقت خود را در هوای آزاد بگذراند .

درس میخوانند پس از دروس مکتب باید در

برای اطفا لی که در صنو ف یك الی دو حدود ۱ـ۱٫۵ سا عت دریك اتا قیکه هوای آن تجدید شده باشد ، بخوابند ، بدنیست اگر در حین خواب پنجره های اتاق باز مانده شود . خواب روزا نه نسبت به هر نـو ع استرا حت دیگر قا بلیت کار و پشت کار را در اطفال تجدید مینما ید . خا صتاءبرای اطفال ضعیف الجثه ، مریض مبتلا به امراض مزمن ، اطفا لیکه از نگاه جسمی و فز یکی چندان رشد نیا فته باشند ، همچنا ن برای اطفا لیکه از نگاه جهاز عصبی حسا سیت داشته با شند خواب کردن خیلی ها مفید و مو ثر است .

طفل مکتبی باید دروس روز مره خود را در یك وقت معین آماده سا زند : اطفا لیکه از طرف صبح درس میخو انند برای آماده کردن دروس خانگی خو یش باید از سا عت شانزده الی هفده مشغول شوند و آنا نیکه از طرف پیشین به مکتب میر وند به ساعت ۹ صبح آماد گی بگیرند . ماندن کار های خانگی برای لحظا ت و سا عت آخر عاقلانه نیست زیرا در نیمه دوم روز قا بلیت کار و فعا لیت شا گردان به اندازهٔ قابل ملا حظه

تفریح ، بازی وسرگرمی سالم ذهن ودماغ‌اطفال را انکشاف داده واستعداد شا نـــرا تبارز میدهد

طفل مکتب رادر مورد درست نشستن‌بالای چوکی رهنمایی کنید

ای پایان می‌یابد ، واز جانب دیگـر بسیار ممکن است ضرورت دیگری پیدا شود و طفل نتواند هما نروز به کار های خا نگی خود رسید گی نماید .

اکثراء شا گردان صنوف با لا تر کار های خا نگی خود را تا نا وقت شب انجام مید هند . این عمل شان فایده ای ندا شته و حا صلهٔ آن خیلی ها کم و نا چیز است ، قا عدتاء ، ضرور تی به این کار احساس نمی شود بلکه بیش از همه عدم کفا یت درامور تقسیم بندی او قات دست داشته را بر ملا میسازد . والدین اطفال شا نرا قبل از آنکه شا مل مکتب شو ند باید یاد بد هند که وقت شا نرا چگو نه تقسیم کنند و چطور از آن استفاده ببر ند .

اطفالیکه از طرف پیشین درس میخوا نند دروس خا نگی خود را نباید از طرف شب انجام دهند زیرا قا بلیت درك اطفال دراواخر روز سقوط می کند .

در اثنای اجرای کار های خانگی پس از هـر ٤٥ دقیقه باید ۱۰ـ۱۵ دقیقه تفر یح‌داده شود . برای اطفال صنوف اول تفریح ها بعد از ۳۰ـ۳۵ دقیقه داده شود زیرا ٤٥ دقیقه درس خواندن برای اطفال هفت الی هشت ساله خیلی ها خسته کن واقع میشود . در زمان

پروگرامهای تربیوی وفلم های خنده آور وکارتونی باعث انکشاف رشد ذهنی کودکـان‌می‌گردد

درمورد غسل اطفال نباید فراموش کرد

طفل مکتبی صبح خودرا ازادمان آغازمی‌کند

تفریح باید هوای اتاق تجدید شده و طفل درین و قفه کار های ذیل را انجام دهد : ۱ـ۲ دقیقه قدم بزند بعد از آن شخی های دست ها را گر فته هر دو دست خود را به طرف بالا بلند کند عمیق نفس بکشد سپس دوبار کمر خود را بطرف پیشرو و عقب‌راست وچپ دور بدهد وپاهایش رایکی دو بسیار تکان داده باز هم عمیقا نه تنفس کند و هر کدام این تمر ینات ۵ـ۶ الی ۱۰ـ۱۲ بار نظر به سن و سال اطفال و مشکل بودن حرکات تکرار گردد .

اگر طفل کوژ پشت است بهتر آن خواهد بود که دروقت حاضر ساختن کـار هـای خا نگی چند بار پشتش را به عقب قات کند (۳ـ۵ مرتبه) طفل باید در جای معین و دایمی دروس خانگی خود را آماده گرداند . در و ضعیت معین طفل زود تر تمر کز قوای خود را حاصل کرده ، دقت او به دروس متو جه شده ، حا ضر سا ختن درس به سهولت و مو فقیت انجام میپذیرد .

میز و چو کی که طفل روی آن کار های خا نگی خود را آماده میسازد باید نظر به قد او تنظیم شود . اگر میز و چو کی مطابق با قد طفل مکتبی نباشد ، در آنصو رت نه خواهد توا نست و ضعیت درست را حیـن اجرای کارهای خانگی بگیرد و عضلات وجودت ش بزودی خسته خواهد شد . نشستن نـا در ست اگر بطو ل انجا مد ، قد و قا مت را عا ر ضه میزند خمید گی پشت هویدا شده و ار گا نهای قفس سینه درست نمو نخواهد کرد . ار تفاع میز برای اطفال‌مکتبی که طول قد آنها ۱۲۰ـ ۱۴۹ سا نتی متـر باشد باید به بلندی ۵۶ سا نتی متر وچوکی آنها به بلندی ۳۴ سا نتی متر باشد . برای شا گردانیکه قد ۱۳۰ ـ۱۳۹ سا نتی متر دارند ارتفاع میز ۶۲ سا نتی متر و بلندی چو کی ۳۸ سا نتی متر . شا گردا نیکه قد آنها ۱۴۰ـ ۱۴۹ سا نتی متر است به عین تر تیب ۶۸ سنا نتی متر و ۴۱ سا نتی متر با ید با شد .

اگربلندی میز ۲ـ۳ سانتی متر از ارنـج‌طفل بلند تر با شد در آنصورت میز مذکـور مطا بق به قد طفل است اگر میز بلند باشد در آنحال لازم می افتد تا چو کی نیز بلند انتخاب شود و یا خود بروی چو کی بالش گذاشته شده بروی آن پارچه ای همـوار گردد. زیرا پاهای طفل به‌مقصد اتـکاء او به زمین هم باید چیزی گذاشت(چوکی‌کک کوچك) . درین گو نه مواقع باید به خاطر داشت که تفاوت ارتفاع بین میز و چو کی نباید کمتر از ۲۱ سا نتی متر و یا اضا فه تر از ۲۷ سا نتی متر باشد .

والدین باید بصورت سیستماتیك طـر ز نشستن طفل شا نـرا هنگام حاضر ساختن درس خانگی تحت نظر بگیر ند . درصورـ تیکه طفل و ضعیت درستی را حین نشستن اختیار کرده باشد پا ها یش به یك زاویهٔ قا یمه قات شده عینك های زانو و لگن‌خاصره یکجا با همد یگر بروی زمین اتکا کرده ، دوالی سو م خصهٔ را نهای طفل مکتبـی روی نشیمنگاه چو کی قرار گر فته ، هردو شانه های او آزادا نه روی میز خم شده و به یك خط افقی واقع میبا شند . سر و تنه راست قرار میگیرد . مسا فه بین چشم و کتاب یا کتا بچه باید از ۳۰ سا نتی متر کمتر نباشد. این فاصله را میتوان به شکل ذیل اندازه بگیرید : اگر آرنج ها را بروی میز قرار بد هید ، در انحال چشمها باید به سطح انگشت کلان قرار گیرد . اگروالدین تما شا می کنند که طفل شان مسا فه بین کتاب و چشم شا نرا از ۲۵ سا نتی متر کمتر می سا زند و یا خود از ۴۰ سا نتی متـر بیشتر می کنند باید قوراء بدان تو جه‌نموده و نزد دکتور چشم مرا جعه گردد اگر به طفل تو صیه شده بود که باید عینك استعمال کند باید طفل را تحت نظر گر فت کـه هدایت دکتور را حتمـا تعمیل نماید. بـر عکس صورت اختلا لات بصری هر چه بیشتر و جدی تر شده میرود .

بین قفسه سینهٔ طفل و کنار میز باید به اندازهٔ یك (چامپه) فا صله باشد .

نشستن درست قابلیت کار و فعـا لیـت اطفال را زیاد کرده در عین زمان رشد ونموی کا مل قامت و اندام آنها را تقو یت مـی بخشد .

روشنا یی کا فی در محل کار طفل وجود داشته باشد ، شرایط بسیار خو بی را به مقصد مو فقانه حا ضر کردن کار های‌خانگی مهیا می گرداند . همچنا ن چشمها ی طفل را سالم نگهداشته و گز ندی به آن نمی رساند . به رو شنا یی از کلکین و یاچراغ از جناح چپ بالای کتا بچه و یا کاغذ باید بیفتد تا طفل را هنگام نو شتن سا یهٔ دستی که با آن می نو یسد مزاحمت نکند .

در کنار پنجره گذاشتن گلها درست نیست چو نکه ما نع روشنا یی محل کار شا گر د میشود . مقدار زیاد رو شنا یی افتاب را پرده ها ئیکه در پنجره نصب است جذب مینماید و لو که پرده های مذکور از ناز کترین تکه ها هم سا خته شده باشد . به این لحا ظ باید حین درس خواندن طفل پر ده ها باید تا اخیر کش شده و نور به قدر اعظمی داخل اتاق گردد . قطع نظر از آنکه شیشه های پنجره تا ۳۰ فیصد امواج ماورای بنفش آفتاب را مانع میشود باوجود آنهم قسمتی از امواج دراز آن بداخل اتاق نفوذ نموده و فعا لیت مکروبها را در داخل فلج مینماید . شیشهٔ های چرك و جل پنجره هاعلاوه از آنکه مانع عبور امواج ماورای بنفش

بقیه‌درصفحه۵۵

له هغه ورو سته یی د عشق په باره کی خه ونه ویل او کله کله به‌یی یوازی دا- ختر په ورځو ، نوی کال او ددی دنـــوم اینودلوپه جشن کی لیك ورلیږه. شاهزادی ورا د ننني سو غات د پیښی په باب هم وویل اوان هغه خپل له اسراره ډك عجیبه لیـږل شوی لیك یی تقریباً ټکی په‌ټکی ورته بیان کړ .

په پای کی جنرال وویل .

. هو ! ښائی دغه سړو کی سودائی وی ، ښائی ماغزه یی وران شـــوی وی ، هـــم ښا ئی چی پو هیږی ، ورا جان هغه عشق چی ښځی یی په خیال کی لری نارینه‌یـــی نور د هغه قدرت او لیا قت نه لری . دغه مو ټر خو مو ږ ته را نږدی کیږی .

په همد غه سا عت مو ټر را ورسید گوستا د ایوانوویچ هغوی ته ور نږدی شو وی ویل.

آنا جان ، ستا کا لی می را اخیستـــی سپره شه او جنرال ته یی وویل . تا سو سپر یږی چی کو رته مو ورسوم .

جنرال خواب ورکړ .

نه ، مننه کوم ، او په داسی حال کی چی دورا لاس او ټنډه یی مچ کو له وویل . ښه وراجان خدای په آمان ، بیا به ژر ژر راځم. ټولو خدای په آمانی سره وکړه ، فری‌سیه ورا نیکلا یونا یی د خپل کور تر دروازی پوری و رسو له او بیر ته لاړ .

میرمن شا هزاده ورا چی کو رته ننو تله له لری څخه یی دخپل ورور نیکـــلا اواز واورید چی په چټکی سره په کو ټه کی ګرځیده او واسیلی لو ویچ د لو بو د میز تر شا ناست و .

نیکلا وویل:

ـ ما څه موده د مخه ټینګار کاوه چی باید د غه احمقا نه لیکو نه باید بند شی . ورا له تا سره لا واده نه و کړی چی ما تا سوته ویل چی ته او ورا دغو لیکو نو ته یوازی په سطحی نظرګوری اودماشومانوپه شان پەهغو خو ښحا لیږی .. آه پخپله ورا هم را غله .. ورا جان ، ما نه واسیلی لوویچ سره د ب،پ ژ په باب خبری کو لی ، زه دغه لیك بی همیتی او سپکو ی ګڼم .

شه سین په سره سینه دده د خبرو په منځ کی وویل .

هیڅ لیك نه و . یوازی هغه سړی لیکی دی ....

دورا رنګك ددغو خبرو په اوریدو سر ه سور واوښت او کیناستله نیـــکـــلا یـــو- ویچ په داسی حا لت سره چی تریوه دروند بارلاندی ستړی شوی اوپه څمکه یی اچولی وی وویل .

له دغو خبرو څخه چی ودی کړی ،بخښنه غواړم ، ورا د خپل میره له ملا تړ څخـــه خو ښحا له شوه او ورور ته یی وویل .

اصلا زه نه پو هیږم ته ولی هغه زما لیو لی بولی هغه دو مره په ما پوری اړه لری لکه په تا پوری ...

ـ ډیر ښه یو ځل بیا بخښنه غواړم .

نتیجه دا چی زه یوازی غواړم ووایم چی دهـــغه دغه احمقا نـــه عـــمل بـــا یـــد پای ته و ر سیږ ی . باور وکړی یوازینی شی چی زما داند یښنی سبب شوی دورا او ستا ، واسیلی لوویچ نیك نوم دی او یوازی ستاسو د نیك نوم دساتلو لپاره هلی ځلی کوم .

شه ئین په اعتراض سره وویل .

نیکلای ګو مان کوم شور جوړوی .

ـ ښائی .. خو ددی ویره شته چی تا سو ډیر ژر ریشخند شی شاهزاده وویل :

ـنه یو هیږم ځر نګه امکان لری چـــی ریشخند شو .

ـ دافکروکـړ چی دغـه وښی ... نیکلای شور قاب له میز څخه راوا خیست او هغه یی بل ځای کیښود ، دا یو عجیب شی چی یوازی دکشیشانو د ښکلا لپاره ښـه دی ، نه‌دا چی له مو ږ سره پا تی شی . یا یی لری واچوی ، یا یی داشا ته ویخښی ،نو په مخ کی لافی وکړی چی میر من شاهزاده لومړی به پ.پ.ژ د خپلو ملګرو او دوستانو ورا نیکلا و نا شه ئینا دده سو غات منی، دو یم دا چی دالو مړی چلند به هغه وهڅوی چی سبا د غمی ګـوتی او بل سبا دمرغلرو امیل راولیږی او هغه و خت په و ګوری چی دغلایا ټکی په تور به بندی شی اوشاهزاده شه ئین او میر من شا هزادی په د شاهدانو په تو ګه محکمی ته ور وغواړی ، په رښتیا چی مو ضوع سمه ده .

وا سیلی لوویچ وویل .

نه، نه ، وښی باید حتماً بیر ته ور ولیږل شی !

ورا وویل. زه هم په همدی فکر یم او فکر کوم چی ډیر ژر ورولیږل شی ښه به وی . خو دا کار باید څه ډول وکړو ؟

نه خو دهغه نوم پیژنو نه یی د کورنی نوم او نه یی په نښو نښا نو پو هیږو .

نیکلای نیکلا یوویچ په بی پروائی سره وویل :

دا کار ډیر آسان دی ، زه ددغه پ،پ،ژ د پلار د کورنی او دده دنوم په لو مړیـــو حرو فو پوهیږم ... ورا ، څه شی دی ؟؟

ـډیر ښه • سربیره پردی پـــو هیږم‌چی دیوې اداری غړی دی . دا بس ده، سبا د ښار دخلکو دنومونو لـــست راوړم او هغه کارکونکی یا منصبداران چی دنوم لومړی حرف یی دغه شی وی پیدا کوم یی ، که پیدا می نه‌کړ،نو د پو لیسو اداری ته خبر ور کوم او ورته لار ښو انه کوم چی وګرځی او پیدایی کړی . که کو مه ستونزه پیدا شوه دغه کا غذ دده دلاس خط له ما سره دی ، نتیجه دا چی ، سبا له غر می ورو سته ددوو بجو په شاوخوا کی ددغـه سړی پـه نښو نښا نو او د کورنی په نوم باید په‌دقیقه تو ګه و پو هیږم . کله چی په هغو وپو- هید لم هغه و خت یی نه یوازی خپله زیر مه بیر ته ور کوم بلکی داسی تدبیرو نه ونیسو چی نور هیچ ونه کو لی شی مو ږ ته ځان و نیسی . شاهزاده واسیلی پوښتنه وکړه .

ـڅه خیال لری څه کار به‌وکړو.

ـ څه کار؟ ولی صا حب ته ورځـــم او خواهش تری کوم ...

ـنه ، ولی ته مه ورځه ، ته پو هیږی زما منا سبات ور سره څه ډول دی ... دلته خامخا دا ویره شته چی ریشخند شو .

ـڅه تو پیر کوی د ژاندار مری قوماندان ته ورځم ، هغه زما ملګری دی ، چی دغه چاپلوس راوغواړی‌او هغـه که خپل حساب په لاس ورکړی .

وراتنډه تروشه کړه اوویی ویل :

ـدژاندارم په وسیله .

شاهزاده ددی خبره تا ئید کړه .

ـ سم وایی ، ورا ښه ده چی په دی کار کی هیڅ پردی سړی لاس ونه و هی ، په زر ګونو تبلیغات په وشی ، مو ږ خپل ټول ښاریان ښه پیژنو ټول داسی دی لکه چی د شیشه ئی سر پوښی لاندی ژوند کوی ... ښه داده چی زه پخپله دغه ځوان ته ورشم که څه هم خدای پو هیږی ، ښا یی له‌شپېنو کا لو یی هم عمر زیات وی؟ و ښی یی پیرته ورکړم او ښه یی خفه او ونکوم .

نیکلای ، نیکلا یو ویچ په چټکی سره د ده په خبرو کی ور ګډ شو ویی ویل .

نو زه هم له تا سره ځم ، ته ډیر نرم سړی یی له ده سره خبری ماته پریږده... وروسته یی جیبی سا عت وروا خیست ورته ویی کتل اوبیایی وویل .

ګرانو دوستانو ما ویخښنی خو دقیقـــی خپل اتاق ته ځم .

ورا زړه نازړه وویل:

ـ نه یو هیږم ولی می په دغه یی وزلی زړه سوزیږی ، نیکلای سملاسی راوګرځید او په کلکه سره یی وویل .

هیڅ زړ سوی نه لری . که چیری دوښی اولیك دلیږ لودغه‌ناوړه‌عمل له‌یـــوه داسی‌سړی څخه شوی وایی چی ذموږ سیالوی ،شاهزاده واسیلی هغه ته ځواب ور کولی شو ، که واسیلی نه وای ورکړی ما ور کاوه او که پخوانی وخت وای نو طویلی او دخارویو ځای ته می وړ او تاړه می ، ته اسیلی لو ویچ سبا پخپل دفتر کی ما ته ستر ګی په لار او سه یابه ټیلفون درته وکړم .

دیوی ودانی‌ترشپږم‌پوړلاندی شاهزاده‌واسلی لو ویچ ودرید او دخپلی ښځی ورورتـه‌یی وویل .

ـ لږ صبر وکړه ، چی لږ تنفس‌وکړم ، آه نیکلای بایده نه و چی د غه کار وکړو.

دوه پوړه نور پورته شول داسی ټیاری‌شلی (زینی) وی چی نیکـلای نیکلایوویچ مجبور شو چی بیا ودریږی چی د اپار لمان پوړونه وشمیری .

زنګك یی وواهه یوه سپین سری چا غه ښځه چی اینکی یی په ستر ګو وی را ووتله نیکلای نیکلایوویچ پوښتنه وکړه .

ـښا غلی ژلتکوف به کورکی دی ؟

ښځی خو ځله په اند یښناك حا لت وکتل دروازه یی خلا صه کړه ویی ویل .

ـ په کورکی دی مهر بانی وکړی د کینی خوا لومړی دروازه بولات ـتوګانفسکـــی په کلکه اراده دری ګوزاره ووهله لـــه‌کوټی څخه د خش حشی آواز واوریدل شو ، یوځل یی بیا دروازه و وهله . په کمزری آوازیی وویل . مهر بانی وکړی . کو ته ډیره پلټه او اوږده وه او ټیټ چت یی درلود .

دکورخاوند لاسونه سره مښل ، لوړ قد یی‌درلود او ضعیف و .

نیکلای نیکلا یو ویچ په سخته لهجه پوښتنه وکړه .

ـکه اشتباه ونه کړم باید آقای‌ژلتکـوف وی ؟

ـهو ! ژلتکوف . اجازه راکړی ځان معرفی کړم . د کور خاوند دا خبره وکړه او دتوګا نفسکی په لور وړاندی شو ، خـو نیکـلای نیکلا یو ویچ په هما غه شیبه کی د شه‌ئین په لور ور و ګرځید وی ویل .

ـما تا ته نه ویل چی اشتباه می نه ده کړی ژلتکوف چی په ښکاره دیرش یا پنځه دیرش کلن معلومیده او په داسی حال کی چی په شر مندګی سره یی تعظیم کاوه وی ویل .

خواهش کوم مهربانی وکړی کښینئ .

شاهزاده شه‌ئین په ډیر دقت سره هغه‌له سره څخه تر پښوپوری له‌نظر تیراوپه ساده لهجه یی ورته وویل .

په داسی حال کی چی ولاړ دی مننه کوم نیکلای نیکلا یوویچ وویل :

مو ږ یوازی د څو دقیقو لپاره را غلی یو دغه د شهر ستان د ښار داشرافو سرکرده شاهزاده واسیلی لوویچ شه ئین دی . زما دکور نی نوم میرزا بولات تو ګا نفسکی دی . زه د محکمی مر ستیال یم ، هغه ټکی او مطلب چی مو ږ یی په پام کی لرو تاسو مبارك ته ور سوم او تر یوی اندازی پـــه شاهزاده او په ما یا په سمه تو ګه دشاهزاده په میر من او زما په خور پوری اړه لری .

ژلتکوف چی بیخی یی خپل ځان له لاسه ورکړی و نا ځایه کیناست اوپه لرزیدلـی آواز سره یی چی شونډی یی لړزیدی‌وویل:

(ښا غلو ، هیله کوم ، مهربانی وکړی کښینی) خو وریاد شول چی دمخه یـی دا خبره وکـړه خو چا پروا پری ونه کړه .

له ځایه پورته شو او په داسی حال کی چی په ویښتا نو یی لاس را کښه د پنجری په لور و ټښتید او بیا بیر ته خپل ځای ته‌راغی ببایی هم لاسو نه تریدل ، کله به یی‌ټکمی خلا صو لی او کله به یی بی ضرورته بدن ښوراوه .

په‌پای‌کی په داسی حال‌کی‌چی واسیلی لو- ویچ ته یی کتل په خوا ښینو نکی آواز سره یی وویل .

ګرانو، بنده خدمت ته‌تیاردی خوشه ئین غلی و نیکلای نیکلا یو ویچ خبری پیل‌کړی ویی ویل .

لومړی اجازه راکړی هغه شی‌چی‌مورالیږلی وه تاسوته یی بیرته درکړم .

او سور قاب یی له جیبه راویو ست او په میزباندی یی‌کیښود. البته داداسی څرګندوی چی تا سو ډیره ښه سلیقه لری خو مو ږ غو ښتل له تا سو څخه عا جزانه هیله وکړم چی د غه شان غیر منتظره سو غاتو نه بیا راونه لیږی .

ژلتکوف په داسی حال کی چی سوراوښتی و او سرپی ټیټ اچولی و او د کوټی تل ته یی کتل ویی ویل .

دسرویاقو توونبی

تیر پسی

وبخښی ... زه پخپله پو هیږم چی ډیر گناهگاریم . ښائی اجازه راکړی چی ستا سو په خدمت کی چای وړاندی کړم ؟

نیکلای نیکلا یو ویچ په داسی حال کی چی گنی د ژلتکوف د غه خبری یی نه دی اوریدلی خپلو خبروته دوام ورکړ .

پوهیږی ، ښاغلی ژلتکوف ، زه ډیر خوشحاله یم چی تاسو یو پاک او هوښیار سړیاستی چی په یوه اشاره په مطلب پوه شوی ، کومان کوم چی موږ سملاسی په خبرو سره پو هیږو ، که اشتباه ونه کړم نږدی اووه اواته کا له کیږی چی تا سو میرمن شاهزاده ورا نیکلا یو نا تعقیبوی ؟

ـ هو ! او داحترام له مخی یی ستر گی ټیټی واچو لی .

ـ موږ هم تر اوسه ستا په مقا بل کی هیڅ تدبیر نه دی نیو لی، خوباور وکړی چی نه یوازی کو لی می شول بلکی ښا یی تد بیرو نه می نیو لی وایی .

ـ هو ، سمه ده .

ـ هو ، خو تا سو پخپل وروستی عمل یعنی هماغه د سرو یا قوتو دوښی په رالیږ لو سره ، له هغی اندازی څخه چی د صبر کا سه تو ئیږی گام مو پورته کړی دی، پو هیږی ، زموږ دصبر کاسه تونیږی زه یی له تا سو نه پټوم ، لومړی چی زموږ په فکر کی راغلل دا و چی دولتی مقا ماتوته ورشو او مر سته وغواړو ، خو دغه کارمو ونه کړ ، او زه ډیر خوشحاله یم چی دغه کار مو و نه کړ ، ځکه بیا وایم زه سملاسی پوه شوم چی تاسو پوه او هو شیار یاستی .

ژلتکوف نا څا په په دقت سره ورته وکتل او پو ښتنه یی وکړه .

وبخښی څه مو وویل ؟ غوښتل مو دولتی مقا ما تو ته مرا جعه وکړی .. دا مو وویل؟ او په قاه قاه یی و خندل ، لاسو نه یی په جیب کی کړل او بیا یی سگرت و لگاوه ویی ویل .

ـ نو وموویل چی غو ښتل مو له دولتی مقا ماتو سره تماس و نیسی ؟.. ښه ئین وویل محتر ما ، غواړم ، و بخښی چی زه ناست یم ښه مو ویل ؟

شه ئین یوه صند لی را وړاندی کړه او پری کیناست هغه په حیرانتیا او کنجکاوی سره دغه سړی ته کتل او ستر گی یی نه تری اړولی .

نیکلای نیکلا یو ویچ په سختی سره دوام ورکړ .

پو هیږی ، ښا غلیه ، دا تد بیر هر و خت کیدای شی چی ستا سو په مقابل کی یی ونیسو . د نورود کورنی له مقدس بللو څخه تیری ... و بخښی زه ستا سو خبری نیسم.

د محکمی مر ستیال په لوړ اواز وویل .

ـ نه خیر ! وبخښی ، اوس زه ستا سو خبره نیسم ...

ـ مهربانی وکړی ، زه غوږ ورته نیسم . خو زه څو خبری لرم چی غواړم شا هزاده واسیلی لوویچ ته یی وکړم .

ژلتکوف دا وویل اوپر ته له دی چی نور تو گا نفسگی ته و گوری شه ئین ته یی وویل .

ـ اوس زما د ژوند ډیره سخته شیبه را رسیدلی ده .

محتر ما ، زه باید له تاسو سره پر ته له هرډول تکلیف اوقیدو شرط څخه خبری وکړی ..زما عرض ته غوږ نیسی ؟

شه ئین وویل :

مهر با نی وکړی ، او څرنگه چی د تو گا نفسکی غوسه ناکوحرکتونوته متوجه شو په بی حو صلی سره یی ورته وویل : اخ، نیکلای ، بس کړه ... مهربانی وکړی .

ژلتکو ف څو ثانیی تنفس وکړ او نا څا په یی پر له پسی خبری وکړی او شندی یی سپینی لکه دمړی شونډی یی حرکته وی، او داسی یی وویل : زه ستا د ښځی عاشق یم کار سخت دی ، خو اووه کا له پوره له نزاکت او له ناامیدیوډک عشق ما ته دا حق را کوی ، دا منم چی لو مړی کله چی ورا نیلا یو نا جنی وه ما ، هغی ته احمقانه خطو نه او لیکو نه لیږل او آن د ځواب انتظار می هم در لود ، دا منم چی زما وروستی عمل یعنی هما غه دوښی لیږل زیات احمقتوب و . خو .. زه اوس مخا مخ تا سو ته گورم او احسا سوم چی تا سو زما په حالت پوهیږی په دی پو هیږم چی هیڅکله نه شم کولی د هغوی مینه له زړه و با سم ...

محتر ما په دی هم پو هیږم چی دغه کار تاسو لپاره خو ا ښیو نکی خواخیروواياست وگورم چی دغه عشق او مینه زما له زړه څخه لری کړی ستا سو له لاسه څه کیدای شی لکه چی نیکلای نیکلا یوویچ وویل ، ما کوم بل ښارته تبعید کوی په هر صورت ، هلته به هم د همدی ځای په شان ورا نیکلا یو نا راته گرانه وی ، ما بندی کوی کو مه وسیله به پیدا کړم چی په بند یخانه کی هم هغوی له خپل ځانه خبره کړم. یوازی یوشی پاتی کیږی هغه هم مرگ .. زه حا ضر یم په هر بڼه چی تا سو و غواړی مرگ په پرانستی عیږ منم .

نیکلای نیکلا یو ویچ وویل :

مسا له ډیره اسانه ده ، یو دوه کارونه تا سو ته پیشنهاد کوو یا د تل لپاره له میرمن ورانیکلا یو ناڅخه لاس واخله یاکه دغه پیشنهاد نه منی ، نو موږ به هغه تدبیر ونه چی مقام ، دریځ، آشنایی اونوراړیکی او ارتبا طات مو ږ ته حق راکوی ، ونیسو .

خو ژلتکوف سره ددی چی د نیکلا نیکلا یوویچ خبری یی واو ریدی حتی ده ته یی و هم نه کتل . هغه شاهزاده واسیلی لو ویچ ته وویل .

ـ اجازه را کوی د لسو د قیقو لپاره له تاسو څخه لاړشم؟ زه یی له تاسو نه پټوم چی څم له میر من شا هزاده ورا نیکلا یو نا سره په تیلفون کی خبری کوم او په دی تر څ کی وعده در کوم هر څه چی دویلو امکان و لری ، تا سو ته یی وایم .

شه ئین وویل :

مهربانی و کړی .

کله چی واسیلی لو ویچ او تو گا نفسکی یوازی پا تی شول ، نیکلای نیکلا یوویچ سملاسی دخپلی خور میړه ته په سختی سره وویل :

داسی نه کیږی ! اصلا داسی نه کیږی ما دمخه تا ته وویل چی ټولی رسمی خبری زه پخپله غاړه اخلم ، خو ته سست شوی او پری دی ښود چی هغه دخپلو احساساتو په باره کی خبری وکړی ما په دو کلمو کی کار تماما وه .

شاهزاده واسیلی لوویچ وویل :

صبر وکړه ، اوس هرشی څرگندیږی. مهمه مسا له داده چی زه دی گورم ، پوهیږم چی دغه سړی نه شی کولی علماً دروغ ووایی او چل ول و کړی .په رښتیا سره فکر وکړه نیکلای ، دغه سړی په هغی مینه کی چی لری یی گنا هگار دی مگر کیدی شی دعشق په شان د حس واگی (قبضه) چی تر اوسه چاو نشواری کو لی هغه تفسیر کړی په لاس کی ونیسی !

شاهزاده له لږ څه فکر وروسته زیا ته کړه :

ـ زما زړه ددغه سړی په حال سوځیږی، نه یوازی زړه می سو ځیږی بلکی داحس کوم چی په یوه ستره روحی پیښه کی گیر شوی یم ،

نیکلای نیکلا یوویچ وویل :

داگډوډی ده .

له لسو دقیقو وروسته ژلتکوف راستون شو ، ستر گی یی ژوری پرتی وی او ځلیدلی چی گڼی له اوښکو ډکی دی ، څرگندیده چی هغه اداب او د معا شرت دود هیر کړی چی څوک چیر ته کیښنی او نور چلند یی معقول نه و . بیا هم شا هزاده شه ئین په دی ټکی پوه شو اوپه غو سه شو .

ژلتکوف وویل .

ـ زه حاضر یم او سبا به نور تا سی زما په باره کی هیڅ شی وانه وری ، چی گنی تا سو لپاره مړ یم ، خو په یوه شرط . شا هزاده واسیلی لوویچ ، زه دغه ټکی تاسو ته وایم ، پو هیږی ، ما د دولت پیسی لگو لی دی او خا مخا باید له دغه ښار څخه و تښتم ، اجازه را کوی میر من شاهزاده ورا ته وروستی لیک ولیکم ؟

نیکلای نیکلا یو ویچ چیغه کړه :

نه هیڅ لیک مه لیکه

شه ئین وویل .

ډیر ښه ، ویی لیکه .

ژلتکوف په داسی حال کی چی له کبره ځکه خندا یی په شونډو کی وه وویل.

ـ والسلام ، پای ته ورسید . تا سو به نورزما په بر خه کی هیڅ شی وانه وری او البته نور به ما هیڅکله ونه وینی . میرمن شاهزاده ورا نیکلا یو نا اصلا و نه غو ښتل له ما سره خبری و کړی . کله چی له هغوی څخه پو ښتنه وکړه ، آیا امکان لری په ښار کی پا تی شم چی لږ تر لږه کله هغوی ووینم ، هغو ی ځواب راکړ :(آه، که تا سو پو هیدلی دغه جر یان څومره زه په تنگ کړی یم !هیله کوم حومره چی وس لری ډیر ژریی بند کړی) . زه هم ټول دغه جریان بند وم . لکه دا چی هر څه زما دلاسه کیدل ومی کړل ؤ

دشپی کله چی واسیلی لوویچ کورته راغی له ژلتکوف سره یی دکتنی ټول جریان خپلی میر منی ته بیان کړ چی گنی ځان یی موظف با له چی د غه کار وکړی .

که څه هم ورا ډاډه وه ، خو تعجب یی ونه کړ او حیرانه نه شوه د شپی په پای کی کله یی چی میرمن دده بستری ته ورغله، ورانا څاپه ددیوال په لور راو گرځیدله ویی ویل :

ـ باور وکړه ، زه پو هیږم چی دغه سړی به ځان و وژنی .

میر من شا هزاده ورا نیکلا یو نا هیڅکله و رځپاڼه نه لو ستله ، ځکه خو تو راوه او بل یی نه شوای کو لی په هغی ژبه چی ورځپاڼه پری خپریده پوه شی.

خو خپل سر نو شت مجبوره کړه دورځ پاڼی هما غه مخ راواړوی او سملاسی یی په هما غه ستون سترگی و لگیدی چی هلته لیکل شوی و :

(له اسراره ډک مرگ : بیگا په اوویجو دپلټنی د اداری منصبدار ژلتکو ف ځان وواژه، دخیړنی د مقاماتو د خبرله مخی دهغه د ځان وژلو سبب د دولت د پیسو خوړل و . په هر حال پخپله ده پخپل لیک کی دغه ټکی یاد کړی . لکه چی د شا هدا نو د شهادت له مخی په دغه عمل کی پخپله اراده څرگنده شوی ده ، تصمیم یی ونیودده جنازه کالبد ما تو لو ته و نه لیږی) .

ورا فکر وکړ .

(ولی می دا کار د مخه حس کاوه ؟ ولی می دغه دناوړی پیښی عواقب حس کول؟دا څه و . عشق یا لیو نتوب ؟)

ورا ټوله ورځ د گلا نو په باغچه اودمیوو په بڼ کی گر ځیده . نا آرامی چی شیبه، په شیبه ورته زیا تیده . دا یی آرام ته نه پریښوده ټول فکر یی نا معلوم شخصی پ.پ ژ ته چی هیڅکله یی نه و لیدلی او هیڅکله به یی و نه وینی متو جه و .

نوربیا

از شگفتی های رنگارنگ جهان

ترجمه نورمحمد «همتا»

از مجله سپو تنیک

تولد بعد از مرگ

*گالینه • درهشتمین ماه حاملگی خـــود مرگ کلنیکی را متقبل شد• او را از مرگ نجات دادند و مو فقا نه تولد کرد . البته این حادثه خا صی است .

• درتمام نشریه های طبی تنها یك حادثه مشا به به آن در سال ۱۹۷۷ دراستر لیا دیده میشود، امادرآنجا توانستند مادررانجات دهند مگر طفل تلف شد•

(•) . مرگ کلنیکی عبارت از مر حله اول مر گ بیا لو ژیکی است که در این مر حله ار گا نیزم جسم از فعا لیت باز مانده تنها حجرات آن میتوانند چند دقیقه محدود زنده بمانند

دراتاق مخصوص دوکتوران گالینه رابرای ولادت آماده می‌سازند•

زن جوانی بیستو پنج ساله احساس کسالت کرد، داکتر خواسته شده بخانه مـال اندیشانه او را به شفا خانه فر ستاد . وضـع مریض در شفا خانه بد تر شد ، نا گاه از خود رفت ، تنفسش قطع شد ، قلب از تپش باز ماند و فوت کرد .

داکتران مؤظف کمك های او لیه فـــوری و عملیات را شروع کردند .• تنفس مصنوعی را از طریق دهن توسط دهن و مساژ بستهٔ قلب داده شد . بعد از نود ثانیه قلب دوباره به فعا لیت آغاز کرد . اما روی همر فته حا لت مر یض نا گوار و نتا ییج فیز یولو- ژیکی وی تهدید کننده بود : فشار خون پایینتر از (۸۰ر۴۰)وچهرهٔ مریض کبود گردیده و با وقفه تنفس می کرد ، ضربات قلب رو به خا مو شی بود ، نتا ییج الکترو رادیو گرامی نشان دادند کهدرقسمت راست قلب مر یض ضربان شدید است، متخصصین طبی لختـــه شدن خون را در وجود مر یض تشخیص کردند . بدینمعنی که علت مرگ کلنیکی گا لینه لخته شدن خون در شاه رگ های ریوی است . در گذشته نزدیك لخته شدن خون رادر وجود به قضا وقدر ارتباط میدادند• امروز نیز در تمام دنیا بیستو یك فیصد از تعداد عمو می کسا نیکه سا لانه می میرند از اثر این مر ض بوده و این تعداد رو به افزایش است .

جهت مجادله با این خطر روز افزون در اتحاد شوروی مر کز سر تا سری تشخیص و تداوی فوری چنین امراض نا گهانی تاسیس شده است . متخصصین طبی ایکه در این مرکز کار میکنند بهگروپ کمك های اولیه و عا جل و سرویس هوایی طب و قابوی ارتباط نزدیك دارند . یا به عباره دیگر متخصصین این مرکز مریضانیرا معالجه مـــی نماینـــد که میتوان امراض شا ترا به حریق ناگهانی متا یسه کرد .

دراین مرکز صحی «آتشکده» داکترجراح جاندا نا ترادزی مدت بیست سال است که کار میکند و فعلا رهبری مر کز مذکور را نیز بعهده دارد . تجارب مبارزهٔ نا مبرده با چنین امراض در حفظ الصحه اتحاد شوروی عملی ، مطالبه وتعمیم بخشیده میشود•

در سال ۱۹۶۶ جاندا نا ترا دزی با داکتر داخله پاول زلو چیفسکی اولین تحقیق خودرا در کلنیك انجام دادند . خواستند مریضی را نجات دهند که چون گا لینه به مر ض لخته شدن خون در حجراب سینه مصاب بود. طریقه تداوی داکتر ناترادزی در آنو قت مو ثر واقع نشد اما نا مبرده به مبارزهٔ خود ادامه داد . وی در مدت کارش از هشتادو سه نفر یکه به مر ض لخته شدن خـــون مصاب بودند شصتو نه نفر آنهارا نجات داد

داکتر جا ندانا ترا دزی با گروپ متخصصین به کمك گا لینه نیز شتا فت ، مسله ایراکه باید حل میشد با چندین مشکل دیگری در مقا بل داکتر نا ترا دزی قرار گرفت . یعنی در شرایط دشوار مر ض لخته شدن خو ن باید هم مادر و هم طفل نجات داده شود . ناترا دزی عملیاتی را روی دست گـــر فت که تصور آن در چو کات شرایط عملیا ت نمی گنجید . مر یض را در میز عملیات گذاشته بی حس سا ختند ، عملیات شروع شد . در دست جراح عو ض نشتر جراحی پایپ طویل ، نازك و مخصو ص قرار داشت ورید آرنج دست راعریان وتوسط گیرایـــی مخصو ص محکم گر فته آنرا پاره کرد . پایپ مذکور را در آن فرو برد هم چنان سیستم رادیو سکوپی ارتباطی عیار و پردهٔ تلو یز یو نی آن روشن شد . مسیر نازك پایپ در پردهٔ رادیو سکوپ تمیز و منعکس می‌شد• پایپ در عمیق حجرات سینه نفـــوذ واز طریق ورید مجوف بد هلیز راست قلب پیشبرده شده در بطن راست نمایان شد ،

بالاخره تا شاه رگ ریوی رسیده ودر دخول به شش متو قف شد که محل عارضه بود. فلم برداری رادیو سکو پی بدون و قفـه ادامه داشت . محدودیت و حجم صد مه رگ های ریوی تعین می شد در پردهٔ تلویزیونی واضح دیده‌میشد جراح‌درشرایط ذ یقی عمـــل می کرد . دشواری حا لت‌در نتا ییج مطالعات فیز یو لو ژیکی نیز منعکس می شد فشار در شاه رگ های ریوی شدیداً بالا رفته حر کت نبض بسیار ضعیف و ضربان قلب یکصدو چهل یعنی تقریباً دو مر تبه بالا تر از حا لت تعادل بود .

پردهٔ تلو یز یو نی دو باره روشن شد ، انجام پا یپ فرو برده شده در شاه رگ‌ریوی دو باره بحر کت در آمد ، عبور از مجرای اصلی آسیب رسیده قسما تامین شد، هـــم زمان جریان خون قطع شده نیز بر قرار شد. اتفا قی عجیبی رخ داد : چهره گا لینه تغیر خورد کبودی بز حمت جای خود را به رنگ قا بل شنا خت داد . قرن ها به لرزه در آمد یعنی مر یض وا ضح تلفظ و بسهولت تنفس می کرد .

گالینه مادر شیوپسر سالمی‌بدنیا آورد

مر حلهٔ دوم تداوی فرا رسید . از طریق همان پیپ تر کیبی که لخته های خون را منحل می کرد عبور داده شد ، قا بلیت انتقال رگ ها کا ملا بحا لت عادی بر گشت ، خون بطور عادی به مشبوع شدن از اکسیجن آغاز کرد فکر می شدکه خطر بر طرف شد. اما قلت متداوم اکسیجن تو لد قبل از وقت را بار می آورد ، واین خود سوال پیچیدهٔ دیگری را در مقا بل جراح ناترا دزی قرار داد که از چاره خارج است چون بعد ازمنحل سا ختن لخته های خون لحظا تی دوران آن تکمیل نمیشود ، اگر ولادت صورت گیرد امکان دارد که از خو نریزی فراوان گالینه بمیرد هم چنان اگر عملیات رحم جهت نجات طفل اجرا شود گا لینه نیز جان بسلا مت نمی برد .

به این اساس بخا طر نجات زن جوان ، بخش داخلهٔ مر کز سر تا سری تشخیص و تداوی فوری انستیتوت تجر بوی عیار و گالینه به آنجا انتقال داده شد. نزدمتخصصین که تحت رهبری ولادیمیر رادیو نوف درین بخش کار میکرد ند سوال ایجاد شد : اثرات لخته شدن خون را که با عث مر گ کلنیکی شده بود ازوجود گالینه بزدایند. گـالینه در اتاق عملیات بخش دا خله که بصورت خاصی تجهیز شده بود تحت فشار اضافی اتمو سفیر او کسیجن را تنفس می کرد تا به تدریج قلت او کسیجن دروجود گا لینه تکمیل شد .

در اتاق تجهیز شده بصورت خاص داکترـ ان گالینه را برای ولادت آماده می سازند .

متخصصین تصمیم گرفتند که گا لینه به شکل طبیعی چون زن سا لم و حامله دار باید تو لد کند . قا بله ها برای اینکه ولادت طول نکشد با احتیاط زیاد گا لینه را برای اجرای این عمل عیار سا ختند و گا لینه نیز پسر مقبول و صحتمندی را تو لد کرد .

تشو شات رفع شد ، گا لینه مادر شد ، نامبرده پسر سالمی رابدنیا آورد.

ترجمهٔ محمد اکبر نظری

یك وسیله ترانسپورتی غولپیکر

ادارهٔ قطار آهن آلمان چندی قبل طرح سا ختن یك قطار آهن بار بر را به قوهٔ نی (۸٤۰۰۰) اسپ پاور روی دست گرفته ونخست چهار عدد از ین وسایل سریع اسیر را طور امتحا نی به استفاده ئی شر کت بارچالانی (ترانس اروپا اکسپرس) قرار داد . این یگانه قطار یست که قدرت بزرگ و سر عتفوقـ العاده سریع آن با عث تعجب مسا فرین گردیده است . ا ین اداره در نظـر دارد وسایل ترانسپورتی دیگر از ین نوع و نوع بر قی آن را که سر عت آن دو صد کلیو متر در سا عت است در اختیار ممالك هم جوار و خوا هشمندان دیگر نیز بگذارد . و با جدیت و پشت کار هر چه تمام تـر در سا ختن نوع سر یعتر آن از رقم فوق الذکر میباشد .

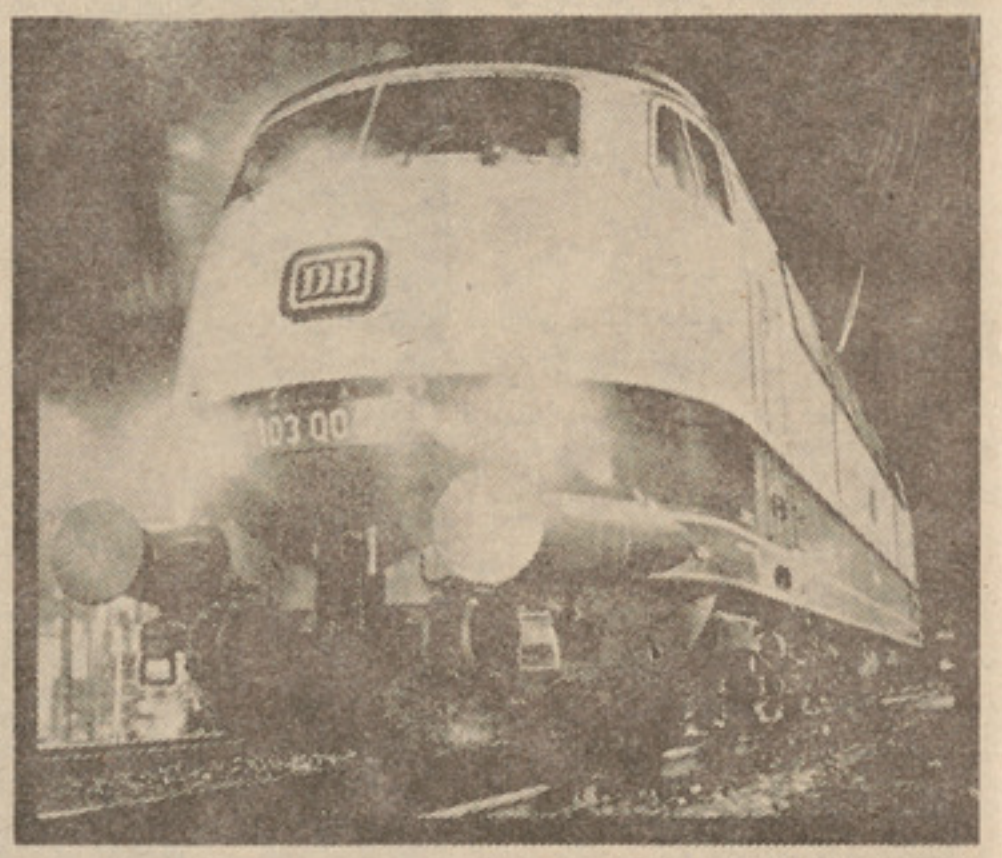

عهد حجر

درست در میان چشمه زار ها ودر یا چه های خروشان امازون در کو لمبیا طائفه نی از نژاد و خویشا وندان اند یا نائی هاکشف گردید ه که آن ها هنوز از آلات و ابزار دستی سنگی استفاده می نمایند ، آن ها لفظ عجیبی دارند که‌برای فهم زبان‌آن‌هابایست از پا نزده لسان مختلف اهالی دیگری که در اطراف و اکناف اند یانا در منا طق امازون سکو نت دارند استفاده کرد . چنین فکر میشود این طا ئفه‌یی نو پیدا نسبت به نژاد (یوری) که قرن ها با ینطرف مرده و نیست شده اند زیاد عمر داشته اند .

این ها مجموعاً دو صد نفر در یك خانه‌یی سنتی گسترده زندگی میکنند . این اندیاـ نائی های عهد حجر ، حین جستجوی یـك تا جر پو ست که مفقود الاثر شده بود کشف گردیدند..

خود کشی نهنگ‌ها

بفاصله دو صد کیلو متری شمال سد نی بملا حظه رسید که به تعداد شصت نهنگ باتر شناوری شان بسوی ساحل و پر تاب کرده نشان درخشکه خودکشی نموده بودند. ما هرین برای اینگو نه انتحار دسته جمعی کدام علتی نیا فتند ، مگر اکثر آنها چنین ابراز نظر نموده اند که این حیوانات تحمل شانرا ازدست داده بودند . سال گذشته نیز تقریباً پنجاه نهنگ بهمین تراژدی جـان سپرده بودند .

تشخیص امراض توسط موی

داکتر ای کار دوس مر بوط پـو هنتون مشیگان امریکا درنتیجه تحقیقاتی با یـــن فیصله رسیده که موی سر دانش آموزان ذکی نسبت به همتطاران عقب ماندهٔ شا ن دارای مقدار بیشتر مس و جست و مقدار کمتر آیودین ،سرب وکادمیوم مـی‌باشد. از محتویات عناصر ذره بینی کـــه در مـوی مو جود است میتوان به بسیار سهو لت کمبود عمیق مواد ، امراض دماغی ارثی ، بیماری شکر وبسا اختلالات میتا بو لیـك را تشخیص داد. دکتور ای بایـن عقیده است همینکه کار استندرد سا ختن بعضی شیوه های معا ینه تکمیل گردد ، تحلیل عناصر ذره بینی موی بحیث‌یك طریقه‌جدید تشخیص بیماری مورد استفاده عام قرار خواهد گرفت.

از تباط دوش باصحت

مرد هفتادو چهار سا له هندی مو سو م به جنا بای از جمله هفت هزار کیلو متر مسافه معینه راه پیمایی اش تاحال هـــزار کیلو متر آنرا طی نموده است . بتاریخ سی ابریل امسال وی از سر نیگر کشمیر حرکت کرد وتوقع دارد کـــه تـــاخیر د سمبـر سال جاری به کا نیا کو ماری نقطه جنوبی نیم قاره هند موا صلت کند . این باز نشسته معیوب هنگام موا صلت به دهلی اظهار داشت اگر میخواهید زنده بمانید باید راه پیمایـی کنید وهـر گـاه خـواسته باشید از عمـر طویل بر خوردار شوید باید بدوید .

درزیر کوه‌های آتشفشان !

آثار و بلا یمی از یو نان با ستان از شهر قد یمی (تیرا) در یکی از جزایر یونان کشـف گـــر د یـــــد ه ، ا یـــن شهر که با آثار قد یمی اثر از زیر کو ه های آتشفشان آزاد سا خته شده برای‌باستان شنا سان یو نا نی قا بل ارزش و اهمیت بزرگ است . شهر (تیرا) یك هزار وپنجصد سال قبل از میـلاد مسیح اعمار گردیده ودر زیر مواد مذاب کوه های آتشفشان مدفون بوده است . و امروز بحیث مر کز جزیره‌ئی (کیك لادی) عرض اندام کرده است این شهر هما نند شهر (کرینا) که از آن هفتادو پنج کیلو متر فا صله دارد یك شهر کلتوری و مینا توری است . طرح درست این شهر قد یمی مانند سابق تر میم و از نو اعمار میشود . جاده ها و میدان های که در آن زمان در این شهر ایجاد شده بدر ستـــی شنا خته میشود . دروازه ، کلکین ها و روشنی انداز های این خانه ها به حا لت اولی خو یش با قی مانده و بدون آسیبی از زیر کوه ها آزاد سا خته شده اند .

تازه‌هایی از هفت اقلیم

تنظیم و ترجمه از : حسام‌الدین برومند

زنان مبارز در نبرد بخاطر صلح جهانی

فدراسیون بین المللی زنان دموکراتیک جهان ، امسال در روز بین المللی زن در مورد اظهار همبستگی وکار دستجمعی بازنان مبارز جهان ، در نبرد بخاطر صلح و آسایش مردمان ودر مورد مبارزه علیه مسابقات تسلیحاتی بمنظور آمادگی برای استقلال ملی ، آزادی و ترقی اجتماعی کشور های در بند ودر مجموع برای تساوی حقوق زنان و تامین سعادت و خوشبختی این موجودات بیش از پیش ابراز علاقمندی کردند . صلح و جنگ منحیث دو پدیدهٔ متضادهمیشه مورد سوال جنبش های بین المللی زنان قرارگرفته

در همین رابطه فعالیت فدراسیون بین‌المللی زنان دموکراتیک جهان برای تحکیم و حدت و سهمگیری زنان در مبارزه به خاطر تامین صلح در سراسر گیتی ازارزش بزرگ برخوردار بوده است . بخصوص زنان کشور های سوسیالیستی منحیث نیرو و قوهٔ فعال و مثبت ، این جنبش ها را توانایی بیشتر بخشیده و تمامی زنان را از پروگرام های مصممانه برای ادامهٔ نبرد برای صلح و کار دستجمعی ، برای آزادی و استقلال خلق ها

و بالاخره نبرد برای صلح پایدار و ترقی اجتماعی آگاه نموده ویك روند تازه را در نهضت زنان گشوده اند . گرچه زنان در کشور های سوسیالیستی به حقوق انسانی خویش .حقوقی که بدان نیاز داشته‌و خواست مشروع شان است ، نایل آمده . با این وصف همیشه کوشیده اند حلال پروبلم های سایر زنان جهان باشد . تا باشد که صلح را میان کشور ها ئیکه با سیستم های متفاوت اجتماعی زندگی دارد ، در احیای حقوق شان کمك کرده وصلح را منحیث یك ضرورت بزرگ عصر کنونی و یگانه راه برای ترقی اجتماعی معرفی کرده باشند و از همین لحاظ امروز نبرد برای استقلال و حاکمیت ملی بیش از پیش بالا گرفته است . برای دموکراتیزه ساختن زندگی عموم مردم ، ملل جهان برای تساوی حقوق زنان برای برطرفی مریضی ها و علالت و ناتوانی های اجتماعی و محو بیعدالتی های جهان سرمایه داری و قدرت ها و نیرو های ارتجاعی ، فعالیت های پیگیر ادامه دارد و جنبش های زنان علیه پروبلم های موجوده ناشی از عوامل فوق روز تا روز ازدیاد یافته و اوج میگیرد و زنان در اثر لاقیدی های اجتماعی و بیتفاوتی ها وبی علاقگیی اولیای امور کشور های امپریالستی‌و ارتجاعی ودر مورد آن رویداد ها و حوادث جهانی که سعادت ، صلح و ترقی اجتماعی را بهم میزند ، مبارزه متین و محکم را راه انداخته اند . سال بسال تشریك مساعی و نفوذ زنان رشد بیشتر یافته است . جنبش های زنان برای حل پروبلم های زنانیکه در اسارت بسر میبرند و یا در تحت شرایط نامساعد زندگی میدارند خیلی ها موثر ثابت گردیده و پیوسته چشمگیر بوده است صرفنظر از تصامیم نافعی که در زمینه کار بیشتر به خاطر گسترش صلح وتساوی حقوق زنان صورت گرفت با یست نتایج کنفرانس جهانی مسکو در خزان سال‌گذشته که در آن برای یك زندگی صلح آمیز و خوشبختی آفرین برای همه اطفال آینده تصامیم سودمندی اتخاذ گردید ، میتواند مهمترین تدبیر و مهمترین فعالیت در سال بین المللی طفل از طرف اتحاد شوروی باشد. بهمین منوال در سند عمدهٔ که در کنفرانس سی و چهار مین سالروز ملل متحد که در آن نمایندگان و مشمولین تمام کشور ها اشتراك داشت ، این مطلب صراحت‌کامل پیدا کرد که فقط و فقط با یستی از همه امکانات دست داشته در قبال جدو جهد بین

المللی برای تحکیم و گسترش صلح با یستی بیش از پیش کوشید . در سند تذکر رفته بود که مسابقات تسلیحاتی بایستی توقف یابد، منع سلاح های هستوی و خلع سلاح عام وتام صورت گیرد وبا خلع سلاح است که گام بزرگی در جهت انسان دوستی واهداف نجیبانهٔ بشریت آگاه‌و مترقی بر داشته میشود ، با یستی حقوق اطفال را احیاء نمود ، بشریتیکه بشریت وظیفه‌دارد، بهترین چیز هایی راکه در اختیار دارد ، برای اطفال بدهند پیشنهاد اتحادشوروی در سی و چهار مین سالروز مجمع ملل متحد در مورد غیر قابل قبولی یك سیاست هگمونیستی در مناسبات بین المللی، حمایت کامل یافت امضای قرار داد سالت ـ۲ـ میان اتحاد شوروی و امریکا در تحکیم‌مناسبات نیك جهانی و روابط سیاسی زیاد مهم تلقی گردید . سهم آشکارا و علنی زنان بر علیه تصامیم و پلان هایی (ناتو) دربارهٔ اعمار پایگاه های جدید امریکایی و راکت های جدید در غرب اروپا ، بخصوص قدرت تصمیم طلبی زنان شوروی را بیش از پیش توانایی بیشتر بخشیده است . لئونید ـ بریژنیف زعیم حزبی شوروی بمناسبت سی امین سالروز جمهوریت دموکراتیك آلمان متذکر گردیده بود که میلیون ها انسان‌در جهان به‌این مسله می اندیشندکه توازن و تساوی قواء در اروپا میتواند و مجبور است حفظ گردد البته آنهم از طریق خلع سلاح که یك اتو مسفر اعتماد و اطمینان ایجاد مینماید . در سالیان اخیر جنبش های زنان در سطح بین المللی در نتیجه پلان خلع سلاح همیشه قابل دقت وملاحظه بوده است . نظر به عطش زنان ملل گیتی به‌صلح و آزادی ، در وین سیمیناری دایر گردید، درآن تذکر رفته بود که حزینه های گزافی که از طرف کشور های (ناتو) وقف اسلحه های مخرب میگردد زندگی ملل راهم به مخاطره می اندازد بهمینگونه پروبلم های زنان کارگر در مجمع زنان دموکراتیك بین المللی دربودایست مورد ارزیابی وبررسی قرار گرفت کمیتهٔ زنان اتحاد شوروی سهم بین المللی شانرا ایفا وناراحتی شانرا در برابر نیرو های امپریالیستی که متعرض صلح آزادی زنان در کشور های امپریالیستی اند ، ابراز داشتند بیشتر ازهمه حلقه های ارتجاعی اصلاع متحده امریکا می خواهند پروسه پیشرو و تکاملی صلح را در عرصه بین المللی سد شوند و متوقف گردانند زنان شوروی بنا ابراز داشتند ما زنان اتحاد شوروی علیه تصامیم و نیات دامن زنندهٔ که جنگ سردنیزاست، اعتراض مینماییم . بدون شك این سیاست خطرناك در صلح و امنیت جهانی صدمه وارد می آورد اما همه زنان آگاه و مترقی معتقد بدین اصل اند که سیاست صلحجویانه دول سوسیالیستی خدشه ناپذیر است .

درصدد تخلیهٔ یخچال های طبیعی

فیلسوف یونان قدیم (تالس فون میلت) که در (۲۶۰۰) سال قبل المیلاد میزیست آبرامبداء همه موجودات میدانست . اگر خوب دقیق شویم آب ماده‌ایست که درطبیعت هیچ مادهٔ بقدرآن چنین وافسردیده نشده ، چونکه دو سوم حصهٔ سیارهٔ راکه بالای آن زندگی میکنیم، ازآب متشکل گردیده‌است ودر ترکیب موجودات حیه نیز آب بقدر کافی وجود دارد . وچون یك انسان با لغ در مجموع از هفتادمایع ترکیب یافته که ده فیصد آن آب میباشد . بعضا ساختمان ارگانیزم وجود بسا موجودات بترتیبی است که حتی تا (۴۰۱) روز امکان زیستن بدون آبرا دارد که از جمله میشود از شترنامبرد. اما در مورد انسان مسئله برعکس است . شاید برای چند روز محدودی انسان بتواند بدون غذا زنده بماند اما بمحض اینکه وجود ده فیصد آب خویشرا از دست بدهد . برای ارگانیزم وجود مرگ بار مـنی آورد . معذالك بسیاری از محققینی‌که برای تامین آب آشامیدنی برای آینده مصروف بررسی اند. ازروزی هراس ووحشت دارندکه تشنگی دردآلودبه بعضی انسان هادست بدهدهرچند که زمین را میشود (سیارهٔ آبی) نیز نا مید چراکه سه چهارم حصهٔ زمین را آب فرا گرفته است . درست (۹۷٫۵) فیصد آ ب بحرنمکی وتلخ بوده وتنها (۲٫۵) فیصد یا بعبارهٔ نود میلیون کیلو متر مکعب آ ب شیرین بصورت طبیعی درطبیعت موجوداست. وآب آشامیدنی شیرین که انسان ها برای خوراك از آن میتوانند استفاده ببرند از همین (۲٫۵) فیصد استفاده میشود . از طرفی بسیاری زمین های لم یزرع وخشك از عدم موجودیت آب شیرین رنج میبرند . در بسیاری شهرها ومراکز صنعتی نیز وقت بوقت تدابیر ذخیروی آب های شیرین اتخاذ میگردد کنون چون فقط (۲٫۵) فیصد آ ب شیرین کفایت اینهمه مصارف مردم را نمی کند، کشور های جهان در صدد باز کردن راه های حل جدید برای شیرین ساختن‌آب های شور اند تابدینترتیب نیاز آب های شیرین را تدارك دیده باشند . بطور عموم پروبلم ذخایر آب های شیرین پروبلم بزرگ است یك قسمت آب های شیرینی‌که در تحت الارضی ها ذخیره شده اند که از طریق فوران ها عندالزوم بیرون کشیده میشوند ویاهم هستند مخازن آب های شیرین بصورت منجمد وکوه های یخ . در واقع‌یك صدم حصهٔ آب ها منجمد اند نظربه مطالعات تنها در بحیرهٔ بایکال یك پنجم حصهٔذخایر آب های شیرین نهفته است . اگر از نگاه فیصدی آبهای‌شیرین موجودهٔ زمین محاسبه گردد، ۲۱ فیصد آب های شیرین از جملهٔ صد فیصد برای مصارف صنعت و زراعت بمصرف میرسد ومتباقی صرف خوراك مـی گردد از همینرو تلاش برای بدست آوردن آب‌های شیرین یك سلسله‌پیچیدگی ها را در ساحهٔ صنعت بار آورده وازطرفی با عث کثافت بخش بیوسفر زمین گردیده است . از (راین) هرماه (۱۲۵۰) تن نمك بیرون می آورند . در بسیاری از کشور ها برای امور تدبیر منزل وسایر امور اقتصادی مجمو عا (۳۶۰۰۰۰) کیلو متر مکعب آب در سال بکار برده میشود که این مقدار آب بکلی آب شیرین طبیعی نبوده بلکه آب هـای شور را شیرین ساخته اند یعنی آب ها ی شیرین مصنوعی ، است . از همین (۲٫۵) فیصد آب شیرین برای آبیاری، زراعت ، پروسه های محصولی وغیره استفاده‌میگردد. با اینهمه ضرورتیکه به این فیصدی نا چیز آب های شیرین محسوس است آیابزودی این (۲٫۵) فیصد آب شیرین به اتمام نمی رسد؟ درینصورت فردا معضلهٔ کم آبی‌چگونه مرفوع خواهد گردید چه از طرفی نفو س زمین تا سال (۲۰۰۰) دو چندان خواهد گردید بهمین مقیاس محصولات صنعتی در جهان ۱۵ چند میشود . تولیدات برقی ۱۸ چند ومحصولات وسایل خوراکی حداقل سه چند میگردد که نیاز به آب نظربه مطالعات وسنجش های علمی به هشت چند بالامیرود آیا پاك کاری آب های شور میتواند کلیه پروبلم های‌کم آبی راحل بنماید؟ بهیچوجه، سالانه تا (۴۵۰) میلیارد متر مکعب آ ب بشکل باران های مصنوعی در آمده و دوباره سر ازیر میگردد . در حال حاضر نیاز به‌آب شیرین به بالاتر از شش میلیون متر مکعب بالغ گردیده، مسلما تا سال (۲۰۰۰) گام های سودمندی برای شفاف وتصفیه کاری آب های طبیعت برداشته خواهد شد زیرا تدابیر موثری در دست اجرا و یا در حال اتخاذ است . مطالعات نشانداده که درآب های‌ابحار ودریا ها بقدر کافی محلول پنتریت ونیترات موجود بوده وبرای شفاف ساختن و قابل استفاده گردانیدن آب لازمست محلول های متذکره را از آب جدا نسازیم که در ین قسمت کار های انجام پذیرفته . سیستم های گوناگونی برای تهیه آب شیرین ازآب های شور در دست اجراست که از جمله باید از (سیستم دورانی) نامبرد . تصفیه خا نه (نووتوکوفسکی) تا نودوهفت فیصد آ ب شیرین را میتواند فعلا برای کشوریکه تصفیه خانه در آن ساخته شده تهیه بدارد. بترتیبیکه نود وهفت فیصد آب در سیستم دورانی چرخ زده ودرذخیره های آب شیرین جمع میگردد وفقط سه فیصد آب دو باره بدریا وابحار میریزد . اولیای امور در دریای (ولگا) نیز عین همین (سیستم دورانی) را برای تهیه آب آشامیدنی ومجزا ساختن آب شوراز آب های شیرین بکار بسته اند . متخصصین در صدد اند شرایط و امکاناتی را بیابند که این پروسه عمرانی سریع و شدت بیشتر یابد . از ینرو همکاران انستیتوت (فودگن)ازطریقه عملیه اکسیدیشن بیوشیمیکی پیروزی های چشمگیری درزمینه بدست آورده اند وازین طریق تصفیه کاری وتقطیر آب شیرین خیلی ارزانتر بدست می آید . از یکطریقه برقی که در موجودیت ذرات آیدروکسید آهن عملی میگردد ویك آزمایش بس ساده میباشد وآنرا سیستم آزاد میخوانند روزانه ده هزار متر مکعب آب در شهر جریان پیدا میکند .

این سیستم فعلا در امریکا، بریتانیا ، فرانسه و ایتالیا مرعی الاجرا بوده واز جمله پروگرام های همه جانبهٔ تدابیر برای حفاظت بشر ودسترسی به آب های مورد نیاز ، محسوب میگردد . در حصص داخلی (ولگا) واورال (۳۲۶) نوع فعالیت در زمینه تهیهٔ آب های شیرین صورت‌گرفته وروزانه در حدود چهار میلیون متر مکعب آب شفاف بدست می آید . در ۲۲ شهر بزرگ جهان وسایل شیمیایی نیز برای‌آب های منازل ساخته شده که تا حدودی در تهیه آب آشامیدنی موثریتش را بجاگذاشته است، در حدود یك میلیون متر مکعب آب روزانه از منابع آب های غیر شیرین وغیر تصفیه شدهٔ بحیرهٔ سیاه وبحیرهٔ آزوف‌کاسته میشود ومسلما این مقدار آب کاسته شده، آبیست که دیگر طرف استفاده قرار گرفته میتواند که در اثر مساعی قابل استفاده شده است . دستگاه های تصفیه کاری وشیرین ساختن آب های شور ازطریق علمی وعملی آن در (۱۲۰۰) دریا، بحر فعلا در حـام فعالیت است فعلا یك پروگرام وسیع د ر بسیاری نقاط جهان دردست اجراست وذخیره های آب های شیرین که ازطریق پاك سازی بدست می آید نیز روز تا روز در حـال فزونی است تصفیه وتقطیر آب های‌که مورد توجه جدی وخاص متخصصین قرار گرفته، بدون شك در تنظیم امور اقتصادی کمك بسزایی مینماید ، انستیتوت بررسی طرقی که ازطرف کشور های سوسیالیستی فعالیت دارد بدون تردید سرمایه های آبی آب های

بقیه در صفحه ۴۲

گرایش وتمایل به‌فلم‌های ریالیستکی

در سال ۱۹۶۵ درفستیوال بین‌المللی فلم در کار لوی دالوی‌ودر سال ۱۹۶۶در فیستوال بین المللی فلم در فرانکفورت آلمان دو جایزهٔ بزرگ به دو فلمی داده شده بود که از طرف مو سسه فلمبرداری قر غز ستان اتحاد شوروی تهیه دیده شده بود واین جای بسیار مبا هات است چه در حدود یکصد سال قبل مردم قرغزستان بجـز زندگی کوچیگری در زندگی بدوی از تمدن یـك سره بیخبر بودند و لی الحال لحظاتی فرا رسیده که فلم های این سرزمین، اینهمه استقبال میگردد ودر قطار فلم های بین‌المللی قرار میگیرد از ین که بگذریم در طول دهه هفتاد و بخصو ص در سال ۱۹۷۰، ۱۹۷۴ و۱۹۷۶ فلم های سا خته شده درجمهوری قرغزستان در فستیوال های ملی وبین ـ المللی از ارزش خا صی بر خور دار گردید از آنجا ئیکه در بارور سا ختن هنر سینما رصا لت های ادبی و فر هنگی صنعت فلمبر ـ داری را غنا می بخشد معذالك تما می فلم های قرغز که الها میست از آفر یده ها ی نویسندگان معروف قرغز خاصتاً چنگیز ـ اتیما توف که در ۱۹۲۸ متولد گردیده ، آفریده های ادبی اش حتی‌تادوردست‌هاشهرتش دویده سینمای قرغز را وارد مرحله جدیدی ساخت بسال ۱۹۶۰ نقطه مهمی برای فلـم های قر غزی بشمار می آید زیرا ثمرهٔ‌کار دایرکتـران ، سناریو نویسان و ممثلین تحصیل دیده ای که بتازگی در صدد تهیه یك فلم جدید گردیدند ، در سا حه هنر سینما رو نما گردید .

اولین محصول ازین ردیف فلـم «معلـم» که البته از روی یکی از آثار زبدهٔ چنگیز اتیماتوف ساخته شده بود ، میباشد . این فلم در واقع تصویر به بیننده می‌سپارد از زندگی مردمان قرغز درعصر حکمروایی تزار های روس . ودرین فلم بیشتر عظمت انسان چیز فهم منعکس یافته بود بترتیبیکه در زمستان های سرد چسان پدری اطفالش

بقیه در صفحه ۴۲

تصادف خوب

روزی یکی از خانم ها وارد موزیم لوردپاریس شد هنگامی که تابلوهای نقاشی را تما شا می کرد نا گهان در مقا بل تصویرزن زیبای مدت زیادی تو قف کرد و به‌تماشای آن مشغول شد !

اتفا قاً نقاشی این تا بلو هم در آنجاحا ضر بود و بسیار از اینکه این خانم ، از تما شای تا بلو غرق در افکار خود شده،خو شحال شد . نزدیك رفت و عقیده او را در باره این تا بلو پر سید !

خانم به سوال اوجواب نداد . ولی پس ازچند لحظه تامل نقاش گفت :

ـبلی خانم ! من هستم ، اجازه بد هیدخودم را خدمت تان معر فی کنم .

خانم گفت :

ـ چه قدر تصادف خوب ! پس شمـــا رابه‌خدا به من بگو یید که این خانم سینـــه بندش را از کجا خریده است !!

بابه جان چرا خنده نمیکنی؟

عشق پیرمرد

زن پیری یکصدو بیست ساله‌یی خـــود کشی کرده بود• وکاغذی بعد از مـــر گ وی دریافت گردید که چنین ارقام یافته بود:

خوب نامه خوان های بعد از مر گ من نا مه مرا خوب بخوانید که من نو شته ام.

زیرا مانند من در آینده شما از زندگی سیر نشوید ودر عشق شکست نخورید زیرا من حالا در عشق شکست خورده ام و زندگی را زود ترك گفتم .

سوال ذهنی

دوستی از رفیق خود پرسید من و تـــوو قتیکه در صحرای بر سر یك چشمه برسیم وبخواهیم که‌غسل کنیم، روی خودرا به‌کـــدام‌طرف کنیم•

گفت برادر عزیزم به سمت لبا سهای خودتا آنها را دزد نبرد

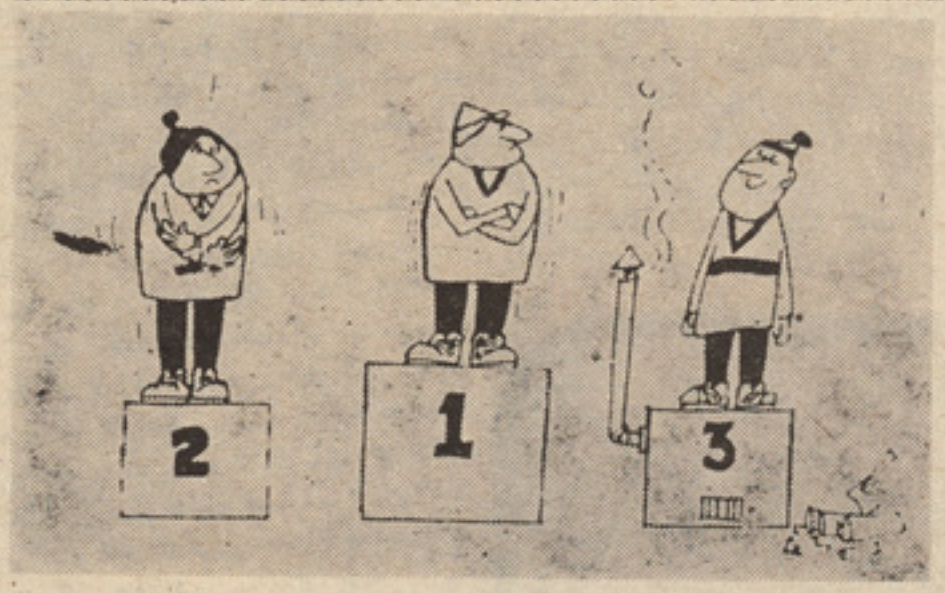

بدون شرح

بدون شرح

جسدجناب کمبود است

شخصی برای خود مقبره بسیار ز یبا و با شکو ه سا خت و پس از اتمام کار از معمار پر سید که دیگر چه چیزی کمبود یا لازم دارد ؟

معمار گفت همه چیز تکمیل شده و فقـط تشریف جناب کمبود است وبس•

بازهم اسکاتلندی

اسکا تلنـــد ی یی با دوستش موا جه شد و دوستش محکـــم به روی شا نه دوست اسکا تلندی خود زد طو ریکه یك مقـدار گرد و خاك از آن بلند شد .

اسکا تلندی از دیدن گرد و خاك ناراحت شد و گفت زود این گرد و خاك را جمع کن و روی شا نه ام بر یز چون من آنها را هر روز درباغچه منـزلم تکان میـدهـم کـــه خا کش کم است زیاد شود .

دوسال است که در بانك باپدرت کارمی کنم

دختر جوانی به‌مردی که شدیداً بوی اظهارعشق کرده‌بود گفت:

ـحالا شما واقعاً میخواهید با من ازدواج کنید ؟

ـ بلی

ـولی بیش از سه روز یست که شما مرامیشناسید .

مرد سری تکا نداده و گفت :

ـ آشنایی بنده خدمت شما بسیاربیشترازاین‌هاست درست دوسالی‌است که مـــن در بانکی که‌پدرشما حساب داردمقررشده و کارمی کنم .

بدون شرح

درمعاینه خانه دوکتور حیوانات

پسر بذله گو

خانمی از پسرهمسایه خود پرسیداحمدجان دست پدرت را چه شده که بسته است .

پسر جواب داد .

دستش را داخل دهان اسب کرد تادندان هایش را شمار کند که چند سا له است .

خانم گفت : و بعدش چه شد .

پسر جواب داد :

بعد هماسب دها نش را بست تا انگشتان پدرم را شمار کند که چند انگشت دارد .

دختر زیرك

پس از آنکه دو دوست با هم نا مزد شدند پسر گفت :

عزیزم ... لطفاً درینباره با کسی حرف نزنی .. تا وقتی عروسی نکرده ایم بسه هیچکس نگو که با هم نا مزد شده ایم .

ـ ولی به یك نفر حتماً میگویم .

ـ به کی ؟

ـ به زانت ....

چرا ؟

ـ چون اوبه من گفته بودهیچ احمقی حاضر به ازدواج بامن نمیشود .

وای چقدر مصروفش ساخته است .

فرق بین حادثه و بدبختی

پسری از پدرش پرسید !

پدر جان : فرق بین کلمه حادثه و بد بختی چیست ؟

پدر جواب داد .

پسرم : بسیار روشن و ساده است .

مثلا وقتی مادرت در دریا بیفتد میگویند حا دثه ولی اگر کسی او را از غرق شدن نجات بدهد آنرا میگو یند بد بختی .

همینطور حدس بزن

شخصی در جستجوی پیدا کردن خانه بود و در جا د ه فر یا د می ز د احمد ، خانه کرائی کجا ست ؟

عابری از کنار او می گذشت پرسید :

از کجا فهمیدی اسم من احمد است :

آن مرد جواب داد . همینطور حدس زدم بسیار خوب ، سهس حالا هم همینطور حدس بزن که خانه کرائی کجا ست .

پدرمشکل تراش

خسری که هیچ دل خوش از داماد نداشت در مجلس خواستگاری به او گفت :

جوان راستی را بگویم من بکلی مخالفم اصلا کار صحیح نیست‌که دختر نازنینم با تو آدم احمق زندگی کند !

داماد فوراً جواب داد :

ـ همین است که آمدم به خواستگاری زیبا جان و می خواهم او را از پیش شما ببرم

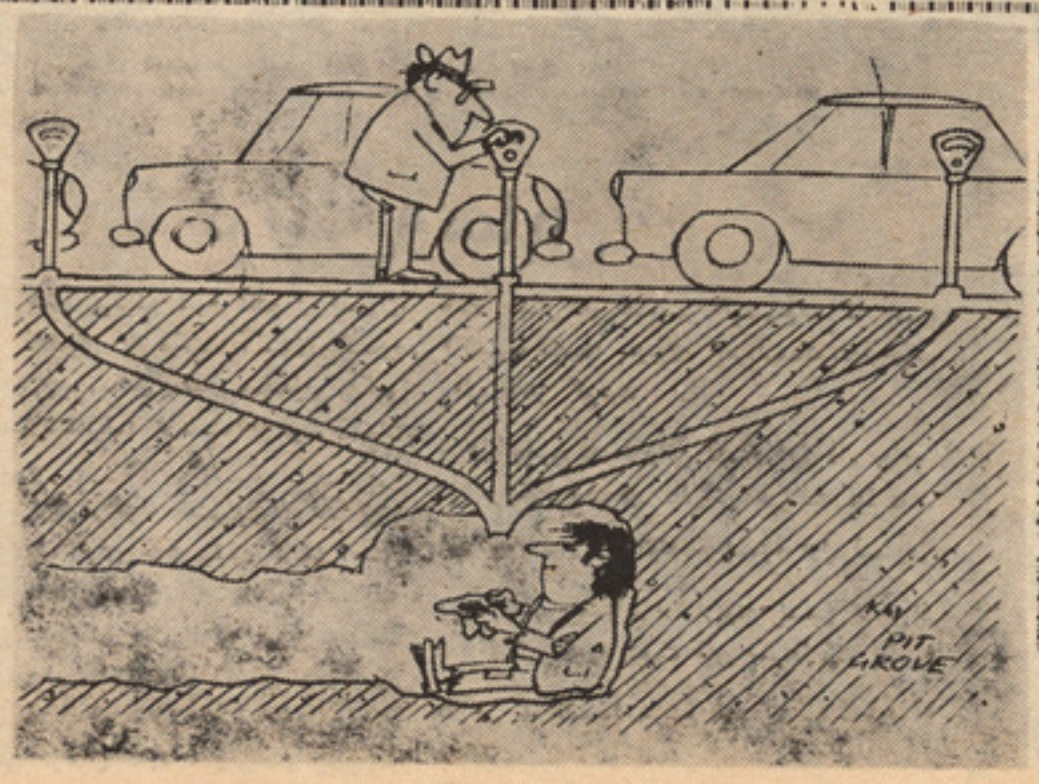

در محاکمه

مردی را که صاحب دو زن بود بجرم رشوه خوری محا کمه میکردند در محا کمه زنان وی به جرم وی شهادت دادند ولی او را در حا لیکه قیافه ای به خودگرفته و دستهایش را بهم گره کرده بودندبه‌قاضی محاکمه گفت :

ـ قا ضی صا حب قسم میخورم که زنهای من شهادت دروغ میدهند خواهش‌می کنم مرا به زندان بفرستید .

درصد دتخلیه یخچال

شیرین و شفاف را غنای بیشتر می بخشد تصفیه سازی آب که ازطریق دستگاه های پتروشیمی بورگـــاز وبلغاریا ، جمهوریت دموکراتیك آلمان پروژه آن فعلا فعالیـــت دارد واز طرف دیگر قسمیکه تجارب کشور های سوسیالیستی در ارتباط با کار ها ی پیگیر ودستجمعی نشان میدهد، ارزش‌مفیدیت وتکاپوی اولیای امور کشور های متذکره را بیش از هروقت دیگر بالا میبرد ومیتواند حلال پروگرام های عمدهٔ جهان بشریت ،

بحساب آید وفقط بادقت ملاحظه‌ونیك‌اندیشی به سعادت کتلهٔ بشری است که این امر انسانی یعنی تامین آب شیرین برای رفع نیازمندی بشر میتواند مثمر ثمر واقع گردد بعضا آب ها ییکه در مواقع بروز تشنگی در شیر دهن های منازل جاری گردیده وما ازآن مینوشیم ، بدون توجـــه به آنکـه

بیندیشیم که آب های متذکره چه منبعی دارد واز کجا آمده ؟ فقط در ممالك عقبمانده همچو روش مطرح است در حالیکه ممالك پیشرفته آب های کنترول شده وکاملاصحی وشیرین در منازل آنجا جریان پیدا میکند در قصر های فراعنه در مصر قدیم با پایپ

ها ونل های چوبی وناودان های ساخته شده از چوب ودر اروپا از طریق لوله ها وکانال های سنگی در قرون ۱۲ و۱۳ انتقال می یافت وهمچو آب ها بشکل مدرن امروز که خود یك سیستم مغلق تخنیکی است هدایـــت میشد وفقط آب ازطریق چشمه ها وفوران ها به نل هاانتقال می یافت وبعضادستگاه های پمپ انتقال آب ها را بعهده داشت . امروز

مسکو چهارکار خانه آب در اختیار دارد . مردم شوروی بخاطر دارند که تا چند سا ل قبل آب مزهٔ کلوررا میداد حالانکه امروزآب

طرف استفاده د رمسکو شفافترین وبا مزه ترین آبهاست . ازطریق بکار گرفتن مادهٔ بنام (اوزون) نیز در تصفیه وتقطیـــر آب استفاده بعمل آمده و (۱٫۲) میلیـــون متر مکعب آب شیرین تهیه میگـــردد (اوزون: خاصیت ازبین بردن باکتریا را داراست که بعلاوه کار تصفیه ، مزهٔ آبرا شیرین‌میسازد خوب چگونه میشود آبرا در مناطـق خشك انتقال داد؟ این معضله نیز دیگر حل است. (۱۲۰) گروپ های دستجمعی علمی و پروژه

های متعدد در حال حاضر تحقیقات همه‌جانبه را درین زمینه آغاز کرده اند . مقدار آب های شیرین درکسپین وبحیرهٔ آزوف بمراتب بالا رفته واین امکانات رافراهم‌آورده تابطور قطع پروبلم آبیاری در منطقه ولگا نیز حل گردد .

سالانه ۲۰ کیلو متر مکعب آب شیر ین از طریق قسمت علیا در اورال، در جمهوریت های آسیای میانه ، در دریای آمو دریا و

سیر دریا هدایت میگردد . درنیمه جزایر عرب وقسمت های پست کسپین آب هـــای شیرین زیاد تدارك دیده شده است . از طریق کارخانه های نیروی هستوی وبه کمك تکنالوژی معاصر باریاکتورهای سریع السیر

پروبلم کمی آب شیرین تا حدودی مرفـوع گردیده ، بعلاوه پروژه های هم اکنون در حال فعالیت است که پروژه های وسیعی را در برداشته وبا قیمت ارزانتر کوه های یـخ انترکتیکا وآب های منجمد گرینلند را ذوب مینماید وباید گفت بصورت مجموعی هفتاد فیصد آب های شیرینی (صرفنظر ازمحاسبه ۲٫۵ فیصد آب شیرین) در انترکتیکا بـه صورت ذخایر منجمد متمرکز وانبار گردیده ومیلیون هاتن آب شیرین در (۳۰۰۰۰)کوه های یخ بصورت منجمد ویخ بسته وجود دارد که اینك بشر در صدد ذوب آنست . د ر اواخر قرن نزده پس از تلاش ها وتفحصات فراوان مقداری ازین یخ هارادر مناطق خشك انتقال میدادند . در بعضی از ممالك بابخار

کوه های یخ مشکل کمبود آب های شیرین را برطرف داشته اند . در نظر است تا در انترکتیکا وگرینلند کار خانه های قـــوای هستوی ساخته شود تاکه آب هارا ذوب بنماید تا باشد که همچو آب ها بوسیله

لوله های لاستیکی هدایت شوند، چه‌طوریکه گفته آمدیم هفتاد فیصد آب های شیرین جهان درین منطقهٔ جهان بشکل انجماده‌متمرکز یافته کجامعلوم‌که انتر کتیکا روزگـــاری بتواند مرفوع کننده پروبلم های آب‌شیرین ونوشیدنی باشد در هر حال بدین تازگی ها تلاش بخاطر تخلیه یخچال های طبیعی و انتقال در سایر حصص جهان با جد یت پیش میرود .

بقیه صفحه ۳۹

گرایش وتمایل...

را ازکوه های پربرف عبور داده و بـــرای فراگیری تحصیل به مکتب آنسوی کـــوه میبرد . از چهره های ممتاز سینمایی یکـی هم (بلوت بشنالیف) درسینمای قرغزستان میباشد .

او دراجرای هرگونه نقشی یکه تاز بوده وهمیشه از همکاران خود پیشی گرفته است. اونه تنهایك‌ممثل ورزیده‌است‌بلکه ازقدرت فلمبرداری نیز بقدر فوق العاده بهره منداست او هر چند از فلمبرداری کارش را آغـاز کرد ولی الحال او پیوند عمیق با فلم های ریالیستیکی قرغزی دارد . ولی در یکی از

آثار دیگر ی چنگیـز اتیماتوف که بنـام (کشتی سفید) بودوی بمراتب‌ماهرانه‌ترازفلم معلم ظاهر گردید .

در جمهوریت فدرالی آلمان این فلم جایزه دوم رابخاطرمحتوای عالی‌اش دریافت داشت .

فلم جوبان و ی البته جایـــزهٔ اول فستیوال

بین المللی منهایم را ربوده بـــو د . از دایرکتران چیره دست این سینما که بهمین

تازگی ها لقب (بهترین دایرکتر قرغزی) را از طرف مقامات هنـــر ی دریافت داشـــت (تولومش اوکیوف) میباشد .

د ه یخ پاتی

تاریخ‌شاهددی‌چی...

دښمنی هیر کړ او دکمپ دیوید دشرم نه‌ډك سازش نه وروسته اوس اوس دخپل ولـــی نعمت اوبادار یعنی ښاغلی کارتر په حکم او هدایت زموږ دهیواد پولوکـــی دنسیمو او توطئو دعملی کولو لپاره فعالیت کوی او د مصر دخواره خلکو دزیار ځخه لاس ته‌راغلی پیسی یی حاتم طایی په څیر دامپریالیـــزم گوډاگیانو (په اصطلاح افغانی‌مهاجرینو) ته ورکوی . همدارنگه پاکستان خلك چی نن ورځ دهغوی هیواد دمرتجعو نظامی واکدارانو

عاقبت نه سنجونکی چال چلند سره دسیمی سوله اوآرامی یی په خطرکی اچولی خپله دپاکستان خلك هیڅکله ددغو چارو پلوی نه کوی کوم چی دامپریالیزم لاس پوځی نظامی

واکداران یی سرته رسوی . دپاکستان خلك په هیر نکړی چی انگـریزی استعمارگـــر یونیم سل کاله دهغوی وینی ځکلی دی او دهغوی په مینځ کی نفاق اوگډوډی اچولی‌دی دپاکستان دمرتجعو نظامی واکداران چی‌خپل

لاس ټولو امپریالیستی قوتونوته اوږد کړی چی په اصطلاح د افغانی مهاجـــرینو لپاره مرسته ترلاسه‌کړی اوس اوس یی دپاکستان خاوره د امپـریالیزم د نظامی اډی په بڼه جـــوړ کـــړی اولا ورځ تـــر ورځ دذغـــو مر ستو زیا توالی غواړی . څو موده مخکی کله چی بر ژینسکی (دامریکی د متحده ایالاتو د امنیتی چار و سلا کار) د خبیثه او سر گردان ارواح په‌څیر په اصطلاح دافغانستان د مو ضوع نغاره یی په غاړه کـــی اچولی و او پاکستان ته یی هم سفر وکړ. ا مـــر یکـــه چی د خپل د غـــو فعالیتونـــو سره غواړی چی یوبل‌ژاندارم په‌سیمه‌کی‌منځ ته راوړی (دایران داسلامی انقلاب‌څخه مخکی رضا ه شا ه د سیمی د ژاندرام دنده سرته رسول خو باید وویل شی چی د رضا شاه

سر نو شت چی د ایران دخلکو د قهر په څپو کی له مینځه لاړ د سیمی او د نړی د ټو لو مر تجعینو لپاره ښه درس دی) او د هغه پوا سطه خپل تیری کو نکی سیا ست مخی ته بو زی د امر یکی امپر یا لیزم چی نن د پخوا نه زیات په نړی کی تجریدشوی او دنړی ټول خلك د هغه په اصلی ما هیت باندی پو هیدلی دی زیار با سی چی دافغا- نستان د تش په نامه موضوع په پلمه نړ - یوال ذهنیت ته بدلـون ورکـړی خو مـوږ

وایو چی دا کار یواځی دځان تیرایستل دی او دنړی خلك پداسی کارو نو او درواغو نه غولیږی دامریکی امپریالیـزم چی خپـل جاسوس (حفیظ الله امین) یی په افغانستان

کی له لاسه ورکړی په ډیره ښکاره توگه اقدام او تبلیغ کوی خو موږ ورته په ډاگه وایو چی ددی کار نه به د رسوایی څخه پر ته بل کو م شی لاس ته ورنه وړی .لکه

څنگه چی د ثور انقلاب ددوهم پړاو اوبریا- لیتوب څخه ورو سته زموږ د دمو کراتیك جمهوری دولت د بهرنیو چارو د وزارت نطاق زموږ د هیواد دریځ دامریکی د امپریالیزم د گواښ نه ډك سیاست په وړاندی دامـــی

څرگند کړ . دپا کستان او دمنځنی ختیځ ځینو نورو هیواد و ته دپر ژینسکی مسافرت او په تیره بیاد هغو سیمو څخه یی امپریا- لیستی منا بع هغه مها جرینو د کمپو نو په نامه یاد کړیدی د هغه مغرضـانه دریځ څرگندوی کوم چی د ثور انقلاب د دوهم

پړاونه راپدیخوا د امریکی امپـریالیزم دافغانستان په وړاندی غوره کړیدی . د ټولی نړی مسلمان‌خلك به‌هیڅکله هیرنکړی چی دامپر یا لیزم او په‌سر کی یی د امریکی

پاتی په ۵۶ مخ کی

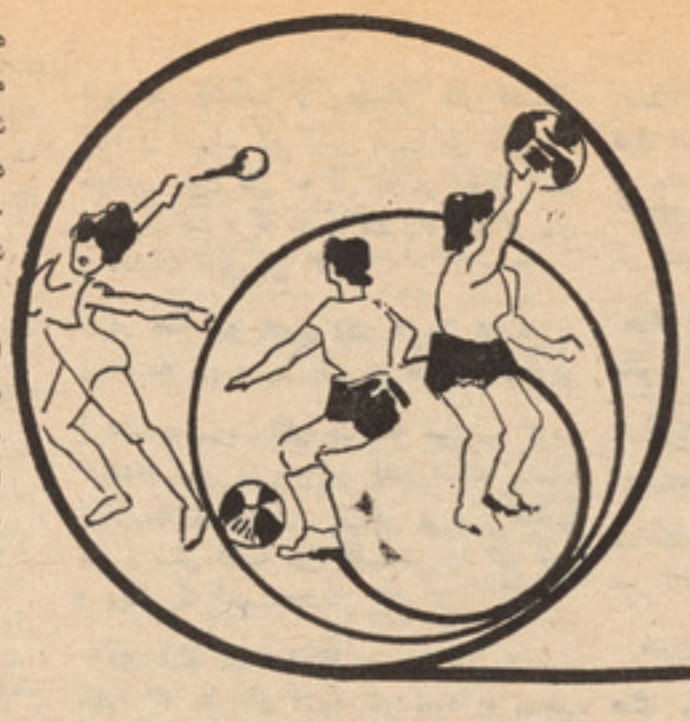

سپورت

نوشته از: عبدالکریم «لطیف»

طی مسابقات انتخاباتی والیبال بازیکن کلپها وموسسات در تیم منتخب راه یافتند

دوستداران ورزش اطلاع خواهند داشت که هفته پیش مسابقه بزرگ ورزشی درجمنازیوم پوهنتون کابل رخداد این حادثه آغاز وانجام مسابقات انتخاباتی والیبال کشور بودکه از طرف ریاست عالی ورزش بایك گردهم آیی یکتعداد تیم های والیبال کلپها وموسسات ورزشی کابل دایر گردیده بود.

مسابقات به‌گونه‌یی پیش برده شد که با گذشت هرروز آن بازیها جالب ودیدنی شده میرفت بازیکنان تیم ها باگذشت هرروز مسابقات شان بایك آمادگی بیشتر و بهتر دربرابر هم موقعیت میگرفتند. تما شا گران لحظهٔ ازمهارت هاوشطارت های بازی کنان در جریان مسابقات دور نبودند.

درین مسابقا ت تیم های والیبال پوهنتون کابل- دافغانستان بانك ، اکادمی خارندوی تعلیم وتربیه ،قوای مسلح ،رادیو تلویزیون ښاروالی ،اتحادیه کارگری ،جهش ، کارگر پیا م ،همت ،همکار و کابورا شرکت داشتند که‌اینها مسابقات شانرا در دو گروپ هفت تیمی به‌سیستم «دور»تحت نظر هیات موظف طبق برنامه ترتیب شده پیش بردند گذ شت هرروز مسابقات . تیم های برازنده رادرجدول مسابقات نمایان ساخت تماشاگران در جریان مسابقات پیش بینی هایی داشتند که هریك ویاهردسته یی ازآنها درمورد تیم های مورد نظر شان قضاوت هایی میکردند که‌بابه پایان رسیدن مسابقات ملاحظه جدول نتایج دوره‌های اول‌ودوم محك قضاوت آنها گردید.

طوریکه تذکر دادیم تیم های اشتراکننده دردو گروپ هفت‌تیمی دسته بندی شدندچنانکه درگروپ اول تیم های تعلیم وتربیه،ښا روالی اتحادیه کارگری، اکادمی خارندوی ،کارگر، جهش ودر گروپ دوم تیم های قوای مسلح رادیو تلویزیون،پوهنتون کابل، همت، همکار ودافغانستان بانك شامل بودند.

تیم‌های شرکت کننده طبق پروگرام مرتبه ومقررات طرح شده هریك مجموعا شش‌مسابقه رایکی بعددیگر درگروپ هایشان در دور اول انجام دادند که‌طبق مقررات درپایان دور اول دوتیم پیشتاز وارد مرحله دوم مسابقات شدند که‌اینها تیم های کابورا واکادمی خارندوی از گروپ اول- وتیم های پوهنتون کابل ودافغانستان بانك ازگروپ دو م بود ند. نتایج دوراول مسابقات نشان داد که تیم کابورا باانجام دادن شش مسابقه شان توانستند درهژده میدان بامهارت و شطارت های زاید الوصف شان برتیم های مقابل غلبه کنند آنها طی انجام دادن شش مسابقه درسه میدان ازطرف تیم های مقابل شکست خوردند . وباداشتن دوازده امتیاز روانه‌مرحله دوم مسابقات شدند. تیم اکادمی خا رندوی مجموعا پنج دیدار نمودند که‌درخلال پنج مسابقه درشانزده میدان پیروز شدند ودرچهار میدان شکست خورده به‌حیث تیم دوم‌به‌مرحله دوم مسابقات قد م ماندند . تیم کلپ‌جهش‌که رقیب خوبی مقابل تیم اکادمی خارند وی مسابقات شانرا بامهارت علاقمندی دنبال نمودند آنهادر دور اول مسابقات چهار بارتیم های مقابل راشکست دادند آنهادر دوازده میدان پیروز شده هشت امتیاز را نصیب شدند . عده یی ازوالیبالیست های کارگرما درتیم اتحادیه‌کارگری به‌حیث تیم مد عی جاگیری درگوشه جدول درمسابقات ظا هر شدند.

باپایان دادن مسابقات خوبی شان در دور اول درسه مسابقه پیروز شدند در سیزده میدان بر تیم های مقابل غلبه حاصل نموده صرف درنه میدان شکست خوردند و شش امتیاز راکماهی نمودند. تیم های کارگری ښاروالی وتعلیم وتربیه نیز یکسلسله‌مسابقات راطبق پروگرام مرتبه پشت سر گذ اشتند وهریك باداشتن دوامتیاز مسابقات شا نرا پایان دادند نتوانستند بااین نتیجه گیری به مرحله بعدی مسابقات قدم بگذارند.

از گروپ دوم تیم دافغانستان بانك باانجام دادن شش مسابقه درهژده میدان به‌تیم های مقابل پیروز گردیده درشش میدان شکست خورده باداشتن دوازده امتیاز به‌مرحله دوم مسابقات به‌حیث تیم صدر نشین جاگرفت. تیم پوهنتون کابل که‌یکی ازمدعی های سر سخت جاگیری صدرجدول در دوراول بود در پنج مسابقه تیم های مقابل را شکست‌داده‌در پانزده میدان پیروز بوده سه بار شکست تیم های مقابل رادرسه میدان خورده باداشتن ده امتیاز به‌دور دوم مسابقات قدم گذ اشت تیم قوای مسلح که‌سخت علاقه داشت در دور دو م مسابقات جابگیرد آنها باچنین نتیجه شان یعنی درچهار مسابقه پیروز شده دو بار مغلوب حریفان راخورده در دوازده میدان پیروز گردیده ودر یازده میدان شکست خورده اند وهشت امتیاز کماهی نمودند. تیم رادیو تلویزیون درمجموع شش مسابقه شان سه‌برد وسه باخت داشته در یازده‌میدان

بقیه در صفحه ۵۵

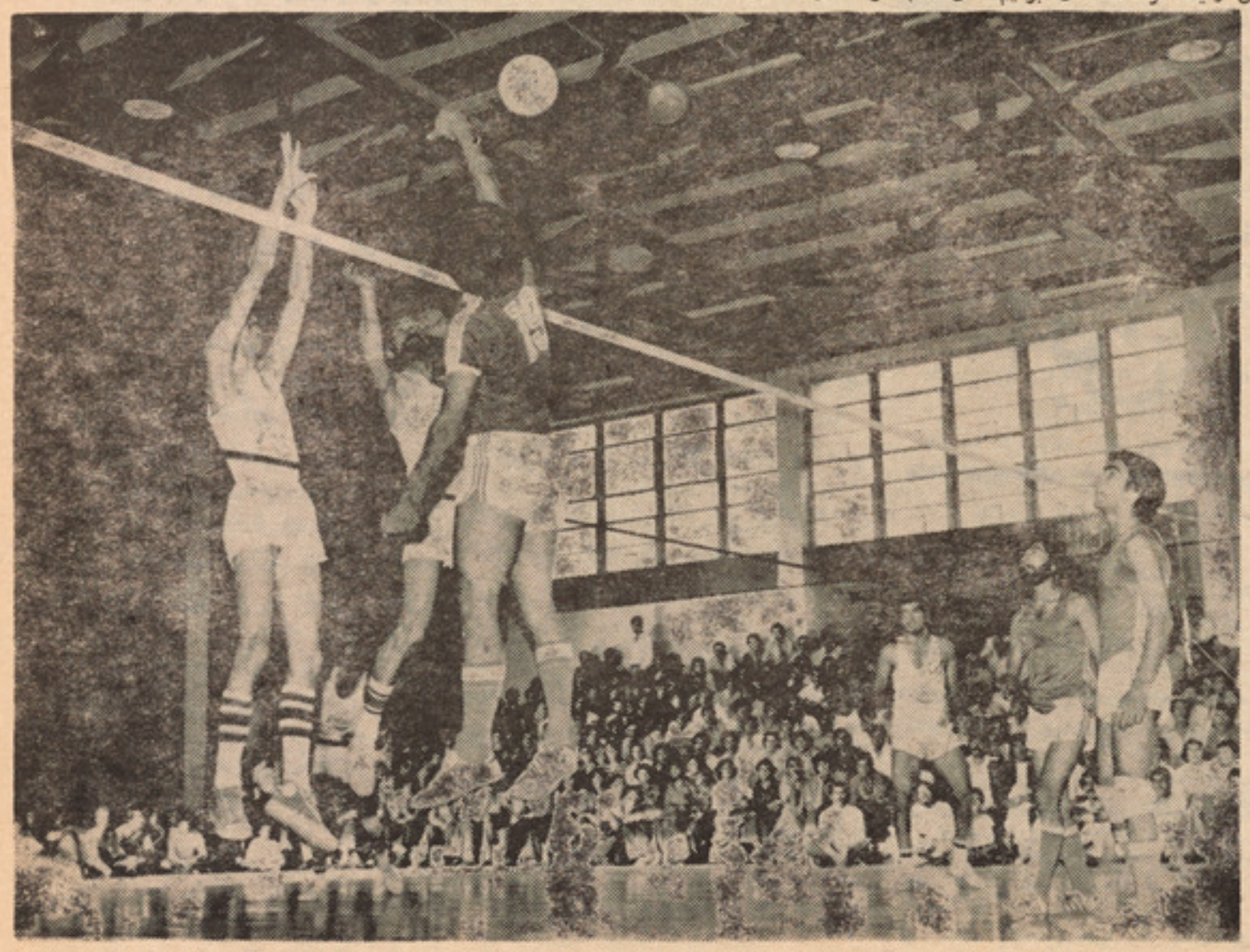

صحنه یی از مسابقات انتخاباتی والیبال

پرو فیسور ،آر ، لیوی

ترجمه م.آ.ف

انسانی

ابن سینا چنا نکه خود در تر جمه احوالش گفته است ، در دهی نزدیك بخارا مر کز حکومت نوح بن منصور سا ما نی به دنیا آمد . پدرش کار مند پا یین رتبه یی بود که از بلخ ، با ختر با ستان مها جرت کرد و در دهی نزد یك بخارا به کار گماشته‌شد. اند کی پس از رسیدن به بخارا دختری را به زنی گر فت و از و دارای چند طفل شد یکی از آنان ابو علی ابن سینا بود . بخارا در آن هنگام مر کز فعا لیت علوم و ادبیات بود این درست است که دقیقی شا هنا مهٔ بزرگ را آغاز کرد و پس از وی فردو سی آنرا ادامه داد و تکمیل کرد و این نو ح بن منصور بود که دانشمند معروف صا حب بن عباد را به وزارت خو یش دعوت کرد ، صا حب بن عباد این افتخار را لبذ یر فت خاص برای آنکه دو هزار شتر به کار بود تا کتب خانه اش را انتقال دهد .

ابن سینا هنوز طفل بود که خانواده اش از ده پدری به پا یتخت رفتند و او در آن شهر شا مل مکتب شد . مثل بسیاری از نوابغ او در همان آغاز زندگی میزان لیاقت و استعدا دش را نما یان سا خت . در ده سا لگی وی قرآن را حفظ کرد و مضا مین داخل متون درسی را به نحوی آمو خت که خا نواده اش را شگفت زده سا خت .

او در شرح احوال خو یش این حقیقت دلچسپ را ذکر می کند که چگو نه و قتی ریا ضیا ت می آمو خت به دا نستن ار قام هندی که حال ار قام عر بی خوانده می شود نیاز پیدا کرد و آن را از بقالی که در بازار بخارا دو کان داشت آمو خت . وی پس از آمو ختن علوم مقد ماتی ،فلسفه یو نان را از دانشمند معروف ابو عبد الله الناتلی فرا گر فت ، این مرد در زند گی بعدی ابن سینا تا حدی اثر گذاشت زیرا هم او بود که به پدرش خاطر نشان سا خت که این طفل در آینده دانشمندی بار خواهد آمد او را از گماشتن فرزند به‌کار دیگر بر حذر داشت و تشو یقش نمود تا بگذارد فرزندش درس بخواند . وقتی نا تلی بخارا را ترك گفت ، ابن سینا خود را وقف علوم طبیعی و الهیات کرد و چنا نکه خود می گو ید ، دروازه های علوم برویش گشوده شدن‌گرفت از ینجا او میل به آمو زش طب نمود که به قول خودش از علوم دشوار نبود . به یك حساب این درست‌است زیرا اهدافو مقا صد فن‌ودانش وطبابت از پیچیدگی های فلسفی آزاد و تعریف آن سهل است وی همراه با خواندن متون طبی به تو جه در احوال بیمار می پردا خت و به در یا فت راه های در مان و عملیات نایل می گشت .

در همه این احوال وی به مطا لعهٔ قانون و فلسفه می پر دا خت در فا صلهٔ شانزده تا هفده ونیم سا لگی چنا نکه خود می گوید به‌ندرت شبی را سراسر خفته است. به تفکر مغزوی می توان از ین پی برد که‌تنها پنج و شش قضیه اول اقلیدوس را آمو خت و دیگر تا آخر خود ش کار کرد .

وی هنگا میکه اتفاقاً به مسا لهٔیی بر می خورد که حل آن دشوار می نمود به مسجد می رفت و با ادای نماز از خداوند در حل مشکل علمی‌استعا نت می جست . بدین روش او در می یافت که دروازه ها یی که به رویش بسته بود ه اند گشوده می شوند و غوا مض مسا یلی که او را به زانو درمی آوردند حل می شوند .

به نام

دریك جهت آزمایش های وی هر چند نا شناخته نبود غیر عادی بود.

کو شش هایی که‌می کرد وتو فیقاتی که نصیبش می شد وی را صا حب شهر تی سا خت که تو جه در بار را هم جلب کرد. چون نوح بن منصور بیمار شد ، طبیب جوان که هنوز کمتر از هژده سال داشت به مشوره خوانده شد و طبیب شا هزاده گشت این اهمیت ذهنش را نشان می دهد که اند کی پس از ین سن از کشف وا قعیت های مزید دست کشید و کو شید آنچه را آمو خته انکشاف دهد.

الجو ز جا نی دو ستش که شرح زندگی ابن سینا را پس از دوره یی که او خود در ترجمه‌شرح حال‌خویش آورده نوشته است ، می گو ید که او هر گز کتا بی را که‌آغاز می‌کرد به پا یان نمی رسانید مثر آ نکه غوا مض و ابها مات آن را می فهمید و هر آنچه را نو یسنده پیرا مو ن پیچید گی های مو ضوع نو شته بود می خوا ند .

با مر گ پدر، در رو حیه دانشمند جوا ن اضطرا بی پدید آمد و علی الر غم مو قعیت فوق العاده یی که نزدیك شهزاده داشت ، تصمیم به ترك بخارا گرفت . او از یك دربار تر کستان به دیگری آواره می شد تا سر انجام به خد مت شهزاده مشهور گر گان قابوس رسید . پیش از آنکه ابن سینا و ظا یفش را اشغا ل کند شهزاده وفات‌کرد. ابن سینا نو میدانه وفارغ از اوهام شعری سا خت ودر آن از کمطا لعی خو یش شکوه سر داد .

شرح حال ابن سینا بقلم خودش منا سفانه هنگا می پایان می پذیردکه او تاو قایع ۲۱ سا لگی زندگی خویش را شرح می دهد از ین تاریخ به بعد دقایق احوال را جوز جانی به دست می دهد و می گو ید اندکی پس از آنکه ابن سینا شرح زندگی خویش را نگا شت دستخو ش نا بسا مانی های‌سیاسی زمان شد . در حال مرا قبت شا هدختی در ری او به خاطر کشمکش های سلسله یی نـا گـز یـر بـه تر ك د یا ر شد واول به‌قزوین وبعد بـه همـدان رفت، در شهر اخیر الذکر به تداوی بیماری دا خلی یکی از امرای آل بو یه فرا خوانده شد . شهزاده چنان فر یفته شخصیت وی شد که او را در جمع در با ر یا ن در آورد و بعد وزیر خو یش سا خت ، اما به زودی گرفتار حسد در بار یا نی شد که می خوا ستند قدرت تنها در دست آنان باشد . ولی خوش بخنا نه شهزاده به در مان مجدد محتاج شد و طبیب رها گردید . در زندان بود که کتاب فلسفی معروف شفا را آغاز کرد در حا لی

ابن

که قبلا نخستین کتاب «قانون» را تمام کرده بود . این کتاب که در مان طبی را بـه صورت سیستما تیك ارائه می دارد به فصول و ابواب جدا گا نه تقسیم شده است ، درین کتاب بخش ها یی در طب عمو می ، بیماری هایی که عا رضی به تمام اعضا از سر تاپا می شود ، آسیب شناسی خصو صی و دوا سازی گنجا نیده شده است . در آن همچنان بخش ها یی در مشا هدا ت کلنیکی که نو یسنده خود از آزما یش های خو یش گرد آورده مثلا طبا یع بیماران گسترش بیماری به وسیله آب و خاك ، طبیعت بیماری های مشخص پو ستی وقایع بی نظمی هایی اعضای تنا سلی و بیماری های اعصاب‌شامل است.ابن‌سینا به حیث یك نو یسنده‌قابلیت حیرت انگیزی در موا جهه با واقعیت ها و مو ضو عات مهم و بزرگ و البته برای کار های دشوار و نیروی تمر کز از خود نشان می داد . به هر یك از منازل شا هانه کـه کتابخانه یی می یافت می نشست وبه‌مطا لعه و تحقیق می پردا خت .در سفر هاو درفاصلهٔ مشغو لیت های دیگر ش مثل یك دری زبان واقعی به سرودن شعر می پردا خت و بر خی از ربا عیات که به عمر خیام منسوب است می تواند به‌ج رات به‌این سینا نسبت داده شود. تعدادی ازین ربا عیات نیروی ادراك واحساس ظرافت وانـدیشهٔ انتقادی او را نشان می دهد .

زندگی پر مصروفیت ابن‌سینا همچون‌زندگی آن گروه نوابغ بود که خود را از کار زیاد وخـواب کـم کـاهش می داد نـد . روز ها یش به کار رسمی می گذشت و اتاقش درساعات دراز شب از دانشجویانـی پر بود که مشتاق آمو زش بودند و چو ن آنان می رفتند او اکثر اوقـات نوازندگـان ورقاصانی داشت که اورا سر گـرم مـی سا ختند . سفر ها یش پیهم و با مشکلات همراه بود . پس از گر فتاریش وقتی بـه اصفهان دعوت شد . وی و همرا ها نش برای گریز از جلب تو جه های نا گوار نا گزیر بودند که چون در اویش صو فیه سفرکنند، و چون نزد یك اصفهان رسید ند شهزاده علاء الدوله و رفقا یش با اسپی به استقبال آنان آمدند و آنان جامه عوض کردند .

هنگام عز یمت از اصفهان به جا نب همدان وی دانست که جداً بیمار است و ی گفت: «مدبری که تدبیر و جـود من همی‌کرد از کار فروماند » آن مغز اندیشمند و نیـر وی عا لی که با عث پیشر فت وی درعلوم می شد متو قف ما ند ووی پیش از رسیدن به منزل به سن پنجاو هشت‌سا لگی پدرود حیات گفت .

این نـا بغـه از سو یی بـا گا لن و از سویـی بالیـو نارد داو ینچـی مقایسه شده است . از یـك نظـر و ی از هر دو گذشته است، مخصو صاً از نظر مسا عی وی در فلسفه و تشریح وی ازجهان که مورد قبول فلا سفهٔ شرق و غرب واقع گردیده است .

سینا

خوشحال خټک

پیر محمد کاکړ دده په هکله داسی وایی :
بل په شعرکی هم سیال دخوشحال نشته
که نه درشت دی دا دده سخندان شعر
که خول بحر مواج وایی و رته ښا یی
په دیوان کی یی موندمشی هرشان شعر
هیڅ ترشعر در حمان به خه کم نه وی
ومنصف ته دختك خوشحال خان شعر
لکه شعر دی دده په پښتو نخوا کی
بل به کم وی په داوخت کی دافغان شعر
میراحمد شاه رضوانی داسی و یلی دی:
دپښتو ژبی که ډیر دی شاعران
خوبه واړو کی بادشاه دی خوشحال خان
هیڅ حصار نه دی، په لوړه په زوره
نه پوهیږم ابا سین دی که توفان
منقلومات یی دی لری دمر غلر و
که تسبی دی دیاقوت او د مر جان
دخوشحال دزړه اطری خه شی نه دی
چی سیالی به یی کاندی لعل دبدخشان
په آثارو دقدرت کی چی را چل شی
ته به وایی چی هومردی دیو نسان
شکوه داور گزیب او دبهرام کی
فردوسی هم و رته پاتی شی حیران
تر شیر از خوږ و الفاظویی خاریږی
ډیر خسرو غوندی طوطیان د هندوستان
اسلامی انسایکلو پیدیا یی په باره کی داسی لیکلی دی :
خوشحال خان توریالی شاعر اومشهور خان ؤ تنکسی یی را مروړلی حوادث یی رانغا ړ ل
داپریل داکاډمی غړی پخپل کتاب کی لیکلی دی چی خوشحال خان دشعر په دیوان سر بیره ډیر نور تالیفات او ژباړنی هم لری چی خینو ختیخ پوهانو ترسلو ټوکو پوری ښودلی اور اورتی بی دوه پنځوس ټوکه گنی.
مگر که دشمیر له پلوه هر خومره وی له ټولو آثارو خخه یی چی تر اوسه پوری یی دډیر وپته ناخرگنده ده یوازی یوخوکتابونه پاتی شوی چی په خینو کتابتونوکی شته لکه فضل نامه- فراقنامه -ریاض الحقیقت -هدایه دستارنامه - صحت البدن - سواتنامه- عیار- دانش، آیینه ،باز نامه اونور.

مرد بـه شی پـه گفتار
خو پیدا نه کړی کـردار
چی دی وکنځی مردنـه دی
که له تـانه وی پـه دار
چی عزت ور خخه نـه وی
هغه مـرد نه دی په کار
چی هم تندر هـم باران وی
ترهغو مـرد انو خـار
نا مرد فخر پـه نسب کا
مرد نـه مور لری نه پـلار

خوشحال داو سنیو شاعر انو په لیدکی. حمزه شینواری یی هکله داسی لیکی:

یوزړه و چی دکام په محبت کی خلیده
تیاروباندی دکام لکه دشمعی ژړیـده
وی درزم او دبزم په مجلس کـی
هلته باز دلته بلبل هزار دا ستانه
عشق اوذوق فکروتدبیر، اراده،عزم
ستاپه برخه رسیدلی وو بیشانـه
هم رستم هم فردوسی دیو داستان یی
هم شاعر مفکر هم پهلوان یـی

دخوشحال خان افکار او نظریات

خوشحال خان یوازی دشاعر انه فریحی او ادبی ذوق خاوند نه وبلکه دعزم دارادی اود عمل خاوند هم واو دفکر له پلوه یوخاص امتیاز لری چی په دغه لحاظ هم دده اشعار او آثار دډیری خیرنی وړدی .

ده دیوه فکروال په توگه دخانگړی او ټولنیز ژوند په بیلابیلو خو او اوپه ډیرو ټولنیـزو مسایلوکی خپل افکار او نظریات خرگند کړی دی چی دده په پیژندنه کی لوی او ستر اهمیت لری او داویلی شو چی په خینو خبروکی له خپل وخت نه ډیر وړاندی و .

که چیری دخوشحال بابا افکار او نـظریاتو په هکله وگړیرو ډیرو خبرو ته اړتیاپیداکیږی نوددی لپاره چی خبره اوږ ده نه شی دهغه د نظریاتو په بیلا بیلو اړخو نو باندی لنډ نظر اچوو .

انسان داضدا دو په رڼا کی داسی گوری :
هم ترکیب دنیك وبـد دی
هـم معجون د خیـر و شر
کله اور کلـه او بـه شی
دریغـه دریغه چـی بی یاره خـی بهاره
ژاړی غاړی غرونه په احوال دعاشقانو
سیل دواورونه دی چی رادرومی له کوهساره
اور دخو ږ وزړونو چی دغره په ونوبل شو
شنی ډډوزی خیری له نښتره له چناره
غواړی چی احوال دفراقجنو در معلوم شی
گوره هغه ز نه چی جدا خی له قطـاره
داسی معلومیږ چی جهان دماتم خای دی
شنی اغوستی دی طو طیانو له چغـاره
نوری تاری نشته خو ناری دبیلتا نـه دی
راشه که یی اوری در باب له هر تاره
رنځ می نه کمیږی په زمان زمان زیاتیږی
ژر راخه طبیبه گنه مرم دخدای لپـاره

خوشحال خان اوعلم وپو هه

خوشحال خان په پوهی مین او په اهمیت یی ډیر ښه پوهیدلی و نوخکه یی دپښتنو له ناپوهی نه ډیر سر ټکولی او دخپل اولس اویه نمیگر تیا ناپوهی گڼلی ده .

کـه دروغ کا کـه رښتیا
هر خـه ښه دی دد انـا
تر دانـا دی زه خاریـږم
نـا دا نـان واړه ترمـا
نادان خـان لـره بلا دی
هـم جهـا ن لـر ه بـلا

کار او زیار داسی ستایی :

خوشحال بابا دشاعری ترخنگ لوی کارونه هم سرته رسول او په عملی دنیاکی یی ستره برخه در لودله نوخکه یی پخپلو اشعار وکی دکار چی اشعار یی له هیواد پالنی نه ډك دی .

راورتی لیکلی دی :

خوشحال خان دپښتو ډیر نامتو اد یب دی چی اشعارو ته یی په اروپا کی په درنده سترگه لیدل کیږی او پخپل کتاب (گلشن روه) چی په ۱۸۶۰ ع کال کی خپور شوی دخوشحال غوره اشعار اخیستی دی اوپه ډیر لوی حق ورته قایل دی .

ډارمستتر ویلی دی چی خوشحال دتوریالـ لیتوب او شعر گه روح درلود .

ابراهام گریر سن وایی چی خوشحال د خټکو توریالی مشرو چی شعریی دنورو شاعرانوله شعرنه ډیر خوږدی .

سی ۰ای ۰بیډولف پخپل کتاب کی چی په ۱۸۹۰ ع کال په انگلینډ کـی خپور شوی د خوشحال پنخلس بوللی . شپږ خلوښت غزلی او اتلس ټوټی په انگلیسی ژباړلی او ویلی یی دی: خوشحال خان ډیرلوی استعداد اوزیره پوهه درلوده او هیڅ مضمون نه دی پاتی چی په شعرکی یی نه وی ویلی اواشعاریی له هیواد پالنی ډك دی .

پخپل نام وننگ چی راشم لیونی شم
خبر دار کله په سود اوزیان دلمك یـم
چی ښولی می دا هوډ دنام و ننگ دی
که له خپله هوډه واوړم کنیزك یـم

ډاکتر بیر نهارډ ډورن دپترزبورگ دسانیس محفوظ به ودتوری په پرهربه موسیده بریښناوه چی یو خل نشو داگیر خوشحال خټك پـه ننگ دپښتانه له سره تیر خو شحال خټك

مجروح وته داسی خطاب کوی:

پاخه پاخه بیا کتاب دی گړه ترخنگه
بیادی خپلی گیلی وکړ له اورنگـه
وایه بیـا سپینی سپیخلـی پښتنو تـه
بیادی و کنځه اشعار وکی بی ننـگه
بیا سبق دپښتو نوالی موږ ته راگړه
چی وانخلو موږ کوم بدرنگ له فر نگه

محمد اسلم کمال یی داسی ستایی:

دعقاب هسی دتیز نظر خوند و ی
بی نظره دی ضمیر و جـام دجم
سکندر وی دملت په دی وطن کـی
مغل وه په تراره ستا لـه خشم
روښان لمروی په آسمان دسیاست کـی
عـالمگیر کـړی خکه نښه دستم
خدای بښلی گل باچا الفت یی داپول ستا ینه

کوی :

دادب او شعر لویه قهرمانـه
دمغولو په کور تندر داسما نه
دوطن دآزادی سختو جگړو کـی
له هر چانه زړور مرد میدانـه
ستاد شعر مصرع لاډیره تیره ده
بی ننگی ټوټی ټوټی ستا له بیانـه
تیر پسی
کـلـه تـوره کـلـه سپر
کله خورب شی لـه بـاده
کلـه بیا په هیـڅ ډ نگر
لکه دی دی پـه جهان کی
بل به نـه وی دیـده ور
خه خو لږ تر خدای را کوز دی
کـه یـی نه دی پرا بـر

دشخصیت لپاره ناریتوب محك گنی او له وینا سره عمل

خو وانخلـی له غلمیه انتقا م
مرد نه خوب کانه خوراك کـانه آرام
چی دننگ اودناموس اندوه یی نه وی
دهغه سړی به نه وی احتـرام
چی دبل ترلاسه ورغی دبل شو
مرد به خپل لری دخپل فکر زمام

درزم او جگړی په کار کی جگړن اور زمی شعرونه لیکی خو دمینی په کارکی له هیڅا کم نه دی اوعشق نه په درنده سترگه گوری اوپه نا زك خیالی سره یی لمانځی لکه چی وایی:

زړه چـی نـه وی مبتـلا
پری دی سازه شـی بـلا
تر عـاشق دی صدقـه شی
کـه زاهد دی کـه مـلا
عاشق هر زمـان غـز اکا
پـه تیـره تـوره دلا

یاد اچی وایی :

وخت دنوبهار دی زه جدا له خپله یـاره
ضرورت خرگند کړی دی .

پخپل شعرکی دزیارایستونکوملاتړ کوی اود وریا خورو پر ضد خپله گرکه داسی ښکاره کوی :

خوك چی ډوډی ددهقانی خـوری
خواړه دحورو دمهـمانـی خـو ر ی
چی یی په ظلم خوری واړه دی زهر شی
که سا لنونه دسلطانی خـوری

ژوندا و خوشحال :

خوشحال خټك دژوندانه هنر ډیرښه پیژندلی دی. دده په نظرکی ژوند دثبات اودمقاومـت اوخو خښت نو م دی چی همیشنی خوخښت له ژوند سره لازم او ضروری گنی :

چی په عشق سره ژوند دی هغه نه مری
چی بی عشقه ژوندی گرځـی مـر هغه

خوشحال او آزادی :

آزادی تر با دشا هیه لاتیری کا
چی دبل ترحکم لاندی شی زندان شی

خوشحال خان په آزادی مین او دمر ګیتوب دښمن ونوخکه یی دخپل اولس دژغورون لپاره ملاوتړله او دژند تر پایه پوری په همدی لارکی وجنگید :

چی نوکری کا خوك ډیر گنده کـا
سړی آزاد وی خپل خان بنده کا
ترآزادی بهتر هیڅ نشته
چه خوك په کورکی خپله دنده کا

پاتی په ۵۳ مخ کی

نوشته : فاروق لعلی

گلها با بهار می آیند

جلو کلکین ایستاده بودم . به بیرون نگاه میکردم دانه هایی سفید برف که روی زمین گل آلود آب میشدند میدیدم . همگی یکسان و به عین شکل آب میشدند . فقط در کنار دیوار ها به سختی رنگ سفیدشانرا مشخص میساختند . دود ها از چار چشمک دود رو بالا میرفتند ، آنها هم مانند برفها در آسمان خاکستری رنگ نا پدید می شدند . آسمان تر کیبی از رنگ دود ها که نا بود شان میکرد و بر فهایی که آنها را میریخت ، بود .

به شیشه نزدیك شدم کف کردم بخاری بیرنگ روی شیشه نشست ، با سر انگشتم رسم یك گل کشیدم . ازش خو شم نیامد . با آستینم پاکش کردم . دو باره دهانم گرد شد و کف کرد اما این بار هیچ چیزی تشکیل نه شد . موجی از چراها و شاید ها در فکرم نپیدند . سوالها اوج گرفتند و با پا سخهای درست و نا درست پایین ریختند . نگاه خسته ام از شیشه کنده شد ودر دانه روی دیوار های کاهگلی خزیدند . در ذهن خسته ام تصویر هایی از نقش آب بر دیوار خاکی همراه با سفیدی برف می کشیدم : تصویر گل ، بعد بر گها یش و جسته جسته گلدانش را هم میبافتم و شکل هایی که به هیچ چیز شبیه نبودند و بالاخره تصویر یك زن مهر بان ، درست مثل یك مادر . نمیدانم چرا آن نقش را مثل یك مادر دیدم . تصویر در ذهنم زنده شد . اندام باریك، صورت استخوانی ولبخندش را نقش دیوار دیدم . پردهٔ از اشك در چشم هایم کشیده شد پلکها یم روی هم فشرده شدند و دو قطره اشك روی گو نه هایی کشیده ام لو لیدند .

یکبار دیگر روی شیشه کف کردم روی آن نوشتم مادر .

مادر م چقدر مهربان بود. ازان روزوقتی دانه های ژاله همه شاخ و برگ گلهایم را شکست و من برای آنها گریستم ، او برایم با مهربانی یك قطی حلبی داد که در زیر سقف اتاق کوچك ما گلهایم را پرورانم دیگر او را میپرستیدم . در تبسم مادرم شگفتن گلها را میدیدم . در غمگینی اش پژمرده شدن ودر حرف زدنش پچ پچ آنها را احساس میکردم .

اما یکروز پیشین که از مکتب آمدم ، کتاب و قلم را روی زمین ریختم و کتا یم را باز کردم . آرام میخواندم : «نجف دو خروس دارد ، خروس های نجف دانه می خورند .»

حیران بودم چرا نو شته اند که نجف بسیار گل دارد ، گلهای نجف آب میخو رند غرق رویا ها یم بودم که نا گهان پدرم در آستانهٔ در پیدا شد . نیمی از دروازه را تنه بزرگش گر فته بود میدانستم که مثل هر روز از کار خسته میاید اما امروز شعله های ازغضب در چشمان سیگو نش زبانه میکشید لحظهٔ بعد صدای ناله مادرم با فریاد هایی پدرم فضای اتاق ما را پر کرد . ساعتی بعد مادرم را که چادری زیره یی به سر داشت دیدم که از دروازه حویلی بیرون شد . با ترس از عقبش بیرون بر آمدم اما سیلی پدرم که پس گردنم نشست مرا از یاد مادرم انداخت . فریادم بلند شد . سوزش شدیدی در گردن ودرد مرموزی سراسر بدنم را گر فت. ازآن روز به‌بعد هرگز مادر م را ندید م . در حا لیکه تصویری از لبخند . اندام و صورتش در ذهنم باقی مانده بود .

از ین کار ها هیچ چیزی نصیب عقل کو چکم نشد ، با وجود یکه هر روز شاهد فریاد های پدرم و گر یه هایی مادرم بودم و این کار شان برایم بیگانه نبود .

پدرم گلهایم را دوست نداشت ، شاید به همین سبب از من که یگانه فرزندش بودم بدش میامد . بر سرم خرده میگرفت .سیلی های خشکش را همیشه نصیب سر و کو مه ام میکرد . به جای لبخند ، سگرت ارزان قیمتی به کنج لب داشت . چندی بعد پدرم دنبال کارش رفت و مرا به یاد خدا گذاشت.

از آن پس رشتهٔ زندگی ام بدست مادر کلانم افتاد . وقتی پهلوی نامش کلمه مادر را میدیدم به فکر تبسمها و مهر با نیهای مادرم میافتادم . اما بعد ها دانستم که این نام کلان تر کیب مهر بانی را نمید هد ، شاید مادر کلانم هم مرا دوست نداشت . شبها برایم طو طی وار قصه های ترسنا کی ازگلها میکرد. میگفت که شبها دیو ها برای بردن گلها میایند چون گلها در اول پری بودند و بعد در قالب گلها در آمدند و ازین ما جرا ها آنقدر میگفت که ترس در رگ رگم ریشه میدوانید و من میخو استم زود تر خوابم ببرد . اما با آن هم پیش خود میگفتم :

ـمن مثل بچه پاچا دیو ها را میکشم . بر سیمر غ پیش بینی شان دود میکنم که خواب شان ببرد . باز میکشمشان . نمی‌مانم که گلهایم ، پر یهایم را کسی ببرد .

از ین که دیو ها از من ترسیده بودند و جرات نکرده اند که به گلهای پژمرده ام گزندی رسانند، احساس غرور میکر د م، خودم را قویتر از دیو های سیاه و بزر گ حس میکردم . در رویا ها یم همیش جنگی میان من ودیوها جاری بود. شاید از همین خاطر پر ستاری گلهایم را کم‌کم به دست فراموشی سپرده بودم .

مادر کلانم به درس و مکتبم هیچ کاری نداشت اما وقتی دلش میخواست جلو مهمانا خیلی خودش را علاقمند به همه آنها نشان میداد ودر پهلوی آن همیشه در یاد کردن از عشقم به گلها زبان شوری داشت و مدام مرا با گلهایم به خاك و آتش میسپرد .

یکروز زنهای زیادی در اتاق کوچك ما جمع شده بودند . بعضها اشك میریختند عده یی صدا اندا خته بودند . حرکت‌عجیبی در فضای خانه ما به چشم میخورد . همگی می‌جنبیدن اما فقط یك جسم بیجان وسط خانه نمیجنبید و او مادر کلا نم بود . دیگر برایم کسی سر ز نشگرانه قصه دیو ها را به‌خاطر گلها نگفت . یکی دو روز بعد تر عمه ام که فی الاکاری به کارم نداشت ، آمد و به اصطلاح خو دش سر پرستی ام را به شهده گرفت ، هیچ چیزش شبیه مادرم نبود . نه خنده اش که صرف لبهایش پس میر فتند و دندانهای بد ریخت و زنگ زده اش رابه نمایش میگذاشتند ، ونه دید نا مهر بانش به نگاه های گرم مادرم میماند . از او هیچ خوشم نمی‌آمد. چندین بار گلهایم را بیرون ریخته بود و با او دهان به دهان شده بودم وهم داغ هایی از ضرب بوت و آتشگیرش در بدنم سراغ داشتم . وقتی از عمواصغر که در نزد یکی خانهٔ ما دکان حلبی سازی داشت تعریف میکرد ، بیشتر ازش بدم میامد عمه ام مثل مادر کلانم زیاد گپ میزد . میگفت :

ـ اگر پیش عمو اصغر بروی ، کسبی میشوی ، پیسه دار میشوی .

هیچ حرف نمیزدم .فکر میکردم که یك روز معلم خواهم شد و بچه هارا درس میدهم ازیشان درس پر سان میکنم یا کاتب می شوم : پشت میز مینشینم. کاغذ های سفید را سیاه میسازم ، عر یضه میخوانم و امضاء میکنم . گلها را هم فراموش نمیکنم .نمی مانم که مثل امروز گلبرگها یشان پژمرده شود ، دیگر آن وقت برگ گلها یم زرد نخواهند شد .

از سا لها پیش وقتی عمو اصغر را پاروی گرد و شکم از بینی بریده اش دیده بودم، ازش خو شم نیامده بود ، به کسبش هم علاقه نگر فتم ، فکر میکردم همه حلبی ساز ها مثل او وقتی خنده میکنند ، وقتی گپ میز نند، تصنعی ومحیلانه است. برای آدم در هر باره دروغ میگو یند ، سر بچه‌های خرد در دکانها یشان بزور کار میکنند ، وقتی هم از پیش دکانش تیر میشدم ، گام هایم بزرگتر مشدند ، چشمهایم زمین یا آسمان را میدید . دلم نمیخواست به چشمان تنگش نگاه کنم .

یك روز عمه دستم را گرفت و نزد اصغر حلبی ساز برد . دستم را به دستش داد و گفت :

ـبچه درس خوانده نمیتواند . کله اش خالی است . مثل بچه ات کار یادش بده .

اول هیچ چیز نفهمیدم . ندانستم که کله چه کسی را خالی میگوید . از خالی بودن کله ها خنده ام گرفت ، حیران بودم ! گهان فکر کردم به من ، بد گفته است . دندان هایم را فشردم . دستم را از دستش کشیدم سیلی آبداری روی کو مه ام نشست .حلبی ها ، اصغر حلبی ساز و چادری چناری عمه ام در پیش چشما نم بل‌بل کردند . بدون معطلی گریه کردم ، عمو اصغر که بعد ها خلیفه اصغرم شد ، زیر لب غمغم کرد از پشت پرده اشك به دقت ریش نو پی رچهره سوخته اش رادیدم ، بیشتر از پیش ازش بدم آمد . دکانش از آواز پر بود . تق وتقی که یك لحظه دم نمیگرفت از آواز چکش های چو بی و آهنی پی بود که بچه های خرد و بزر گتر از من بر آهنها میکو فتند . بچه ها سر های بر گرد شانرا بلند نمیکردند واگر گاهی هم‌برای بالا کشیدن بینی شان گردن های افتی شان عمودی میشدند چشم عمو اصغر به زمین میساختشان .

از فردای همان روز به بعد من هم جزو بچه های او شدم ، بدون گفتن کلمه یی کار میکردم چهره ام رنگ آهن زنگ زده را داشت اما وقتی آنرا میشستم رنگ آفتاب پرستها را داشت . بر خلاف سمار قها به کندی قد میکشیدم . دروازه مکتب را بر سر م بو ساندند . فکر گلهایم را از سرم بیرون کردند . صبح وقت از خواب بر میخوا ستم ، میر فتم برای عمو اصغر تا نماز شام کار میکردم . آن وقت خانه میامدم دستهزدم راکف دست عمه میگذاشتم. ازبس خسته میبودم زود خوابم میبرد. دیگر ترس از دیو ها در رگ رگم ریشه نمیدوانید . بلکهایم بی اختیار روی هم میچسپیدند وبه چشمهایم شکل نو خط سیاه میدادند .

اوایل چا شت بود و خواب روی مژه هایم سنگینی میکرد . خلیفه اصغر با وجودصدای تق و تق بچه ها نشسته خوابهای خو شی میدید . نا گهان قطی حلبی پی میان درجه های حلبی یافتم کـه‌خاطره های مادرم را همراه با گلهایم در من زنده کرد .نزدانه گرفتمش . با دستها یم لمس کردم . دلم پس از ما ها برای مادرم و گلهایم تپید به عجله از دکان بر آمدم ، به خانه رفتم . عمه از دیدنم تعجب کرد و گفت :

ـ چطور آمدی ؟

گفتم :

ـ هیچ و همینطور آمدم .

میخواستم‌درو غـــی بگویم اما نتوانستم به طرف تاق نگر یستم . قطی حلبی ام را کا ملا لازنگ زده بود . درونش از گل کفیده ای درست مثل دست ورویم پر بود و روی آن گلبر گهای خشکی دیده میشد .دستم راپیش بردم وبـه شاخهایش زدم . خش خش کم دوامی شنیده شد و به دنبال آن موجی از خاك بلند شد و بر گهای خشك پایین ریختند . بهزمین دو زانو نشستم. هـق هـق گریه کردم . وقـتی عـمه‌ام را دیدم . کور یهای پا هایم را به زمین زدم گرد سبکی از گلیم بلند شد ، بر سرم فریاد زد :

ـ بازچه گلی به‌آب دادی • مثلیکه بـــر سرعمو اصغر بیچاره ازفد م بدت بلای آوردی عقده ام تر کید . چیغ زدم :

ـ من گلهایم را میخواهم .

خنده اش بیشتر بر خشم افزود . گفتم :

ـ گلهایم که خشك شدند ، گلهایم که دوست شان داشتم .

از پشت گردنم گرفت وبه طرف دروازه تیله ام کرد . من دیگر آن نجف نحیف نبود م چکشهای حلبی سازی بازوهایـم را سنگی ساخته بودند اما از حیا دستم پا لا نمیر فت تابادستهای کفیده ام لبها ، بینی و دندا نهای بد ریختش را به خون نشویم. ازموها یـم گرفت• به طرف خودش کله ـ ام را میکشید . بعداز خود دورش میکـرد• درد در سراسر بد نم ریشه دوانید . چشمانم در میان پرده سیا هی دایره های بیر نگی دیدند . دهانم به فریاد بزر گتر از حا لت عادی شد . نشستم با صدای بلندی گر یه کردم . اشکهای بیر نگ از هر چار طرف چشم جمع میشدند . بعد وقتی با چرك رویم یکجا میگشتند ، رنگ سیاه به خود مـی گرفتندوقبل ازچکیدن روی زانوهایم‌خط مشخصی روی چهره ام میکشیدند . آنروز تا شام به یاد مادرم به خاطر گلهایم بی و قفه چندین بار اشك ریختم .

فردای آنروز بر خلاف معمول چشمانم دیر تر از خواب باز شدند ، هیچ دلم نمیخواست باز پیش خلیفه اصغر بروم سرم به شدت درد میکرد . مثلی که چیزی میخواست به زور از شقیقه هایم بیرون شود ، فازه درازی کشیدم ، شاید میخواستم دو باره بخوابم. دهانم بدمزه تر از هر صبح دیگر بود• نا ـ گهان سر وکله عمه با گفتار های همیشگی اش بر شدت درد سر م افزود• وقتی دیدمش فریاد زدم :

ـ من دیگر نمیروم .

او میدانست که دلم نمیخواهد بروم هیچ گپ نزد ،رفت با جاروبی دو باره ازدر درآمد گفت :

ـچرا نمیروی .

دلم بیشتر و نیز تر میتپید . هیچ بهانه‌ای به فکر م نمیرسید . حیران بودم چرا یکباره بطور گفتم • اماوقتی چشمم بـــه گلهـای خشکم که بیشتر از دیروز پر گپهای شا ن ریخته بود ، افتاد ، چیغ زدم :

ـ به خاطر گلهایم ، گلهایم که خشك شدند کل کار از دست تو و عمو اصغرت است .

دیگر گریه نمیکردم ، رویم مثل کوره سرخ شده بود و در تب داغی میسو خت . لبهایم به نظر م گر تگتر میامدند عمه بدون آنکه چیزی بگوید بادسته جاروب به کمـرم زد جاروب را با دستم گر فتم . اما دستم بیشتر درد کرد ، چون سیم آن در گوشتش فرو رفته بود ، خون مثلیکه منتظر همین فرصت بود ، بدون معطلی بیرون پرید . همان جای دستم را لای دندا نهایم گر فتم . قطره خون چاقتر وگـلوله ترشد ونقش دنـــدان هایم آنراحلقه زد• بعدهم چندین سرو تـــه جاروب به کمر و کله ام خورد . باوجودیکه از دیر ها به این طرف بدنم به ضرب مشت ولگد عادت کرده بود ، سو زشی سراسر بدنم را گرفت ، اما با آن هم اشك گرد چشمانم را حلقه زد چون متو جه شده بودم که اشکهایم برای همه جز مادرم بی ارزش بوده است و هم النیا میخش درد ها نیستند برای رهایی از کنجـی به‌کنجی میدویـدم، گفتم :

ـ نزن ، نزن ! میرو . اما .....

به گپم گوش نداد . باز هم جاروب بالا میر فت و گاهی به دیوار ها واما بیشتر به جان من میخورد . پس از لحظهٔ آرام شد و لبخندی پیروز مندانه ای چین‌لبـــهایش را صاف کرد• وقتی لبخندش رادیدم، دیگـــر بدنم نلر زید• باقوت هرچه تمامتر فـــریاد زدم :

ـاگر برایم یك گلدان نخری ، به والله باز هم نمی روم .

عمه خسته شده بود و فقط به کشس کردن مو های جر کم اکتفا کرد وگفت :

ـ لعنت به چشم سفیدت . چشم نیست ، سنگ است ، سنگ . شکمت از نان سیر نشده گل و گلدان میخواهی .

دیگر رهایم کرد . بازهم مثل همان روز که مرا نزد عمو اصغر برد، چادری چناری اش را به سر کرد واز دروازه بیرون بر آمد به نظرم رفته بود ، دکان عمو اصغر که عذرم را بخوا ند .

تنها ماندم • دلم دیگر درچار دیواری خاله تنگ شد• دیوار های رنگ ورو رفته ودروازه چوبی همه برایم خسته کن شده بودند . درد سرم هرلحظه بیشتر میشد• از دروازه پایم را بیرون نهادم . نور آفتاب بابی میلی سرا پایم را شست . سردی بادملا یمی بدنم را لرزاند . نفس عمیقی کشیدم ، سوزشی در بینی ا م دویدن گرفت• ناگهان‌بوی خـوش گلها را حس کردم . حتماً از خانه همسایه میامد ، چون حو یلی خود ما از دیر ها به این طرف از بوی گنده ای بر خور داربود آرام به طرف دیوار کاهگلی که میان ما مشتر ك بود . رفتم دستم را بلند کردم اما قدم کو تا هتر از آن بود که بتوانم آ ن طرف دیوار را ببینم و این نا امیدی دلم را سنگینتر سا خت ، بالاخره وقتی پا یم را روی سنگها گذاشتم فقط توانستم کله ام را از دیوار بلند تر سازم . همگی غمهایم را فراموش کردم ، گلهای سفید ، سرخ ، زرد وآبی که‌من به‌همه شان عشق میورزیـم در برابرم صف آراسته بودند . از گلها ، با غچه منظم و صفائی آنجا خو شم آمد ، میخواستم سا عتها جلو آنها بنشینم ، به رنگهای گلها نگاه کنم و بوی آنها را تا اعما قدلم کش کنم . پس از آن به فکرم رسید که کاش این با غچه مال من میبود که در گلبر گهای گلها لبهای مـــا در م را با تبسم همیشگی ودر پچ‌پچ آنها گیزدن مادرم را احساس کنم . از حرص لـــگام گسیخته ام خنده ام گرفت که نا گهان دست گوشتی پایم رابه پـــایین کشید و افکارم را از هم ریخت .

رویم را بر گرداندم ، رنگ از رخم پرید وقتی پا یین افتادم عمه ام را در روز روشن میان ستاره ها دیدم چشما نش از حدقه بر آمده بود . سلی اش که به رویم نشست، تعداد ستاره های چار سمتش را بیشترساخت

بقیه در صفحه ۵۳

پیوسته بگذشته

از تاریخ باید آموخت

از تاریخ حرف می زدیم از مور خین باستان از آنا نیکه تاریخ را در خدمت طبقات حاکم و تو صیف کار نا مه های آنان قرار می دادند و هم چنان از آنا نیکه کو شش کرده اند تا وقایع تاریخی و تاریخ تکا مل بشری را بشکل او بژ کتیف (عینی) بنگا رند و توده های مردم را که ساز ند گان اصلی تاریخ اند تو صیف نمایند . به این بحث ادامه می دهیم :

در قدم اول باید دانست که در گذشته هما نطوریکه علم و سواد ما نند امروز عام نبود و هر کسی را نه قدرت فرا گیری علم و تحصیل بود و نه اجازهٔ آن . یعنی درزمانه های قدیم و بخصو ص قبل از انقلاب صنعتی انقلاب کبیر فرا نسه (انقلاب بورژوازی ۱۷۸۹) ، هما نطو ریکه امتیا زات طبقا تی و نعم مادی و معنوی در انحصار طبقات حاکم جوامع بشری بود فرا گیری سواد و تحصیل نیز به همان پیمانه محدود بود . منطق با همین امکا نات علمای علوم مختلفه منجمله تاریخ هم محدود و انگشت شمار بود وازین عدهٔ انگشت شمارتنها تنی چند در صدد آن بر آمدند تا و قایع را بشکل واقعی آن ارزیابی و تحلیل نموده بر شته نگارش در- آورند . یعنی از زمان با ستان تا آخرین هرا حل نظام سر مایه داری مور خانی بوده اند که می کو شید ند جوهر ا صلی تاریخ و فلسفهٔ تا ریخ را درك نمایند و به علل ا صلی و قایع تا ریخی پی ببر ند و آنرا ار زیا بی کنند و لی باید یك نکته عمده را که خیلی با ارزش است بیاد داشته با شیم که درك تا ریخی علمای تاریخ و لو آنانیکه کو شیده اند آنرا عینی و واقعی درك و ارز یا بی نما یند این ار زیا بی شان نمی توا نست از دایرهٔ تا ثیر شرایط زمانی و مکا نی وقت بیرون رود . اکثر مو رخین در مقطع های خاص تاریخی یعنی در زمان چر خش های عظیم تا ریخی ظهور کرده اند آن زما نیکه تحو لات بزرگ اقتصادی و اجتماعی تدارك می شد . در آخرین چرخش تاریخی قبل از انقلاب سو سیا لیستی یعنی آوانیکه جامعهٔ فیودالی رخت بسر بسته و جای خود را به رژیم سر مایه داری خالی می کرد بمقا یسه دوره های قبل عدهٔ بیشتری از مورخین کو شید ند که جو هر ا صلی تار یخ را درك کنند هستند عده ای ازمورخین که به این کار دست یا فتند درین عده می توان از «توین‌بی» و اشپنگلر می‌توان نام برد . آوا نیکه آنا ر ایندو مورخ جا معهٔ سر مایه داری را بد قت مطا لعه نما ییم می یا بیم که مضمو ن درك تا ریخی اینها با مور خان دیگر بو ضوع مبا نیت دارد . توین بی‌می گوید : «هر اند یشه تا ریخی حتماً نسبی است وتابع شرایط زمانی و مکانی صا حب اندیشه آن است . این قا نو ن طبیعت بشری است ....»

بعد از آنکه جا معهٔ کمون اولیه جای خود را به جا معهٔ برده داری گذاشت ودر مر حلهٔ دوم آوا نیکه فیودالیزم جا نشین برده گی گردید و با لاخره زما نیکه رژیم بورژ وازی بجای فیودا لیزم مستقر گشت تاریخ نقطهٔ های عطف خود را می گذشتاند یعنی پس از یك تحول انقلابی نظام های جدید بجای نظام های کهن مستقر می‌گشتند ولی درین تحو لات یك پدیده عمده واساسی عام بود و آن اینکه در هر یك از انقلابات اجتماعی ـ اقتصادی یك نظام اجتماعی مرکب از طبقات متضاد و آشتی نا پذیر جای خود را به نظام دیگری ازین قبیل می داد ولی قرن بیستم (سال ۱۹۱۷) شاهد رو یداد بزرگ شگرف وبی‌ما نندی است یعنی‌سومین نقطه عطف انقلابی در جهان اولا در روسیه رخ‌داد . همه سیستم های اجتماعی اقتصادی در بطن خود جا نشین خود را می پرورید ولی جا نشین آنها نیز یك وجه مشترك با سلف خود می داشت وآن موجود یت پدیدهٔ استثمار فرد از فرد بود اما سو مین نقطه عطف تا ریخی و یا به عبارهٔ دیگر تحو ل انقلا بیکه توسط انقلا ب سو سیا لیستی بمیان آمد با تحو لات گذشته یك فرق

بقیه در صفحه ٥٤

مطالعه‌راهی که‌انسان را به زندگی آشنامیسازد

مطا لعه روز نامه و دیگر مجلات و کتب امروز یکی از مصروفیت های مهم درزندگی انسا نها بشمار می رود . مخصو صاً اطلاع از اخبار وو قایع جهان بخش عمدهٔ علاقمندی خوا نند گان و مطا لعه کنند گان را می سازد . یکعدهٔ دیگر هم بخش های دیگر روز نامه را می پسندند و بدان دلچسپی نشان مید هند واز همین رو است که مطا لعه روز نامه در اکثر نقاط جهان شکل عادت راگرفته است و هر اشتراك کنندهٔ در حین چای صبح روز نا مه را مطا لعه میکنند ودر هنگام‌شب روز نامه و یا مجله مورد علاقه خویش را مطا لعه میکند . این عادت پسندیده یکی از خصایص خوب است که‌باید آن راپرور ش داد .

متا سفانه در کشور ما تعداد روز نامه خوان وبصورت عموم تعدادمطا لعه کنند گان کم‌است و این نا شی از عدم علا قه و یا تعداد بی سوادی است . ولی خو شبختا نه امروز جوا نان ما و همه کسانی که تا اندازهٔ از سواد بهره دارند به مطا لعه روز نامه‌علاقه گر فته اند و کمتر این اشخاص را می یا بید که روز نامه را در خانه و یا دفتر مطا لعه نکنند اما بنظر ما این کا فی نیست که تنها به‌مطالعه روزنامه اکتفا و بسنده کردبلکه لازم است وبخصوص بر جو انان است که بر دامنه مطا لعات خویش بیفزایند و آن را و سعت بیشتری بد هند . مخصوصاً مطالعه وخواندن کتاب برای هر جوان ضروری و لازمی پندا شته میشود مطا لعه کتب علاوه بر اینکه بر دانش و معلو مات مامی افزا ید یکنوع سر گرمی دلچسب و جالبی است که انسان را از بسا کارها و اعمال نا سواب باز میدارد .

جوانی که‌به کتاب و مطالعه علا قمند است در آینده میتواند کار های مهمی را از پیش ببرد. ولی یك‌نکته رانباید ازنظر دور داشت که‌وقتی انسان مطالعه میکند و زمانی که‌وقت صرف می‌نماید باید کتب و مطالبی رامطالعه کند که‌بدرد خود واجتماعش بخورد، یا بهتر است بگو یم چیزی را مطا لعه کند که به ارزش خواندن آن بیارزد .

یکعده جوانان صرف به‌کتب ناول علا قه میگیرند در حا لیکه اگر این عده تنها به کتب ناول وکتاب های پلیسی اکتفا نکرده ومنظور شان وقت گذرانی نباشد و کتب بدرد بخور که بتواند بر دانش و معلو مات انسان بیفزاید مطالعه بنمایند علاوه براینکه وقت خویش را به مفت ضا یع نکرده اند و در ثانی استفاده خو بی از آن نموده اندپس به این تر تیب بر هر جوان ما لازم است که کتاب بخوا نند و خود را به مطا لعه عادت بد هند . و قتیکه انسان عادت به‌مطالعه پیدا نمود دیگر برای او اینکار یکنوع عمل خواهد شد که‌بدون آن نمیتوان ازآن دوری نماید .

شرایط زندگی امروزی هم ایجاب این را می نماید که باید هر جوان ما تا اندازه از احوال واوضاع جهان باخبر باشد و قتیکه امروز جوان ماخودرا جوان میگو ید با ید از او ضاع جهان با خبر باشد . زیرا جهان امروز ما جهان چهار چوب خانه او نیست بلکه جهانی است که تمام ممالك جهان ، ابحار و کا ینات را در بر میگیرد . پس وقوف داشتن بر این جهان پهناور مستلزم مطا لعه و تتبع در این مسایل است . ودست یافتن به آن صرف با مطا لعه آثار نویسند گان ودانشمندان متصور است و بس .

برای اینکه مطا لعه یکنوع عادت‌شود باید ازهمان آوانیکه انسان توانست خط رابشناسد وحروف را بداند یعنی تااندازهٔ سواد حا صل کند که بتواند مطلبی را بخواند باید از ابتدایی ترین مطالب شروع‌کند وآن رامطالعه کند بعد ها آهسته آهسته و به مرور زمان که هر قدر سطح آگا هی و سواد او بلند می‌رود به همان پیمانه بروسعت مطا لعه خویش بیفزاید . و قتیکه این عمل صورت گرفت و مطا لعه جز پرو گرام زندگی انسان شد دیگر ترك آن مشکل است و چه بهتر که ترك آن مشکل باشد .

آشنایی باجهان امروز صرف از روی مطا لعه امکان پذیر است و بس . اگر خوا سته باشیم که فلان مملکت را با تمام خوبی و بدی ها یش بشنا سیم و اگر علاقه مند معرفی با فلان نو یسندهٔ مورخ ، هنرمند و .. باشیم پس یگانه راه شناختن ودست رسی به آن از راه مطا لعه ممکن است .

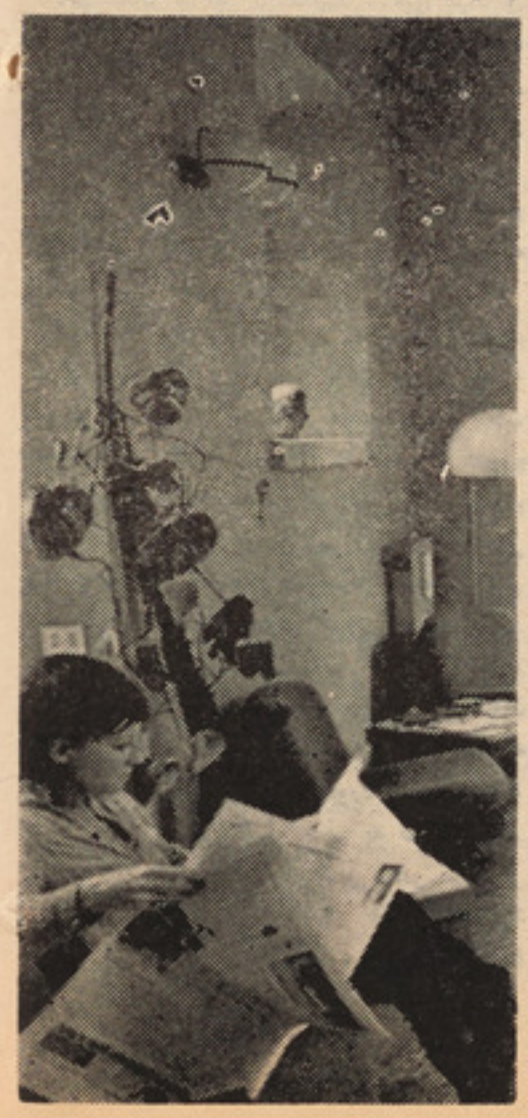

نوشته از : فرید

جوانان باید در برابر دست آورد های انقلاب بی تفاوت نباشند

هر گاه به تاریخ جوامع بشری نظراندازی کنیم خوا هیم دید که در جوامع بشری جوانان با درد ، روشن فکر و میهن پرست قشر فعال و پر قدرت جا معه را تشکیل داده ودر پیشرفت و ترقی ، شگو فانی و اعتلای میهن نقش عمده و بسزایی را بازی کرده و میکنند. زیرا همین جوانان نیرو مند و پر توان هستند که در آینده بحیث کار مندان وا قعی وطن رسا لت تاریخی شا نرادر برابر خدمت بخلق درك نموده اند ودر راه پیش رفت و تر قی وطن و آرا مش مردم مسا عی همه جا نبه نموده و به خاطر دفاع از میهن و نا موس وطن و دست آورد های علمی و مترقی که به نفع اکثریت مردم جا معه باشد پیکار دلیرا نه می نمایند .

پس چه خوب است که جوانان ما با قدم گذاری درین راه مقدس ، درین مبارزه وطن پر ستانه و همگا نی با نا همواری هـا و دشواری ها هر کدام منحیث افراد مسوول جامعه افغانی اهداف انقلاب واقعی و حقیقی خود را درك کنیم و با فهم ودرك آن برای تحقق آن قدم های عملی بگذاریم .

در شرایط امروزی هر فردی از جا معه وبخصوص جوانان مسوولیت دارند ازچوکات محدود مسا یل فردی بدر آمده خود را به مسا یل ملی و متر قی آگاه سازند و برای اعتلا و تر قی و آرا می مردم و کشور خود بیند یشند و راه حل آنرا جستجو و تحقیق و مطا لعه نمایند . زیرا اگر جوانان امروزی فقط تما شا چی حوادث باشند درینصورت وقت گرانبهای خود را که باید برای آبا دانی کشور به مصرف بر سا نند ، بیهوده ازدست داده اند از اینکه جوانان نقش مشعلدار هر جا معه را بازی می نمایند باید در جهت روشن سا ختن افکار و اند یشه های خلق واهداف والای جا معه بشریت باید از هیچ نوع خود گذری ، ایثار و فدا کاری دریغ نورزند زیرا در برابر پسمانی ها ، نا بسا مانی های جا معه مسوو لیت بزرگی را بعهده دارند تا از هر را هی که قدرت و توان آنرا داشته باشند برای مردم و کشور خود که منا فع اکثریت در آن نهفته باشد مفیدواقع شد و خدمت ارزنده یی را انجام داد .

باید متذکر شد که قشر جوان ما باید بادرك مسوو لیت و رسا لت تاریخی و شرایط انقلابی ، رو حیه و طنپرستی و مردم دوستی نوع پروری ، بر خورد انسانی و صداقت و راستی را شعار خویش قرار داده و همیشه در راه نیل و اهداف عا لی انسا نی زحما ت خستگی نا پذیری را متحمل شوند تا بتوانند کشور خود را از ورطه بد بختی ها رنج ها و نا بسا مانی ها یکه از نظام های فر توت گذشته بارث مانده است نجات دهند وجامعه رفاه وآسایش را برای خلق خود بهارمغان بیاورند .

پس هر زما نیکه جوا نان منافع اکثریت را بر منا فع شخصی و فردی تر جیح داده واز فکر شخصی بدر آیند ودر فکر کشور ، مردم و راه حل مشکلات آنها بیند یشند و فکر کنند که آیا در طول دوره زندگی چقدر توانسته اندکه خدمتی رابرای مردم و کشور خود انجام داده و مفید واقع شده ، پس یقین داریم که اگر هر کدام این سوالات را از خود بکنند خواهیم دید که منحیث اعضای جامعه مسوو لیت هایی در برابر انقلاب و دست آورد های انقلاب و با لاخره در برابر کشور خویش داریم که باید آنرا ایفا کنیم و با احساس انقلا بی ودرك ملی وظیفه خود را عملا انجام دهیم زیرا هر وقت چنین درك واحساس نزد ما پیدا شود دیگر در برابر مسایل ملی و انقلابی خود بی تفاوت نخواهیم بود .

موسیقی زبان مشترك ملتها است

از دیر باز موسیقی پدیدهٔ شناخته شده و مهم حیاتی بشمار می رود ، واز زمانه های قدیم تا به امروز در بین جوامع راه داشته و تا جهان با قی است راه خواهد داشت اگر به تاریخچه مو سیقی نظر بیاندازیم در می یا بیم که مو سیقی نه تنها بحیث عا مل تفریح وسرور بشمار میرود بلکه در بعضی از جوامع داخل مذهب شده و انکشاف یافته است .

اما برعکس این پدیده‌در بعضی از جوامع نظر به خصوصیات خود آن جا معه چندان انکشاف نیا فته است . بهر حا ل مو ضوع این است که مو سیقی بحیث یگانه عا مل تفا هم بین جوامع در طول تاریخ نقش‌ارزنده داشته است .

مو سیقی‌نه تنها سر گرمی خوبی بـرای خانواده ها بشمار می رود بلکه میتوان از این راه به اصطلاح نان بدست آورد وعایدی چند داشت . از همین رو است که امروز ما و شما شا هد زیادی گروه های هنری هستیم که در محا فل خو شی و سرور مردم اشتراك نموده و باعث سر گرمی و خوشی خاطرآنها میشوند .

اما باید یـك‌نکتـه راعلاوه کردکه ایـن گروه های ما باید مو سیقی را علماً بیاموزند اگر آنها می خواهند از راه مو سیقی در درآمدی داشته باشند پس چه بهتر که در این زمینه تحصیل و مهارت که سزاوارگروپ هنری شان است باشند . و راه رسیدن به این هدف تحصیل درست و پشکار در این

خو شبختا نه امروز در کشور ما به ارزش این پدیدهٔ حیاتی و نقش آن در رو حیه جوانان و نو جوانان و تمام اقشار و طبقا ت اجتماع پی برده شده وازهمین روروز تاروز انکشا فات و تازه آفرینی هایی در این راه به مشا هده میر سد که آیندهٔ بهتری را میتوان از همین حالا پیشبینی کرد .

در گذشته مو سیقی در بعضی از خانواده ها بشکلی تعبیر میگردید که فکر میکردند اگر جوانان شان به مو سیقی علا قه گیرند یا به یکی از آلات مو سیقی آشنایی حاصل کنند آن جوان به بیراهه کشانیده میشود و از تمام مسا یل حیاتی و زندگی بدور می ماند در حا لیکه امروز خو شبختانه ایـن نوع بر داشت های کهنه و فر سوده بکلی از بین رفته واز همین رو است که در هر خانواده ودر هر خانه یکی دو نفر از اعضای خانواده به یکی دو نوع از آلات مو سیقی آشنا یی داشته و میتوا نند آن را بنوازند.

زمینه است .

مو سیقی یك مزیت خیلی ارزنده دارد و آن عبارت از تلاقی جوانان و ایجاد تفا هم در بین ایشان است .

مثلا یك گروپ از جوانان که به مو سیقی علاقه دارند و تا اندازه هم آشنایی به آ ن به مسا فرت می پردازند در حا لیکه شا ید یکی از آنها هم به‌لسان خا ر جی آشنا یی نداشته باشند اما همین مو سیقی است که این گروه هنری را با جوانان کشور میزبان پیوند میدهد وبین شان نوعی تفاهم ودوستی را بو جو د می‌آورد که شاید به مشکل‌بتوان این تفا هم را در حالات دیگر بدست آورد. پس میتوان گفت که مو سیقی زبان مشترك جوامع است . هر قدر انسان بیشتر بـه مو سیقی و یا یکی از آلات آن تسلط داشته باشد به همان پیمانه این تفا هم و نزد یکی بیشتر به وجود می آید .

بقیه در صفحه ٥٤

من دیگر کودك دیروز نیستم

برای یك جوان شاید بر ازنده نباشد که از فا میل خود از زندگی خانوادگی خود و بالاخره از عادات و اطوار خانوادگی خودحرف های ته و بالا بزند ، ولی امروز شرایطزندگی طوری آماده گردیده که باید خوب و بد زند گی را بیون پرده پو شی و بدون تظاهر بیان نما ید و آشکا را آنچه که نقاط ضعف زندگی محسوب میگردد درمیان نهد بلـی، مـن هم بدیـن ملحوظ خواستم حرف هـای خودرا گله های دو ستا نه اما جدی خود را از فامیل ومخصو صا ازپدرم بدین و سیلـه ابراز بدارم .

جوانی هستم بیست وپنج ساله،تحصیلات خود را تا بدرجه لیسانس تکمیل نموده‌ام ولی آرزو دارم که باز هم تحصیل نمایم و علم بیا مو زم ، دو سال قبل ازدواج کرده و صا حب یك کودك یك سا له نیز هستم.

من با پدر و مادرم و دیگر اعضای فامیلم یکجا زندگی میکنم یعنی شرایط زندگی من طوری است که‌نمیتوا نم‌به تنهایی زندگی مستقلی داشته باشم .

همسرم در یکی از موسسات کار میکند و من نیز صا حب کاری هستم .

این نکات را برای این خدمت شما نوشتم که به زندگی خانوادگی ما آشنایی حا صل کنید تا بعداً در باره بتوانید عادلانه قضاوت نمایید .

بقیه در صفحه ٥٤

برگزیده‌هایی از میان

فرستاده‌های شما

تاج محمد یاری

حریم محبت

تو شاه عروس لطف و نکویی و خلق‌عظیم
چو شیرینترین سرود آهنگین
به موج موج وجودم در خرام شکوهی

•••

به گوشت
پوست
و
مغز استخوان میکنمت احساس
آه !
مرا بشناس

•••

به هم ایمان داریم
و
زانوزنیم دراین محراب مقدس
-حریم محبت-

غلام حیدر یگانه حوت ۱۳۵۸

تاسره مینه لرم

مینه می زړه کښی خوځی گرانی داستا په خاطر
ستا دویاړلی ښا یست‌ستا دښکلا په خا طر
ستابی مثاله ښا یست‌هرخوکالید لنی نه شی
یوازی ځای لر ینه ښکلی‌زما په خا طر
ستا د ښکلا شمع دی‌همیش روښانه اوسی
غوټی دحسن دی‌شه ،گل دبو را په خا طر
ستا دا خوږی خبری ستا په زړه پوری ادا
دانتظار په شپه کی ناست د سبا نه خا طر
فکر اوخیال می همیش‌ښکلی له تا سره د ی
مینه ټوپو نه وهی زړه‌کښی می ستا په خا طر
که تا نه‌لری یمه‌خیال‌د ی همیش ر ا سر ه
خوښی یی سا تلی یمه‌ستا د خندا په خا طر
کا ښکی چه مینه دی وای زړه کښی یاری سر ستا
جوړه خو ښی به وه پری‌ستا دو فا خا طر

غافل منشین

ای تازه جوان جهد در ایام بکن
غافل منشین کار خودانجام بکن
بیهوده مشو منتظر سا قی دهر
تا باده رسد تهیه جام بکن

• • •

گو یند عروس دهر شوخ و شنگ‌است
با هر کی بود همیشه دریك رنگ‌است
زنها ر به او طرح محبت مفگن
زیرا که گهی شیشه‌و گاهی سنگ‌است

• • •

بنگر که جها نیا ن بر فتند به پیش
کردند علو م زان خو یش
بر خیز به نرد علم زن طا س کمال
باچشم خردبه بین‌که آید شش وبیش

میر محمد کاظم«هاشمی»

تتبع ونگارش از : خاور «پدرام»

یادی از علامه اقبال لاهوری

علامه محمد اقبال لاهوری یکی از چهره های درخشان علم ، حکمت وادب فا رسی است . دنیائی گسترده بشریت ، انسانها ی به چنین گسترده گی در ابعاد گو نا گون شرف و کمال را ، با ر ها به جامعه تقدیم نموده است . اما آنچه که اقبال را به‌گونه ای که می شنا سیم ، ممتاز کرده است ، محصول چه معجزهٔ تواند بود ؟

این سبز جنگل بارور در عصری به‌برگ وبار نشست ، که تفکر اسلامی به علت‌هجوم سیل آسائی استعمار غرب درسکوت مرگ‌آلود پائیزی دست و پا میزد ، و ملتی و سرزمینی همه آرزو های دیرینهٔ خودرا بر باد رفته می پنداشت .

آری ! در چنین فصلی که جز سردیی وحشت انگیزی سکوت سنگستان آوائی بشارتی شنیده نمی شد ، از شوره زار آن جغرا فیائی ویران شده سرو آزادهٔ ئی سر کشید و جهانیان را خیره سا خت . که همه به رویش بعد از مر گ غنچه ها و بذرهائی که در آغاز شکفتن و شکا فتن و سر از خاك بیرون کشیدن ، به بی عا طفگی و سنگدلی تمام زیر خراوار ها خاك یاس و نا امیدی مد فون‌شده بودند ،ایمان می آورند.!

دیری نگذشته بود، که‌نو جوانی نیرو-مند و گستاخی به صلا بت کوه قامت بر افراشت ، در مقا بل طو فان های مخا لف سر پا ایستاد . در زیر آسمان خویش شاخ و پنجه زد . بر کو یری سو خته آبی شد تا بدانو سیله نخلستانی بیاراید . و آ ن اقبال بود .

اقبال - مرد دین وسیاست واندیشه- در کلکسیون عظیم کتا بها صرف به قرآن می اندیشید .در سلسله طو لانی آموز شگاهها به شیوه آموزش مسجد پیامبر علاقمند بود واز زعمائی جهان پیامبررارهنما انتخاب کرده بود . اقبال سیا ستمدار ، اقبال انقلابی ،اقبال جا معه شناس ، اقبال روانشناس ، اقبال مردم شناس اقبال اسلام شناس و اقبال فیلسوف پروریدهٔ چنین د ستگا هی است و چنین مکتبی !

اقبال ،یك عمر غرق مطا لعه ، تحقیق و بر رسی معارف اسلامی بود . ولی این غرق شدن در هزارو چند صد سال پیش هر گز او را از جهان و تمدن امروزی غافل نساخت چنانکه تحصیل گشت و گذار در اروپا اندك تغییری در روح اسلامی و کر کتر ملی او وارد نکرد . واین یکی از صد ها صفت بر جسته اقبال است. از تبارآن رو شنفکر-انی نبود که با چند سالی در اروپا بودن ، با فر هنگ و تمدن سر زمین خو یش بیگانه شود ، ملت خویش را فراموش کند، برای آنکه متجددش بخوانند به خو ی و خلق همو طنان خود پشت پا بزند . وبدین وسیله گوش بفرمان مظلمهٔ استعمار گردد . فکر اروپائی او را با خویش بیگانه نکرد . ایمان مذهبی او را به تعصب نکشاند، ریزه کاری های فلسفی او را از لذت شعر و هنر محروم نساخت . روح عارفانه اش او را از مصا یب زمین و ملت اسیرش آواره نکرد وبقول نویسنده یی «همچون بر گستون می اندیشید و همچون مولانا عشق میورزید و همچون نا صر خسرو برای ایمانش می‌سرود» ...و«همچون کارل دمیدن روح وعشق را در کا لبد خشك زندگی انسان امروز آرزو می کرد و همچو ن لوتر و کالون، (تجدید اندیشهٔ مذهبی) را در مذ هب خویش و (رنسانسی اسلامی) را در این عصر هدف خویش ساخته بود » (۱) برای همین، اقبال مردی نبوده است، که‌فرصت کو تاه خود را بر منوال بحث های از گونه مشاجرات بی هدف موسوی ، سنی ، بودائی ،کنفو-سیانتی وغیره بگذ راند واین یکی دیگر از انگیزه های محبوبیت اقبال است .

اقبال ، زبان فارسی را در سر زمین هندو-ستان فرا گر فت . مثنوی مولانا گلستان و بوستان سعدی را به تکرار خواند . تا تمرین و ممار ست خود را در زمینه شناسایی قواعد شعر فارسی انسجا م ببخشد. باوجود-یکه به اشعار حا فظ و سعدی سخت علاقمند بود، اشعار عارفانهٔ مو لا نارا بیشتر مو افق حال خویش می یافت . علاوه بر زبان فارسی انگلیسی و عربی را هم خوب میدانیست اما به‌این دوزبان شعر سرود.

در سال ۱۹۱۵ اولین مثنوی اقبال انتشار یافت . اما تا آنرو ز کاران شهرت اقبال محدود به سر زمین هند وستان بود .ترجمهٔ این مثنوی بواسطه نیکلشن - محقق و اندیشمند معرو ف باعث شهرت اقبال‌دراروپاو جهان غرب گردید .

در سال ۱۹۰۵ میلادی به اروپا رفته بود و بادریافت دکتر ا در فلسفه دو باره به وطنش باز گشت و با کنگره ملی هند ، هندو مهما مبها ، جمعیت‌العلماء شیعه، مجلس احراد ، جماعت خا کسار و انجمن اتحاد مسلمین و بعضی دستجات ملی و دمو کرات دیگر که هنوز غبار اندوه شکست شورش ۱۸۵۷ از آیینهٔ افکار شان کا ملا ز دوده نشده بود بنای همکاری گذاشت . با عمل و اندیشه به میدان مبارزه تاخت . پشتیبانی جدی خودرا از «لیك» - (لیك) که‌بعد ازاوج گیری تحولات سیاسی هند از کنگره جدا شده بود، بعدها به (مسلملیك) معر و ف گردید . اقبال هنگا م این انشعاب دراروپابود درتیوری‌وعمل اعلام‌کرد. وبسان شوکت علی

هنگا میکه یك انسان بزرگ را می شناسیم که در زندگی مو فق زیسته است، روح او را در کا لبد خویش میدمیم و بااو زندگی میکنیم واین ما را حیات دو باره می بخشد»

شاندل (دفتر های سبز)

(۱) - علامه اقبال »- صفحهٔ ۲۱ .

دکتر انصاری ، اجمل خان ، ابوالکلام آزاد و سید احمد خان (موسس جامعه اسلامی علیگره) وارد میدان سیاست شد.

تحو لات عظیمی ، که در دهۀ سوم قرن بیستم میلا دی جریان های سیاسی وارکان های آزادی طلب هندو ستان را فـــرا گرفت ، اقبال را بر آن داشت ، که در چار

چوب هند اسلامی اسباب ایجاد نظام انسانی وواحد ایدیولوژیکی را بـــرای استـــر داد کامل حاکمیت ملی هندوستان تدارك ببیند. همان بود، که طرح این نظام رادر اجلاس سالیانۀ مسلمانان که در آلـه آبـاد بر پا شده بود تقدیم نموده خواهان مشاجره شد (سال ۱۹۳۰) دیری نگذشت ، که این‌نظریه در عالم اضطراب وپریشانی شگفت انگیـــز سیاسی بوسیله زعیم عالیقدر محمدعلی‌جناح بمنصۀ اجراء گذارده شد . (۱۹٤۷ میلادی) برای همین نقش اقبال برای آزادی سرزمین هندوستان شایان اهمیت بس عظیـم است . اندیشۀ پان اسلامستی اقبال ، که طـــرح هائی از آن در همان اجلاس مسلمانان به کمیت گذارده‌شده بودند غیراز اندیشه(اتحاد) مسلمانان متعصب ، برای دشمنی و ضدیت کامل باغرب وآرزوی نابودی تمدن غـر بـی به عنوان ملتی و سر زمینی از کره ارض است . دید گاه اقبال در این مورد فقط بر اساس مبارزه علیه زور گـــویی و استعباد گرانی استوار گردیده ؟ واین خود میرساند، که او طر فدار ملت برتر ، فرهنگ برتر، نژاد برتر و جغرافیایی برتری نیست . و منیزۀ او بر ضد غرب و خصو صاً بریتانیا از ینجا منشاء می گیرد ، که آنها افتخارات ملی ، فرهنگ مادی و معنوی نیم قارۀ هند را وحشیانه تاراج کـرده اند . بلی ! برای او زرد و سیاه و سپید ونگرو مطرح نیست، چنانچه می گوید :

نه افغـانیم و نه ترك و تتـاریم
چمن زاریم واز یـك شاخساریم
تمیز رنگ وبو برما حرام است
که ما پرورۀ یك نو بهاریـم

وباز می گوید :

هنوز از بند آب وگل نـرستی
تو گوئی رومی وافغانیم مـــن
من اول آدم بی رنگ وبویـم
از آن پس هندو تورانیـم مـن

اقبال . آدمی را در فرا خنای اعمال اجتماعی اش مورد مطا لعه قرار میدهد برای مسایل قشری و طبقاتی چنان استاد حا کمیت و محکو میت ذاتی آدمی نگاه نمیکند . زموید ایرانی آنقدر نفرت دارد که از اشعب گرانی یهود ، واز پاپ وواتیکان آنقدر بیزاراست که از برهمن هند .

اقبال شور سر زمین اشغال شده است اقبال بی در نظر داشت کم و کاست ها ی قرار دادی و سنتی ، از تمام کسا نیکه در زنجیر استبداد و استعمار دست و پا میزنند می طلبد تا دستی بهم داده مشتر کاء بند های برده‌گی را پاره کنند . اما در این روند نه به کار وتلاش ناسازمان یافته معتقداست و نه بتقلید کور کورانه از اسالیب دیکته شده بی مند مبارزه غربی، چون میدانست که گره کار ما با اطاعت برده وار از غرب گشوده نمیشود .

شرق را از خود برد تقلید غرب
باید این اقوام را تنقید غر ب
قوت مغرب نه از چنگ ور با ب
نی ز رقص د خترا ن بی حجـاب
نی ز بهر ساحران لاله روسـت
نی ز عریان ساقو نی‌از قطع‌موست
محکمی اورا نه از لا دینی است
نی فرو غش از خط لاتینی است
قوت افرنگ از علم و فن است
از همین آتش چرا غش روشن‌است
حکمت از قطع و برید جامه نیست
مانع علم و هنر عمامـه نیست
علم وفن رادای جوان شوخ‌وشنگ
مغز می باید نه ملبوس فرنگ
اند رین ره جزنگه مطلوب نیست
این گله یاآن گله مطلوب‌نیست
فکر چالاکی اگر داری بس است
طبع دراکی اگر داری بس است

تا لیفات اقبال :

از تالیفات منثور و معروف علامه محمد ـ اقبال لاهوری یکی (سیر فلسفه در ایران) است و دیگری (تجدید بنائی فکر دینی) این دو می اکنون در تالار مطا لعۀ کتا بخانۀعامه کابل مو جود است .

غیر از آثاری که بزبان فارسی و ترجمه فارسی در دسترس ما هستند ، رساله ها ی زیادی به‌اردو وانگلیسی نیز دارد. اماآنچـه که با عث شهرت اقبال گردیده است ،آثار منظوم او بزبان فارسی میباشد . که ازینقرار اند :

۱ـ جاوید نامه :

این کتاب تقریباً نوعی سوال و جواب می باشد . این کتاب که حالت روحانی اقبال را در اوج کمال انسانی و وار ستگی آزانه ترین مرد دنیا نشان میدهد ، با این بیت آغاز می گردد :

باغل خود گفتگو هـا داشتـم
آرزو ها ، جستجو ها ، داشتـم

در جائی دیگری این کتاب می گوید :

آدمی انـدر جـهـا ن عفت ر نـگ
هر زمان گرم فغان ما نند چنگ!
آرزوئی هم نفس میسـوزد ش
نالههای دل نـواز آمو ز د ش
لیکن این عالم که از آب وگل‌است
کی توان گفتن‌که دارائی دل‌است!
بحروشت وکوه گه خاموش وکر
آسمان‌ومهرو مه خا موش کر!
گر چه بر گردون هجوم‌اختراست
هر یکی از دیگری تنهاتراست!
هر یکی مانندما بیچاره ایست
در فضای نیلگون آواره ایست !
کاروان برگ سفر ناکرده ساز!
بیگران افلاك وشب هادبر یـاز!
این جهان صید استو صیادیم ما؟
یااسیر رفته از یادیم مـــا ؟
زار نا لید م صدایی برنخاست
هم نفس فرزند آدم را کجاست؟(۱)

۲ـ ارمغان حجاز :

این کتاب ، که درپایان حاوی چندین ترانه به زبان اردو است دارای چهار صد ترانه می باشد .

بعضی ترانه های این کتاب :

ز قرآن پیش خود آئینه آویز
دگرگون گشتۀ از خویش بگریز
ترازویی بنـه کـردار خـود را
قیامت های پیشین را بر انگیـز
بکام خود دگر آن کهنه می ریز
که با جامش نیرزد ملك پرویز

(۱)ـ جاوید نامه صفحه ۱ـ۲
(۲) ارمغان ، صفحه ۱۰٤

زاشعار جلال الدین رو مـــی
به دیوار حریم دل بباو یـز(۲)
نهنگی بچۀ خود را چه خوش گفت
به دین ما حرام آمد کـرا نه
بموج آویز از ساحل بپر هیـز
همه در یاست ما را آشیا نـــه
تو در دریانه نی او در بر تست
یه توفان در فتادن جوهر تست
چو یك دم از تلاطم ها بیاسود
همین دریایی توغارتگر تست(۳)

۳ـ پس چه باید کرد : (٤)

پس چه باید کرد ای اقوام شرق؟ در سال ۱۳۱۱ در جریان مسافرت به افغا نستا ن سروده شده است .

آدمیـت زار نالید از فـرنگ
زندگی هنگامه بر چید از فرنگ
پس چه باید کردای اقوام شرق؟
باز روشن میشود ایام شـر ق
در ضمیر ش انقلاب آمد پـدید
شب گذشت و آفتا ب آمد پد ید
یورپ از شمشیر خود بسمل فتاد
زیر گردون رسم لادینی نها د
گـرگـی اندر پـوستین برۀ
هر زما ن اندر کمین بـر ۀ
مشکلات حضرت انسان از اوست
آدمیت را غم پنهان از اوست
در نگا هش آدمی آب و گل است
کاروان زندگی بی‌منزل است(٥)

٤ـ پیام مشرق :

عنوان این مثنوی که‌برای غازی امان الله خان میباشد ، در سال ۱۳۰۱ هجری شمسی تالیف گردیده است .

زندگی جهد است و استحقاق نیست
جز بعلـم انفس و آفاق نیست
گفت حکمت را خدا خیر کثیـر
هـر کجا این خیر را بینی بگیـر
سید گل ، صا حب ام الکتـــاب
برد گیها بر ضمیر ش بـــی حجاب
گر چه عین ذات را بی پرده دیـد
ر ب ز دنی از زبا ن او چکیـد
علـم ا شیاء علم ا لا سما ستـی
هـم عصـا و هـم ید بیضا ستـی
علم اشیا ء داد مغر ب ر ا فر و غ
حکمت او ما ست می بند د ز د و غ
جا ن ما را لذ ت ا حسا س نیست
خا ك ره جز ریز ۀ الما س نیست
علم و دو لت نظم کـا ر ملت است
علم و دو لت اعتبا ر ملـت اسـت
آن یکـی از سینۀ احـر ا ر گیر
وان دیگـر از سینۀ کهسا ر گیر
دشنه ز ن در پیکر این کـسا نتا ت
در شکم دارد گهـر چو ن سو منات
لعل ناب اندر بد خشا ن تو اسـت
برق سینا در قهستان تـو است (٦)

٥ـ زبور عجم :

این کتاب که در سال ۱۳۰۱ هجری به نظم آمده دارای چهار قسمت است . بعضی ا زابیات این کتاب :

نا موس ازل را تو امینی ، تو امینی
دارای جهان را تویساری تـو یمینی
ای بنده خاکـی ، تو زمانی تو زمینی
صهبای یقین درکش واز دیرگمان خیز
از خواب گران خیز (۷)

٦ـ اسرار ورموز :

این کتاب با چهار هزار بیست به سبك مثنوی مولانا بوده ،در سال ۱۲۹٥ هجری شمسی سروده شده است . این کتاب دو قسمت دارد :

(اسرار خودی) و (رموز بیخودی).

شعری از این مجمو عه :

جوهر ما با مقامی بسته نیست
بادۀ تند ش بجا می بسته نیست
هندی و چینی خال جا م ما ست
رومی و شامی گل اندام ما ست
قلب ما از هند و روم و شام نیست
مرزو بوم او بجز اسلا م نیست
پیش پیغمبر چر کعب پا کـزاد
هد یه آورد از با نت سعـا د
در ثنا یش گو هر شبتاب سفت
سیف مسلول از سیوف الهند گفت
آن مقا مش پر تراز چرخ بلنـد
نامد ش نسبت با قیلمی پسنـد
گفت سیف من سیوف الله گـو
حق پرستی جز براه حق مپـو
همچنا ن آن راز دان جـز ووکل
گرد پایش سرمه چشم رسل (۸)

در پایان باید بگو یم ، که شنا ختن اقبال به هما نگو نه که بوده است کـار دشواری است .زیرا اقبال‌مردی است گسترده در ابعاد گونا گون اند یشه و خیال حقیر، که چه از نظر معانی وچه از نظر الفاظی در خود بیان حالات اقبال شدیداً احساس کمبودی می کند ؟ هر گز و بهیچوجه مدعی آن نتواند بود ، که اقبال را می شنا سد ، بلکه مد عی آن میتواند باشد که به اقبال اخلاص و عقید تی دارد . بناء بهتر است که مختصری از همو طنش را شد پاکستانـی بشنویم :

(اقبال نه تنها شاعر همه مکانهاست بلکه شاعر همه افکار نیز هست و این راز بزرگ وی به عنوان یك شاعر و یك انسان است . ونه تنها خودرا از بند زمان ومکان رهایی بخشید ، بلکه با بر گزیدن انسا نیت به عنوان فکری شعر خود شاعری را بیکی از بزرگتر ین سر چشمه های الهام تبد یل نمود .

اقبال در سن ٦۳ سالگی زندگی را بدرود گفت .

(۳) ارمغان حجاز صفحۀ ۱٤٦ـ۱٤۷
(٤) ومسافر دریك مجلد نشر شده اند .
(٥) پس چه باید ... صفحه ٥٦ .
(٦) پیام مشرق صفحه ٥ـ٦
(۷) از مجموع زبور عجم .
(۸) اسرارورموزصفحه ۱۲۹ـ۱۳۰ .

بقیه صفحه ۱۵

* ابن سینای بلخی ... *

بو هنخی فلسفه و حقوق فر هنگستان علوم از بکستان (اکادیمی علوم) تر جمه مکا تبات ابن سینا باالبیرونی رادر بـــارهٔ مسایـــل فلسفی و کو سمو گرافی (گیتی شنا سی) و فزیك از زبان عر بی به اوز بکی طبع نموده است . تر جمه «قانون الطلب» ابن سینا در پنج جلد محتوی کتاب اول و دوم تو سط عبدا لله یفح ،م عضو اکا دیمی علوم یاد شده بزبا نهای روسی او ز بکی بین سال های ۱۹۵۸ تا ۱۹۷٤ تر جمه وطی سالهای بعدی منتشر شده است . برای تر جمه این اثر نه تنها نسخه‌خطی و چاپی متعلـق بـــه انستیتوت خاور شنا سی اکا دیمی علو م از بکستان بلکه دیگر نسخه ها که درکتاب خانه ها شوروی و کشور های دیگر یا فت میشوند ، مورد استفاده قرار گر فته اند . اگر چه هزار سال از زمان نو شتن این‌اثر میگذرد ولی تا کنون در هیچ کجا نسخه کا مل این اثر بهیچ زبانی تر جمه نشده بود و اولین بار تر جمه نسخه کا مل آن در از بکستان بعمل آمده است .

همچنان کار مندان انستیتوت یاد شده در جملهٔ زمینه سازی برای طبع و نشر یکتعداد زیادی از آثار ارزشمند خطی مر بوط بـه شماری از دا نشمندان ، فضلا و حکمای‌شرق و آسیای میانه ، اثر ابن سینا مو سوم به «الادویه القلبیه» را نیز در پرو گرام فعالیت های علمی خود وا نمود کرده اند که انتشار آن بدون شك در مخازن علمی دستمایه های مورد نظر سود مند واقع شده است چنا نچه رسالهٔ طبی وی زیر عنوان «داروهای قلبـی» بز بان از بکی نیز وقتاً بطبع رسیده است .

مطبوعات از بکستان درسال ۱۹۷۹ گزارشی منتشر نموده که شا مل رسالات مر بوط به بهداشت میبا شد . انتشار کتاب مذکور در ارتباط با هزارهٔ تو لد ابن سینا که اینك در سال ۱۹۸۰ بر گزار شد ه ، تحقق پذیرفته است همچنان طبق‌تو ضیح منبع‌سایر ادارات چاپ و نشر از بکستا ن بنا مهای (غفور غلام) (ازبکستان) ، «پزشکی» و غیره نیز بطبع آثار این دانشمند و متفکر کبیر بلـــخ و شرق و یکسلسله نشر یات علمی وهنری مر بوط بز ند گی و ابتکارات علمـی وی مشغول بوده اند .

همچنان در سال ۱۹۷۹ مطبو عات ازبکستان بمنا سبت هزار مین سا لگرد تو لد ابن‌سینا مطالبی را تحت عنوان «کتاب (قانون) بچاپ میرسد» بشرح آتی انتشار داد که مفاد کلی آن چنین رو نو شت میشود : «ادارهٔ چاپ و نشر بنام مطبو عات» در تا شکند ، بچاپ تر جمه روسی اثر عمدهٔ ابو علی ابن سینا، دانشمند علامهٔ کبیر سده های میانه بنـام (قانون علم طب) بر داخت حجم کلی اثر همراه باعکسها، متون فا کسیمیل و تفسیـر های علمی به (۳۵۱) ورق چاپی و تیراژ آن به‌پنجاه هزار نسخه بالغ میگردد.

ابن سینا در دایرة المعارف طبی اما سی خود بنحو کمال، محتوی همه‌طب خاور سد های میانه را مطرح سا خته و رشد هزاران سال علم با ستا نی را تعمیم داده و آنرا بسطح نور رسانیده وبسیاری از دستا ورد های پزشکی قرون بعدی را حدس زده . در کتاب (قانون) که در حوالی سا لهای ۱۰۲۲ و ۱۰۲۳ بزبان عربی آماده شده بود حتی در قرن دوازد هم بزبان لاتین تر جمه شد وطی پنجصد سال کتاب رومیزی اطبـــا ی آسیا و ارو پا را تشکیل داده و تا پایان قرن هفده کتاب درسی اسا سی طب در همهٔ پوهنتو نهای کهن ارو پابوده است . تـــا زما نهای اخیر تر جمه کا مل (قانون) بـه زبا نهای معا صر و جود ندا شت و تر جمهٔ منحصر بفرد جهان باتفسیر علمی این اثـــر بدیع توسط خاور شناسان ودانشمندان طـب جمهـو ر ی ازبکستان د ر سا لها ی ۱۹۵۳ ۱۹٦۱ تهیه و به‌زبانهای روسی و از بکـی انتشار پذیرفت . طی پا نزده سال گذشته دستویسها و مواد نوی بدست آمده کـــه امکان داده اند تا بمیزانی ، تر جمه (قانون) رابهبود بخشید. طی نیمهٔ اول سال جـــاری (۱۹۷۹) دو جلد کتاب سوم از طبع پیرو ن میایند و سپس پی در پی تا آخر سال ۱۹۸۰ جلد های چهارم و پنجم کتا بهای دوم و سوم ارائه میشوند . همزمان انتشار آنها به زبان از بکی با تیراژ پنجهزار نسخه آغاز مـی گردد . چاپ و نشر تر جمه های مذکور برای هزار مین سا لگرد تو لد ابن سینا منظور گردیده است .» .

از روی تحلیل وتفسیر غیب الله سلاموف رئیس کر سی پوهنخی ادب شناسی پوهنتون تا شکند و کامل جان جوره یف استادارشد انستیتوت پیدا گوژی زبا نها در شهر الله ایجان از بکستان تحت عنوان «دایرةالمعارف ازبکستان شوروی) منتشر ۀ مطبوعات آن کشور در سال ۱۹۷۸ بر میا ید که درزمرهٔ متون انما یکلو پید یای چهارده جلدی یاد شده که ده جلد آن تا حال به چاپ رسیده است ، نقش و اهمیت متفکران و دانشمندان معروف آسیای میانه با دقت خا صی تشریح گردیده ودر لابلای آن پیرا مون مو ضو ع زندگی ، ابتکارات و فعا لیتهای ابو علی ابن سینا و سایر دانشمندان دیگر معلو مات جـــامع وکاملی گـــنـــجا نیده شده است. بنحو یکه طبق تفسیر متذکره ، معیاراطلاعات مورد نظر در دیگر دایرة المعارف های مطبوع جهان در بارهٔ این دا نشمند بلخی و امثال آن به‌سطح دایرة المعارف ازبکستان « جامع افراد و مانع اغیار» نیست . مثلا : در دایرة‌ـ المعارف بر یتا نیا مقا له و مطا لب مر بوط به بو علی سینا (۲٦٤۰) علامت را شا مل‌است درحالیکه دایرة المعارف ازبـکی شو ر و ی محتوای تحقق مربوط بزندگی وفعا لیت‌علمی ابن سینا را سی و هشت هزار علامت شامل میباشد و این خود مظهر میزان مکمل و روشنگر اطلاعات همه جا نبه و متمم موضوع ارزیا بی میتواند شد .

قرار گزارش مطبو عات از بکستان‌منتشرهٔ شماره ششم ۱۹۸۰ مجلهٔ«ازبکستان شوروی» اخیرا درین سرزمین علـمی و فـر هنگـــی آسیای میانه ، یکسلسله نشر یا تی درمورد زندگی ابن سینا بزبان اسپرا نتو (زبان‌بین المللی) نیز برگردانیده شده است.

نا مگذاری برخی مواضع و بعضی اعلام با سم ابن سینا :

طوریکه مشهود و معلوم است بخا طریاد وبود جاویدا نی مقا م معنوی ابن سینا در سر زمینهای شرق و غرب برخی موا ضع و مو سمات تعلیمی ، فر هنگی و طبی را به اسم وی مسمی سا خته اند . بطور مثال : در افغا نستان از سا لها بد ینطرف چنین نا مگذاریهای ، مورد نظر و عمل بوده و بعضی مواضع بنام این دانشور نا می یا د میگردد . ما نند : دابن سینا رو غتون(شفاـ خانهٔ ابن سینا) ، دابن سینا درملتون (ادویه فروشی ابن‌سینا) ، دابن سینا پلورنخـــی (فرو شگاه ابن سینا) که مقصد آن کتاب فروشی دولتی در یکی از جاده های کابل است . دابن سینا وات (جاده ابن سینا) و امثال آن که بیشتر موا ضع یاد شده در پا یتخت کشور و بعضاء در بر خی ولایات بنظر رسیده است .

همچنان در عدهٔ از کشور های مشرق‌زمین چون مما لك عر بی و ایران نیز بعضی جای ها و مو سمات بنام ابن سینا یا پور سینا رسماء شنا خته شده است که اعلام مشخص آن دلیل ثابت وواضحی مبنی بر شناخت شخصیت علمی و مو قف معنوی آن مـــرد دانشور درجهان فضل ودانش مشخص‌گردیده و ارو پا ییان طوریکه در شروع مبحث نیز بدان اشاره کردیم چه در آثار وتا لیفا ت خویش و چه در نا مگذاری ها آنـــرا بنام « ا و یسینـا » یـا د کـر د ه ا نـد . در سر زمینهای آسیای میانه یا همجوار شمالی افغا نستان نیز چنین نشانه های به ملا حظه میرسد .

مثلا در ردیف انجمنها و کمیسیو نهای وا بسته به هیات رئیسه فر هنگستان علـوم جمهوری شوروی سو سیا لیستی از بکستان «کمیتهٔ ویژه بر رسی (میراث علمی) ابوـ عـلی ابن سینا » نیز موجود بوده ودرخیابان نـو مره پانزده «کویبیشف» شهر تا شکنـــد پایتخت ازبکستان واقع میباشد که وظا یف مجا مع و کمیسیو نهای علمی متذکره و امثال آن عبارت از جلب محافل وسیع علمی در جهت بر رسی مهمترین مسایل مر بوط به رشتهای مختلف دانش و کمك به تعلیم کا میا بی های دانش در اقتصاد ملی وتعمیم علم و دانش بین تو ستداران دانش و زحمت کشان از بکستان و سایر کشور های‌ذیعلاقه میباشد .

فاتمام

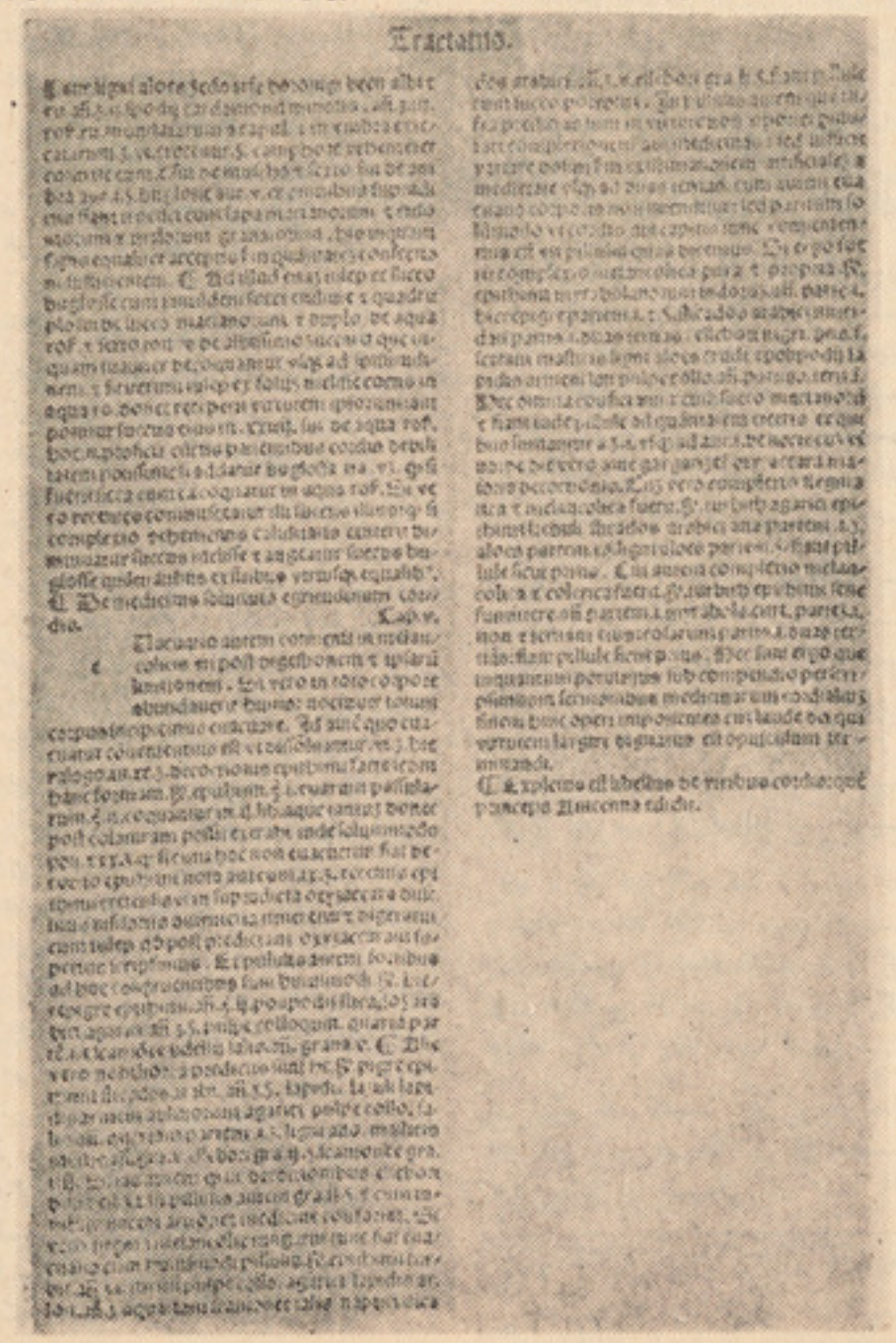

یك صفحه از ترجمهٔ لاتین کتاب قانون‌ابن سینا که به سال ۱۵۰۸ میلادی درشهر ویتز چاپشده وبه‌سال۱۹٦٤ در شهرهیلدشم آلمان نیز تجدید طبع گردیده وموجوداست .

بقیه صفحه ۴۷

گلها با بهار ...

از گوشم گرفت ، در حا لیکه میخواست غضبنا کتر از آنچه بود شود گفت :

ـ خاك به سرت ، همه کارت بود ، حالا ...تف به روز سیا هت .

مجال گپزدن نه عمه و نه خودم را دادم . دستم را پس بردم ، پیش آوردم و روی لبهایش گذاشتم لبهای چاقش پندیده تر شدند خشم دیوانه وارش پی هم دستها و لگدش را به دور میبرد و مرا با آنها میزد . من هم تا توانستم ، خواستم جنگ را مغلوب شود . درد را حس نمیکردم ، طا قتم کمتر از گذشته شده بود دیگر برایم کلمه‌های احترام و ترس بی معنی بودند . با لاخره ـ وقتی لبش خون شد رهایم کرد و رفت .

به اتاق بر گشتم . گلدان سفالی یی روی تاق بود رنگ سرخ خشتی داشت و کاملا نقش انگشتا نش را روی لبه های آن گذاشته بود . با وجود یکه کو چکتر از گلدانهای همسایه بود ، ازش خو شم آمد. آنرا حتماً عمه ام آورده بود حیران بو دم چگونه عمه به من‌مهر بان شده است .خواستم همه گذشته ها را به خاك بسپارم و با عمه مثل پسر زندگی کنم . اما وقتی داغهای ساق وبازویم را با زخم کو چك سیم جاروب دیدم به‌یاد گلهایم افتادم ، گلهایم که وارفته وپژ مرده ، بیرنگ وبوروی تاق خم شده بود ، نتوانستم کینه عمه را از دلم دورکنم . حیران بودم چرا باآن همه قساوت یکباره یکی از آندوهایم رابر آورده سا خته است . در حا لیکه با ذوقزدگی طفلانه‌یی گلدان رامیدید م به‌فکر م رسید که حتما برای آنکه من دوباره نزد عمو اصغرش برو م وهر شا م دستمزد م را کف دستش بگذار م ، این محبت رادر بارهٔ من کرده است. ماهها و روز هاپی‌هم میگذ شتند، خیلی به همد یگر شبیه بودند . فقط بعضی اتفاقها غیر عادی بودند که‌گا هی بیشتر آنها هم تکرار میشدند اما یکشب که در خانه ما زنها لبا سهای نو داشتند وبچه‌ها کالا های پاکی پوشیده بودند . صدای آهسته برو راشنید م وعمه ام رادید م که‌غرق در گلهای کا غذی سرخ و سفید نشسته است .

از آن شب به بعد دیگر عمه ام با من در اتاق کو چك ما زندگی نمیکرد . اصلا روی عمه را بعد از هر عید وبرات مید ید م. بالبهای کبودش رویم راماچ میکرد و من هم لبهایم را به دستانش‌میما لیدم . این‌یگانه دیدار ما بود و صلوة !

فردای آنشب عمو ا صغر با بکس و کالایش به اتاق کو چك ما آمد . همسایه ها برایم گفتند که عمه خانه را فروخته و به عمو اصغر گفته که مثل خودش سر پرستی ام را به عهده بگیرد . او قاتم بیشتر از پیش تلختر شد . دلم میخواست دستهایم را به گلو یش بما نم و بعد قوت بازو های سنگی ام را در پنجه های خودم جمع کنم و راه نفس اش رابسته کنم، به‌چشمهای ازکاسه بر آمده اش بنگرم .این را خودش هم میدانست اما با آن هم خیلی خو دش را به من مهربان نشان میداد . از آن روز به بعد دیگر مزدی برایم نمیداد تا باز هم کف دست عمه بگذارم او هم مثل همه سر پر ستها یم گلهای مرا دوست نداشت خیلی از آنها بدش میامد اما با آن هم حس میکردم یك ترس عجیب همه وجودش را گرفته بود که نمیتوانست‌حتی دستش رابطرف گلهایم دراز کند. ازینکه از من میترسید ، احساس غرور میکردم ، خودم را قو یتر از او حس مینمودم . درخیال طرح جنگهایی میان من‌واو کشیده‌میشد وآنکه همیشه پیروز بود ، من بودم . ولی برخلاف آنچه من در ذهنم طرح میکردم ، گاه گاهی دستش را بر سرم بالا میکرد اما من هم عاجز ودر مانده نمیگذاشتم که مشت و لگدش بدون پاداش روی سرم بنشیند . بدون آن هم از همه چیزش مهربانی اش ، لت کردنها یش بد م میا مد . د لم میخواست هر دوی شان را یکجا بکشم ، یکجا به دار بزنم و به چشمان از حد قه‌بر آمدهٔ شان سا عتها نگاه کنم . به چهره وحشتناك آنها لبخند بزنم .

آنروز ابر ها آسمان را پو شانیده بودند باد سردی پشتش را به شیشه اتاق کو چك ما میما لید واما از آسمان چیزی نمی آمد . صبح کمی دیر تر از خواب بیدار شدم . بدون معطلی در گلدان گلهایم آب ریختم و گلهایم را از سردی زمستان به امان‌داشتم خوشی عمیقی در دلم حس میکردم . نمیدانم باوجودیکه آسمان به‌نظر م گرفته تر از هر روز دیگر بود، یك خوشحالی بدون علت دلم را میفشرد . شاید هم فکر میکردم آن روز روز خوبی برایم خواهد بود اما وقتی قد راست ایستادم . گلهایم در گلدان نا مر تب افتاده بودند ودر کنار آنها ریشه‌های جدا شدهٔ شان دیده میشد . در دلم‌افسردگی ژرفی احساس کردم . سطح گلدان بزرگ و بزرگتر شد مثل یك دشت ، مثل بیابان خشك و ریشه ها به نظرم مثل بو ته های خار شدند . با چشمانم میدیدم که گلهایم را که بیشتر از خودم دوست داشتم کسی از ریشه کنده است . میخواستم فریاد بزنم فریادی که همه را به مدد بخواهد که آنها هم برای گلهایم مثل خودم غمگین شوند ، گریه کنند و با دستهای شان آنها یی که مرا با کندن گلها نا شاد سا خته ، خفه کنند و ذقژده به‌چشمان از حدقه بر آ مده شا ن خیره شوند و تصویر مرگ را در چهره کبود آنها بجو یندوقتی نقش پنجا لهای پشك را روی گل نرم دیدم دانستم این گناه بزرگ را پشك عمو اصغر مر تکب شده است . نمیدا نستم چرا این کار را کرده است هیچ پاسخی برای این سوالم نیافتم.

وقتی از عمو اصغر که تازه از خواب بر خواسته و جفت چشمان کوچکش را میما لید پرسیدم که چرا پشکش این کار را کرده است ؟ خنده یی کرد و بعد هم خیلی جدی گفت که اصلا ازین کار پشکش خبر ندارد و هم او را مو جودی بر حقی کشید ودر حا لیکه هنوز فاژه اش تمام نشده بود گفت:

ـ حتی پشکها هم میدانند که گلها به‌درد کس نمیخورند . تنها پشت کاری را بگیر که دستت را به دهنت برساند دلم مثل سیر و سر که به جوش آمد . گفتم :

ـ خیر است ، اگر به درد نمی خورند . باز هم پشکت بی پا داش نخواهد ماند .

خنده یی که از دلش بر خاسته بود فضا را پر کرد . به طرفش چپ چپ نگاه کردم آرزو داشتم بایك مشت دندا نها یش را در دهنش بریزم تا از خندیدن باز ماند .

نمیدانم چرا آنروز هر دوی ما دکان‌نرفتیم اما با هم هیچ گپ نزدیم ، گو یی سخت از همد یگر آزرده بودیم آن گاه که او دهانش را برای حرف زدن باز میکرد ، انگشتانم رابه گو شهایم می بردم ودرست روی سو راخها ی آنها میگذاشتم . و قتی این وضعم رامیدید بیشتر از پیش خشمگین میشد و به پشکش که چند مو ی باریك از زیر بینی اش به‌دوجانب اویزان شده بود، مهربانی نشان میداد . لطف بیش از حد عمو نسبت به پشك در ذهنم و سو سه کندن گلهایم را پیچاند .هر لحظه میخواستم پنجه هایم را به کمك بطلبم ، روی گلو ها ی چاق هر دوی آنها بگذارم و زور بازو های سنگی ام را در آنها جمع کنم و لحظه های بعد تر به چشمان حدقه زده شان خیره‌شوم و تصویر مرگ را در چهره کبود و سیاه شان بجویم وبعد لبخندی عذاب قتل‌دو موجود کثیف را از صفحه و جدانم بشویم .

من منتظر یك لحظه بودم و همان لحظه وقتی فرا رسید که اگر آسمان صاف میبود سایه آدم را برابر قدش نشان میداد . وقتی پشك سیاه عمو اصغر از دروازه بیرون بر آمد ، چوبی را که در دستم بود ، «یا الله» گفته بلند برد م وبر فر قش کو بید م چقدر شیرین و جذاب جان میداد . صرف یکبار فریاد کو تاهی از گلو یش خارج شد و بعد بدون صدا دست و پایش را شور می داد . روی سیا هش از خو ن سر خ شده بود ، میخو استم که باز هم چندضرب دیگر به فر قش بکو بم چون شنیده بودم که پشکها در «بار هفتم» میمیرند که ناگهان دروازه نیمه باز روی چپراس چر خید چشمان عمو اصغر که درسیاهی وسفیدی اش نقش خشم و غضب آلوده به نفرت دیده میشد به‌رویم دوخته شد. دیگر نگذاشتمش آ نچه را میخواست بکند ، دومین چوب بلند کرده را بر فرقش زدم . زانو هایش خم شد ند وبا کف دستا نش بر زمین تکیه کرد اما دومین ضربه کارش را ساخت ، نفسهایش عمیق شدند و کف بیر نگی از دهنش بیرون میشد وپس از لحظه یی ناپدید میگشت.رشته های خون به رو یش کشیده میشدند به عجله داخل خانه شدم بدنم میلرزید . دو قطره اشك که چکیده عزای گلهای مرده ام و شوق پیروزی ام بر عمو اصغر بود ، از هر دو چشم آهسته پایین ریختند اما با آن‌هم یك نا راحتی عجیب سرا پایم را در خود غو طه ور سا خته بود .

چند لحظه یی این سو و آن سو راه‌رفتم یك‌احساس خو شی و بزرگی اما آمیخته با ترس و لرز وجودم را گر فته بود . و قتی برف شروع به باریدن کرد آمدم جلوی کلکین . ایستاد م وبه بیرون نگاه می کردم. دانه های سفید برف را که روی زمین گل آلود آب میشدند میدیدم . همگی یکسان و به عین شکل آب میشدند . فقط در کنار دیوار ها رنگ سفید شانرا به سختی مشخص میسا ختند دانه های برف ، دود هایی که ا زهر چار چشمك دود رو بالا میرفتند ، با نقش روی شیشه ، نقش نصواری رنگ بر آب بر دیوار خاکی خاطره هایی را از مادرم پدر ، مادر کلان ، عمه و بالاخره عمواصغر را با خاطره ها یشان در ذهنم زنده کرد و من حالا منتظر بهار بودم ، بهاری که گلها را با خودش میاورد . دهانم گرد شد . روی شیشه کف کردم و سر انگشتم روی آ ن نوشتم : «گلها با بهار میا یند» .

پایان

د ٥٤ مخ پاتی

خوشحال خټك

تـر آزادی نـه بهتر هیڅ نشته
چی څوك په کور کی خپله دنده کا
خوشحال خان او دوطن سره مینه

دهیواد مینه هغه اورو چی په ټول ژوندی د خوشحال په زړه‌کی دننگ او غیرت لمبیی‌بلی کړی وی او دهمدی لیونی مینی لپاره دژوندانه سړی، تودی او لوړی ،ژوری وزغملی‌ان‌داچی دگور گانی زندان دتورو تمبوله شا څخه خپل هیواد ته د نسیم په لاس داسی سلامونه لیږی :

که گذر په‌خیر آباد وکړی نسیمه
یاد ی گشت وشی دسرای دسیند په‌سیمه
په بار بار زما سلام ورته عرضه کړه
ورسره زما د لوری څو تسلیمه
اباسیند وته ناره و کړه په ز و ره
ولنډی ته و ینا ووا یه حلیمه
گوندی وی‌چی‌بیامی‌ستاسی جام نصیب‌شی
په گنگا جمنا به نه و له قدیمه
چی سړی او به دغره نشته په هندکی
تری توبه که واړه ډك دی له نعیمه
همیشه به په هند نه اوسی خوشحاله
عاقبت به عاصی اوزی له جحیمه

یا چی وایی :

رخنه گرد ملك پری مه‌ږده پخپل‌ملك
په حکمت په زرو زور په لښکرو نه
څو په تورو په توبر یو په نیزو شی
صد چندان شی په تدبیر په هنرونه
خوشحال او دښو ستاینو خاوند خلك :

ښه سړی دچاپه بدو نظر نه کا
که څوك بدور سره کاندی دی به‌ښه‌کا
په بار داره ونه تل وریږی کاټی
ورته گوره چی بار داره ونه څه‌کا
دجهان کینی غصی واړه تر شا کا
که سړی په وخت د قهر مرگ ترز ړه کا
په حسد په کینه هیڅ دچاونه شی
هرسړی چی حسد کاندی ځان او به‌کا

بقیه صفحه ۴۹

پدر من دیگر ...

بلی ، نکات بالا را به خاطر آشنا یی با وضع فا میل خود نو شتم تا مرا ملامت نکند و سر زنش ننما یند .

قبلا گفتم که من بیست و پنج سال دارم و دوران بچگی و نو جوانی را مد تها است که پشت سر نهاده ام ، ولی با تمام این ها پدرم فکر میکند که من همان پسر بیست سال قبل او هستم که بیشتر حر فهای تند و حتی زشت او را تحمل میکردم و به روی خود نمی آوردم .

بلی ، پدرم با اینکه میداند من سا لها قبل از مرز بچگی گذشته ام وامروز خود مردی هستم با زن و بچه اما او مانندگذشته با من رفتار دارد . این وضع پدرم مخصو صاً در حضور همسرم سخت برایم نا راحت‌کننده است ، چه خود میدانید که چنین رویه بی شخصیت مرا نزد همسرم خرد میسازد .

سوال این جاست که چرا پدرم باوجودی که میدا ند من دیگر کودك نیستم ، با زهم همان رو یه سا بق خو یش را در برابر من ادامه مید هد .

بدنیست که‌شماهم شمه یی از این رفتار پدرم را بدا نید ، بدین لحاظ چند صحنه از زندگی روز مرهٔ خود و پدرم را به شما تذکر مید هم .

برای اینکه شما را خسته نسا خته با شیم صرف یکی از بر خورد های پدرم را در برابر خود برای تان نقل میکنم .

صدای فریاد پدرم بلند میشود که این چه روز است، این چه حال و چه پراگند گی است و این چه ... سرا سیمه از خواب‌می پرم بپدرم میگو یم که چه شده پدر ، چرا در این وقت صبح این همه داد و فریاد را براه اندا خته اید ، مو ضو ع چیست ،چرا عصبا نی هستید ؟ و ...

پدرم با همان لحن همیشگی اش و باهمان عصبانیت کج خلقی که جز عادت او شده است بمن جواب میدهد :

دیگر می خواستی چه شود ،وقتیکه مانند توپسر تنبل و بیکاره با آن زن از خودت تنبل تر و بی کاره تر در این خانه زندگی داشته باشند می خوا ستی چه شود ، ببین آفتاب بالا آمده و هنوز تو از نل آب‌نگرفته یی وزنت ظرف های چرب دیشب رانشسته است از دست این بیکار گی شما ها به ستوه آمده ام و ....

از این قبیل صحنه ها هرروز درخانه ما دیده میشود ، در حا لیکه تمام این مسایل به دو توت ارزش ندارد ، خوب اگر چند دقیقه آب نل را بعد تر گر فتیم ، زمین به آسمان نمی خورد ، و ظروف نا شسته از شب نیز کدام پروبلمی نیست ، خوب شب نیز کدا م پروبلمی نیست، خو ب و تمیز کرد ، این که سر و صدا ندارد و این همه جار و جنجال نمی خواهد .

دیشب تا ناوقت ها بیدار بودیم ، زیرا مهمان داشتیم و این مقدار ظروف که چرب باقی ماند آیا نمیشود که آنرا در روز شست در حا لیکه روز رخصتی نیز است پس چه عجله که شب را تا صبح به شستن ظرو ف بر داخت . بهر حال از این مو ضو عات‌زیاد در خانه ما دیده میشود اما هر چیز که زیاد شود بالاخره با عث عصبا نیت انسان میگردد اگر کو چکترین عکس اعملی در این زمینه در مقا بل پدر نشان بدهی ، پسر بی ادب ، بی نزاکت و متمرد معر فی میشوی اگر از زن خویش پشتیبانی نمایم و تنها همینقدر بگویم که چه فرق میکند زمین به آسمان نخورد که ظرف های نا شسته شب به روز ما ند فوراً یك سلسله حرف ها ، تهمت ها، بسته میشود که حالا خوب شد ، این است نتیجه ، سا لها زحمت و تر بیهٔ که من در مقا بل تو کشیده ام و حالا مرا در برابر زن خویش می فرو شی ، ای نمك نـا شناس واز این قبیل حرف ها .

شمارا بخدا آیا من مقصر م یاپـدرم ، آیا این حرف ها و دلایل دلیل بر تمرد وبی گفتی میکند ؟

آیا لازم ، که پدرم . فر زند خود را که صا حب زن و کودکی است و خود امروز پدر است در نزد زن و کود کش حقیرو بی‌چاره سازد . آیا رسم پدری و پسری این است و قتیکه پسری به پدری خود دلیل می آورد وبازبان نر م به‌او می‌فهماند کـه اشتباه نموده است ، آیا او متمرد و حرف نا شنو است .

شما بگو یید که در شرایط امروز چنین رویه واعمال لازم است از طرف پدر خانواده بر دیگر اعضای خانواده تحمیل گردد ؟

روز ها و قتیکه به این مسایل فکر میکنم که بالاخره زند گیم با چنین شرایط چه میشود و چقدر خود رادر این آتشی که پدرم با دست های خود آن را روشن نگهداشته و هر روز بیشتر به آتش آن می افزاید نهگدار م ، سر م گیج می رود وسر رشته کار ها از دست رها میشود .

شمابگو یید که چه کنم و چه رویهٔ را در مقابل پدر و دیگر اعضای فا میل درپیش بگیرم .

به یقین شما هم مرا نصیحت خواهیدکرد که به پدرم احترام بگذارم وزیاد حر فها و خشو نت های او را جدی نگیرم .. شمابا‌ور کنید تا امروز سر خود را در مقابل پدربلند نکرده ام چه برسد به این که در مقا بل او خشو نت بخرج بد هم . ولی حو صله هم ازخود حدی دارد، آیابه پدر م لاز م است که پسر خود را ، پسر یکه امروز خود پدر شده است این قدر مورد سر زنش و تحقیر قرار دهد ؟

برای اینکه او پدر است و من چند سال از او کو چکتر م واز او زاده شده ام باید به‌این قدر تحقیر شو م ؟

این حرف های مرا نباید دلیل بر تمـرد و بی تو جهی در مقا بل‌او دانست ، خیر تا زنده هستم احترام او بر من لازم است اما، پدرم نیز باید این را به خاطر داشته باشد که من آن پسر کو چك که بیست سال قبل بودم نیستم .

امروز من خود پدر هستم و باید در مقابل فرزند و همسر آبرو و عزتم حفظ گردد ، هما نطوریکه پدرم چنین تو قع را از مادارد

بقیه صفحه ۴۸

از تاریخ باید ..

فاحش دیگر هم داشت و آن اینکـه در یـن نظام تازه بمیان آمده پدیدهٔ استثمار فرد از فرد نیز و جود ندارد و کار مشترك و سود مشترك همه انسا نها اسا س سا ختمان‌جامعهٔ نوین سو سیا لیستی را تشکیل می دهد .

از همین رو گفته می توا نیم که عصر حاضر یعنی قرن بیستم با داشتن فرزندی‌چون (سوسیالیز م درعمل) فرصت ها وامکانات عظیمی را مهیا سا خته است تا جوهر ا صلی تاریخ درك ، ارزیا بی و حلاجی شود . عصر ما عصری است که به انسان و سیعاً امکان می دهد تا راجع بگذشته خود بدون هراس، بدون تناگویی زور مندان بدون قلب سا- ختن حقا یق در تکا پو شود و هکذا ایـن امکان نیز فرا هم شده است تا انسان راجع به آیندهٔ خود به تفکر بپردازد و حتی از راز آینده نیز بصورت مستدل پرده بر دارد(البته در حدود امکا نات) هکذا آخرین چر خش انقلابی تاریخ به‌متفکران امکان داد تابه وجود طبقات بمنز له پدیده اجتماعی ، اقتصادی پی ببر ند ، بر وابط و بر خورد بین آنها آگاه شوند و اختلا فات اسا سی دو ران های‌مهم تاریخ را درك و ارزیا بی نما یند . الحق که روز گار ما روز گار فوق العاده ای است ما بدون انکا در یکی از مهم ترین و اساسی ترین نقطه عطف تاریخ جهان قرار داریم . تجربه فعلی و به احتمال قوی آینده نیز نما یا نگر این حقیقت خواهد بود که دوران ما مهـم ترین دورانی است که بشر تابحال بخود دیده است .

جوانان آگاه ووطن پرست ! شما نیز باما هم عقیده خوا هید بود که در دوران ما بیشتر از هر دوران دیگر و هر زما نی ما فـی متفکران و علمای علوم ا جتما عی بخصو ص علم تاریخ برای درك تاریخ می کو شند و را جع به جو هر آن می اند یشند . هم‌چنان به این دو سوال پا سخ خوا هیم داد .جوانان در زمان ما علاوه از تفکر ، عنا صر لا زم برای ار زیا بی درست تاریخ در دسترس علما و متفکر ین مو جود است .

در مطا لعهٔ تا ریخ و در ك ما هیت وجوهر ا صلی آن دو سوال عمده مطرح است : اولا اینکه آیا تاریخ وسیر آن جو هر ی هم دارد ؟ و دوم اینکه آیا تاریخ جهت‌معین و مشخص را طی می کند و ا تاریخ تکرار مکرر و حرکت مستا نه ای بی هدف است ؟

بر حسب جوا بی که به این سوال ها داده میشود دو درك فلسفی تاریخ بو جود میاید، که مادر شمارهٔ آینده بطور مـفصل به‌ایـن دو سوال پـا سخ خواهـیم داد.

• • •

جوانان حق‌شناس‌وطن! درهفته‌گذشته عده ای از جوانان محصل با نا مه ای این حقیر را نوازش کرده بودند که ما با ارج گذاری فراوان به نبشتهٔ شما عرض می کنیم که : این سلسله برای آن دنبال می شود که جوا نان ما اولا از تاریخ کشور خویش و جهان وثانیاً از چگو نگی تکا مل علم تاریخ و پر نسیب های مر بوط به مطا لعه و نگارش تاریخ با دید متر قی و انقلابی جوانان وطن را آمو زش بد هیم و اینکه این کو شش نا چیز مورد تو جه و دقت جوانان ما واقع شده است برای هفته نامهٔ ژوندون و هم برای تکا رنده منبع تشویق و نوازش‌فراوان می باشد و ما کوشش می کنیم تا به طیب خا طر شما عمل نما ییم .

ادامه دارد

بقیه صفحه ۴۹

موسیقی زبان ...

از مو سیقی در طبا بت نیز استفاده به عمل می آید واز همین رو مو سیقی را غذای روح گفته و مخصو صاً مر یضان روانی را با مو سیقی تداوی میکنند و نتایج مثبت و مفیدی از آن بدست آمده است که ثابت سا خته مو سیقی در امر بهبودی روانی‌خیلی ها مو ثر ثابت شده است .

چرا جوانان ما روز بروز به مو سیقی علاقه میگیرند

شاید درست ترین جواب چرا در این‌پاسخ باشد که هر قدر تنگ نظری و تعصبات خانوادگی از میان برود به‌همان پیمانه‌گرایش جوانان به مو سیقی بیشتر میشود و شا ید بهترین جواب این باشد که شرایط زمان و خواست جوانان است که‌آنها رابه موسیقـی وا میدارد تا به آن رو بیاورند . شاید در جهان کسی یا فت نشود که به موسیقی علاقه نداشته باشد واین علاقمندی خـو د نشان دهند ه وموید این حقیقت است کـه مو سیقی یك احتیاج است واین احتیاج روز بروزهرقدر که اجتماع بسوی تـمدن پیش می رود بیشتر فزونی می یابد .

شاید یکعده بگو یند که مو سیقی دل خوش می خواهد ولی تجربه ثابت سا خته که‌همیـن موسیقی است که دلهای آ ز ر د ه را از آزردگـی بیرون کشیده و خـوشی و سرور را جا یگزین آن میسازد .

بگذار تا جهان است مو سیقی باشد ، خو شی و سعادت باشدو بالاخره زبان مشترك ملتها باشد .

بقیه صفحه ۳۳

برای آنکه، طفل ..

آفتاب میشو ند نور آفتاب را هم بدا خـل اتاق کمتر انتقال مید هد . از ینرو با ید همه روزه از طرف دا خل باید پاك شده واز طرف خارج اتاق لا اقل سال سه مراتبه شیشه ها شسته شود و از دا خل باید لا اقل ماه یك مرا تبه شیشه ها را بشو ئید .

اگر در داخل اتاق از رو شنا ئی هـای مصنوعی استفاده میشود بهتر آن است که از چراغ های سر میزی کار گر فته شود . قدرت گروپ های چراغ در حدود ۴۰ـ ۶۰ وات باید باشد . برای این مقصد آن چراغ هائیرا بکار بر ید که شیت شلغمی دارند ، چراغ های دیگر تو صیه نمیشود چو نکه نورکم را می پرا گند . چراغ سر میز ی باید طوری با شد که نور آن مستقیماً به چشم نیفتد بلکه شعا عهای رو شنایی را به روی میز کار منعکس گرداند .

برای نگهداشت سطح رو شنایی لا ز مه، پاك کردن گروپ و شیت چراغ به وقت و زمان معین آن دارای اهمیت زیادی است .

نشستن عقب میز ها ئیکه سطح آنها با مواد جـلا دار (فـارمیکا) پوش شده باشدو یا روی آن شیشه گذاشته اند برای چشم مضر است . نور چراغ به سطح میز می‌افتد و منعکس میگردد واین انعکا س خیلی ها خیره کننده بوده تاثیرات «کـور کننده » از خود بجا می گذارد . روی میز ها ئیکه‌خیلی ها تاریك رنگ شده باشد کا غذ سفید تباین شد ید و خسته کننده ای تو لید می کند . از ینرو در حین درس خواندن باید روی میز از یك ورق غیر شفاف پو شا نیده شود و اگر با کا غذ سبز رنگ این کار صورت گیرد بهتر خواهد بود .

در اثنای حا ضر سا ختن دروس خا نگی توقع میرود که اگـر کتاب به شکل ۱ فقـی بالای سطح میز قرار نگر فته بلکه تحت یك زاویهٔ ۳۵ـ۴۰ در جه واقع شود .این وضعیت کتاب از نگاه حفظ الصحه مسا عد بوده ودر عین زمان حین خواندن کتاب سطر های اول و آخر صفحه به عین مسا فه از چشم خواننده واقع می شود . برای این مقصد میشود که از چوب و یا کدام چیز دیگر برای زیر کتاب ، «زیر کتابی» بسازید و آنرا مور د استفاده قرار دهید و حتی از مقوا نیز ساخته شده میتواند به تر تیبی که : یك مقوا رابه اندازه ۲۵ × ۸۰ سانتی متر ببرید و آنـرا طوری قات کنید که کتاب را تحت زاویهٔ مطلو به نگهدارد .

در اثنا قها ییکه اطفال درس خود را آماده می نما یند و یا درس مو سیقی ، رسا می قرائت ، و غیره را آماده می سا زند باید قبل از شروع درس خوب پاك شود . هـم چنان این عمل در اثنای تفریح ها نیز عملی گردد به مقصد تجدید نمودن هوای اتاق بهتر است شرایط ذیل را مد نظر بگیر ید :

مدت تبدیل کردن هوای داخل اطاق نظـر بدرجه حرارت خارج اطاق «جـدول اول »

بهترین و مو ثر ترین طر یقهٔ تهویـهٔ خانه تر تیبی است که ندا خل اتاق هـوا جریان نماید یعنی هوا از یك مجرا داخل شود واز مجرای دیگر خارج گردد .

زمان دست‌داشته دیگری راکه به‌استثنای وقت درس در مکتب و زمان حا ضر کردن کار های خا نگی است باید به شکل بسیار معقول و درست تقسیم بندی نمود . از ین وقت باید به‌مقصد قرار گرفتن در هـــوای آزاد ، ورزش کردن ، اشتراك در سپورت های مکتب ، مصروف شدن با مو سیقی و یا سا عت تیری های سا لم اجتماعی دیگر مورد استفاده قرار گیرد .

ولی باید بخا طر داشت که ار گا نیزم طفل مکتبی هنوز در حال رشد وتکا مل‌خود بوده تشکل میابد وتوان فشار هـای ثقیـل جسمی و عقلی را بر داشت نوا نسته و اگر به آن موا جه شو ند شا ید صحت و سلامت شان لطمه ای ببیند . خواندن در س‌در محافل کود کان (از قبیل که کو د کستا نها ، و غیره) بیش از ۲ـ۳ مرا تبه در هفته ، خیلی ها خسته کن خواهد بود و قا بلیت کار) را در اطفال ضعیف می سازد .

والدین باید بیاد داشته باشند که وارد آوردن فشار های عقلی بالای طفل منجر بدان میشود که به نو بهٔ اول وقت خواب و استرا- حت طفل و زمان قرار گر فتن او در هوای آزاد کم گـــردد ودر عین زمان فعال بـــودن و با جر ئت بودن طفل را نقصان بر سا ند. هر گاه فعا لیت های عقلا نی اطفال درست تنظیم نگردد و بصورت متناوب به منصهٔ‌اجرا گذاشته نشود، استراحت وهـــوا خـوری ، کمبود خواب ، بی حر کت بودن طفل مدنظر نباشد طفل مکتبی ازین نوع حـیات خسته میشود که در نتیجه آن طفل زود رنج ترسو و گریا نروی بار می آید . برای آنها سر دردی پیدا می شود خواب آنها اخلال ،اشتهای شان بر هم خورده کردار آنها همیشه با سنجش و معقول نخواهد بود .

فشار های رو حی و عقلانی که از حدزیاد شود بالای تمام وجود طفل تاثیر اندا خته آنرا تضعیف می نماید و حتی بعضی او قات امراض شد ید عصبی وروانی به‌سراغ ایـــن گونه اطفال می آیند .

اطفال رامطابق بموسم لباس بپوشانید.

بقیه صفحه ۲۰

علیهٔ جنایات ...

برین جنایات نخواهد بخشید . کشور های هم جوار افغانستان که خاك های شان جهت تربیهٔ آدم کشان واستفادهٔ آنان قرار گرفته است باید توجه کنند که فهمیده یا نفهمیده آلهٔ دست امپریالیزم هستند وشریك جرایم ننگین وغیر انسانی فوق می باشند . مردم، دولت وحکومت جمهوری دموکـــراتیـــك افغانستان بصورت جدی توجه جهانیان رابه این اعمال ضد انسانی وخلاف کرامت وحقوق بشر معطوف می دارد . زیرا از یکطرف این موضوع مداخلهٔ آشکار وپنهان نشدنی علیه تمامیت ارضی، استقلال وارادهٔ مردم ما و کشور ماست واز جانب دیگر صلح جهانی ومنطقه را جدا تهدید می کند .

تجاوزاتیـــکه توسط بـاندیـــد هـــا باندیست ها وآدم کشان وقطاع الطـــریقان وویرانگران بااستفاده‌ازکمك!؟ های‌امپریالیزم وارتجاع ومساعدت منطقه برعلیه افغانستان مستقل وسر بلند صورت می گیرد علاوه ازآنکه مردم بیدفاع، پیران، زنان ، اطفال ومریضان را تلف وزخمی وبی خانمان می سازد، هدف اصلی آن باز گرداندن تاریخ به عقب است . ولی‌همانطوریکه تاریخ‌شهادت می دهد این اعمال ولو وسیع تر و شدیدتر ازآن هرگز نتوانسته است جهت روندتاریخ وسیر تکامل جوامع بشری را بگیرد پس‌این نقشه امپریالیزم که علیه انقلاب ومـــردم افغانستان روی دست گرفته شده است نیز بسیار زود خنثی ونقش برآب خواهد شد و چیزی که به طراحان خود به ارمغان خواهد آورد عبارت خواهد بود ازشکست، روسیاهی وبالاخره نابودی کامل .

مردم و دولت جمهـــوری دموکراتیـــك افغانستان درپهلوی آنکه حاضر است جنایات فوق امپریالیزم وارتجاع راکه با استعمـــال اسلحهٔ ممنوعه وزهرناك بر مردم و کشور ماتحمیل میشوددرعمل ثابت سازد ونمونه - های آنرا مور باز دیدنمایندگان جامعهٔ‌بشری قرار دهد ، از همه کشور های مترقـــی ، صلح جو، دموکراتیك وجنبش های رهایی - بخش بین المللی، سازمان های بین المللی وبالاخره همه بشریت می طلبد تا علیه‌اعمال جنایتکارانهٔ امپریالیزم ودر راس امپریالیزم انسان دشمن امریکا، صدای اعتراض جدی وقاطعانه خود را بلند نمایند که این کار شان علاوه از آنکه دفاع از انسان وانسانیت است، لجامی است که بدهان غول آدم خوار می اندازند ونقشه های آیندهٔ تجاوزکارانهٔ ایشان را در عمل رسوا وخنثی می سازند . مرگ برجنگ افروزان وتجاوزکاران مرگ بر کسانیکه علیه انسان اعمال غیر انسانی را مرتکب می شوند ، مرگ بر امپریالیزم، زنده باد صلح، ترقی وپیشرفت بشری .

بقیه صفحه ۴۳

طی مسابقات ..

پیروز شده درنه میدان مغلوب شدندومجموعا شش‌امتیازرابدست‌آوردند. درین‌گروپ تیم های همت ،پیام وهمکار نیز یکسلسله‌مسا بقات را انجام دادند که‌متاسفانه به نسبت نداشتن نتایـج مطلوب شان نتوانستند نسبت برتیم های فوق درجدول جابگیرند.

دور اول مسابقات که‌بعداز چند روز دیدار تیم‌هایکی مقابل دیگر پایان یافت مرحله‌نهایی آن‌بین تیم های دافغانستان بانك وپو هنتون کابل بالای عنوان قهرمانی وتیم های اکادمی خارندوی وکابورا برای کسب عنوان سو می هفته پیش در جمنازیو م پوهنتون کابل براه افتاده همان روز با ید تیم های‌کابوراواکادمی خارندوی مقابل هم قرار گرفتند تاسر نوشت کسب سومی راتعیین می‌نمودند. تیم کابـورا نسبت معاذیری باتیم اکادمی خارندوی مقابـل نشدند تیم اکادمی خارندوی بدون اندیشه در مکان سومی ماندند وکپ سومی به آنها تعلق گرفت. تیم دافغانستان بانك وپو هنتون‌کابل دومدعی‌خوب جاگیری مکان اول قهرمانی دردور نهایی مسابقات همان روز مسابقه جالبی را انجام دادند که درآن روزعده‌یی زیادتماشاگران جهت تماشای آن مسابقه در جمنازیوم‌پوهنتون کابل گردآمده بودند وبرای تیم های مـو رد نظرشان ابراز احساسات می‌نمودنـــد و سر انجام تیم دافغانستان‌بانك درسه‌میدان بازی‌بر تیم‌پوهنتون کابل غلبه حاصل نمودند بـــا کوبندگی خاصی تیم پـــوهنتون را ازسر راه شان جهت دست‌یابی کپ‌اول دور سا ختنـد وبه‌حیث تیم قهرمان سلسله این مسابقـات شناخته شدند وتیم های پو هنتون واکادمی خارندوی دوم وسوم شدند.

هیات موظف انتخابات باپایان مسا بقـات به‌کارشان پایان بخشیده این بازیکنان رابحیث اعضای تیم منتخب والیبال کشور معر فـــی نمودند. محمد عـــارف عضو تیم کابـــو را عبدالحمید وغلام غوث‌وفریدون اعضای تیـــم دافغانستان بانك عبدالهادی ازتیم کابـــورا محمدایوب ازتیم اکادمی خارندوی، محمد داود ازتیم‌پوهنتون کابل، رحمت ازتیم قوای‌مسلح، شکیب ومیرویس ازتیم پـوهنتون کابـــل، عبدالصبور ازتیم رادیو تلویزیون انجنیررحیم ازتیم دافغانستان بانك ، جانعلم‌وعبدالله‌نوابی ازتیم کابورا ،اعضای تیم منتخب والیـــبال تمرینا ت درست واساسی شانرا طبق یـــك پروگرام مرتبه جهت آمادگی بیشتر درمسابقات داخلی‌وخارجی ازسر بگیرند.

د ۱۷ مخ پاتی

دبوگډان روزس عکاسی

کله چی دلومړی...

همدارازه نویلم هورزیکاڅخه ډیرممنون یم. کله چی دی پوزنان دتیاتر مدیر وو زه یی دتیاتر ونو وهنری حلقونه معرفی کړم . ده دستیج او دادبی نورومهمو کارونو ترمینځ اړیکی راته روښانه او څرگندی کړی . دده په مرسته ما دالکساندر فریدرز (چی د۱۷۹۳ څخه تر ۱۸۷٦ پوری ژوندی وو) دهنری کارونو ښکلا درك کړه .

پس له هغه دستیج دمدیر په حیث دپوزنان په تیاتر کی په کار پیل وکړ . په لومړی سرکی داکتورانو یو پنځه کسیز گروپ وو چی ددوشنبی په ورځو کی به یی درسمی وظیفو له فراغت نه وروسته دزده کوونکو په کلپ کی نمایشنامه ورکول . موږ دغه ډول ننداری د «آخری لوبو» په توگه خلکو ته ښودلی او ددی څخه داسی څرگندیږی چی ماڅومره علاقه درلوده . ماهڅه کوله هغه اړیکی پیدا کړم کومی چی ددغه همزمانه نمایشونو تر مینځ موجودی وی . همدا راز ماغوښتل چی ددوی ارتباط له پخوانیو ننداړو سره وڅیړم .

ما پخپلو پخوانیو کارونو کی زیات تلاښ کاوه هغه حقیقت چی په‌دوی‌کی موجود دی پیدا او نوروته څرگند کړم . ماته داسی ښکاری چی تیاتر باید ولیدونکی ته ټکان ورکړی ، هغه په حرکت راولی ، جوش، او خروښ پکی تولید کړی او دبشری سرنوشت ورمز پیدا کولو ته یی ورنژدی کړی . له هرڅه نه مخکی موږ پدی پوهیږو چی زموږ موجودیت او زمونږ هستی دهغو قوانینو تابع ده کوم چی زموږ پرسیاره باندی حکومت کوی . همدا رنگه دخپلو امیدونو، خوبونو، بیری او ډار ترمینځ په نوسان کی یو . دغه کسان چی موږ ته دتاریخی سیورو په هکله خبری کوی او بیا ناڅاپه دیوی برقی جرقی په توگه دروښنایی زیری راکوی او دایخپله ددوی دچرتونو ، غمونو اوبیا خوندونو بیاندوی وی آیا کولای شی هغه زموږ زړونو ته رانژدی کاندی ؟

هر لیدونکی ددغو خاصو حرکاتو په مورد کی حساس، نه‌وی په تیره بیا هغه لیدونکی چی تیاتر یوازی دوخت تیریدواو ساعت‌تیریو لپاره گوری او یا تیاتر یوازی دتیاتر دمینه‌والو لپاره مختص کوی . داډول ننداره‌کوونکی یووړوندی دی‌چی‌رنگونه‌نه‌وینی‌یالکه یوکون دی چی ږغونه نه اوری. هغه څوك چی دتیاتر په هکله غیر حساس وی هیڅکله نشی کولای دآوازونو او موسیقی څخه په‌وجد راشی ، جوش وخروش پکی تولید کړی او حتی که یی په شاباندی کومه ستن ورچڅ کړی هم به یی احساس نکړی . خو هغه څوك چی دیوی کیسی په معنا بوهیږی دهغی دخوشحاله پای څخه خو ند اخلی همدا رنگه دیوی تراژیدی په لیدو سره ټکان خوری او په خلاصو سترگو وینی چی انسان څنگه دشرایطو په غیږ ورځی، په‌هغه کی ښکیل کیږی اویا بریالی ځینی وځی .

، په آخره کی غواړم دخپلو ترجمو په‌هکله څه ووایم . مازیات ډرامونه او نمایش نامی په پولینډی ژبه ژباړلی دی . لومړی به ما دډیرو خت لپاره انتظار کیښ څو زمانمایش وښودل شی . خو وروسته داسی نه وه ، زماڅخه په کلکه دا غوښتنه کیده چی پدی برخه کی زیات کار وکړم .

مایوویشت نمایشنامی ترجمه کړیدی چی دهغه له جملی څخه څلور درامی می له‌یونانی ژبی څخه اوزیاتره نوری می دفرانسوی څخه ژباړلی دی. خوماته‌پخپله دکارینیل دکومیدی ترجمه زیاته په زړه پوری وه .

ما کوښښ کاوه چی دځینو لیکوالانو دبی نظمو لیکنو څخه بعضی جملی، تشبیهات او استعارات راغونډکړم اودمعاصری پولیندی ژبی په چوکات کی ور ځنی استفاده وکړم. پولیندی تیاترونو تر اوسه پوری زما ډیر ژباړلی ډرامونه او نمایشنامی اجرا کړیدی .

پای

د۴۲مخ پاتی

تاریخ شاهد...

امپر یا لیزم دی چی دهغوی دبد بختیو او سرگر دا نیو ستر عا مل دی اوان د هغوی مقدساتو ته په سپکه گوری (لکه څنگه‌چی داقصا جومات ته‌یی ارواجاوه) نودوی خپله دنده د امپر یا لیزم په وړاندی چی نه پخلا کیدو نکی مبارزه ده په میړانه سر ته رسوی اوس او س چی دافغا نستان میړنی خلك د یوی نا اعلان شوی جگړی په وړاندی د هغو کر غیړنو غلیما نو سره چی په بیشرمانه بڼه یی په نړی کی د چین د مر تدو نه نیو لی بیا دامر یکی تر نړی خوړو نکی امپر یا لیزم پوری په یوه نا مقد سه لیك کی د پا کستان دارتجاعی حکو مت په مرسته او ددغه هیواد د خاوری څخه‌په استفادی سره مخا مخ دی او په میړانی سره دخپل هیواد، د خپل پت او خپلواکی څخه دفاع کوی . پدی کی شك نشه چی زموږ حماسه هستونکی تاریخ دافغا نا نو د زړورتیا ، او نارینتوب څخه ډك دی ، دادی اوس یو ځل بیا زموږ خلك خپل ویاړلی تاریخ لاپسی ویاړلی کوی او پخپل دغه کار سره به نه یواځی خپل هیواد او خلك سو کا له کړی بلکی دنړی د زیار ایستو نکو خلکو ستر دشمنان امپر یا لیزم ، شو ینیزم صهیو نیزم ، توره ارتجاع او نورو ظالمو قونو مخ تر پخوانه زیات تور کړی . موږ یقین لرو چی خپل سپیڅلی اهدافو ته چی انسانی او معقو ل دی رسیږو دادنړی تاریخ مو ږ ته زیری راکوی.

ژوندی دی وی دافغا نستان پتمن خلك ، دامپر یا لیزم او ارتجاع مخ ورځ‌په ورځ توریږی .

بقیه صفحه ۱٦

مفهوم رفع تشنجات...

زد وبندهای محرمانه‌وطرح پلان های‌مشترك تجاوزی بین رهبران پیکن وقصر سفید در تحت نام سیاست انتی سویتیسم وخصومت کین توزانه نسبت به ملل دیگر که دارای نظام های دموکراتیك اندوراه مترقی اجتماعی رادرپیش گرفته‌اند، عملاباسیاست صلحجویانه وکاهش تشنج وپایان دادن به بار سنگین تسلیحات مغایرت دارد که در نهایت‌تحلیل طرح پلان های خائنانه تجاوزی بین این دو قدرت دارای نیروی هستوی وکیمیاوی جهان بشریت رادرگودال نیستی فروخواهدبرد. اما همبستگی شکست ناپذیر زحمتکشان جهان این امکان را در برابر پیکن وقصرسفید محدودگردانیده است .

حال دو طرز برخورد وپیشنهاد را بمنظور تامین امر صلح وکاهش تشنجات بین‌المللی مورد ارزیابی قرار میدهیم :

کشورهای سوسیالیستی در کمیته سیاسی ومشورتی کنفرانس بخارست غرض انحلال دو پیمان (وارسا ـ ناتو) که در نقطه‌مقابل هم‌قرار دارند ، ابتکار پیشنهادی را بدست گرفتند .

برخلاف کشور های عضو ناتو درصددایجاد بلوك نظامی دیگر به اشتراك‌رژیم نژادپرست افریقای جنوبی وبرازیل‌بنام(اتلانتیك جنوبی) که شاخهٔ از پیمان ناتو را تشکیل میدهند برآمدند . همچنان اعضای پیمان ناتو درتلاش آن افتیدند که اسپانیه رانیز شامل تعهدات نظامی خود گردانند . این دو طرز مقایسه موقف ، سیاست وخصلت دول رادر خورد خواست جهانی صلح وکاهش تشنج معین میسازد .

بشریت‌عدالت پسند وصلحخواه جهان بطور عینی شاهد بودند که در کنفرانس هلسنگی تنها دول پیشرو صلح از نماینده‌گان‌کشور های دیگر صمیمانه‌دعوت‌کردند که نمایندگان امضا کننده سند نهائی کنفرانس هلسنگی در برابر بشریت تعهد بسپارند: (که هیچیك از آنها برای وارد ساختن ضربه نخستین‌از سلاح اتومی ، در صورت براه افتیدان هر گونه عمل نظامی استفاده نکنند .)

پیشنهاد امضای قرار داد منع استفاده از سلاح اتومی در آن‌هنگام برای مردم اروپای غربی وتمام ملل جهان حیثیت آنرا داشت که مردم زحمتکش جهان به فردا های صلح‌اعتماد واطمینان داشته باشند .

ابتکاراتی که در محیط استحکام وا عتماد واطمینان به قدرت عظیم و خلاق زحمتکشان درمورد کاهش تشنج خلع سلاح بخاطر دفاع از امربزرگ صلح بدست گرفته‌شده است موفقیت ها یکه در رو ند کا هش تشنج با ساس مبا ر ز ا ت پیگیر زحمتکشان نصیب بشریت گردید، در راه تامین صلح ، استقلال ملی ، خلع سلاح، پیشرفت اقتصادی واجتماعی ، دگر سازی مناسبات اقتصادی بین‌المللی و حقوق انسان هااهمیت فوق العاده دارد .

نباید فراموش کردو باین امر کم بهادادکه پروسه کاهش تشنج‌در نتیجه کار روزافزون وکوشش فراوان خانه ملل ، موسسات و کمیته های مربوط به آن فراهم گردیده و نهضت عدم انسلاك نیز بنوبه خویش سهم قابل قدری در روند کاهش تشنج داشته است .

مساعی خستگی ناپذیر دولت ها و رجال سیاسی جهان که هدف انسانی خویش‌را حل وفصل مسالمت آمیز بغر نجترین مسایل بین المللی قرار داده اند به بسط وتکامل کاهش تشنج بطور پیگیر یاری نمود .

(انطباق پیگیر اصول همزیستی مسالمت آمیز شرط لازم انجام خواسته های مربوط به برابری حقوق طرفین مذاکره در جریان مذاکرات ویژه خلع سلاح است . هر کس میکوشد آشتی ایدیالوژیك را شرط مقدماتی تامین کاهش تشنج قرار دهد بطور عینی دشمن کاهش تشنج است .)

دراوضاع واحوال کنونی سیاست خارجی هماهنگ و صلحجویانه خانواده دوستی ملل سوسیالیستی و تمام مدافعین صدیق وپیگیر منافع زحمتکشان جهان در پیشاپیش مبارزه در راه صلح وترقی اجتماعی قرار دارند .

بقیه صفحه ۲۱

باد این سخن بیادت من مرده...

غنی کونسوار دادی همشهر یا نش را
هوای ناخوش این‌شهر آخردادنسوارش

در کابل آنروز گنبد کو توالی جلوه خا صی داشت . این گنبد در واقع از شاهکاری معماری عصر خود بود که در انتهای بازار ارگ قرار داشت . متا سفانه این سا ختمان پر آوازه را در سال ۲۱ بحساب اینکه سر کوب ارگ است با مخارج گران وزحمت فراوان باوجود مخالفت یکعده از نو یسند گان و یران کردند و از میان‌بردند که نه از تاك نشان ماند و نه از تا کنشان . از بقیه بازار ارگ فقط مزار بابه کیدانی با قیمانده و بس که تا هنوز زیار تگاه‌مردم است .

جشن های استقلال هر کدام با شکوه خا صی در کا بل و پغمان بر گزار می‌شد. نشر یه های فوق العاده بنام جشن استقلال عید استقلال چاپ ونشر می‌شد.

کار تهداب گذاری و سا ختمان دارالامان آغاز گردید وسیله رفت و آمد بین شهر و دارالا مان ترن دو واگو نه بود رادیو- افغا نستان برای نخستین بار شروع به کار کرد. عمارت رادیو درنزدیکی پل آرتل بود.

بعد جای این عمارت را کو تی لندنی گرفت که مدتی محل اداره انیس و آژانس بود

این کو تی نیز بحساب اینکه سر کوب عمارت سره میاشت بود از بیخ و بن کشیده شد .

رادیو های روز ازجنس رادیو های امروز نبود . تنها دو گو شکی بود که بگوش می گذاشتند و فقط یکنفر میتوانست از آن استفاده کند . قیمت یکپایه آن‌صد افغانی‌بود

از خواننده های معروف آن عصر یکی استاد قاسم بود استاد قاسم علاوه برسائر هنر هایش حا فظه قوی داشت . شعر را به مقتضای حال و مقام می خواند . داستان مو قع شنا سی او هنوز بر سر زبا نهاست از آنجمله اینست :

مو قعیکه دابس نماینده انگلیس برای مذاکره وارد کا بل شده بود با امان الله خان در دعو تی مشغول بازی شطر نج بود این شعر را منا سب حال خواند :

بیدل از ارباب دنیا چشم سر سبزی‌مدار
کشت این‌شطرنج‌بازان دغل سیراب‌نیست

گویند دابس از استاد قاسم خواست که آهنگ افغا نی یادش بد هد . استاد نزد پیانو آمد وبرای دابس این شعر را خواند

درس‌ما نکته های استقلال سبق‌ماهوای‌استقلال

مو قعیکه امان الله خان در ارو پا بود محمد ولی خان وکیل سلطنت با شنل سرخی وارد در بار می شد در ین هنگام که استاد مشغو ل آواز خوا نی بود این شعر را منا سب حال خواند :

بر سرخ جامه ای نظر از دور دو ختم
پنداشتم تویی ونبودی وسو ختم

در جشنیکه حبیب الله کلکا نی بر گزار کرده بود که بعد از آن صحبت خوا هیم کر د . گو یند امیر در قائق چو بین که آنرا کشتی می گفتند و تا همین اوا خر در کول چمن. بعضی از آن دیده میشد نشسته بود و استاد قا سم در ضمن آواز این‌شعر حا فظ را خواند :

کشتی‌نشسته گانیم ای باد شرطه برخیز
باشد که باز بینم دیدار آشنا را

امیر روی باستاد کرد و گفت: مگر دیدارش را در قیا مت به بینی ؟

باز روا یت می کنند که دریکی از عروسی هاشیخ شهر باتبختر وارد مجلس شد در این مو قع قاسم بر بدیهه این شعر را سرود :

عمر ها شد که‌در میخا نه خدمت میکنم
در لباس فقر کار اهل دو لت میکنم

بر گردیم بمطلب :

در یکی از جشن ها شب نشینی باشکوهی تر تیب شده بود بطریق با لما سکه . یعنی هر کس با لباس متفاوت و نا شنا خته وحتی با ماسك و عینك به مهما نی ظاهر می شد . اینهم از هو س های بچگا نه و تقلیدی در بار بود .

جشن عروسی نور السراج خواهر محبوب شاه با پسر عمو یش نیز از جمله محا فل و صحنه های افسا نوی شر قی بود خاصه که عروس و داماد بر خشت های طلا و نقره پا گذاشته بر تخت نشتند . بعضی می گویند جز دو خشت که طلا و نقره بود بقیه خشت ها مطلا بود وزر اندود. اماشاعر میگوید:

حیف طلا که خرج مطلا کند کسی

یکی از درد سر های آنعهد غائله ملای لنگ بود که بز حمت فرو نشست .

تند رویهای شاه در کسب و تقلید تمدن غرب بدون درنظرداشت شرایط ذهنی و عینی جا معه بهانه ای بدست انگلیس استعمار گر داد تا زمینه سقو طش را هر چه زود تر فرا هم سازد . خیا نت بعضی اطرا فیا ن و مخالفت متعصبان که غا ز ی را کافر عنوان دادند ، شور شهای متعدد در هرگوشه و کنار کشور خا صه شورش شنوار و بسا عوامل دیگر سبب شد که امان الله خا ن پس از تفال از دیوان بیدل که آمده بود : خاك تسلیم بسرکن که درین دشت هلاك تو نداری سپر و بر کف دشمن تیغ است بتاریخ ٤ جوزای ۱۳۰۸ از خاك افغا نستان خارج شدو وارد هندگردید. درین هنگام این شعر را زمزمه میکرد :

آخر شو ی پشیمان جانا زقتل بنده
باد این سخن بیادت من مرده وتوزنده

بعداً مدتی در هند که طرف استقبال گرم آزاد یخواهان این سر زمین واقع شده بود راهی ایتا لیا گردید گو یند درین هنگام عزیمت این شعر راتکرار می‌کرد:

بر خلق بی بصیرت تا چند عرض‌گو هر
باید زشهر کوران چون نور دیده‌رفتن

در اواخر عمر باری بزیارت مکه معظمه مشرف شد و بالاخره دو شنبه ٥ ثور ۱۲۳۹ چشم از جهان فرو بست جنازه او را به کابل آوردند اما بر خلاف و صیتش که خواسته بود در قلعه شاه صا حب قلعه قا ضی که مراد او بود و گو یند تمام حوادث را پیش بینی و پیش گو یی کرده بود دفن کنند در جلال آباد پهلوی پدرش بخاك سپردند .

اما احساس آزاد یخواهی واستقلال طلبی این ملت قهرمان با همان شدت وحدت در خون مردم دلیر این سر زمین طوری‌عجین شده است که تا جهان باشد آزاد و سر بلند خواهند بود :

عشق تو در وجودم و مهر تو در دلم
با شیر اندرون شد و با جان بدر شود

بقیه صفحه ۲۹

ملاله

په‌پای کی دجنگ وروستی گړی
په دښمن داسی تریخ‌شو چی
په نتیجه کی له شر مه
ډك اوننگین ماتی سره مخا مخ
شول چی تر اوسه پوری ددغی
بد نا می تور ټکی ددښمن
دتا دتاریخ په لمن کی لید ل‌کیږی.

که څه هم دمیو ند دجنگ فا تح سر دار محمد ایوب خان دی لیکن دپیغلی ملا لی نوم هم دمیو ند دمیوند دجنگ دقهر ما نا نو په فهر ست که ځا نله یو خا ص مقام او در نښت لری چی دو طن ددغی پښتنی پیغلی (ملاله) په‌نوم باندی ویاړی دو طنپا لو افغا نی او غا زیا نوپه ډله کی دمیو ند په فتح کی دملا لی برخه روښا نه او څر گند ه‌ده ترڅو چی لمر په اسمان کی ځلید ونکی وی. او تر څو چی نړی آباده وی پښتنی میرمنی به د ملالی نوم په‌زرین‌لیك دخپو له مبا رز ینو په تاریخ‌کی‌ثبت کړی اوروح ته‌به یی در دونه استوی .

دډیر وخلکو ژوند د هغوی محیط ټا کی . خلك کو مه وضعه او موال چه تقد یر یی هغوی بلکه په‌ښه نیت سره منی . داورگا دی ډبیو ته‌ورته دی چه په خوښی بلکه په‌ښه نیت سره منی . داورگا داو سپنی په پټلیو خو ځیږی. زه هغوی ته احترام کوم ، داسی کسان ته ورپیښوی نه یوازی په تسلیم ډټولنی ښه غړی ،ښه ښه میړ ونا اوښه پلرو نه دی. البته با یه اوښه پلروی لك‌میړونه ،ښه‌ښه غړی

د٤ مخ پاتی

دپښتو او بلوڅو...

لاپسی زور ورکړاونه یوازی داچی دافغانستان په خلاف یی خپلو ورانکاروعملو نوته خاتمه ورنه کړه بلکه دغه سړی وژونکی فعالیتونه یی څوچنده نورهم زیات کړل او له دغی سیمی څخه یی دافغانستان په خلاف دټوپ تخته جوړه کړه.

زموږ یوازنی هدف په سیمه کی دسولی اوامنیت ټینگیدل دی او تل مودخپل دغه‌نیك اوسپیڅلی هدف احترام ساتلی دی .

نوځکه موږ وایوچی زموږ دپښتنواوبلوڅو وروڼو او دپاکستان دټولو مسلمانو خلکو هڅی دیوښه ژوند دتامین اوپه هر اړخیزه نیکمرغی کی ژوند کول دی .

موږ په‌دی ډیر ښه پوهیږوچی په اوسنیو شرایطو کی وروری او همکاری زموږ دزیار ایستونکو خلکو دبری غوره عامل دی.

امپریا لیزم هیڅکله نه‌شی کو لای چی هغو زیار کښو خلکو په مقابل کی خپلو استعماری او انسانی ضد دسیسوته عملی بڼه ورکړ ی چی دور وری په روحیه متفق اویوموټی وی .

بقیه صفحه ۲۷

چرا از خود نمی پرسید که احمد ظاهر خوب و صحتمند چه شد و چرا مرد . امیدوارم این مسایل رابه سنجید تاکه خیانت دیگری از آن جلا دان و آد مکشـــان و با ندیست های امین خاین آشکار گردد تا که خو بتر نقاب سیاه شان از روی شان بر داشته شود ، امید وارم به این مسایل توجه کرد .آقای پاسخگو امید وارم سرك ناز نیت را بدرد نیاورد باشم و پر گو یی نه نموده با شم واز سلام های سرد و بی نمك بنده هم آزرده خاطر نشده باشید چون بدان‌جهت سرد و بی نمك گفتم که شما نباید اجازه بد هید که یك هنر مند به خاطر عدهٔ محدودی دلسرد ونا امید از دنیای هنر بگریزد .

جواب نویس :

به پاسخ سلام های سرد ، ترش و سرکه مانند تان ، سلام های گرم ، شیرین وشهد گونه یی پاسخگو را بپذیرید و امید وارم از قله های شا مخ قهر و غضب فرو آمده باشید . سر به جیب تفکر ببرید و با ذهن کنجکاو و انتقاد پذیر تان خلوت و مشورت کنید که من چه گفته ام که دوست عزیز را تلخ افتاد ، من اگر بهتر از آیینه ، افکار و ذوق مردم را زلال تر می نمایم و به علاقمندان پیشکش می کنم گنه از من است یا آنکه چنین می گوید . من چه حق دارم . اگردیگران همگون من نیاندیشند ، آنان را صا حب ذوق سلیم و فکر سا لم ندا نم . برادر عز یز ، تقا ضا داشتید که باید مطالب ار سا لی دیگران را چاپ نمیکردم و فقط آنچه به تعریف و تمجید هنر مند موردعلاقه تان میرسید ، به دست نشر میگر فتم . عجب فکر میکنید و آدم را به خنده مـــی اندازید که مگر دیگران آدم نیستند و فکر ندارند ؟

در این مورد خاص ، به پرسش واعتراض نا مه های د یگری به جواب نشسته ام که شما را به خواند نش دعوت میکنم و آرزو دارم که چند شمارهٔ پیشین مجله را ورق گردانی کنید و جواب نامه هارا بدقت و صدا قت بخوا نید و آنگاه قضاوت کنید . بیش از این‌نمی گویم که‌نو همکاری میکنید ومی‌ترسم خداناکرده سخنم شیرین و قبـول نه‌فتد که‌آزرده خاطرنشویدوهم علاقمندنیستم که دوستی را به هیچ و پوچ بیازارم کـــه در طریقت ما غیر از این گنا هی نیست ولی در هر حال و هر صورت ، حقیقت را باید گفت واز شنیدنش نهراسید . گا هی اگر خلاف عقیده و نظر شما نظر مید هم ، می خواهم شما را ملتفت بسازم قاجوانـــب و چار طرف مو ضوع را به ارزیا بی گیرید و بسیار با حو صله با خو یشتن خویش تسویهٔ حساب کنید که شما خطا و سهو نموده اید یا دوست دیگر ما .

دوست عزیز خوش نظر از بریکوت

نامهٔ شمارا گرفتیم و امیدواریم که این نامه را متصد یان امور توزیع مواد ارتزا قی بخوانند و بار بار بخوانند تا مشکل شما

بقیه صفحه ۱۸

صداقت وخدمت...

در خطر افتا دن اسلام در افغا نستان ولی در حقیقت برای منا فع از دست رفته ی شا ن اشك تمساح می ریختند و می ریز ند آنها حتی جلسهٔ شورای امنیت ملل متحـــد را خوا ستند برای بر آورده شدن امیال شیطانی خود استعمال نمایند ، آنها باتدویر وانعقاد به اصطلا ح کنفرا نس مما لك اسلا مـی تو طئهٔ نا فر جام سیا سی دیگر ی در قبال انقلاب ملی و دمو کرا تیك مردم افغا نستان براه اندا ختند . ولی این خیره سران این دشمنان واقعی اسلام و اسلامیت ، ایـــن اجاره داران کـذاب اسلام واسلامیت چنـــان تبلیغا ت درو غین در قبا ل دولت انقلا بـــی و انقلاب ظفر مند ثور و بخصو ص در قبال مرحلهٔ نوین وتکاملی آن، براه انـــدا ختنـــد که انسان می گفت واقعاً آنها طر فدا ران باسلام هستند و لی تنها مغز های‌ساده این سخنا ن را قبول می توانست و بس .

این سادات ها ، بیگین ها ، کار تر ها و ضیاء الحق ها هر گز در فکر اسلام نیستند بلکه اولا متحدین و هم ردیفان خود (امین وباندش) را ازدست داده انـد ودو دیگـر اینکه منا فع آز مندا نهٔ شان در افغا نستان از بین رفته است .

حزب دموکراتیك خلق‌افغا نستان وجمهوری دموکراتیك‌افغانستان‌باحمایت صادقانه از دین مبین اسلام همه ادعا های پوچ و دروغ دشمنان قسم خوردهٔ مردم مسلمان مارا نقش بر اب سا خته است زیرا همه میدا نیم که حاك خشك دروغ پدیوار حقیقت نمی چسپد. همین طور است ادعا ها و دروغ های دستگاه های یك سرو صدای امپریالیز م وچـــکـــران چینی و پا کستانی آنها در قبال انقلاب ، دولت و اهداف مر حله نوین انقلاب ظفر مند ثور .

روی دشمنان واقعی مردم ما ، این دشمنان واقعی اسلا م واسلامیت انسان و انسانیت آزادی و خود ارادیت هنوز هم سیاه می‌شود. و خلق ما خلق آزاده و مو من ما قهر ما نانه و با گام های متین‌پله های پیشر فت وپیروزی را یکی پس از دیگر می پیمایند بحکـــم شرایط و بحکم زمان و بحکم منا فع مردم زحمتکش افغا نستان انقلاب شکو همند ثور و بخصو ص مر حله نوین و تکا ملی ان می تواند بمثابه مشعل فروزان و نما یانگر بی امان راه رستگاری مردم ما باشد لـذا رسالت اساسی و تاریخی مرد م ما دریـــن مرحله حسا س تاریخ کشور هما نا دفا ع از دست آورد های انقلاب شکو همند ثـــور و بخصو ص دفاع از دست آورد های مرحله نویـن آن‌می‌باشد واین مو ضوع حالا دیگـر برای هر انسان وطنپر ست و ارادهٔ این دیار بیك حکم تا ریخی مبدل گشته است وبر همه ما لازم است تا در یك صف فشرده و پولا- دین وباعز م وارادهٔ آهنین علیه آن عنا صر- یکه‌درنتیجهٔ پیروزی انقلاب‌رهایی بخش ثور منافع خودرا از دست داده اند به مبا رز ه بی اما نو خستگی نا پذیر و پیگیر ادامه دهیم . با ید دانست که بر دشمنان اصلی انقلاب ، وطن و مردم اند کترین رحم گناه است چه آنها بتحر یك ارتجا ع و امپریا- لیزم جهانی ودر صف مقدم امپر یا لیزم جهان خوار امریکا ، امپر یا لیزم محیل و خو ن خوار انگریز ، عظمت طلبان مر تد چینانی، اسلام وانسا ن دشمنان ظالم و صهیو نیست و نظا میگران نا شی و عا قبت نا اندیش پا کستان به کشور ما میا یند (بهترخواهد بود که بگو ییم صادر می شوند) و ماموریت های پلید شان نیز جز کشتن و ویران کردن و آتش زدن و آزار دادن مردم و کشو ر چیزی دیگری نیست ، این عنا صر تر بیه شد ه‌تو سط دشمنان انسان و اسلام بـــر هیچکس و هیچ چیز رحم نمی کنند لذا مردم ما بحکم رسا لتی که تاریخ بعهدهٔ شـان گذاشته است باید با شجا عت و هوشیاری و دلیری تمام تا آخرین مر حلهٔ نا بودی دشمنان علیه آنان مردانه پیکار نما یند و باید دانست که برای رسیدن به این هدف والا وحدت نظر و عمل همه مردم ودستگاه های اداری و حز بی شرط لازمی می باشد. ضد انقلاب که اینك نفس های آخرین‌حیات ننگین خود را می کشد فقط می تواند بایك یورش بی امان و متحدانه همه وطنپر ستان و آزاد یخوا هان بگور نیستی کا مل سپرده شود .

درین هیچ جای شك و تردید نیست که حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان و دولت جمهوری دمو کراتیك افغانستان خـد متکـزار ونمایندهٔ واقعی همه مردمان رنجدیده و بلا- کشیدهٔ افغا نستان است و هکذا در نبـرد رهایی بخش و انسا نی بر ضد انقلاب حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستان در خطو ط مقدم جبهه مردانه و جا نبا زانه می جنگند. در قبال این همه وقف و خود گذری حزب و دولت وظیفه و ما موریت تاریخی و مهم مرد م ما همانا رز مپیکار علیه ضد انقلاب در یك صف واحد با حزب و دولت می باشد دشمنان وطن و مردم ما که منافع خود را با پیروزی انقلاب ثور و بخصو ص پیروزی خیزش ظفر مند ششم جدی ۵۸ و مر حلهٔ نوین و تکا ملی انقلاب ، از دست داده اند سخت در تلاش و تکا پو هستند تا بز عم خود شان خواب طلائی گذشته را یکباردیگر احیاء نمایند و یکبار دیگر زالو وار از خون و گوشت مردم زحمتکش و مسلمان افغا نستان استفاده و تغذی نمایند ولی این خیره سران نمی دانند که تاریخ به عقب بر نمی گردد و آوا نیکه قدرت حا کمه بدست مردم و در ارادهٔ مردم افتاد دیگر قطعاً باز گشت ندارد مخا لفت ها و تو طئه ها و دسیسه شـای نا شیانهٔ عنا صر ضد انقلاب تنها به سیاهی روی شان می افزاید و جنگ وستیز ناشیانهٔ آنها بر علیه اراده وانقلاب مردم تنها و تنها پشیمانی و بر بادی برای مر تجعین بار می آورد و بس . لذا مردم توانا و نیرو منـد و مصمم افغا نستان هما نطو ریکه در طول تاریخ پر افتخار شان بروشنی ثابت ما خته انـد که هر گز بردشمنان وطن و دیـــن و مردم خود رحم نخوا هند کرد اینك درین مر حلهٔ حساس تاریخی که دشمنان مـردم بتحریك بزر گترین قدرت های امپریا لیستی وارتجاعی بر علیـه کشور و انقلاب مـــا دسیسه و تجاوز می نمایند نیز در عمل به اثبات خوا هند رسا نید که مردم دلیر افغا- نستان مصمم اند تا آخرین مر حلهٔ نابودی کا مل ضد انقلاب بر علیه آنها خوا هنـد جنگید ، زنده باد وطن، زنده‌باد مـر د م.

دوست عزیز راکه مشکل دیگران‌هماست، در نظر گیرندودررفع ودفع آن بکوشند وشما و ما را خشنود بسازند ! ببینیم تا چه قبول افتد

«طوریکه خوا نند گان محترم ما اطلاع دارند مواد کو پراتیفی بروز های رسمی و اند کی هم بیشتر از وقت رسمی برای ماموران و کار مندان دولت در مغازه های چند گانه شهر توزیع میگردد .

مغازه ییکه ما بدان سرو کار داریم مغازه نمبر (٦) واقع دهمزنگ‌می باشد .هر باریکه بدین مغازه جهت اخذ مواد مراجعه مینمایم بیرو وبار زیادی به چشم میخورد ، گا هی با دیدن این ، بیرو بار ذیاد و داشتن وقت‌اندك از اخذ مواد در آن روز صرف نظر میکنیم و زمانی هم که به گرفتن مواد ضرورت شدید داشته باشم بنا چار انتظار فرا رسیدن نوبت را می کشم . ودر میان این زمان انتظار که بسیار خسته کن هم می باشد دیده می شود که نو بت بطو ریکه لازم است در توزیع مواد مراعات نمی شود ، چه مامورینی که در آنجا کار می کنند با کسانیکه می شنا- سند از رفاقت کار می گیرند یعنی کوپون آن هارا و لو نا وقت هم آمده با شند در ردیف اول قرار می دهند و بدین ترتیب‌موجب ضیاع وقت آنانی می شوند که سا عتها قبل از دفتر و یا از خانه کار رسمی و یا شخصی خویش را میگذارند و برای اخذ مواد بدروازهٔ مغازه صف آرایی می نمایند .

آرزوست شکایت مارا از این نا حیه از طریق مجله وزین ژوندون بگوش مقا مات مسوول برسانید تا از روی همکـــاری بـا دیگران از اینگونه مرا عات های شخصی‌جلو گیری وخود داری نمایند.» (والسلام)

مدیر مسوول : راحله راسخ‌خرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری واټ ـ جـــوار ریاست مطابع دولتی
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦۸٤۹
تیلفون توزیع وشکایات :۲٦۸۵۹

مطبعه دولتی

پیشگاه شان سر خم کر ده است آ نها یی که ز ند گـــی خودرا نذر ز ند گی محنت‌بار مردم کرده اند آنها یی کـــه کوشت و استخوا ن خو یشـــ را قر بان سعا دت ا نسان کرده اندو برای ر سید ن به آرمان آزادی جا مه گلگو ن‌به تن کرده اند خو یشتن را ، مجنون ملل مظلوم خو یشـــ کرده اند برا ستی سزا وا ر ستایش اند . می گو ینـــد «ملت ها ی ز نده راز ند ه‌ها می ستا یند و ملت های مرد ه را مرد گان»..

اکنو ن که دیگر خلـــق زحمتکش ما پرده ها ی ظلمت را دریده اند ، دل گورستا ن ها راشگا فته اندو از خوا ب ابدی بر خاسته اند بایـــد قهر ما نان خود را ستا یش کنند . قهر ما نانی رابستا یند که در درا ز نا ی عمر پر بار خو یش یك لحظه و یك نفس هم ذوق‌خود ستا یی نداشتـــه اندو پیو سته در غم مردم‌اشك ریخته اندو یگانه آر ما ن‌شان احترا م به مقام انسان و هـــر سلول‌و جود شا ن سر شاراز هو ما نیزم انقلابی بوده‌است.

پاچاخا ن که زن و مرد و کودك و بزرگ مناطق پشتون نشین او رابابا می خوا نند، کسی که تاج عز ت و ننگ پشتو نهاست.

استعمار انگلیس هم نـــه توا نست اراده این انسا ن بزرگ را در هم شکند.

او بنیاد جنبش‌سر خ‌پوشان را گذا شت و قبل از همه‌جامه جنبش خو یش را گلگو ن‌کرد، در قر یه ها کو چه ها و جا ده هادرس هشیار ی را آ غازیدو مبارزه بی پایانی رابر ضـــد فر نگی در پیش گرفت.

پاچاخان علمبر دار بزرگ آزادی هند بزرگ و بـــه خصو ص پشتونهاسالارجنبش انسانی خدا یی خد متگا رکه تمام ز ند گی اش شا هـــد مبارزه رو یا روی‌با استعما ر است بیش از هر شخصیت سیاسی دیگر رنج ز ندا ن ها رابشانه کشیده است‌و«گوشت بدن خو یش را بد هان‌دشمن داده است » نه تنها یك مبارز سیاسی بلکه یك هو ما نیست بزرگ و قهرما ن کار نا مه های راه انسا ن نیز هست.

مردم به خا طری اورا فخر افغان لقب داده اند که او به خلق ستم دیده خو یشـــ افتخار میکند.

زحمتکشا ن اوراپاچا خا ن می خوا نند ز یرا او ملتگ غم خلق خود است .

خلق منطقه به خا طـــر ی قهرما ن ز نده اش میخوانند نه او خلق راسر چشمـــه قهر ما نی ها و دگر گونیهای عـظیم میداند . ازین رو ست که در باره او گفتن ونو شتن بزرگی و شایستگی او را آ ن طور که‌باید ادا نمی کند.

منطقه همیشه این چهر ه مبارزتسلیم ناپذ یر رابیـــا د خوا هند داشت .

فشرده یی اززند گینامـه پاچا خان :

مبارزه سیاسی ر هبـــر بـــز رگ پشتو نهـا خان‌ـ عبد الغفار خا ن به حکم تاریخ وضرور ت نیاز ها ی خا صـ زمان عرض اندام کرد.

او درسال ۱۸۹۰ در قر یه اشنغر اتمانز ی پشاور پا به جها ن گذا شت و علوم‌ابتدایی را در مکاتب دها تی‌فرا گرفت وبعدا برای ادا مه تحصیـــل به‌علیگر ر فت.

درسال ۱۹۱۲ به حیـــث رهبر سیاسی به سفرپرداخت.

در سال ۱۹۱۹ بهرام خان پدر نا مدار عبد الغفار خا ن همراه بایکعده بز ر گـــان پشتو ن از طرف انگلیس ها باز داشت گردید.

خان عبد الغفار خا ن د ر سال ۱۹۲۰ به افغا نستا ن آمد.

درسال ۱۹۲۱ به حیـــث رهبر جنبش سیا سی پشتون ها به‌ز ندا ن افتاد .

درسال ۱۹۲٤ دو بار ه‌آزاد گردیدو مورد استقبا ل گر م مردم‌قرار گرفت.

درسال ۱۹۲٦ از طـــرف مقاما ت و قت هند به حیـــث نماینده پشتو ن ها بـــه عر بستا ن ر فت.

ببرك‌کارمل باخان عبدالغفار خان در یکی ازمارش های روز ۹ سنبله

ببرك کارمل وخان عبد الولی خان‌در مارش ۹ سنبله

پاچا خا ن درسال ۱۹۲۹ به حیث ر هبر جنبش خدا یی خد متگار در کمیته لا هـــور شر کت کرد درسال ۱۹۳۰ جنبش سیاسی ملی خدا یـــی خد متگار نیرو گرفت ، د ر ۲۳ اپریل همان سال انگلیس ها مظا هر ه بز رگ خدا یی خد متگار را به آتش بستند.

پاچاخا ن در سال ۱۹۳٤ به‌کلکته ر فت‌و در ســـال ۱۹۵۳ از طر ف حکو مـــت وقت پاکستا ن به ز ندان‌افتاد وبعد آزاد ی دو باره سیاست «یك یو نت» را ردکرد.

پاچاخان در سال ۱۹۵۸ به افغا نستا ن آمدو بعد از ـ اشترا ك در جشن استقـــلال افغا نستا ن و مراسم روز ملی پشتو نستا ن از راه کند هار به‌کو یته ر فت‌و در آ نجـا بار دیگر به‌ز ندان افتاد .

درسال ۱۹٦۰ به د عو ت حکو مت هند به آنکشور رفت وبه‌افتخار این شخصیـــت مبارز و مجا هد به‌وی جا یز ه نهرو اهدا گر دید . پاچا خان دو باره به‌کابل آمد و بعد ا ز سفرو اقا مت کو تاه‌در پشاور دو باره به کابل آ مد و فعلا درافغا نستان ا قا مت دارد.